P.D. James

o meserie nepotrivită pentru o femeie

P. D. James
O MESERIE NEPOTRIVITĂ PENTRU O FEMEIE

P.D. JAMES

o meserie nepotrivită pentru o femeie

editura rao

Pentru Jane şi Peter, care au consimţit cu amabilitate ca două dintre personajele mele să locuiască pe strada Norwich nr. 57.

Nota autorului

În virtutea meseriei sale neplăcute, un autor de romane poliţiste are datoria să creeze cel puţin un personaj absolut condamnabil în fiecare carte şi este probabil inevitabil ca, din timp în timp, ticăloşiile sângeroase să se ciocnească de spiritul de dreptate. Un scriitor ale cărui personaje au fost alese să-şi interpreteze tragicomedia într-o străveche universitate este într-o situaţie mult mai dificilă. El poate, desigur, s-o numească Oxbridge, să inventeze colegi şi oameni botezaţi cu numele unor sfinţi imaginari şi să-şi trimită personajele să navigheze pe Camsis. Dar acest compromis timid nu face decât să creeze personaje confuze şi un contact ciudat între cititor şi autor, având ca rezultat faptul că nimeni nu mai ştie cu siguranţă cine şi ce este de fapt.

Cea mai mare parte din acţiunea acestui roman se petrece la Cambridge, un oraş în care, lucru indiscutabil, trăiesc şi muncesc poliţişti, procurori, doctori, studenţi, slujitori ai colegiului, vânzători de flori, profesori universitari, oameni de ştiinţă şi chiar maiori la pensie. Nici unul dintre ei, după cunoştinţele mele, nu are nici cea mai mică asemănare cu perechea lui din carte. Toate personajele, chiar şi cele mai antipatice, sunt imaginare; oraşul, din fericire pentru noi, există.

P.D.J.

Capitolul 1

În dimineața morții lui Bernie Pryde – sau poate în dimineața următoare, deoarece Bernie murise după bunul său plac, fără să se gândească să consemneze momentul aproximativ al plecării sale – Cordelia fusese prinsă într-un blocaj pe linia Bakerloo, la ieșirea din Lambeth-North, și întârziase o jumătate de oră la birou. Ieși din metrou pe la stația Oxford Circus în soarele acelei dimineți de iunie, trecu grăbită pe lângă cumpărătorii matinali aruncând o privire în vitrinele lui Dickins și Jones, se amestecă în aglomerația de pe strada Kingly făcându-și drum cu greu pe trotuarele blocate și prin talmeș-balmeșul de mașini și furgonete parcate pe strada îngustă. Știa că graba este irațională, doar un simptom al obsesiei ei de ordine și punctualitate. Nu avea programată nici o întâlnire, nici o discuție cu vreun client, nici un raport important de scris. La sugestia Cordeliei, ea și domnișoara Sparshott, dactilografa temporară, trasmiteau informații despre agenție tuturor avocaților din Londra în speranța atragerii clientelei; domnișoara Sparshott era probabil ocupată cu asta acum și-și arunca ochii pe ceasul de mână, bătăile mașinii ei deveneau un veritabil staccato, iritată de fiecare minut de întârziere al Cordeliei. Era o femeie neatrăgătoare, cu buzele strânse permanent ca și cum ar fi vrut să oprească dinții ieșiți în afară să țâșnească din gură, cu o bărbie

din care se iveau câteva fire de păr aspru, crescând cu atât mai repede cu cât erau mai des smulse, şi cu un păr blond aranjat într-un fel de bucle ţepene. Barba şi gura aceea i se păreau Cordeliei o dezminţire a ideii că toţi oamenii se nasc egali şi făcea eforturi ca, din când în când, s-o simpatizeze pe această femeie cu viaţa ei dusă în camere mobilate, numărând grijulie piesele de douăzeci şi cinci de penny pentru gazul de sobă, obligată să-şi lucreze singură rochiile. Pentru că domnişoara Sparshott era o croitoreasă îndemânatică şi o cursantă activă a şcolii serale. Hainele ei erau bine făcute, dar conţineau acele mici detalii care le făceau să nu fie niciodată moderne: fustele cenuşii sau negre erau numai nişte experimente pentru execuţia unui pliu sau inserţia unui fermoar, bluze cu gulere şi manşete bărbăteşti, în culori pastelate insipide, cărora le asorta fără discreţie colecţia ei de bijuterii ieftine; rochii sac de o lungime fixă, pentru a-şi putea ascunde picioarele fără formă şi gleznele butucănoase.

Cordelia nu avea presimţirea nici unei tragedii, aşa că, deschise uşa din stradă, uşă care era de obicei închisă cu zăvorul pentru liniştea chiriaşilor misterioşi şi a la fel de misterioşilor lor vizitatori. Noua placă de bronz din stânga uşii strălucea în soare, realizând un contrast vizibil cu zugrăveala murdară şi scorojită. Cordelia aruncă spre ea o privire scurtă, aprobatoare:

AGENŢIA DE DETECTIVI PRYDE

Proprietari:
BERNARD G. PRYDE & CORDELIA GRAY

Cordelia cheltuise câteva săptămâni de răbdare şi tact pentru a-i schimba intenţiile lui Bernie, care voise să adauge numelui său cuvintele „Fost membru al Poliţiei Metropolitane“, iar numelui ei cuvântul „Domnişoară“. Nu mai fuseseră nici un

fel de alte probleme cu placa, iar ea, Cordelia, era conştientă că nu-i adusese partenerului nici o calificare deosebită, nici un fel de experienţă a trecutului şi nici un capital, în afara unui corp de douăzeci şi doi de ani, fragil şi în acelaşi timp rezistent, o inteligenţă deosebită, pe care Bernie, după cum îl suspecta ea, o considera mai mult incomodă decât admirabilă şi un fel de afecţiune pentru Bernie izvorâtă pe jumătate din milă, pe jumătate din disperare. Foarte curând, Cordeliei i-a fost clar că viaţa se va întoarce împotriva lui într-un mod cât se poate de brutal. Ea recunoştea semnele. Bernie nu obţinea niciodată un loc bun în autobuz, nu putea să admire priveliştea pe fereastra unui tren fără ca un alt tren în trecere să-i obtureze vederea, pâinea îi cădea pe podea invariabil cu partea unsă cu unt dedesubt; Mini Morris, micuţa maşină, destul de ascultătoare când o conducea Cordelia, dar condusă de Bernie se-nţepenea în intersecţiile cele mai aglomerate. Uneori, Cordelia se întreba dacă acceptându-l dintr-un soi de masochism pervers pe acest partener cu atât de puţin noroc nu se putea molipsi de ghinionul lui. Bineînţeles însă că ea nu se simţise niciodată atât de puternică încât să poată schimba ceva.

Scările miroseau, ca întotdeauna, a transpiraţie veche, a soluţie de lustruit lemnul şi a insecticid. Pereţii erau de un verde-închis şi umezi în permanenţă, indiferent de anotimp, ca şi cum ar fi secretat miasma unei înfrângeri. Ornamentele metalice ale balustradei erau greoaie, iar linoleumul de pe trepte era plin de crăpături şi găuri, cârpit de proprietar în tot felul de culori ţipătoare, operaţie pe care o executa numai când chiriaşii se plângeau prea tare. Agenţia era la cel de-al treilea etaj. Nu se auzeau zgomotele clapelor sau clinchetul cadrului maşinii de scris, şi, intrând, Cordelia o văzu pe domnişoara Sparshott preocupată de curăţatul maşinii, un Imperial vechi, constituind un motiv permanent al lamentărilor dactilografei. Aceasta îşi

ridică privirea cu un vizibil resentiment întipărit pe figură şi cu spinarea mai ţeapănă decât o bară metalică.

– Mă întrebam când o să apăreţi, domnişoară Gray. Sunt îngrijorată în privinţa domnului Pryde. Cred că trebuia să fie înăuntru, în birou, dar este linişte desăvârşită şi uşa este încuiată.

Cordelia simţi o strângere de inimă şi trase de clanţa uşii.

– De ce n-ai făcut ceva?

– Ce anume să fi făcut, domnişoară Gray? Am bătut în uşă. L-am strigat. Nu intră în atribuţiile mele să fac aşa ceva, sunt numai o dactilografă angajată temporar. Nu am nici o autoritate aici. M-aş pune într-o situaţie foarte neplăcută dacă mi-ar răspunde. Presupun că are dreptul să-şi folosească propriul birou cum vrea. În afară de asta, nici nu sunt sigură că este acolo.

– Trebuie să fie. Uşa este încuiată şi pălăria lui este aici.

Pălăria moale a lui Bernie, cu marginile vechi răsucite de jur împrejur, era atârnată în cuierul strâmb, ca un simbol al unei singuratice decrepitudini. Cordelia cotrobăi în geanta de umăr, căutându-şi propria cheie. Ca de obicei, obiectul atât de necesar era tocmai la fundul genţii. Domnişoara Sparshott începu cântecul tastelor ca şi cum ar fi vrut să se izoleze total de o poveste inevitabil traumatizantă. Pe deasupra zgomotului, rosti totuşi cu un aer defensiv:

– Aveţi o notă pe birou!

Cordelia rupse plicul şi îl deschise. Era scurt şi explicit. Bernie avea întotdeauna capacitatea de a se exprima succint când avea ceva de spus.

„Îmi pare rău, colega, mi-au spus că am cancer şi am ales modul acesta de a ieşi din scenă. Am văzut ce a făcut tratamentul din oameni şi eu nu am chef de aşa ceva. Mi-am făcut testamentul şi i l-am dat avocatului meu. Ai să-i găseşti numele în birou. Îţi las ţie toată afacerea. Totul, inclusiv echipamentul. Baftă şi multe mulţumiri."

Dedesubt, cu acea lipsă de consideraţie specifică unui condamnat la moarte, mâzgălise un final mai puţin demn:

„Dacă mă găseşti în viaţă, pentru numele lui Dumnezeu, aşteaptă înainte de a chema pe cineva în ajutor. Mă bizui pe tine pentru asta, colega. Bernie."

Ea se apropie de biroul încuiat, deschise, intră înăuntru şi închise grijulie uşa în spatele ei.

Era o uşurare să observe că n-avea nevoie să aştepte. Bernie era mort. Zăcea prăbuşit peste birou, într-o imensă şi desăvârşită epuizare. Mâna dreaptă avea pumnul pe jumătate desfăcut şi un brici deschis alunecase peste masă, lăsând o dâră subţire de sânge asemenea urmei vâscoase a unui melc, venit acolo să se odihnească şi găsind un echilibru precar în cealaltă parte a biroului. Încheietura mâinii stângi, sfâşiată de două tăieturi, se sprijinea cu palma desfăcută deasupra unei oale emailate pe care Cordelia o folosea la spălatul vaselor. Bernie o umpluse cu apă, dar acum era plină ochi cu un lichid decolorat, bătând în roz şi mirosind dulceag a stătut, un lichid în care se vedeau degetele chircite, crispate, albe ca ale unui copil, dar acoperite parcă de o peliculă fină de ceară. Amestecul de sânge şi apă se revărsase de pe birou îmbibând marginile covorului în culori ţipătoare, pe care Bernie îl cumpărase de puţină vreme în speranţa de a-şi impresiona vizitatorii cu statutul său, dar despre care Cordelia credea că nu făcea altceva decât să atragă atenţia asupra aspectului sărăcăcios al restului biroului.

Una dintre tăieturi era superficială, dar cealaltă mersese adânc până la os, o adevărată rană cu sânge uscat pe marginile căscate destul de larg cât să poată aminti de o ilustraţie din manualul de anatomie. Cordelia îşi aminti cum îi descrisese Bernie cândva un virtual sinucigaş întâlnit pe vremea când era încă un tânăr poliţist.

Era vorba de un bătrân pe care îl găsise ghemuit în uşa unei magazii. Un bătrân cu venele spintecate de o sticlă spartă, un

bătrân care însă fusese readus la viața lui imposibilă și nedorită pe jumătate, pentru că un imens cheag de sânge astupase venele sfâșiate. Amintindu-și aceasta, Bernie își luase toate precauțiile ca povestea cu cheagul să nu se mai repete și-n ceea ce privește persoana lui. După cum observase Cordelia, el își luase și altă precauție; era acolo, în dreapta lui o ceașcă goală de ceai, cea în care îi servea ceaiul de după-amiază, păstrând urmele unui praf alb, probabil aspirină amestecată cu barbiturice. Un fir uscat de salivă i se prelinse dintr-un colț al gurii, făcută pungă; buzele îi erau întredeschise ca ale unui copil irascibil și vulnerabil. Cordelia scoase capul pe ușă și spuse cu voce liniștită:

– Domnul Pryde e mort, nu intra. Am să sun la poliție de aici!

Mesajul telefonic a fost primit cu calm, cineva urmând să sosească acolo. Stând și așteptând în spatele corpului neînsuflețit, Cordelia simți nevoia să facă un gest de milă și-și lăsă mâna să cadă pe părul lui Bernie. Moartea nu avusese încă putere să distrugă totul, dar celulele acelea mici ale părului erau acum reci și lipsite de viață, aspre ca ale unui animal sălbatic. Ea își retrase repede mâna, dar, din grabă, îi atinse ușor marginea frunții. Pielea era lipicioasă și foarte rece. Așadar, aceasta era moartea; așa o simțise și tatăl ei. Orice gest de milă era acum lipsit de sens și inutil. Nu putea fi în moarte o comunicare mai mare decât fusese în viață.

Cordelia se întreba când anume, la ce oră exact, murise Bernie. Nimeni nu va ști niciodată. Poate că nici Bernie nu știuse. Așa cum presupunea ea, trebuie să fi existat o clipă măsurabilă în timp, în care Bernie încetase să mai fie Bernie și devenise acel pachet greu de carne și oase. Trecuse acest moment unic, atât de important pentru el, pierzându-și cunoștința. Cea de a doua mamă vitregă a ei, doamna Wilkes, ar fi spus că Bernie a știut foarte bine acel moment, un moment de glorie unică, când plutești printre turnuri strălucitoare, cântece înălțătoare, înălțimi triumfale.

Biata doamnă Wilkes! Văduvă, singurul ei fiu murind în război, cu o casă veşnic plină de gălăgia copiilor adoptaţi, care erau toată viaţa ei, avea nevoie de aceste vise. Ea îşi trăise viaţa cu eforturi maxime, luptând ca o fărâmă de cărbune aprins împotriva vântului. Cordelia se gândea acum la ea pentru prima oară după mulţi ani şi îi auzea vocea obosită şi grijulie: „Dacă Dumnezeu nu-ţi dă un semn la dus, o să-ţi dea la întoarcere“. Ei bine, lui Bernie Dumnezeu nu i-a dat nici un semn nici la dus, nici la întoarcere.

Era de neînţeles, dar oarecum tipic pentru Bernie, care avea în el o încăpăţânare unică şi un optimism de neînvins în ceea ce priveşte afacerile, chiar când nu avea în casa de bani nimic altceva decât câteva monede pentru plata gazului, să-şi piardă orice speranţă şi să părăsească viaţa fără pic de luptă. A fost poate ceva, în subconştientul său, care l-a determinat să recunoască atunci că nimic, nici chiar agenţia, nu reprezintă pentru el un viitor real, şi atunci a hotărât că în felul acesta poate părăsi totul cu un pic de umor. O făcuse în mod eficient, dar surprinzător de dezordonat pentru un fost poliţist, obişnuit cu căile morţii. Şi abia acum Cordelia îşi dădu seama de ce alesese lama de bărbierit şi pilulele. Pistolul! Ei bine, pistolul nu! Nu vrusese să părăsească scena într-un mod atât de comod. Ar fi putut să folosească pistolul, dar a vrut să-i rămână ei, să-l moştenească împreună cu şubredele fişiere, antica maşină de scris, trusa criminalistică şi întregul echipament, ceasul său de mână antişoc şi antiacvatic, covorul îmbibat de sânge, grămada de hârtii de scris purtând antetul cu arabescuri: *Agenţia de detectivi Pryde – Apelaţi la Pryde în problemele dumneavoastră!* Tot echipamentul; el se gândise la tot. Astfel a trebuit şi a reuşit să-i amintească de pistol. Ea descuie micul sertar de sub masa lui Bernie, sertar ale cărui chei le aveau numai ei doi, şi-l trase. Pistolul era încă acolo, în hamul de piele făcut special pentru el, cu trei cutii cu gloanţe alături. Era un pistol de calibrul 38 semiautomat. Ea nu

ştiuse niciodată cum ajunsese pistolul la Bernie, dar era sigură că nu avea permis pentru el. Ea nu-l privise niciodată ca pe o armă mortală, poate pentru că obsesiile naiv adolescentine ale lui Bernie în legătură cu el îl reduceau la inutilitatea unei jucării. El se gândise să facă din ea – în orice caz în teorie – o trăgătoare adevărată. Merseseră împreună cu maşina în pădurea Epping, şi amintirile ei despre acest exerciţiu de tragere se amestecau cu umbra umedă şi mirosul frunzelor putrezite. El fixase o ţintă pe un pom oarecare şi pistolul fusese încărcat cu gloanţe oarbe. Auzea încă ordinele lui sacadate şi nervoase: „Îndoaie uşor genunchii! Picioarele depărtate! Braţul întins! Ochii pe ţintă! Mâna stângă pe ţeavă! Ţine braţul întins, colega, braţul întins! Bine! Nu e rău, nu e rău deloc!". „Dar, Bernie, spusese ea, noi n-o să tragem nici măcar un foc, nu avem autorizaţie!" El zâmbise, un zâmbet important, mucalit, ascunzând cunoştinţele superioare: „Dacă vreodată vom trage vreun foc la supărare, va fi numai ca să ne salveze vieţile. Într-o astfel de situaţie, chestiunea permisului este absolut irelevantă". El fusese foarte mulţumit de această frază şi o repetase ridicându-şi faţa aspră spre soare ca un câine. Ea se întreba acum ce văzuse el cu ochii minţii în clipa aceea: poate pe ei doi ghemuiţi în spatele unui bolovan uriaş, în mijlocul unei mlaştini, gloanţe vâjâind în jur şi izbindu-se de piatră în vreme ce îşi treceau pistolul fumegând din mână în mână.

El mai spusese: „Trebuie să fim foarte atenţi cu muniţia. Nu că n-am putea, desigur, să o obţinem"...

Zâmbetul devenise aspru reamintindu-şi acele legături misterioase, acele informaţii obligând la ubicuitate, venind dintr-o lume de umbră.

Deci îi lăsase ei pistolul. Fusese cel mai de preţ lucru pe care îl avea. Ea îl strecură, înfăşurat încă, în poşeta de umăr. Era desigur neplăcut că poliţia ar fi putut examina sertarul în cazul sinuciderii evidente, dar putea la fel de bine să nu existe nici un risc. Bernie dorise ca ea să aibă pistolul, şi Cordelia nu voia să

renunţe la această idee cu uşurinţă. Punând geanta la picioare, ea se aşeză iarăşi lângă trupul neînsufleţit. Spuse o rugăciune scurtă, adresându-se unui Dumnezeu de a cărui existenţă nu era prea sigură, pentru sufletul lui Bernie, în a cărui nemurire nu credea nici acesta, şi începu să aştepte liniştită poliţia.

Primul poliţist care a venit era eficient, dar prea tânăr şi nu destul de exprimentat ca să-şi ascundă şocul şi dezgustul la vederea morţii violente şi dezaprobarea faţă de calmul Cordeliei. Nu şi-a petrecut mult timp în birou. Când a ieşit, a luat mesajul lui Bernie şi a meditat îndelung şi cu grijă asupra lui, ca şi cum ar fi putut extrage din el un sens adânc, adevărul gol-goluţ în legătură cu moartea. Apoi a împăturit hârtia.

– Va trebui să păstrez această notă pentru moment, domnişoară. Ce l-a determinat să trimită scrisoarea aici?

– Nu l-a determinat nimic, aici era biroul lui. Era detectiv particular.

– Şi dumneata lucrai pentru el, domnişoară Pryde? Erai secretara lui?

– Eram partenera lui. O spune chiar în nota aceea. Am douăzeci şi doi de ani. Bernie era principalul partener; el a început afacerea. A lucrat în Poliţia Metropolitană, la Brigada Omucideri, cu comisarul Dalgliesh.

Îndată ce a rostit aceste cuvinte, Cordelia a regretat. Erau prea favorabile, prea naive ca să însemne ceva în apărarea bietului Bernie. Şi apoi, după cum văzuse ea, numele Dalgliesh nu-i spusese nimic poliţistului din faţa ei. De ce i-ar fi spus ceva? El era numai o uniformă locală şi atât. Nu avea de unde să ştie cât de des ascultase ea, cu o politeţe care masca enervarea, amintirile nostalgice ale lui Bernie despre timpul petrecut la Omucideri sau elogiile privitoare la virtuţile şi înţelepciunea lui Adam Dalgliesh: „Super-ul – ei bine, el era pe atunci numai un inspector – întotdeauna ne învăţa... Odată, Super-ul a deschis un caz... Dacă era un lucru pe care nu-l înghiţea...“

Uneori, Cordelia se întreba dacă acest supraom existase cu adevărat sau dacă țâșnise omnipotent și fără defecte din mintea lui Bernie, ca un mentor și erou absolut indispensabil. Fusese un șoc pentru ea când văzuse mai târziu, într-o revistă, fotografia comisarului-șef Dalgliesh, o figură întunecată, sardonică, ochii scrutători având în același timp un aer împrăștiat, care nu lăsa să se vadă nimic din ce gândește. Nimic din acea înțelepciune și volubilitate despre care Bernie recita ca din Evanghelie. Mai mult, ea îl suspecta de a-și constitui el însuși propria filosofie. La rândul ei, născocise propria litanie de dispreț: superficial, îngâmfat, sarcastic; se întreba acum cât din înțelepciunea ei l-ar fi putut ajuta în aceste momente pe Bernie.

Polițistul dăduse discret un telefon. Acum se plimba prin celălalt birou, bombănind și privind încurcat mobila jerpelită, de mâna a doua, fișierul dărăpănat cu unul dintre sertare pe jumătate deschis, lăsând să se vadă ceainicul și ceștile, linoleumul scorojit. Domnișoara Sparshott, stând țeapănă în fața anticei mașini de scris, privea la el cu un amestec de neplăcere și fascinație. În cele din urmă, el îi spuse:

– Ei bine, ce-ar fi să vă faceți o ceașcă de ceai cât îl aștept eu pe medicul legist? Există un loc unde s-ar putea face un ceai?

– Este o cămară mică, jos, pe coridor. O folosim împreună cu ceilalți chiriași de la etajul acesta. Dar sunteți sigur că aveți nevoie de un medic? Bernie este mort.

– Legal nu e mort până când o persoană autorizată, un medic, nu declară asta în mod oficial. După asta, adăugă: Este numai o precauție.

„O precauție pentru ce? se întrebă Cordelia – pentru judecata de apoi, pentru condamnare, pentru putrezire?“

Polițistul intră din nou în biroul lui Bernie. Ea îl urmă întrebând șoptit:

– Nu s-ar putea să-i permiteți domnișoarei Sparshott să plece? Ea este doar o angajată a agenției plătită cu ora. Nu

a făcut nimic până când am venit şi mă îndoiesc că va face de acum încolo.

El fu puţin şocat de calmul Cordeliei şi de aparenta ei concentrare asupra unor lucruri atât de mărunte şi mercantile în timp ce stătea la o distanţă atât de mică de trupul lui Bernie, dar reuşi să spună cu destulă bunăvoinţă:

– Voi schimba numai două vorbe cu ea şi apoi va putea să plece. Nu e un loc potrivit pentru o femeie.

Tonul său sugera că nu făcuse acest lucru niciodată.

După ce aşteptase în celălalt birou, Cordelia răspunse la inevitabilele întrebări:

– Nu, nu ştiu dacă era căsătorit. Am avut sentimentul că era divorţat; nu mi-a vorbit niciodată despre vreo soţie. Locuia în Cremona Road nr. 15. Mi-a permis să-mi iau o cameră mobilată alături, dar nu ne vedeam prea mult unul pe celălalt.

– Cunosc bine Cremona Road; mătuşa mea stătea acolo când eram copil; e una dintre străzile de lângă Muzeul Imperial de Război.

Faptul că ştia strada părea să-l liniştească şi să-l umanizeze. A meditat fericit câteva clipe.

– Când l-ai văzut ultima oară în viaţă pe domnul Pryde?

– Ieri, în jurul orei cinci după-amiază, când am plecat de la birou puţin mai devreme, pentru nişte cumpărături.

– Nu a venit acasă noaptea trecută?

– L-am auzit mişcându-se prin jur, dar nu l-am văzut. Am un reşou în camera mea şi, de obicei, îmi pregătesc mâncarea acolo, fără să ştiu dacă el este sau nu acasă. Nu l-am auzit azi-dimineaţă, ceea ce este cam neobişnuit, dar m-am gândit că mai stă în pat. Făcea asta în dimineţile în care trebuia să se ducă la spital.

– Astăzi era ziua de mers la spital?

– Nu, a avut o programare miercurea trecută, dar m-am gândit că cei de acolo puteau să-i spună să mai vină. Trebuie să fi părăsit casa noaptea trecută târziu, sau foarte devreme de dimineață, înainte să mă fi trezit eu. Nu l-am auzit.

Era imposibil să descrie delicatețea aproape obsedantă cu care se acceptaseră unul pe celălalt, încercând să nu se deranjeze, respectând fiecare intimitatea celuilalt, ascultând zgomotul bazinului din baie, mergând în vârful degetelor ca să vadă dacă baia sau bucătăria sunt libere. Luaseră infinite măsuri ca nici unul din ei să nu se insinueze în viața celuilalt. Trăind în același apartament strâmt, se vedeau destul de rar în afara orelor de serviciu. Ea se întreba dacă hotărârea lui Bernie de a se sinucide la birou nu fusese luată numai că să nu tulbure șederea ei în casă.

În sfârșit, biroul era gol și ea era singură.

Medicul legist își închisese geanta și plecase; trupul lui Bernie fusese coborât pe scara îngustă, privit de multe perechi de ochi prin ușile întredeschise ale celorlalte birouri; ultimul polițist plecase. Domnișoara Sparshott plecase pentru totdeauna, pentru că moartea aceea violentă era cea mai groaznică insultă cu care s-ar fi putut acomoda o dactilografă obișnuită cu multe, și ea nu era dispusă să o facă. Singură în biroul gol și tăcut, Cordelia simți că trebuie neapărat să facă o muncă fizică. Ea începu plină de energie să facă ordine în biroul lui Bernie, curățind sângele uscat de pe masă și de pe scaun, spălând covorul ud.

La ora unu, coborî sprintenă la cârciuma unde obișnuiau ei să mănânce. Considera că nu mai există nici o rațiune în a rămâne clienta Fazanului de aur, dar i se părea o lipsă de loialitate să-l părăsească atât de devreme. Nu-i plăcuseră niciodată nici cârciuma, nici stăpâna și adesea își dorea ca Bernie să fi găsit un local mai apropiat, preferabil unul cu o fată cu suflet

bun şi inimă de aur. Se gândea însă că această dorinţă a ei, acest tip de local şi de fată sunt mai mult ficţiune decât realitate. Clienţii obişnuiţi ai prânzului erau strânşi în jurul barului şi, ca de obicei, Mavis trona în spatele acestuia afişând un zâmbet uşor insinuant şi un aer de extremă respectabilitate. Mavis îşi schimba de trei ori pe zi rochiile, o dată pe an coafura, dar niciodată zâmbetul.

Cele două femei nu se plăcuseră niciodată una pe cealaltă, cu toate că Bernie ţopăia între ele cu devotamentul unui câine bătrân şi credincios, găsind convenabil să lase impresia că între ei nu există nici o umbră de antagonism. Mavis îi amintea Cordeliei de un bibliotecar pe care îl cunoscuse în copilărie, care ascundea cărţile noi sub masa lui de lucru şi când acestea erau cerute le murdărea. Poate că cea mai crudă supărare, ascunsă totuşi, pe Mavis venea din faptul că era obligată să-şi expună atât de clar situaţia modestă, să-şi măsoare tot timpul gratificaţia în faţa ochilor ei atenţi. Împingând peste tejghea, la cererea Cordeliei, o jumătate de pahar de bere şi un ou prăjit, Mavis spuse:

– Am auzit că a fost poliţia pe aici.

Privindu-i faţa avidă de noutăţi, Cordelia se gândi că ei ştiau, desigur, despre ce era vorba, dar voiau să afle detalii pe care nu era exclus să le ştie deja. Ea spuse:

– Bernie şi-a tăiat încheietura mâinii în două locuri. Prima n-a reuşit să ajungă la vene, dar a doua a mers. Şi-a băgat apoi braţul în apă ca să accelereze sângerarea. Aflase că are cancer şi nu s-a simţit în stare să facă faţă bolii.

Şi-a dat seama că asta era altceva decât ceea ce ştiau ei. Micul grup din jurul lui Mavis schimbă repede câteva priviri şi apoi fiecare îşi întoarse ochii în altă parte. Încheietura tăiată era un lucru care nu le aparţinea, dar teama, ca un crab minuscul, îşi înfigea ghearele în minţile lor. Chiar Mavis privea de parcă ar fi

văzut aceste gheare strălucitoare plimbându-se printre sticlele ei. Spuse deci:

– Va trebui să-ți cauți altă slujbă, probabil. După cele întâmplate, îți va fi foarte greu să duci în spate agenția de una singură. E o slujbă nepotrivită pentru o femeie.

– Nu prea diferită de aceea din spatele unui bar; întâlnești aici tot soiul de oameni!

Cele două femei se priviră una pe cealaltă și cuvintele nerostite trecură printre ele, fiind clar auzite și înțelese de amândouă.

– Nu crezi că acum, când el este mort, mulți oameni vor renunța la serviciile agenției?

– Nu mi-am pus încă întrebarea.

Mavis începu să șteargă energic un pahar, cu ochii fixați pe obrazul Cordeliei.

– Nu cred că mama ta va fi de acord să rămâi singură aici!

– Am avut mamă numai o oră după ce m-am născut, dar nu cred că trebuie să-ți faci griji din pricina asta.

Cordelia văzu cât de tare i-a șocat pe cei din jur și se miră încă o dată de capacitatea oamenilor mai în vârstă decât ea de a se simți ultragiați în asemenea momente. Își luă berea și oul și se așeză la o masă de lângă perete, încercând să se gândească fără sentimentalism la propria mamă. Tatăl nu-i vorbise niciodată despre mama ei și Cordelia renunțase să-l întrebe ceva de spaimă să nu se afle că mama ei nu o ținuse niciodată în brațe, nu o învățase absolut nimic și, probabil, n-a aflat vreodată că are o fiică. Credința într-o eventuală dragoste maternă era una dintre fanteziile ei, pe care nu riscase s-o piardă cu desăvârșire, cu toate că îi apărea mai puțin reală și mai puțin necesară odată cu trecerea anilor. Acum, în mintea ei, se consulta cu mama. Aceasta îi dădea tocmai sfatul pe care îl aștepta și de care avea nevoie: mama ei era de părere că slujba ei era foarte potrivită pentru o femeie.

Persoanele din micul grup de la bar se întoarseră la băuturile lor. Privind printre umerii lor, Cordelia îşi văzu faţa în oglinda de la bar şi-şi citi propriile gânduri. Astăzi, înfăţişarea ei nu avea nimic diferit de cea de ieri sau de alaltăieri: o faţă rotundă, cu păr castaniu-deschis, cu trăsături neregulate, arătând ca şi cum un uriaş ar fi turtit-o ţinând o mână în creştet şi alta sub bărbia ei, ochi mari, adânci, verzi-căprui, sub zulufii de păr, obraji mari, osoşi, o gură plăcută de copil. O faţă de pisică, se gândi ea, dar destul de armonioasă printre reflexele strălucitoare ale sticlelor din barul lui Mavis. În ciuda privirii tinere, înşelătoare, faţa ei devine o faţă necomunicativă, şi Cordelia învăţase repede ce înseamnă stoicismul. Ea pricepuse repede că dacă te arăţi nefericită rişti să pierzi dragostea altora. Comparând această posibilitate cu capacitatea de a minţi, toate minciunile subconştientului deveneau mai uşoare.

Trompă îşi croi drum spre ea. Se aşeză pe bancă. Fundul lui mare, înfăşurat într-o stofă oribilă, gata să pocnească, era foarte aproape de ea. Îi displăcea Trompă, cu toate că fusese singurul prieten al lui Bernie. Bernie îi explicase că Trompă fusese informator al poliţiei şi făcea acest lucru destul de bine. Mai avea şi alte surse de câştig. Uneori, prietenii lui furau picturi vestite sau bijuterii preţioase. Era o recompensă pentru Trompă să aibă propria parte oferită de hoţi şi să fie, de asemenea, plătit şi de poliţie, care făcea apoi toată treaba. Aşa cum arăta Bernie, compania de asigurări nu pierdea nimic, proprietarii îşi primeau bunurile intacte, hoţii nu erau în pericol din cauza poliţiei, şi Trompă împreună cu detectivii îşi primeau plata. Cordeliei, şocată, nu-i plăcea să protesteze prea mult. Ea îl suspecta pe Bernie în această situaţie, dar nici o expertiză nu probase amestecul lui.

Ochii lui Trompă erau injectaţi, mâna îi tremura pe pahar:

– Bietul Bernie! Am trăit s-o văd şi pe-asta... Mă aşteptam la aşa ceva... Pierduse mult din greutate şi avea o faţă cenuşie, complexul canceros, după cum obişnuia să spună tatăl meu.

Cel puţin, Trompă observase asta, ea însă nu. Bernie părea întotdeauna cenuşiu şi cu o privire bolnavă. Grăsanul de lângă ea îi şopti, venind mai aproape:

– N-a avut niciodată noroc, bietul de el. L-au dat afară de la Omucideri. Nu ţi-a spus? Pe vremea când comisarul Dalgliesh era inspector acolo. Dumnezeule, n-a mai existat o a doua şansă pentru el, pot să-ţi povestesc dacă vrei.

Dar mi-a povestit Bernie totul, minţi Cordelia. Adăugă apoi: Nu părea teribil de amărât din pricina asta.

– Nu părea? Vezi ce a urmat? Dumneata presupun că încerci acum să-ţi cauţi altă slujbă.

– Nu încă, spuse Cordelia. Nu-mi caut încă altă slujbă, nu deocamdată...

În mintea ei, luă două hotărâri: să ţină în continuare biroul lui Bernie până nu va mai avea cu ce plăti chiria şi să nu mai intre cât o trăi în cârciuma Fazanul de aur.

Hotărârea de a ţine mai departe afacerea lui Bernie a supravieţuit următoarelor patru zile, a supravieţuit descoperirii că chiria nu era plătită la zi şi faptului că, după toate cele întâmplate, Bernie nu era nici măcar proprietarul micului apartament din Cremona Road şi că, deci, camera de acolo era deţinută ilegal; faptului că balanţa creditului lui Bernie era sensibil slăbită prin plata funeraliilor; faptului, aflat de la garaj, că Mini trebuia de mult să fi fost supusă unei revizii; golirii apartamentului din Cremona Road. Peste tot erau urmele triste ale unei vieţi solitare şi prost organizate.

Conserve de tocană şi fasole fiartă – oare el nu mâncase niciodată şi altceva? – păstrate cu grijă şi aranjate într-o piramidă ca în vitrina unei băcănii, cutii mari de metal cu ceară

de duşumea pe jumătate consumate, cu conţinutul uscat şi întărit, un sertar cu cârpe vechi uzate, ca acelea de praf, dar înghesuite într-un amestec incredibil de sărăcie şi murdărie, un coş cu rufe murdare, pe jumătate gol, lucruri de lână groase devenite pâsloase din cauza folosirii maşinii de spălat şi aşteptând acolo, întunecate, să fie aruncate. Cum de se împăcase cu gândul că lăsa toate astea în urma lui spre a fi privite de altcineva?

Ea mergea zilnic la birou făcând ordine, curăţenie, rearanjând totul. Nu suna nimeni la telefon, nu se ivise nici un client, şi totuşi era tot timpul ocupată. Era oarecare nelinişte în aşteptarea depăşirii formalităţilor şi a inevitabilului verdict. A făcut o vizită avocatului lui Bernie. Era un om lipsit de spirit, mai în vârstă, cu un birou situat lângă staţia Mile End, care primea ştirile despre moartea clienţilor săi cu acea lugubră resemnare a unui afront personal şi, după o scurtă căutare, găsi testamentul lui Bernie, se aplecă spre el încurcat şi suspicios ca şi cum n-ar fi fost un document real şi autentic. El reuşi să-i dea Cordeliei impresia că o crede fosta amantă a lui Bernie – de ce altfel i-ar fi lăsat moştenire afacerea lui –, dar era un om de lume şi nu şi-ar fi folosit cunoştinţele împotriva ei. Nu luă parte la organizarea funeraliilor, dar îi sugeră Cordeliei numele unei firme de pompe funebre; ea îl suspecta că primise, probabil, un comision din partea lor. Fu surprinsă când înţelese, după o săptămână de la ceremonie, că directorul era în egală măsură un om grijuliu şi competent. Odată ce descoperi că ea nu izbucneşte în lacrimi şi nu se tânguie, ca de obicei, de lipsa celui dispărut, fu încântat să discute despre preţ, înhumare şi incinerare cu o candoare conspirativă.

– Totdeauna incinerare! Aţi spus că nu există o asigurare privată, nu-i aşa? Atunci, haideţi s-o facem cât de repede, uşor şi pe cât de ieftin este posibil. Aveţi cuvântul meu că nouă din zece clienţi îşi doresc acest lucru. Un monument funerar este prea

scump în ziua de astăzi – lui nu-i aduce nici un folos, şi nici dumitale. De ce să nu apelăm la metodele cele mai moderne şi eficace pe cât mai repede posibil? Credeţi-mă, domnişoară, vă sfătuiesc în dauna intereselor mele.

– E foarte drăguţ din partea dumitale, spuse Cordelia. Crezi că e necesară o coroană?

– De ce nu, dacă v-aţi gândit la asta. Lăsaţi totul în seama mea.

Aşa că la incinerare fusese şi o coroană. Era un fel de pernă vulgară dintr-un amestec de crini şi garoafe, flori moarte deja, mirosind a putred. Serviciul religios şi discursul fuseseră ţinute de preot cu o viteză abil controlată şi cu aerul de scuză în ton, parcă pentru a-şi asigura ascultătorii că el s-ar fi dispensat bucuros de această obligaţie şi că nu-i poate face să creadă ce nu e de crezut. Bernie trecuse spre foc în sunetul unei muzici cântate la sintetizator chiar la timpul potrivit, judecând după nerăbdarea unui alt cortegiu funerar care aştepta să intre.

După asta, aşteptase un timp, dreaptă, în lumina soarelui de afară, simţind cum căldura încinge pietrişul de sub pantofii ei. Aerul era greu şi umed de mirosul florilor. Copleşită de dezolare şi de o furie neputincioasă faţă de moartea lui Bernie, căută un ţap ispăşitor şi îl găsi în persoana acelui comisar. El îi dăduse cu piciorul lui Bernie scoţându-l din singura meserie pe care acesta şi-o dorise vreodată; fără să se sinchisească deloc de ce mai urmase şi, mai presus de toate, fără să se obosească măcar să ia parte la funeralii! Bernie fusese detectiv, dar mai era şi un om ca oricare, cu durerile lui, cu nevoia de a scrie, de a bea, de a se emoţiona. Desigur, Brigada Omucideri era un serviciu destul de mare ca să împace entuziasmul uman cu eficienţa. Pentru întâia oară, Cordelia plânse după Bernie şi lacrimile fierbinţi care-i umpleau ochii multiplicau şirul lung de dricuri care aşteptau, cu ornamentele lor cromate strălucind în soare şi florile lor tremurătoare. Dezlegându-şi eşarfa neagră de pe cap, singura

concesie pe care o făcuse doliului, Cordelia se îndreptă spre stația de metrou. Îi era sete când ajunse în Oxford Circus și hotărî să ia un ceai în restaurantul Dikins și Jones. Era o extravaganță neobișnuită, dar avusese o zi plină de întâmplări neobișnuite și bizare. Întârziase destul de mult ca să regrete în timpul achitării notei, și era ora patru fără un sfert când reuși să ajungă la birou.

Avea un vizitator. Era o femeie care stătea cu umerii rezemați de ușă, o femeie care arăta rece și total nepotrivită cu pereții scorojiți și murdari. Cordelia își ținu răsuflarea și urcă ultimele trepte fără zgomot. Pantofii ei comozi îi permiteau acest lucru și peste câteva clipe putu să-și privească vizitatoarea fără să fie observată. Aceasta dădea impresia imediată de autoritate și siguranță, mai ales prin corectitudinea perfectă a hainelor pe care le purta. Era îmbrăcată într-un taior gri cu un guler modern larg, cu o lizieră îngustă de bumbac alb. Pantofii ei negri, de calitate, erau ostentativ de scumpi, și o geantă mare, neagră îi atârna de umăr. Era înaltă și părul albit puțin înainte de vreme era tăiat scurt, ondulându-se pe cap asemenea unei pălărioare. Avea o față prelungă și palidă. Citea *The Times,* având ziarul astfel împăturit încât să-l poată ține în mâna dreaptă. Nu după mult timp deveni conștientă de prezența Cordeliei și ochii lor se întâlniră. Străina își privi ceasul de la încheietura mâinii.

– Dacă dumneata ești Cordelia Gray, să știi că ai întârziat optsprezece minute. Notița lăsată în ușă spune că te întorci la ora unu.

– Știu. Îmi pare rău.

Cordelia se grăbi pe ultimele trepte și băgă cheia în broască. Deschise ușa.

– Nu vreți să intrați?

Femeia intră prima în secretariat și-și roti privirea fără să insiste asupra camerei.

– M-am cocoţat până aici ca să-l văd pe domnul Pryde. Întârzie mult?

– Regret nespus, dar chiar acum am venit de la incinerarea lui. Asta înseamnă... că este mort.

– Evident. Informaţia noastră, de acum zece zile, era că este în viaţă. Trebuie să fi murit cu o remarcabilă viteză şi discreţie.

– Nu cu prea multă discreţie. Bernie s-a sinucis.

– Extraordinar!

Vizitatoarea părea lovită de extraordinarul situaţiei. Îşi frământă mâinile şi câteva clipe se plimbă neobosită prin cameră ca într-o curioasă pantomimă a disperării.

– Extraordinar! spuse ea din nou.

Trase un chicotit mic. Cordelia nu vorbea, dar cele două femei se priviră cu gravitate una pe cealaltă. Vizitatoarea spuse:

– Ei bine, văd că am pierdut ziua.

Cordelia şopti aproape neauzit „Oh, nu!“ şi rezistă primului impuls de a se arunca în dreptul uşii.

– Vă rog, nu plecaţi înainte de a sta puţin de vorbă. Am fost partenera domnului Pryde şi afacerea este acum în totalitate a mea. Sunt sigură că aş putea să vă ajut. Nu vreţi să staţi jos?

Vizitatoarea păru că nu ia în seamă scaunul oferit.

– Nimeni nu mă poate ajuta, nimeni în lume. Oricum, asta este în afara subiectului. Este ceva ce patronul meu vrea în mod deosebit să ştie – el a primit nişte informaţii – şi hotărâse că domnul Pryde este persoana cea mai indicată să-l ajute. Nu ştiu dacă pe dumneata te va considera persoana cea mai indicată pentru a-l înlocui. Există un telefon particular aici?

– Da, vă rog!

Femeia merse în biroul interior fără să dea senzaţia că aerul mohorât din jur i-ar fi făcut vreo impresie. Se întoarse spre Cordelia:

– Îmi pare rău, dar aş dori să fiu sigură. Mă cheamă Elizabeth Leaming şi patronul meu este Sir Ronald Callender.

– Ecologistul conservator?

– Nu cred că i-ar face plăcere să vă audă numindu-l astfel. Preferă să i se spună microbiolog, ceea ce şi este de fapt. Vă rog, scuzaţi-mă.

Ea închise uşa ferm. Cordelia se simţi dintr-odată slăbită şi se aşeză la masa cu maşina de scris. Cheile ei, răzleţite ca de obicei în inelul metalic, conturau un model negru familiar pentru ochii obosiţi, pentru ca, atingându-le, clinchetul lor să o readucă la realitate. Mângâie marginea maşinii şi senzaţia de rece şi calm îi făcu mai bine. Inima îi bătea în piept să se spargă.

– Trebuie să fiu calmă, să-i arăt că sunt calmă după toate astea. Toată prostia asta care simt că mă copleşeşte este numai din cauza funeraliilor lui Bernie şi pentru că am stat prea mult în soare.

Dar speranţele pe care şi le făcea deveniră traumatizante; era supărată pe ea însăşi pentru toate grijile pe care şi le făcea.

Convorbirea telefonică dură numai câteva secunde. Uşa se deschise. Domnişoara Leaming îşi punea mănuşile.

– Sir Ronald vrea să vă vadă. Puteţi veni acum?

Să vină unde? se gândi Cordelia, dar nu întrebă nimic.

– Da, am nevoie de echipament?

Acesta fusese întocmit cu grijă de Bernie sub forma unei truse cu foarfece, echipament pentru prelevarea amprentelor, borcan pentru strângerea probelor. Cordelia nu avusese niciodată prilejul să le folosească.

– Depinde ce înţelegeţi prin echipament, dar nu cred. Sir Ronald vrea să vă vadă înainte de a hotărî dacă să vă ofere slujba aceasta sau nu. Asta înseamnă o călătorie cu trenul la Cambridge, dar veţi putea fi înapoi, la noapte. Există aici vreo persoană căreia trebuie să-i comunicaţi asta?

– Nu, sunt numai eu.

– Poate că ar trebui să mă legitimez cumva. Deschise geanta: aveţi aici un plic cu antetul meu! Nu sunt neguţător de sclavi, în cazul că m-aţi fi crezut aşa ceva sau în cazul că sunteţi speriată.

– Sunt înfricoşată de un mare număr de lucruri, dar în nici un caz de un presupus neguţător de sclavi, dacă am fost, în nici un caz nu m-ar fi putut linişti o adresă de pe plic. Aş fi insistat să-i telefonez lui Sir Ronald ca să controlez.

– Poate ţi-ar plăcea să o faci? sugeră domnişoara Leaming fără ranchiună.

– Nu!

– Atunci să mergem.

Domnişoara Leaming porni spre uşă. Când ajunseră afară, şi Cordelia se întoarse să încuie biroul, vizitatoarea îi arătă carneţelul şi creionul care atârnau într-un cui bătut în perete.

– N-ar fi bine să schimbaţi mesajul?

Cordelia rupse foaia cu mesajul şi după un moment de gândire notă:

„Am fost chemată pentru un caz urgent. Băgaţi pe sub uşă orice mesaj, veţi primi răspuns de îndată ce mă voi întoarce.

– Asta, rosti domnişoara Leaming, vă va linişti clienţii.

Cordelia se întrebă dacă această remarcă era sarcastică, în ciuda tonului detaşat. Totuşi nu simţi că domnişoara Leaming îşi bate joc de ea şi fu surprinsă în faţa propriei lipse de resentiment, faţă de modul în care vizitatoarea preluase conducerea. O urmă pe domnişoara Leaming în jos pe scări şi apoi pe strada Kingly.

Merseră spre strada Liverpool şi prinseră la timp trenul de 17.36 spre Cambridge. Domnişoara Leaming cumpără biletul Cordeliei, recuperă de la serviciul de bagaje o maşină de scris portabilă şi o servietă cu hârtii, apoi îşi croi drum spre vagonul de clasa întâi. Spuse:

– Am de lucru în tren, ai ceva de citit?

– E-n ordine. Nici mie nu-mi place trăncăneala când călătoresc. *The Trumpet Major* de Hardy. Am întotdeauna o carte în geantă.

După Bishops Stortford, rămaseră singure în compartiment și dintr-odată domnișoara Leaming își ridică ochii de la lucrul ei, întrebând-o pe Cordelia:

– Cum ai ajuns să lucrezi cu domnul Pryde?

– După ce am terminat școala, am mers să locuiesc împreună cu tatăl meu pe continent. Am călătorit împreună pentru că făcea comerț bun. A murit în mai, anul trecut, la Roma, iar eu m-am întors acasă. Învățasem ceva stenografie și dactilografie, așa că am căutat un post de secretară, la o agenție specializată în acest sens. Ei m-au trimis la Bernie. După câteva săptămâni, mi-a cerut să-l ajut la unul sau două cazuri. A hotărât să mă instruiască și am acceptat să rămân cu el permanent. Acum două luni m-a făcut asociata lui.

Asta însemna că ea, Cordelia, ridica regulat o leafă, și în locul unei recompense oarecare sub forma unei părți egale din profit, pentru un succes oarecare și incert, avea avantajul scutirii de chirie pentru camera mobilată din casa lui Bernie. El nu o escrocase cu nimic. Oferta de parteneriat fusese făcută cu o încredere deosebită pe care ea o recunoștea acum, nu ca un premiu, ci ca pe o dovadă de încredere.

– Ce a fost tatăl dumitale?

– A fost un poet marxist itinerant și un revoluționar amator.

– Trebuie să fi avut o copilărie interesantă.

Amintindu-și succesiunea mamelor adoptive, mutările inexplicabile din casă în casă, schimbarea școlilor, fețele aspre ale celor de la Autoritatea Tutelară și disperarea profesorilor de la școală întrebându-se ce să facă în timpul vacanțelor cu ea, Cordelia recunoscu grav și ironic în același timp că a existat întotdeauna un acord între ea și această aserțiune.

– Da, a fost foarte interesantă!

– Şi în ce a constat instruirea primită de la domnul Pryde?

– Bernie m-a învăţat câteva lucruri pe care el le învăţase de la Omucideri: cum să cercetezi locul crimei, câteva elemente de autoapărare, cum să ridici amprente – tot felul de lucruri de soiul ăsta.

– Acestea sunt specializări care mă tem că nu-ţi vor fi de prea mare folos în cazul nostru.

Domnişoara Leaming îşi aplecă iarăşi capul peste hârtiile ei şi nu mai vorbi până când trenul ajunse la Cambridge.

În afara gării, domnişoara Leaming o tăie scurt prin parcul de maşini şi se îndreptă spre o furgonetă mică, neagră. Alături de ea, aştepta ţeapăn un şofer în uniformă, un tânăr bine făcut, îmbrăcat cu o cămaşă albă, descheiată la gât, pantaloni de culoare închisă şi cizme înalte, un tânăr pe care domnişoara Leaming îl prezentă scurt şi fără explicaţii „Lunn". El se înclină uşor ca un fel de salut, de prezentare, dar nu zâmbi. Cordelia îi întinse mâna. Strângerea a fost scurtă, dar puternică, strivindu-i degetele; reţinându-şi o grimasă de durere, ea văzu un licăr în ochii lui căprui-închis şi se întrebă dacă neplăcerea aceea i-a fost intenţionat provocată. Ochii lui erau într-un anume fel remarcabili, frumoşi, umezi ca ochii unui cerb tânăr, cu gene stufoase şi cu aceeaşi privire tremurătoare terorizată de spaima răului din lume. Frumuseţea ochilor ascundea mai degrabă celelalte imperfecţiuni. Era, după cum observă Cordelia, un amestec sinistru de alb şi negru, cu un gât gros, scurt şi umeri puternici pe care pocnea cămaşa. Avea pe cap un coif de păr negru, aspru, o faţă slabă, unsuroasă şi o gură umedă nervoasă; faţa unui heruvim obscen. Era un om care transpira mult, subsuorile cămăşii erau pătate, şi petele se întindeau, decolorate, spre curbura spatelui şi spre bicepşii ostentativi.

Cordelia văzu că ei trei trebuie să se înghesuie în maşină, în faţă. Lunn deschise uşa şi, fără vreun cuvânt amabil, spuse:

– Roverul este încă la reparat.

Domnişoara Leaming aşteptă în spate şi Cordelia fu obligată să intre prima şi să se aşeze lângă el. Se gândi: „Ei nu se plac unul pe celălalt, iar el nu-mi place nici mie“.

Se întrebă care era poziţia lui în casa Ronald Callender. Ghicise deja locul domnişoarei Leaming; nici o secretară obişnuită, cu tot serviciul ei îndelungat, cu tot caracterul atât de indispensabil al muncii ei, nu putea avea aerul acela de autoritate atât de liniştită sau să vorbească despre „patronul meu“ cu un ton atât de posesiv şi ironic. Totuşi, cine era Lunn? El nu arăta ca un subordonat, dar nici nu i se părea Cordeliei că poate fi un om de ştiinţă. Adevărat, oamenii de ştiinţă erau creaturi străine pentru ea. Sora Maria Magdalena era singurul exemplar de felul acesta pe care-l cunoscuse. Sora preda tot ceea ce programa analitică definea în general ca ştiinţă: un ghiveci de fizică elementară, chimie şi biologie strânse împreună fără prea multă ceremonie. Materiile ştiinţifice erau în general privite cu dezinteres de ordinul Imaculatei Concepţiuni, cu toate că nici artele nu erau predate mai bine. Sora Maria Magdalena fusese întotdeauna o călugăriţă timidă, mai în vârstă, cu ochii privind cruciş de după ochelarii cu rame metalice; degetele ei osoase, permanent pătate de substanţele chimice, păreau să le surprindă pe eleve în timpul acelor extraordinare momente de explozie şi fum, când experienţele din tuburi şi retorte reuşeau să se finalizeze. Ea părea mult mai preocupată de demonstrarea incapacităţii umane de înţelegere a Universului şi de atotputernicia legilor dumnezeieşti decât de adevărurile ştiinţei şi, în privinţa asta, se pare că reuşise. Cordelia simţi că sora Maria Magdalena nu i-ar fi putut fi de nici un ajutor în afacerea cu Sir Ronald Callender care lansase o adevărată campanie de cercetare în problema teoriei conservării masei cu mult înainte ca aceasta să devină o obsesie obişnuită, care reprezentase ţara la Conferinţa Internaţională de Ecologie, şi care fusese făcut cavaler pentru

serviciile sale în domeniul ştiinţei. Toate acestea erau ştiute de Cordelia, ca şi de restul ţării, din emisiunile de la televiziune şi din suplimentele săptămânale ale diferitelor ziare. Era un om de ştiinţă recunoscut, evitând cu grijă politica, un om care reprezenta pentru naţiune dovada concretă a faptului că orice copil sărac poate ajunge sus dacă trage tare. „Cum de s-a gândit el – se întreba Cordelia – să apeleze la serviciile lui Bernie Pryde?"

Nesigură de cât de tare putea fi implicat Lunn în confidenţele patronului sau ale domnişoarei Leaming, Cordelia începu cu grijă:

– Cum a ajuns Sir Ronald la Bernie?

– John Bellinger i-a povestit despre el.

Aşadar, sosise, în sfârşit, gratificaţia de la Bellinger. Bernie o aşteptase întotdeauna. Cazul Bellinger fusese cel mai rapid, şi probabil unicul său succes. John Bellinger era directorul unei mici firme familiale specializate în instrumente ştiinţifice. Cu un an înainte, biroul lui fusese sufocat de o avalanşă de scrisori obscene, şi patronul, nevrând să cheme poliţia, îi telefonase lui Bernie. Bernie urmărise colectivul şi rezolvase cazul fără probleme. Autoarea scrisorilor era secretara personală a patronului, o femeie între două vârste, foarte bine văzută. Bellinger fusese foarte recunoscător. După o mulţime de gânduri contradictorii şi consultări cu Cordelia, Bernie îi trimisese o notă de plată cu un preţ care îi uimise pe amândoi, dar nota fusese plătită prompt şi corect. Banii menţinuseră agenţia o lună întreagă. Bernie spusese: „O să primim o gratificaţie de pe urma cazului Bellinger, să vezi dacă nu este aşa! Totul se poate întâmpla în meseria asta. El a luat numărul nostru pur şi simplu din cartea de telefon, dar acum ne va recomanda tuturor prietenilor. Acest caz poate fi începutul unei afaceri mari!"

Şi acum, se gândi Cordelia, gratificaţia lui Bellinger sosise chiar în ziua înmormântării lui Bernie.

Nu mai puse alte întrebări, și drumul, care nu dură mai mult de douăzeci de minute, se desfășură în tăcere. Cei trei stăteau înghesuiți, unul într-altul, dar se simțeau cumplit de distanțați. La capătul lui Station Road de lângă Monumentul Eroilor căzuți în război, mașina o luă la stânga și în curând ajunseră în zona rurală. Erau aici câmpuri de porumb tânăr, liziere de pomi lăsând în urmă pete de umbră, sate răzlețe cu case acoperite de paie și vile din pământ roșu înșirate de-a lungul drumului, pajiști întinse printre care Cordelia putea vedea turnurile și turlele din oraș strălucind în apusul soarelui. În cele din urmă, ajunseră într-un alt sat, o fâșie îngustă de ulmi mărginind drumul ca niște ciucuri de perdea, un zid lung, curbat, de cărămidă roșie, și mașina intră prin porțile de fier deschise. Ajunseseră.

Casa era în mod evident în stil georgian, poate nu cel mai bun, dar o construcție solidă, agreabil proporționată și cu acea înfățișare oferită de o arhitectură domestică bună, care așază lucrurile în măsura lor. Cărămida arsă acoperită cu glicină strălucea în soarele înserării, iar verdele plantei agățătoare făcea ca întreaga casă să pară dintr-odată artificială, ca într-o poză colorată. Era, desigur, o casă de familie, o casă în care ar fi trebuit să te simți bine. Dar acum o tăcere grea se lăsase asupra ei, și șirurile de ferestre elegant proporționate păreau ochi goliți de orice.

Lunn, care condusese repede, dar atent, trase mașina la scară. Stătu pe scaunul lui până când cele două femei coborâră și apoi duse mașina în spatele casei. Când coborî din mașină, Cordelia văzu un șir de clădiri mai joase, având în vârf mici foișoare ornamentale, pe care ea le luase drept grajduri sau garaje.

Prin poarta larg arcuită văzu că pământul se întindea într-o pantă domoală până departe, dând impresia unui loc liniștit, a unui sat din apropiere de Cambridge, cu pământ semănat cu

verdeaţă şi populat cu cerbi tineri, simboluri ale acestei veri timpurii. Domnişoara Leaming spuse:

– Grupul de grajduri a fost transformat în laboratoare. Cele mai multe din partea de est sunt din sticlă, rezultatul muncii atente a unui arhitect suedez, eficient, dar şi atractiv totodată.

Pentru prima dată de când cele două femei se întâlniseră, vocea ei părea interesată de ceva, aproape entuziasmată.

Uşa din faţă era deschisă. Cordelia intră într-un hol mare, lambrisat, cu o scară ce urca spre stânga şi un cămin de piatră, cu marginile rotunjite în partea dreaptă. Era conştientă de mirosul de trandafiri şi lavandă care plutea în aer, de bogăţia covoarelor strălucind pe podeaua de lemn proaspăt lustruită, de tic-tacul discret al pendulei.

Domnişoara Leaming porni spre o uşă din faţa celei de la intrare. Intrară într-un birou, o cameră elegantă ticsită cu cărţi, cu vederea spre o pajişte largă, urmată de un scut de pomi. În faţa uşilor din sticlă, era un birou în stil georgian, şi în spatele biroului era aşezat un bărbat.

Cordelia îi văzuse fotografia în ziare, aşa că ştia la ce să se aştepte. Dar el devenise dintr-odată mai mic şi mai impresionant decât îşi imaginase. Ştia că fusese fascinată de autoritatea, inteligenţa deosebită şi puterea care apăreau clar ca trăsături fizice. Dar când el se ridică de pe locul lui şi o invită să se aşeze arătându-i un scaun, văzu că este mult mai fragil decât apărea în fotografii, că umerii săi largi şi capul impunător îl făceau să pară disproporţionat. Avea o faţă cu trăsături drepte, sensibilă, cu un nas bine conturat, ochi adânci cu gene mătăsoase, o gură fermă. Părul său negru, înspicat cu fire albe, cădea până aproape de sprâncene. Faţa lui era umbrită de oboseală şi când Cordelia veni mai aproape, putu să observe un nerv zvâcnind pe tâmpla stângă şi câteva imperceptibile pete în irisul ochilor săi profunzi. Dar corpul său îndesat, atât de energic şi pătruns de o vigoare latentă, nu făcea nici o concesie oboselii. Ţinea capul drept, cu aroganţă,

privirea era tăioasă şi precautǎ, pleoapele grele. Mai presus de orice, el reprezenta succesul. Cordelia văzuse această privire înainte, o intuise din spatele mulţimii, ca scrutătoare, faimoasă şi recunoscută drept un drum sigur spre succes, o privire strălucitoare din care nu se vedeau boala sau oboseala celui care ştia să se bucure de propria putere.

Domnişoara Leaming îi spuse:

– Asta este tot ce a mai rămas din Agenţia de Detectivi Pryde: domnişoara Cordelia Gray.

Privirea tăioasă a ochilor se întoarse spre Cordelia.

– Am angajat un Pryde pentru ceea ce avem de făcut. Nu este aşa?

Cordelia, obosită de călătorie, la capătul unei zile îngrozitoare, nu era capabilă de glume privitoare la bietul Bernie sau de jocuri de cuvinte. Spuse:

– Sir Ronald, am venit aici pentru că secretara dumneavoastră mi-a spus că vreţi să mă angajaţi. Dacă dumneaei a greşit, aş fi bucuroasă s-o ştiu cât mai repede ca să mă pot întoarce la Londra.

– Nu este secretara mea şi nici nu a greşit cu nimic. Trebuie să-mi scuzi impoliteţea; este puţin deconcertant să aştepţi un fost poliţist şi să apari dumneata. Nu mă plâng că n-ai putea face totul bine. Care este comisionul dumitale?

Întrebarea suna într-un fel ofensiv, dar, de fapt, nu ascundea nimic. Cordelia spuse puţin cam prea repede, puţin cam prea veselă:

– Cinci lire pe zi plus cheltuielile, dar vom încerca să facem cât mai puţine posibil. Desigur că în acest timp nu mă voi ocupa de nici un alt client în afară de dumneavoastră; asta până când toată treaba va fi rezolvată.

– Şi ai un alt client?

– Nu chiar în clipa asta, dar s-ar putea să se ivească oricând. Apoi adăugă repede: Avem principii serioase. Ştim ce înseamnă

fairplay-ul. Dacă voi hotărî, în orice stadiu al investigației, că nu merg mai departe, veți avea în întregime toate informațiile pe care le-am obținut până în acel punct. Dacă voi hotărî să nu vă divulg informațiile, atunci nu voi percepe nici o taxă pentru treaba deja făcută.

Acesta fusese unul dintre principiile lui Bernie. Era un om plin de principii. Chiar atunci când nu avea poate nici un caz pe săptămână, era fericit să se opună acelui sistem de a umfla totul în fața clientului, de a-i spune mai puțin decât întregul adevăr, de a-i arăta ce descoperise și ce nu, din momentul în care poliția intrase în încurcătură, și nu era niciodată de acord cu acea etică prin care se cerea minciuna în serviciul adevărului. „Nici un fel de găinării din astea cu microfoane ascunse, obișnuia Bernie să spună. Mă voi opune întotdeauna aparatelor de ascultare și nu ne vom amesteca niciodată în afaceri de sabotaj industrial."

Nici tentația nu fusese prea mare. Ei nu aveau echipament de ascultare, iar dacă ar fi avut n-ar fi știut să-l folosească, și-n același timp, Bernie nu fusese niciodată invitat să se ocupe de vreun caz de sabotaj industrial.

– Și asta sună foarte rezonabil, dar nu cred că munca pentru care v-am angajat ar putea să vă provoace vreo criză de conștiință, spuse Sir Ronald. Este totul foarte simplu. Acum optsprezece zile, fiul meu s-a spânzurat. Vreau să știu de ce. Poți afla dumneata?

– Mi-ar plăcea să încerc, Sir Ronald.

– Cred că ai nevoie de câteva informații despre Mark. Domnișoara Leaming va dactilografia pentru dumneata datele necesare, apoi le veți citi și ne veți cere ce veți mai avea nevoie.

– Mi-ar plăcea să-mi spuneți dumneavoastră înșivă, dacă se poate.

– Chiar este necesar?

– Mi-ar fi de mare ajutor.

El se aşeză iarăşi în scaun şi luă un ciot de creion pe care începu să-l răsucească în mână. După un moment de tăcere, îl băgă total absent în buzunar. Fără să privească la ea, începu să povestească.

– Fiul meu Mark a împlinit douăzeci şi unu de ani anul acesta, pe 25 aprilie. Studia istoria la Cambridge, la fostul meu colegiu, şi era în ultimul an. Acum cinci săptămâni, fără să mă avertizeze, a părăsit universitatea şi şi-a luat o slujbă de grădinar la maiorul Markland, care locuia într-o casă numită Summertrees[1], în afara Duxfordului. Mark nu mi-a dat nici o explicaţie, nici atunci, nici mai târziu. Trăia singur într-o căsuţă pe pământul maiorului Markland. Optsprezece zile mai târziu, el a fost găsit, de către sora patronului său, atârnând cu gâtul într-o curea înnodată de un cârlig din plafonul camerei de zi. Verdictul a fost că şi-a luat viaţa din cauza unui dezechilibru mintal. Nu ştiu prea multe despre ceea ce gândea băiatul meu, dar resping acest eufemism comod. Era o persoană raţională şi a avut un motiv să facă ce-a făcut. Vreau să ştiu ce a fost.

Domnişoara Leaming, care privise în grădină prin uşile de sticlă, se întoarse brusc şi spuse cu vehemenţă:

– Veşnica dorinţă de a şti! E ca şi cum ne-am uita pe gaura cheii. Dacă el ar fi vrut să ştim, ne-ar fi spus-o.

Sir Ronald interveni:

– Nu sunt pregătit să plutesc în incertitudine. Fiul meu este mort. Fiul meu. Dacă sunt într-un fel responsabil, vreau să ştiu. Dacă altcineva este responsabil, vreau să ştiu cine şi de ce.

Cordelia îi privi pe amândoi şi întrebă:

– A lăsat ceva scris?

– A lăsat un bilet, dar nu o explicaţie. A fost găsit în maşina de scris.

Domnişoara Leaming începu să spună cu voce calmă:

---

[1] Pomi de vară (n.tr.)

– „Jos se deschide sub noi o nemărginită genune ca un cer de infern, iar noi ne ţinem de rădăcinile copacilor şi atârnăm deasupra acestei imensităţi. Ci eu am spus: «Dacă eşti bun, hai să ne încredem acestei genuni şi să vedem dacă este şi aici o providenţă!»"

Vocea aspră, ciudată, adâncă ajunsese la capătul lecturii. O vreme tăcură. Apoi Sir Ronald sparse tăcerea:

– Doreşti să fii detectiv, domnişoară Gray. Ce deduci din asta?

– Că fiul dumneavoastră citea William Blake. Nu este un pasaj din *Căsătoria cerului cu iadul?*

Sir Ronald şi domnişoara Leaming schimbară o privire. Sir Ronald spuse:

– Aşa am spus şi eu!

Cordelia se gândi că îndemnul blând, lipsit de emfază al lui Blake, evlavia violenţei sau a disperării, era mai apropiat sinuciderii prin înec sau prin otravă – un mod ceremonios de a pluti ori de a te scufunda în uitare – decât trauma spânzurării. Şi totuşi, exista o analogie a căderii, a lansării de sine în gol. Dar aceasta era numai speculaţia unei fantezii indulgente. El alesese Blake; el alesese spânzurătoarea. Probabil nu i s-a oferit un alt mijloc mai blând de a o face; probabil a reacţionat la primul impuls. Ce obişnuia să spună întotdeauna Super-ul? „Nu faceţi niciodată teorie înaintea faptelor voastre." Trebuia să arunce o privire în căsuţa aceea.

Sir Ronald spuse cu o urmă de nerăbdare:

– Ei bine, nu vrei să iei cazul?

Cordelia privi la domnişoara Leaming, dar aceasta îi evită privirea.

– Vreau foarte mult. Mă întrebam dacă dumneavoastră aţi dori într-adevăr să-l iau.

– Ţi l-am oferit doar! Ai grijă de dumneata şi de propriile dumitale responsabilităţi; nu te preocupa de gândurile altora.

– Nu aveţi nimic altceva să-mi spuneţi? Lucruri obişnuite. Fiul dumneavoastră avea o sănătate bună? Părea să aibă necazuri cu slujba, cu dragostea, cu banii?

– Mark ar fi moştenit o avere considerabilă de la bunicul lui dinspre mamă când ar fi împlinit douăzeci şi cinci de ani. Până atunci, el primea o alocaţie adecvată de la mine, dar de la data părăsirii colegiului a dat instrucţiuni precise directorului băncii ca banii să fie transferaţi înapoi în contul meu. Probabil că în ultimele luni din viaţa lui, a trăit din ce a câştigat. După moartea lui n-am auzit de nici o boală pe care s-o fi avut, iar coordonatorul muncii sale la universitate mi-a spus că rezultatele lui erau satisfăcătoare. Eu, desigur, nu ştiu nimic despre asta. El nu mi-a făcut niciodată confidenţe în ceea ce priveşte afacerile sale amoroase. Oricum, presupun că era heterosexual.

Domnişoara Leaming se întoarse de la fereastra prin care contempla grădina. Întinse mâinile într-un gest care putea să însemne la fel de bine resemnare sau disperare:

– Noi n-am ştiut nimic, absolut nimic despre el! Aşa că de ce credeţi că am aşteptat să moară şi să aflăm după aceea?

– Şi prietenii săi? întrebă repede Cordelia.

– Veneau rar să-l viziteze aici, dar i-am recunoscut pe doi dintre ei la anchetă şi la funeralii: Hugo Tilling, coleg al lui de colegiu, şi sora sa care studiază psihologia la New Hall. Îţi aminteşti numele ei, Eliza?

– Sophie, Sophie Tilling. Mark a adus-o o dată sau de două ori la cină.

– Aţi putea să-mi spuneţi ceva despre copilăria fiului dumneavoastră? Unde şi-a făcut şcoala în primii ani?

– A mers întâi la o şcoală primară pregătitoare când avea cinci ani, apoi la o şcoală primară. Nu puteam să am un copil aici, alergând şi scotocind prin laborator. Mai târziu, aşa cum dorea mama sa – ea a murit când Mark avea nouă luni –, el a urmat cursurile Fundaţiei Woodard. Soţia mea a fost ceea ce cred

eu că se numeşte o adevărată credincioasă anglicană şi dorea ca băiatul ei să fie educat în aceeaşi tradiţie. După câte ştiu, acest lucru nu a avut efecte proaste asupra lui.

– A fost fericit la şcoala primară?

– Cred că a fost atât de fericit cât sunt cei mai mulţi băieţi de opt ani, ceea ce înseamnă că se simţea mizerabil în cea mai mare parte a timpului, dar această stare se amesteca, uneori, cu perioade de libertate. Sunt toate aceste lucruri relevante?

– Orice poate fi. Trebuie să încerc să aflu cât mai multe despre el.

Oare ce o învăţase dispreţuitorul, înţeleptul şi supermanul ei şef? „Încearcă să cunoşti persoana moartă. Nimic în legătură cu aceasta nu este trivial ori lipsit de importanţă. Oamenii morţi pot vorbi. Ei te pot conduce direct la ucigaşul lor." Numai că acum, desigur, nu exista un ucigaş.

– V-aş fi recunoscătoare dacă domnişoara Leaming ar putea să-mi bată la maşină aceste informaţii pe care mi le-aţi dat şi să adauge numele colegiului şi al profesorului lui, spuse Cordelia. V-aş mai ruga, dacă se poate, să am o notă semnată de dumneavoastră prin care să fiu autorizată să fac anchetele.

El se aplecă spre sertarul din stânga al biroului, scoase o foaie de hârtie şi scrise ceva pe ea, apoi i-o dădu Cordeliei. Pe antetul tipărit ea citi: Sir Ronald Callender, F.R.C., Garforth House, Cambridgeshire. Dedesubt, el scrisese: „Domnişoara Cordelia Gray este autorizată de mine să facă anchetă în privinţa morţii fiului meu Mark Callender, la data de 26 mai". Semnase şi datase.

– Mai este şi altceva? o întrebă el.

– Aţi sugerat posibilitatea să fie responsabil cineva de moartea fiului dumneavoastră. Sunteţi nemulţumit de verdict?

– Verdictul este în concordanţă cu evidenţele şi cu ceea ce se poate aştepta de la un verdict. O curte de juri nu este constituită ca să stabilească adevărul. Te-am angajat pe dumneata

pentru asta. Mai ai nevoie de altceva? Nu cred că te mai pot ajuta cu vreo informaţie.

– Aş vrea să văd o fotografie a lui.

Cei doi se uitară unul la celălalt încurcaţi. El îi spuse domnişoarei Leaming:

– O fotografie. Avem o fotografie, Eliza?

– Există paşaportul lui undeva, dar nu ştiu unde. Am o fotografie pe care i-am făcut-o în grădină vara trecută. Cred că arată destul de clar. Mă duc să o aduc.

Ea ieşi din cameră, şi Cordelia spuse:

– Aş mai vrea să-i văd camera, dacă se poate. Presupun că stătea aici în timpul vacanţelor.

– Numai ocazional, dar desigur că avea camera lui aici. Am să v-o arăt.

Camera era la al doilea etaj, în spate. Odată ajunşi înăuntru, Sir Ronald o ignoră cu totul pe Cordelia. El merse spre fereastră şi începu să privească pajiştile de afară ca şi cum nici ea, nici camera nu ar fi prezentat nici un fel de interes pentru el. Camera nu-i spunea Cordeliei nimic despre adultul Mark. Era mobilată simplu, o cameră de băiat de şcoală, şi arăta de parcă foarte puţine s-ar fi schimbat în ultimii zece ani. Exista acolo, lângă un perete, un bufet scund, alb, cu un şir de jucării obişnuite pentru orice copil; un urs cu blana jumulită şi cu un ochi scos; trenuri şi camioane din lemn vopsit; o arcă a lui Noe, pe puntea căreia ţopăiau animalele cu picioare lungi făcându-i să zâmbească încântaţi pe Noe şi pe soţia sa; o barcă cu pânze îngălbenite de vreme; o arbaletă miniaturală. Deasupra jucăriilor, erau două şiruri de cărţi. Cordelia se aplecă să le examineze. Erau cărţile obişnuite ale copiilor din clasele mijlocii, aprobate şi acceptate din generaţie în generaţie, cunoscute prin tradiţie de fiecare dădacă şi de fiecare mamă. Cordelia le avusese târziu, ca adultă; ele nu-şi găsiseră loc în zâmbetele amuzante şi în copilăria dominată de televiziune.

– Ce puteţi spune despre cărţile mai recente? întrebă ea.

– Sunt în cutii în pivniţă. El ni le-a trimis să le depozităm când a părăsit colegiul, dar noi nu am avut timp să le despachetăm. Ni s-a părut un lucru fără rost.

Lângă pat era o masă rotundă şi pe ea o lampă şi o piatră de mare rotundă, strălucitoare, o comoară găsită, probabil, şi culeasă de pe o plajă de vacanţă. Sir Ronald o atinse uşor cu degetele lui nervoase şi începu să o rostogolească sub palmă pe suprafaţa mesei. Apoi, aparent fără nici un gând, o băgă în buzunar.

– Bine, spuse el, putem coborî?

La capătul scărilor, o întâlniră pe domnişoara Leaming. Ea privea în sus spre ei în timp ce coborau încet, alături. Privirea ei era atât de intens întrebătoare, încât Cordelia aştepta aproape tremurătoare să-i vorbească. Ea însă se întoarse, ridică plictisită din umeri şi tot ceea ce spuse fu rostit în grabă:

– Am găsit fotografia. Aş dori să mi-o înapoiezi când totul se va termina. Am pus-o într-un plic împreună cu biletul. Nu există un tren rapid spre Londra până la 21.37, aşa că probabil vei rămâne cu noi la masă.

Masa de seară care a urmat a fost interesantă şi mai degrabă o experienţă ciudată: cina în sine, un amestec de formal şi firesc, pe care Cordelia îl simţea a fi rezultatul unui efort conştient mai degrabă decât al unei simple întâmplări. Ea simţi, de fapt, că scopul acesteia era să-i strângă împreună pe toţi cei care lucrau aici, era masa unei corporaţii, la capătul unei zile de muncă, sau un ritual impus, un soi de ceremonie cum se practică la diverse companii, dar nu era tocmai sigură. Participanţii erau zece: Sir Ronald Callender, domnişoara Leaming, Chris Lunn, un profesor american al cărui nume imposibil de pronunţat l-a uitat imediat după ce i-a fost prezentat şi cinci oameni de ştiinţă tineri. Toţi bărbaţii, inclusiv Lunn, erau în haine de

seară, şi domnişoara Leaming purta o fustă lungă de satin, multicoloră şi o bluză fără mâneci. Bogăţia de tonuri albăstrii, verzi şi roşii strălucea şi se schimba la lumina lumânărilor în timp ce se mişca, accentuându-i paloarea argintie a părului şi lipsa de culoare a pielii. Cordelia fusese mai degrabă încurcată atunci când gazdele o lăsaseră în camera de jos şi urcaseră să se schimbe. Ar fi fi dorit să aibă ceva mai competitiv decât fusta ei caraghioasă şi bluza verde, fiind la vârsta la care punea mai mare preţ pe eleganţă decât pe tinereţe.

I se oferise dormitorul domnişoarei Leaming ca să se aranjeze şi fusese intrigată de eleganţa şi simplitatea mobilierului în contrast cu opulenţa băii alăturate. Cercetându-şi faţa obosită în oglindă şi folosindu-şi rujul, ea îşi dori dintr-odată un fard pentru ochi ca să-şi umbrească pleoapele. Dintr-un impuls, dar şi cu un sentiment de vinovăţie, ea trase sertarul mesei de toaletă. Era plin cu o mulţime de farduri: rujuri vechi în culori demodate, flacoane de cremă pe jumătate goale, creioane de ochi, mixturi uscate, sticle pe jumătate folosite şi ele, cu tot felul de esenţe. Scotoci înăuntru şi reuşi să găsească un creion, care datorită faptului că era greu de şters, făcu liniile nu tocmai perfecte. Efectul fu bizar, dar şocant. Ea nu se putea compara cu domnişoara Leaming, dar cel puţin arăta cu cinci ani mai în vârstă. Dezordinea din sertar o surprinse şi cu greu rezistă tentaţiei de a se uita în şifonier şi în celelalte sertare să vadă dacă sunt în aceeaşi situaţie. Cât de inconsistentă şi de interesantă este fiinţa umană! Se gândi cu uimire că o femeie atât de elegantă şi de competentă se complăcea să trăiască într-o astfel de dezordine.

Sufrageria era în partea din faţă a casei. Domnişoara Leaming o plasă pe Cordelia între ea şi Lunn, un loc care-i oferea puţine perspective pentru o conversaţie plăcută. Ceilalţi se aşezară unde doriseră. Contrastul dintre simplitate şi eleganţă apărea din aranjamentul mesei. Nu exista lumină artificială, şi cele trei sfeşnice de argint cu lumânări erau puse pe masă la

distanţe regulate. Între ele, erau patru carafe cu vin, carafe din sticlă verde, groasă, cu marginile răsucite, aşa cum văzuse Cordelia în restaurantele ieftine italiene. Suporturile de sub farfurii erau din plută, iar tacâmurile erau din argint vechi. Florile erau puse în boluri mici, aranjate nu prea grijuliu, arătând ca şi când ar fi fost smulse din grădină de o furtună, flori pe care le rupsese vântul şi cineva se gândise că e bine să le pună în apă.

Tinerii arătau stingheri în jachetele lor de seară, nimic din ţinuta lor nu dovedea că se bucurau de propriul succes sau de inteligenţa pe care o aveau, hainele apăreau ca şi cum ar fi fost luate dintr-un magazin de mâna a doua sau închiriate pentru a participa la un bal mascat. Cordelia era surprinsă de tinereţea lor, ghici că numai unul dintre ei avea peste treizeci de ani. Trei dintre ei, bărbaţi tineri, dezordonaţi, vorbăreţi, neobosiţi, cu voci puternice, nu ţinură cont de Cordelia după ce fuseseră prezentaţi. Alţi doi erau mai liniştiţi, şi unul dintre ei, un băiat înalt, brunet, cu trăsături puternice şi neregulate, îi zâmbi din partea cealaltă a mesei, ca şi cum i-ar fi plăcut să stea de vorbă cu ea.

Cina fu adusă de un servitor italian şi de soţia sa, care lăsau felurile gătite pe farfurii fierbinţi, pe o masă alăturată. Mâncarea era bună şi mirosea incredibil de apetisant pentru Cordelia, care nu realizase până atunci cât de flămândă fusese. Era acolo un platou cu o grămadă de orez strălucitor, un vas cu viţel pregătit cu un sos bogat de ciuperci, un bol de spanac. În faţa acestuia erau gustările reci: şuncă, cotlet şi un amestec interesant de salate şi de fructe. Convivii se serveau singuri, aducându-şi farfuriile la masă, combinându-şi aşa cum doreau mâncarea caldă şi rece. Tinerii cercetători îşi umplură cu vârf farfuriile şi Cordelia le urmă exemplul.

Ea manifestă puţin interes faţă de conversaţia lor, observând însă că aceştia vorbeau în primul rând despre ştiinţă şi sesizând că Lunn, cu toate că vorbea mai puţin decât alţii, vorbea ca egalul lor. Se gândi că el ar fi putut să arate ridicol în haina lui

de seară, strânsă pe corp, dar surprinzător, el arăta cel mai puţin stânjenit, părând cea de-a doua personalitate puternică din cameră. Cordelia încercă să analizeze de ce era aşa, dar nu fu în stare. El mânca încet, cu atenţie deosebită pentru aranjamentul mâncării pe farfurie, şi, din timp în timp, zâmbea în secret privind paharul cu vin.

La celălalt capăt al mesei, Sir Ronald curăţa un măr, vorbindu-i unui musafir şi înclinându-şi capul. Cojile verzi alunecau subţiri peste degetele lui prelungi şi se rostogoleau jos în farfurie. Cordelia privi spre domnişoara Leaming: aceasta se uita la Sir Ronald cu o atenţie atât de concentrată şi de speculativă, încât Cordelia simţi că toate privirile erau irezistibil atrase de acea mască palidă şi dispreţuitoare. Apoi domnişoara Leaming păru să îşi dea seama că era privită şi se întoarse spre Cordelia.

– Când am călătorit aici împreună, citeai Hardy. Îţi place?

– Foarte mult, dar mai mult îmi place Jane Austen.

– Atunci trebuie să încerci să-ţi găseşti timp să vizitezi muzeul Fitzwilliam din Cambridge. Au acolo o scrisoare scrisă de Jane Austen. Cred că o să ţi se pară interesantă.

Ea vorbi cu strălucirea controlată, artificială a unei gazde, încercând să găsească un subiect interesant pentru un musafir dificil. Cordelia, cu gura plină de viţel şi ciuperci, se întreba cum poate să-i răspundă şi în acelaşi timp să-şi termine masa. Din fericire, profesorul american prinse cuvântul „Fitzwilliam" şi acum părăsise masa ca să întrebe despre colecţia de ceramică a muzeului, de care aparent era interesat. Conversaţia deveni generală.

Domnişoara Leaming fu cea care o conduse de data asta pe Cordelia la gara Audley End în loc de Cambridge; nu dăduse nici o motivare schimbării. N-au vorbit despre caz în timpul drumului. Cordelia era epuizată de oboseală, mâncare şi vin şi-şi permise să fie fermă şi să se urce în tren fără să mai încerce să obţină o altă informaţie.

Când trenul se puse în mişcare, degetele ei obosite desfăcură tremurând plicul alb pe care domnişoara Leaming i-l dăduse, scoase biletul dinăuntru şi îl citi. Era bătut la maşină, corect, dar spunea mult mai puţin decât aflase ea deja. Înăuntru era şi fotografia. Văzu poza unui băiat visător, cu capul pe jumătate întors spre obiectiv, cu o mână apărându-şi ochii de soare. Purta blugi, o vestă şi era pe jumătate întins pe pajişte, cu o grămadă de cărţi lângă el. Poate că el lucrase acolo sub pomi când ea l-a strigat de la uşa de sticlă, având aparatul în mână şi cerându-i imperios să zâmbească. Fotografia nu-i spunea Cordeliei nimic, exceptând faptul că, măcar în acea secundă imortalizată, el ştiuse să fie fericit. Puse fotografia înapoi în plic şi, împreunându-şi mâinile protector deasupra lui, Cordelia adormi.

Capitolul 2

În dimineaţa următoare, Cordelia părăsi Cremona Road înainte de ora şapte. În ciuda oboselii din noaptea precedentă, îşi făcu atent toate pregătirile înainte de a se culca, pregătiri care nu-i luaseră prea mult. Aşa cum o învăţase Bernie, controlă sistematic trusa criminalistică, o preocupare lipsită de sens atâta timp cât nu se întâmplase nimic de când i-o dăduse Bernie, ca o sărbătorire a asocierii lor; acesta era primul ei caz. Aranjă polaroidul, alese hărţile pentru drum, din tot amestecul de lucruri aruncate de-a valma prin biroul lui, scutură sacul de dormit şi îl făcu sul; îşi umplu sacoşa de călătorie cu câteva conserve din rezerva lui Bernie, cutii cu supă şi fasole gata pregătite; în final, hotărî să ia câteva extrase din cartea de medicină legală a profesorului Simpson şi aparatul ei de radio portabil, marca Hacker, şi controlă din nou tot echipamentul. Găsi un blocnotes nou, pe care scrise „Cazul Mark Callender“, apoi rulă ultimele pagini în sus, pregătindu-le pentru evidenţa cheltuielilor. Aceste preliminarii fuseseră întotdeauna partea cea mai plăcută din munca de cercetare a unui caz în raport cu slăbiciunile şi strângerea firimiturilor murdare care apăreau după aceea.

În final, se hotărî asupra hainelor. Dacă vremea continua să fie la fel de caniculară, taiorul ei, cumpărat după un lung şir de economii şi foarte potrivit pentru întrevederile care aveau să

urmeze, ar fi putut fi incomod, deşi trebuia să-l întâlnească pe directorul colegiului, şi demnitatea profesională ar fi fost ştirbită de o îmbrăcăminte inadecvată. Aşa că se decise să călătorească în fusta ei cafenie, de piele, cu un tricou cu mâneci scurte şi îşi împachetă blugii şi un pulover mai călduros pentru lucrul în aer liber. Cordeliei îi plăceau hainele, se bucura cumpărându-le, dar era suficient de atentă în privinţa lor, o preocupare circumscrisă mai puţin sărăciei cât nevoii obsesive de a-şi putea împacheta întreaga garderobă şi a-şi lua zborul în orice moment.

Odată scăpată de tentaculele din nordul Londrei, Cordelia se bucură conducându-şi maşina. Mini turuia de-a lungul drumului şi ea se gândi că niciodată maşina nu-i mersese atât de bine. Îi plăceau întinderile din afara Londrei de Est, străzile largi ale târgurilor, felul în care câmpurile semănate creşteau nestânjenite pe marginea drumului, libertatea pe care ţi-o oferea orizontul deschis al imensităţii cerului. Viaţa la ţară se potrivea foarte bine cu felul ei de viaţă. Îi părea rău după Bernie, ducea lipsa prieteniei lui sincere şi dezinteresate, dar, într-un anumit sens, acesta era primul ei caz şi era fericită să-l abordeze de una singură. Era unul dintre acelea pe care ea credea că le poate rezolva. Nici n-o dezamăgea, nici nu o îngrozea. Conducând fericită prin soarele de ţară, având tot echipamentul aşezat cu grijă în portbagaj, era plină de o speranţă euforică.

Când, în sfârşit, ajunse în satul Daxford, prima ei dificultate fu să găsească Summertrees. Maiorul Markland era în aparenţă un om care credea foarte mult în importanţa sa şi din cauza aceasta omisese numele drumului către adresa lui. Dar a doua persoană oprită şi întrebată a fost un ţăran destul de amabil ca să-i arate drumul, luându-şi atât de multe asigurări în indicarea acestuia de parcă s-ar fi temut să dea un răspuns direct.

Cordelia trebui să găsească mai întâi locul respectiv, dar după o bucată de drum se întoarse şi conduse înapoi câteva mile deoarece trecuse deja pe lângă Summertrees.

Găsise, în sfârşit, casa. Era o clădire mare în stil victorian, din cărămidă roşie, aşezată solid în spatele unei fântâni, cu un gazon imens, verde, între porţile din lemn, larg deschise, ducând la ieşirea spre stradă. Cordelia se întrebă de ce cineva anume a vrut să construiască o casă atât de îngrozitor de urâtă, sau de ce, luând decizia să facă treaba asta, aşezase această monstruozitate în mijlocul satului. Poate că ea reproducea o casă mai veche, mult mai plăcută. Îşi conduse Mini-ul pe iarbă, iar de la o oarecare distanţă de poartă continuă drumul pe jos. Grădina se potrivea cu casa: era absolut desăvârşită din punctul de vedere al artificialităţii şi exagerat de bine întreţinută. Chiar şi florile de stâncă înmugureau ca nişte excrescenţe morbide, la distanţe calculate cu grijă, între pietrele terasei. Erau două straturi dreptunghiulare pe pajişte, fiecare din ele plantate cu arbuşti de trandafiri roşi şi mărginite alternativ cu lobelie şi alyssum. Totul arăta ca o paradă patriotică într-o grădină publică. Cordelia simţi lipsa unui bazin cu apă.

Uşa din faţă era deschisă, oferind vederii un hol întunecat, vopsit pe jumătate în cafeniu. Înainte ca intenţia Cordeliei de a suna să se desăvârşească, o femeie în vârstă dădu colţul casei, împingând o roabă plină cu pământ. În ciuda căldurii, purta cizme Wellington, un pulover, o fustă lungă de tweed şi o eşarfă îi lega capul de jur împrejur. Când o văzu pe Cordelia, lăsă roaba şi spuse:

– Oh, bună dimineaţa. Bănuiesc că aţi venit de la biserică în legătură cu bazarul.

– Nu, nu cu bazarul. Sunt din partea lui Sir Ronald Callender. Este ceva în legătură cu fiul său.

– Atunci bănuiesc că aţi venit să-i luaţi lucrurile. Noi toţi ne-ntrebam când va avea de gând Sir Ronald să trimită după ele. Toate sunt încă în căsuţă. Nu am mai coborât acolo de când a murit Mark. După cum ştiţi, noi îl strigam Mark. Ei bine, el nu ne-a spus niciodată cine era sau cine ar fi putut să fie.

– Nu e vorba de lucrurile lui Mark. Vreau să vorbesc despre el. Sir Ronald m-a trimis aici. M-a angajat ca să încerc să aflu într-un fel de ce s-a sinucis. Numele meu este Cordelia Gray.

Ştirea păru mai mult s-o pună în încurcătură decât s-o liniştească. Ea clipi spre Cordelia rapid, aproape stupid, şi se sprijini de braţele roabei ca de un suport absolut necesar.

– Cordelia Gray? Atunci nu ne-am întâlnit până acuma, nu-i aşa? Nu cred că am cunoscut vreo Cordelia Gray. Poate că ar fi mai bine să intraţi în salon şi să vorbiţi cu soţul şi cumnata mea.

Lăsă roaba acolo unde era, în mijlocul aleii, şi o conduse spre casă trăgându-şi eşarfa de pe cap şi aranjându-şi părul. Cordelia o urmări prin holul sărăcăcios mobilat, mirosind a soluţie de lustruit podeaua, cu un cuier greu de stejar în care atârnau bastoane, umbrele şi pardesie, spre o cameră din spatele casei.

Era o cameră oribilă, inegal proporţionată, lipsită de cărţi, mobilată cu o lipsă totală de gust. O canapea uriaşă cu un desen respingător, două fotolii care încadrau căminul şi o masă din mahon cu un singur picior, cu ornamentaţii curbate, care ocupau mijlocul camerei constituiau piesele principale. În rest, mai era foarte puţină mobilă. Singurele fotografii reprezentau grupuri cu feţe palide, cu feţe prelungi, prea mici pentru a putea fi identificate, oameni pozând anonimi, în linie dreaptă în faţa aparatului. Una era o fotografie de regiment, alta avea un şir de vâsle încrucişate deasupra unui şir de adolescenţi purtând şepci turtite şi bluze în dungi.

În ciuda arşiţei zilei, camera era lipsită de soare şi răcoroasă. Uşile din sticlă erau deschise. Pe pajişte, afară, erau grupate: un balansoar cu un baldachin cu ciucuri, trei scaune îmbrăcate cu perne din creton albastru ţipător, fiecare cu propriul scăunel de picioare, o masă din lemn placată cu ceramică. Păreau să facă parte din decorul unei piese de teatru în care regizorul o cam

luase razna. Tot mobilierul grădinii arăta nou şi nefolosit. Cordelia se întreba de ce familia se plictiseşte stând înăuntru într-o dimineaţă de vară, în timp ce pajiştea era cu mult mai confortabil aranjată.

Doamna Markland o prezentă pe Cordelia strângându-i braţul într-un gest larg, care ar fi putut însemna un fel de abandonare, şi spuse către asistenţă:

– Domnişoara Cordelia Gray. Nu este în legătură cu bazarul pentru biserică.

Cordelia se miră de asemănarea dintre soţ, soţie şi domnişoara Markland. Toţi trei îi aminteau de figurile unor cai. Aveau feţe lungi, osoase, guri subţiri desupra unor bărbii puternice şi pătrate, ochi complet neatrăgători, abia întredeschişi, păr aspru, urât, care femeilor le cădea în franjuri groase până deasupra ochilor. Maiorul Markland bea cafea dintr-o ceaşcă imensă, albă, cu multe pete de jur împrejur şi pe marginea de sus, pusă pe o tavă rotundă de metal. Domnişoara Markland tricota, o ocupaţie pe care Cordelia o simţea vag nepotrivită cu dimineaţa de vară.

Cele două feţe, neprietenoase, parţial curioase, o priviră distant. Domnişoara Markland putea tricota fără să privească andrelele, talent care-i permitea să o fixeze pe Cordelia cu privirea ei tăioasă, inchizitorială. Invitată de maiorul Markland să ia loc, Cordelia se aşeză pe marginea canapelei, aşteptând ca perna să scoată un sunet ascuţit când va fi presată de greutatea ei. Canapeaua i se păru neaşteptat de tare. Îşi compusese o figură în care se amestecau seriozitatea şi eficienţa şi ceva favorabil părea să plutească spre ea, de undeva din dreapta, dar era sigură că nu putea prinde acest ceva. Cum stătea acolo cu genunchii apropiaţi, cu geanta de umăr lăsată jos la picioare, fu nefericită să se găsească mai mult în postura unei adolescente de şaptesprezece ani, nerăbdătoare în faţa primului ei interviu, decât în cea a unei mature femei de afaceri, proprietar unic al Agenţiei de Detectivi Pryde.

Ea îi întinse maiorului împuternicirea dată de Sir Ronald şi spuse cu o notă de autoritate:

– Sir Ronald a fost foarte îndurerat din pricina dumneavoastră. Vreau să spun că a fost îngrozitor pentru dumneavoastră ca lucrurile să se întâmple aici, pe proprietatea dumneavoastră, când aţi fost atât de buni să-i găsiţi lui Mark exact slujba care-i plăcea. Tatăl său speră că nu mai este nevoie să se vorbească despre asta; el vrea doar să ştie ce l-a făcut pe fiul său să se sinucidă.

– Şi te-a trimis pe dumneata?

Vocea domnişoarei Markland era un amestec de neîncredere, amuzament şi nemulţumire. Cordelia nu sesiză grosolănia. Ea simţi că domnişoara Markland are o problemă. Dădu ceea ce consideră ea că trebuie să fie o explicaţie plauzibilă. Era probabil adevărat.

– Sir Ronald crede că trebuie să se fi întâmplat ceva în viaţa lui Mark la universitate. El a părăsit dintr-odată colegiul, după cum ştiţi, dar nu i-a spus niciodată tatălui său de ce a făcut-o. Sir Ronald crede că aş putea avea mai mult succes stând de vorbă cu prietenii lui Mark, decât să fiu un tip obişnuit de detectiv particular. El a simţit că nu este necesar să alerteze poliţia; felul acesta de anchetă nu este treaba lor.

Domnişoara Markland spuse cu asprime:

– Aş crede cu siguranţă că este mai ales treaba lor; asta dacă Sir Ronald crede că este o neînţelegere în ceea ce priveşte moartea fiului său...

– Oh, nu, nu cred că s-a gândit la asta, izbucni Cordelia. Este absolut de acord cu verdictul dat. Ceea ce vrea el să ştie este ce anume l-a împins spre acest gest.

Domnişoara Markland spuse dintr-odată cu o forţă nebănuită:

– Era un aiurit. A plecat aiurea de la universitate, a plecat aiurea din viaţa de familie cu obligaţiile ei, în sfârşit a plecat aiurea din propria viaţă. Pur şi simplu.

Cumnata sa scoase un mic behăit de protest.

– Oh, Eleanor, e chiar aşa? El a lucrat cu adevărat bine aici. Îmi plăcea băiatul. Nu cred...

– Nu neg că şi-a câştigat pe drept banii. Asta nu atenuează faptul că nu avea nici creştere, nici educaţie pentru a fi un bun grădinar. Era un aiurit, un om de pe altă lume. Nu ştiu din ce cauză şi nici nu m-am obosit să descopăr.

– Cum l-aţi angajat? întrebă Cordelia.

Cel care răspunse fu maiorul Markland:

– A văzut anunţul meu în *Cambridge Evening News* că ne trebuie un grădinar şi a venit într-o seară aici pe bicicletă. Presupun că a gonit tot drumul de la Cambridge. Trebuie să fi fost cam cu cinci săptămâni în urmă, cred că într-o marţi.

Domnişoara Markland îl întrerupse din nou:

– Marţi, 9 mai.

Maiorul se întoarse spre ea ca şi cum el n-ar fi putut da niciodată o informaţie greşită.

– Da, bine, marţi, 9 mai. Mi-a spus că s-a hotărât să renunţe la universitate şi să-şi ia o slujbă, şi că văzuse anunţul meu. A recunoscut că nu ştia prea multe despre grădinărit, dar spunea că este puternic şi dornic să înveţe. Lipsa lui de experienţă nu m-a îngrijorat. Aveam nevoie de el pentru gazonul pajiştii şi pentru legume. Niciodată nu s-a atins de grădina cu flori, pe aceasta o îngrijim eu şi soţia mea. În orice caz, mi-a plăcut privirea băiatului şi m-am gândit să-i dau o şansă.

– L-ai angajat pentru că era singurul solicitant gata să muncească pentru suma mizerabilă pe care i-ai oferit-o, spuse domnişoara Markland.

Departe de a se simţi ofensat de această sinceritate, maiorul zâmbi cu subînţeles.

– L-am plătit la valoarea lui. Dacă mai mulţi dintre noi ar fi pregătiţi să facă la fel, ţara nu s-ar mai confrunta cu inflaţia.

Vorbea ca unul pentru care economia reprezintă o carte deschisă.

– Nu vi s-a părut că era o ciudăţenie în această transformare a lui? întrebă Cordelia.

– Sigur că mi s-a părut! Blestemată ciudăţenie! Am crezut că era la pământ dintr-o cauză oarecare: băutură, droguri, idei revoluţionare, ştii, soiul acela de lucruri pe care le învaţă la Cambridge. Dar l-am întrebat numele profesorului lui şi l-am sunat, un oarecare Horsfall. El mi-a spus că băiatul nu era ceea ce se numeşte un tânăr de viitor, dar m-a asigurat că părăsise şcoala din propria voinţă şi, ca să folosesc chiar cuvintele lui, cât timp fusese în colegiu se purtase ireproşabil.

Domnişoara Markland îşi răsuci lucrul de mână şi se întoarse, ţipând uşor spre cumnata ei:

– Ce înţelege el prin asta? Apoi comentă uscat: Puţin mai multă plictiseală de felul acesta ar putea fi bine-venită la oraş.

– V-a povestit domnul Horsfall de ce a renunţat Mark la studii?

– Nu m-a interesat. I-am pus o întrebare directă şi am primit un răspuns mai mult sau mai puţin direct, atât de direct cât te poţi aştepta de la un tip de soiul acesta academic. Desigur, eu nu am avut nici o plângere privitoare la acest flăcău în timp ce era aici. Vă spun aşa cum a fost.

– Când s-a mutat în căsuţă? întrebă Cordelia.

– Imediat. Nu a fost ideea noastră, desigur. Noi niciodată nu am propus şi locuinţa în anunţul nostru, cu toate astea, el a văzut, evident, căsuţa şi, plin de imaginaţie, i s-a părut un loc amuzant şi ne-a cerut permisiunea de a locui acolo. Nu era practic pentru el să vină cu bicicleta de la Cambridge în fiecare zi, şi ştiam că nu este nimeni în sat care să-l poată aduce altfel. Nu pot să vă

spun că am fost prea entuziasmat de idee. Căsuţa avea nevoie de o mulţime de lucruri. De fapt, avem de gând să scăpăm de ea contra unei sume. Nu este bună pentru o familie, în starea ei actuală, dar un tânăr pare mulţumit să locuiască acolo, cel puţin aşa credem noi.

– Deci el a cercetat căsuţa înainte de a veni să se ofere pentru slujbă? spuse Cordelia.

– S-o cerceteze? Nu ştiu. Probabil a hoinărit prin jur, să vadă cum este proprietatea înainte de a se opri în faţa uşii. Nu ştiu dacă asta aruncă o lumină proastă asupra lui, dar şi eu aş fi procedat astfel.

Doamna Markland îl întrerupse:

– Era foarte entuziasmat de căsuţă, foarte entuziasmat. I-am spus că nu avea nici gaz, nici electricitate, dar a spus că asta nu-l deranjează. Şi-a cumpărat un primus de gătit şi câteva lămpi. Era apă înăuntru, desigur, dar cea mai mare parte a acoperişului era foarte solidă. Cel puţin aşa cred. Să ştiţi că nu mai mergem acolo. El părea foarte fericit. Nu l-am vizitat niciodată, nu era nevoie, dar atât cât am putut eu să observ, părea că se simte perfect. Desigur, aşa cum a spus şi soţul meu, era teribil de lipsit de experienţă; erau unul sau două lucruri pe care a trebuit să le înveţe, ca: datoria de a veni la bucătărie, devreme, dimineaţa, pentru a primi ordine. Dar îmi plăcea băiatul; muncea întotdeauna zdravăn, când eram în grădină.

– Mă întreb dacă aş putea să arunc o privire în căsuţă, spuse Cordelia.

Cererea îi tulbură. Maiorul Markland privi la soţia lui. O tăcere grea plutea în aer şi pentru un moment Cordelia se temu că răspunsul lor va fi nu. Apoi domnişoara Markland îşi înfipse andrelele în ghemul de lână şi se ridică în picioare.

Domeniul Sommertrees era întins. Întâi era o grădină de trandafiri destul de convențională, cu tufișuri plantate înghesuit și grupate după varietate și culoare ca într-o piață de flori. Toate aveau pe trunchi niște etichete așezate la aceeași înălțime. Apoi era grădina de legume, tăiată în două de o potecă din pietriș, grădină în care se vedea munca lui Mark Callender, în șirurile cu varză și salată plivite și cu petice de pământ săpat. Apoi trecură, printr-o poartă, într-o livadă mică numai cu meri bătrâni, cu ramurile netăiate. Iarba cosită, mirosind pătrunzător a fân, era așezată în grămezi mari în jurul trunchiurilor noduroase.

La capătul cel mai îndepărtat al livezii, era un gard viu gros, cu ramurile atât de mult crescute, încât poarta mică, spre grădina din spate a căsuței, a fost, la început, greu de văzut. Dar iarba din jur fusese tăiată scurt, și domnișoara Markland deschise ușor poarta cu mâna. De partea cealaltă, era un alt gard viu gros, din rugi de mure, întunecat și impenetrabil, și evident lăsat să crească în sălbăticie de o întreagă generație. Cineva ciopârțise un drum prin el, dar Cordelia și domnișoara Markland trebuiră să se aplece bine ca să nu-și prindă părul în crengile cu mărăcini.

Odată eliberată de această barieră, Cordelia își săltă capul și privi în lumina soarelui. Ea scoase o exclamație de plăcere. În timpul scurt în care locuise aici, Mark Callender crease o mică oază de ordine și frumusețe, în afara haosului și a neîmplinirilor. Straturi de flori bătrâne fuseseră scoase la iveală, plantele agățătoare fuseseră întinse; poteca de piatră fusese curățată de iarbă și mușchi; o pajiște mică în dreapta ușii căsuței fusese tăiată și plivită. De partea cealaltă a potecii, un petic de vreo patru metri pătrați fusese în parte săpat. Furca era încă înfiptă în pământ la o distanță de vreo șaizeci de centimetri de capătul stratului.

Căsuța era joasă, o clădire de cărămidă cu acoperiș de țiglă. Scăldată în soarele de după-amiază, în ciuda goliciunii ei, a ușii scorojite de ploaie, a cercevelelor putrezite și a grinzilor ce se

puteau zări în acoperiș, avea acel farmec melancolic al vârstei care n-a degenerat încă în decrepitudine. Afară, în ușa căsuței, erau lăsați alături, unul lângă altul, o pereche de pantofi de grădinărit încărcați de noroi.

– Ai lui? întrebă Cordelia.

– Ai cui altcuiva?

Stăteau una lângă cealaltă, contemplând pentru câteva clipe pământul săpat. Nici una nu vorbea. Apoi se întoarseră spre ușă. Domnișoara Markland băgă cheia în broască. Aceasta descuie ușor, ca și cum yala ar fi fost unsă recent. Cordelia o urmă în camera de zi a căsuței.

Aerul era rece, după căldura din grădină, dar era un aer închis, cu iz de boală. Erau trei uși: una drept înainte ducând spre grădina din față, dar care era țintuită în bare metalice acoperite cu pânze de păianjen, ca și cum n-ar mai fi fost deschisă de generații. Cea din dreapta ducea, așa cum presupuse Cordelia, spre bucătărie. Cea de-a treia era întredeschisă și putu să zărească prin ea o scară din lemn, fără covor, ducând spre primul etaj. În mijlocul camerei, era o masă înaltă din lemn cu suprafața zgâriată de multe scrijelituri și două scaune de bucătărie în fiecare capăt. În mijlocul mesei, într-o cană albastră, grosolană, era un mănunchi de flori uscate, tulpini negre și fragile, purtând ca niște zdrențe petalele unor flori de nerecunoscut, al căror polen se scuturase pe suprafața mesei ca un praf de aur. Sclipirile razelor de soare străbăteau aerul tăcut; fire de praf, fărâme ale unei vieți infinitezimale, dansau într-un mod grotesc. În dreapta, era un șemineu; lopățele și clești pentru foc, de modă veche, atârnau de fiecare parte a deschizăturii pentru foc. Mark arsese lemn și hârtie. Era o grămadă de cenușă albă pe grătar și un braț de surcele și de lemne așezate acolo pentru focul din diminețile următoare. Într-o parte a căminului, era un scaun jos de lemn, acoperit cu o pernă decolorată, și în cealaltă – un scaun cu rotile ale cărui picioare fuseseră tăiate probabil cu fierăstrăul

pentru a-l face destul de scund, ca pentru un copil. Cordelia se gândi că poate fusese foarte frumos înainte de a fi mutilat.

Două grinzi imense, înnegrite de vreme, se încrucişau pe tavan. În mijlocul uneia, era fixat un cârlig de oţel pentru a se atârna slănina. Cordelia şi domnişoara Markland priveau la el fără să vorbească. Nu era nevoie de întrebări şi răspunsuri. După câteva clipe, ele se îndreptară într-o înţelegere tacită către cele două scaune de lângă şemineu. Domnişoara Markland spuse în timp ce se aşezau:

– Eu am fost cea care l-a găsit. Nu venise în bucătărie pentru dispoziţiile zilnice de după micul dejun, aşa că am venit aici să văd dacă nu este adormit. Era exact ora nouă şi douăzeci şi trei de minute. Uşa nu era încuiată. Am bătut, dar nu mi-a răspuns nimeni. Aşa că am împins şi am deschis. Atârna de cârlig, cu o curea de piele în jurul gâtului. Purta pantalonii lui din bumbac albastru, cei cu care de obicei mergea la lucru, şi avea picioarele goale. Scaunul era răsturnat într-o parte pe duşumea. I-am atins pieptul. Era rece.

– L-aţi dat jos?

– Nu. Era evident mort şi m-am gândit că mai bine las corpul aşa până la venirea poliţiei. Dar am luat scaunul şi l-am pus sub picioarele lui. Era un act iraţional, ştiu, dar eu nu suportam să-l văd acolo fără să mă gândesc la gâtlejul lui sugrumat în curea. A fost, v-am spus, un gest iraţional.

– Cred că a fost foarte natural. Aţi observat şi altceva în legătură cu el, în legătură cu camera?

– Era o cană pe jumătate goală, cu ceva care semăna a cafea. Era aici pe masă, şi în sobă era o grămadă de cenuşă. Arăta ca şi cum ar fi ars nişte hârtii. Maşina lui de scris portabilă era acolo unde o vedeţi şi acum, pe partea cealaltă a mesei. Scrisoarea de adio era încă în maşină. Am citit-o, apoi m-am întors acasă, le-am povestit fratelui şi cumnatei mele ce se întâmplase şi am

sunat la poliţie. După sosirea poliţiştilor, i-am adus pe toţi aici şi mi s-au confirmat cele văzute. De atunci, n-am mai venit aici.

– Dumneata, sau maiorul, sau doamna Markland l-aţi văzut pe Mark în noaptea în care a murit?

– Nici unul dintre noi, după ce s-a încheiat ziua de lucru, la ora şase şi jumătate seara. A rămas puţin mai târziu pentru că voia să termine cositul pajiştei din faţă. Noi toţi l-am văzut lăsând coasa şi traversând grădina către livadă. Nu l-am mai văzut viu de atunci. Nimeni dintre ai casei nu a fost la Summertrees în noaptea aceea. Am avut o petrecere la Trumping Town cu vechii colegi de arme ai fratelui meu. Am venit acasă puţin după miezul nopţii, dar atunci, potrivit raportului medical, Mark era deja mort de vreo patru ore.

– Te rog, povesteşte-mi despre el, o rugă Cordelia.

– Ce-i de povestit? Programul lui oficial era între orele opt şi jumătate şi şase după-amiaza. Seara, lucra în grădina de aici din jurul căsuţei. Uneori, la ora prânzului mergea cu bicicleta la magazinul din sat. Mă obişnuisem să-l întâlnesc acolo din când în când. Nu cumpăra mult: o pâine împletită, unt, cea mai ieftină slănină, lucruri obişnuite. L-am auzit întrebând de ouă şi doamna Morgan i-a spus că la ferma Grange poate găsi întotdeauna o jumătare de duzină. Nu vorbeam când ne întâlneam, dar el îmi zâmbea. Seara, obişnuia să citească sau să scrie la maşină, aici la masă. Puteam să-i văd capul la lumina lămpii.

– Parcă maiorul Markland spunea că n-ai vizitat căsuţa.

– Ei n-au vizitat-o. Memoria lor este puţin încurcată. Eu am fost aici. Făcu o pauză şi privi la focul stins. Logodnicul meu şi cu mine obişnuiam să ne petrecem mare parte din timp aici, înainte de război, când el era la Cambridge. A fost ucis în 1937, în timp ce lupta în Spania pentru cauza republicană.

– Îmi pare rău, spuse Cordelia.

Simţise nepotrivirea şi nesinceritatea răspunsului său, dar ce altceva putea să spună. Nu auzise de el înainte. O tresărire de durere atât de scurtă, că era greu să se facă simţită, exprima regretul sentimental pentru toţi iubiţii care au murit tineri, pentru soarta tragică a oamenilor. Domnişoara Markland vorbi dintr-odată cu asprime, ca şi cum cuvintele i-ar fi ţâşnit din gură:

– Nu-mi place generaţia dumitale, domnişoară Gray. Nu-mi place aroganţa voastră, modul ciudat de a vă arăta compasiunea. Nu plătiţi nimic cu propria monedă, nici chiar idealurile. Denigraţi şi distrugeţi fără să construiţi nimic. Vă cerşiţi pedeapsa ca nişte copii rebeli şi scânciţi când sunteţi pedepsiţi. Bărbaţii pe care i-am cunoscut, bărbaţii cu care am fost eu nu erau aşa.

Cordelia răspunse blând:

– Nu cred că Mark Callender era aşa.

– Poate că nu. Cel puţin el a practicat violenţa asupra propriei persoane. Apoi o privi pe Cordelia iscoditor. Cu siguranţă că vei spune că sunt geloasă pe tinereţe. Este un sindrom destul de comun generaţiei mele.

– N-ar trebui să fii. Niciodată n-am reuşit să pricep de ce pot fi unii oameni geloşi. La urma urmei, tinereţea nu înseamnă un privilegiu. Toţi avem parte la fel de ea. Unii oameni pot să se nască în vremuri mai uşoare, unii pot fi mai bogaţi sau mai privilegiaţi decât alţii. Dar asta nu are nimic de-a face cu a fi tânăr. Şi a fi tânăr este îngrozitor uneori. Nu vă amintiţi cât de îngrozitor poate fi?

– Ba da! Îmi amintesc. Dar îmi amintesc şi alte lucruri.

Cordelia tăcu gândindu-se că această conversaţie era stranie, dar evident inevitabilă, şi dintr-un anume motiv nu putea să o oprească. Domnişoara Markland continuă:

– Prietena lui l-a vizitat o dată. Presupun cel puţin că era prietena lui, că altfel de ce ar fi venit? A fost la trei zile după ce a început să lucreze.

– Cum arăta?

– Frumoasă. Foarte blondă, cu o faţă ca un înger de Botticelli, netedă, ovală, foarte inteligentă. Era străină. Cred că franţuzoiacă. Era şi bogată.

– De unde ştiţi asta, domnişoară Markland?

Cordelia era intrigată.

– Pentru că vorbea cu un accent străin; pentru că ea a venit conducând un Renault alb, care cred că era maşina ei; pentru că hainele, cu toate că erau ciudate şi nepotrivite pentru la ţară, nu erau ieftine; pentru că a mers la uşa din faţă şi a spus că vrea să-l vadă cu o aroganţă ce se poate asocia cu bogăţia.

– Şi el a văzut-o?

– El muncea în livadă în timpul acela, cosind iarba. A salutat-o calm, dar fără entuziasm şi a dus-o să stea în căsuţă până la ora la care termina lucrul. Părea destul de bucuros să o vadă, dar, după câte cred eu, nu era nici încântat, nici surprins. Nu ne-a prezentat-o. I-am lăsat împreună şi m-am întors în casă înainte de avea posibilitatea să o facă. Înainte de orice intervenţie a Cordeliei, spuse brusc: Nu am mai văzut-o de atunci! Te-ai gândit să locuieşti aici un timp, nu-i aşa?

– I-ar deranja? N-aş vrea să le cer asta în cazul în care ei ar spune nu.

– Ar putea să nu ştie, şi dacă ar şti nu le-ar păsa.

– Dar pe dumneata te-ar deranja?

– Nu, nu mă interesează persoana dumitale şi nu m-ar deranja.

Vorbeau încet, în şoaptă, ca în biserică. Apoi domnişoara Markland se îndreptă spre uşă. Se întoarse şi spuse:

– Ai luat această slujbă pentru bani, desigur. De ce nu? Dar, dacă aş fi în locul dumitale, m-aş ţine departe de toată povestea asta. Este lipsit de înţelepciune să scormoneşti adânc viaţa altei fiinţe umane. Şi dacă fiinţa umană este moartă, este tot atât de periculos pe cât este de lipsit de înţelepciune.

Domnişoara Markland coborî pe poteca din grădină şi se făcu nevăzută pe poartă. Cordelia fu încântată să o vadă plecând. Începu să examineze căsuţa cu nerăbdare. Deci aici se întâmplase; de aici începea practic cercetarea ei.

Ce spunea Super? „Când examinezi o clădire, priveşte-o cum ai privi o biserică de ţară. Plimbă-te întâi în jurul ei. Priveşte întreaga scenă înăuntru şi în afară; apoi fă propriile deducţii. Întreabă-te ce ai văzut, nu ce te-ai fi aşteptat să vezi.“ El trebuie să fi fost un bărbat căruia îi plăceau bisericile de ţară şi acesta era un punct în favoarea lui. Reacţiile lui Bernie referitor la biserici, fie că erau de ţară, fie că erau de oraş, reprezentau pe jumătate superstiţii. Cordelia se hotărî să-i urmeze sfatul.

Merse în partea de est a căsuţei. Acolo, aşezat discret, în spate, şi aproape ascuns de gardul viu, era un closet cu o uşă de grajd închisă cu zăvorul. Intră înăuntru. Closetul era curat şi arăta ca şi cum ar fi fost recent zugrăvit. Când trase de lanţ, vasul se umplu cu apă. Mai erau un sul de hârtie de şters pe mâini, atârnând de o sfoară din uşă, şi într-un cui, dedesubt, un sac mic din plastic conţinând o colecţie completă de folie de împachetat portocale şi alte ambalaje moi. Fusese un tânăr foarte econom. Lângă closet, era un şopron mare, dărăpănat, în care se găseau o bicicletă bărbătească veche, dar bine întreţinută, o cutie mare de metal cu vopsea albă şi capacul răsturnat jos, o pensulă curată muiată într-un borcan de dulceaţă şi, pe lângă toate acestea, câţiva saci curaţi şi o colecţie de unelte de grădină. Toate erau strălucitor de curate şi fuseseră aşezate pe lângă pereţi sau atârnând în cuie.

Merse în partea din faţă a căsuţei. Aceasta era într-un contrast izbitor cu aspectul părţii din sud. Aici Mark Callender nici nu încercase să se ocupe de ierburile şi buruienile care năpădiseră cu sălbăticie poteca. Un arbore agăţător, gros, presărat cu flori albe îşi împingea crengile negre, pline de mărăcini, către marginea ferestrelor de la cel de-al doilea etaj. Poarta împinsă spre potecă era întredeschisă atât cât un vizitator curios să-şi poată arunca o privire. De-o parte şi de alta, câte un pom înalt străjuia asemenea unei santinele, cu fulgi de praf pe el. Partea din faţă a gardului viu din jurul closetului era la înălţimea capului. Cordelia putu să vadă că de celalaltă parte a potecii fuseseră cândva două straturi gemene de flori înconjurate de pietre mari, rotunde, care fuseseră vopsite în alb. Acum cele mai multe dintre ele erau acoperite de buruieni şi nu mai rămăsese nimic din straturi, decât o împletitură de trandafiri sălbatici. În timp ce arunca o privire în grădina din faţă, ochii ei surprinseră printre buruieni, de cealaltă parte a potecii, ceva colorat, călcat pe jumătate în picioare. Era o pagină dintr-o revistă ilustrată. O ridică şi văzu că era fotografia unei femei goale. Femeia era fotografiată din spate, uşor aplecată înainte, avea coapsele grosolane şi gleznele prinse în cizme. Zâmbea obraznic peste umeri într-o invitaţie insinuantă mult mai grosolană decât faţa ei androgină, cu toate că lumina care-i cădea pe faţă putea să sugereze o senzaţie de respingere. Cordelia notă data din capătul de sus al paginii; era o ediţie din mai. Aşa că revista, sau cel puţin poza, puteau foarte bine să fie aduse în timp ce el locuia aici.

Cordelia ţinea poza în mână încercând să-şi analizeze propriul dezgust provocat de aceasta. Fotografia era vulgară şi libidinoasă, dar cu nimic mai provocatoare decât cele care se vedeau pe tarabele de pe străzile Londrei. Dar, în timp ce o împăturea să o bage în geantă, se simţi deprimată şi descumpănită. Fusese domnişoara Markland mai perspicace decât ea? Era ea, Cordelia, în pericol de a fi obsedată de băiatul mort?

Probabil că fotografia nu avea nimic de-a face cu Mark; putea foarte bine să fie adusă de un vizitator. Cordelia ar fi dorit însă să nu o fi văzut niciodată.

Trecu în partea de vest a căsuței și făcu o altă descoperire. Ascunsă de umbra unor tufișuri mai bătrâne, se găsea o mică fântână cu un diametru de cam un metru și douăzeci de centimetri. Nu avea ghizduri, dar era bine acoperită cu un capac solid făcut dintr-un lemn tare și fixat deasupra cu un cerc de metal. Cordelia văzu că la marginea capacului era un lacăt, care, cu toată vârsta sa înaintată, se ținea bine în inele. Cineva avusese grijă să nu existe nici un pericol pentru copiii curioși sau vizitatorii întâmplători.

Acum era timpul să exploreze interiorul căsuței. Întâi bucătăria. Era o cameră mică cu o fereastră privind spre est, suspendată deasupra unei chiuvete. Era evident că odaia fusese zugrăvită de curând, iar o masă mare acoperită cu un plastic roșu ocupa cea mai mare parte din cameră. Mai exista un fel de nișă care conținea o jumătate de duzină de cutii de bere, un borcan cu marmeladă, un calup de unt și un morman de pâine mucegăită. În tot ceea ce era aici, Cordelia găsi explicația mirosului neplăcut care o izbise la intrarea în casă. Pe masă era o sticlă de lapte deschisă, pe jumătate plină, cu dopul argintiu aruncat alături. Laptele era solidificat și intrat în putrefacție; o musculiță se plimba pe marginea sticlei și Cordelia simți instinctiv nevoia să o alunge întrerupându-i ospățul. Lângă masă, într-o parte, era o sobă cu două ochiuri și pe unul din ele era o oală greoaie. Ridică capacul de deasupra, bine fixat până atunci, și un miros respingător umplu aerul, așa că îl lăsă repede la loc. Deschise sertarul mesei, luă o lingură și amestecă oribilul conținut. Arăta ca o tocană de vacă. Bucăți de carne înverzită, cartofi stricați și legume de nerecunoscut amestecate cu o spumă de carne putredă. Alături de chiuvetă era o cutie de portocale în care fuseseră îngrămădite legume. Cartofii erau verzi, ceapa mucegăită,

morcovii moi şi zbârciţi. Deci nimic nu fusese curăţat, nimic nu fusese mutat de la locul lui. Când poliţia ridicase mortul şi orice eventuală dovadă a sinuciderii lui, nici familia Markland, nici vreunul dintre membrii familiei sau prietenii tânărului nu veniseră să şteargă urmele pateticei sale vieţi.

Cordelia urcă scările. O dâră de ţărână conducea spre două dormitoare, unul dintre ele nefolosit de ani de zile. Aici cercevelele erau putrede şi plasticul de pe podea plesnise şi fusese cârpit cu bucăţi de hârtie groasă, colorată, care încerca să absoarbă umezeala. A doua cameră, mai mare, era cea în care dormise el. Încăperea avea un singur pat de fier, cu o pătură păroasă şi pe ea un sac de dormit împăturit astfel încât să poată susţine o pernă uriaşă. Alături de pat era o măsuţă veche, cu două lumânări înfipte în propria ceară scursă pe o farfurioară crăpată, iar lângă ele o cutie de chibrituri. Hainele lui erau atârnate în singurul dulap aflat aici: o pereche de pantaloni din catifea reiată, de un verde electric, una sau două cămăşi, puloverul şi un costum întreg. Câteva piese de lenjerie, spălate dar necălcate erau împăturite pe un raft dedesubt. Cordelia pipăi patru pulovere lucrate de mână din lână groasă, toate asemănătoare. Cineva, deci, avusese grijă de el. Se întrebă cine anume. Îşi plimbă mâinile prin această garderobă modestă, scotocind şi prin buzunare. Nu găsi nimic, cu excepţia unui portofel subţire, din piele maro, în fundul buzunarului interior din stânga hainei de la costum. Emoţionată, merse cu el la fereastră sperând să găsească înăuntru ceva de care să se agaţe: o scrisoare, o listă de nume sau adrese, o notă personală, dar portofelul era gol, în afară de două bancnote, permisul de conducere şi o adeverinţă de donator de sânge, eliberată de Serviciul de transfuzii din Cambridge, prin care se arăta că sângele lui era din grupa B şi RH-ul negativ.

Fereastra, lipsită de perdele, îi oferea priveliştea grădinii. Sub fereastră, pe un raft, erau aranjate cărţile lui. Erau, desigur,

numai câteva din propria bibliotecă: câteva de Trollope şi Hardy, volume disparate din *Istoria modernă* editată de Universitatea Cambridge, o ediţie completă din William Blake; volume cu texte studiate în şcoală din Wordsworth, Browning şi Donne; două reviste de grădinărit. La capătul acestui şir, era o carte legată în piele albă cu închizători de alamă îngrijit ornamentate şi cu aspect de obiect folosit. Cordelia văzu că era o carte obişnuită de rugăciuni. O deschise, citi puţin şi fu dezamăgită. I se relevau puţine lucruri dincolo de nişte încercări superficiale. Dacă el alesese această viaţă solitară ca să studieze, să scrie sau să filosofeze, venise destul de slab echipat.

Cel mai interesant obiect din cameră era atârnat deasupra patului. Era o pictură mică în ulei cam de douăzeci de centimetri pătraţi. O studie atent; aparţinea probabil unui maestru italian, şi, după câte îşi dădu seama, era făcută la sfârşitul secolului al XV-lea. Reprezenta un tânăr călugăr tuns, citind la o masă, cu degetele nervoase vârâte între paginile cărţii. Pe obrazul său prelung se putea citi concentrarea, pleoapele grele acopereau ochii fixaţi pe pagină. În spatele lui, pe fereastră se vedea o miniatură încântătoare. Cordelia simţi că nu-şi poate întoarce privirea de la ea. Era o scenă toscană înfăţişând un burg împrejmuit de ziduri de cetate şi turnuri înconjuraţi de chiparoşi, un râu curgând ca un fir de argint, o procesiune precedată de un şir de drapele şi, departe, boi înjugaţi muncind la câmp. Privi pictura ca un contrast între gânditori şi oameni de acţiune şi încercă să-şi amintească unde mai văzuse picturi asemănătoare. Tovarăşii – aşa îi numea întotdeauna pe aşa-zişii revoluţionari care îl înconjurau pe tatăl său – erau amatori să schimbe mesaje în galeriile de artă, şi Cordelia petrecea ore în şir în aceste galerii, plimbându-se încet de la un tablou la altul, aşteptând ca un vizitator întâmplător să se oprească lângă ea şi să-i şoptească câteva cuvinte care conţineau o informaţie. Procedeul i se păruse întotdeauna ca un mod de comunicare copilăresc şi inutil de

teatral, dar cel puţin în galerii era cald şi se bucura privind tablouri. Era încântată de această pictură care în mod evident îi plăcea. Lui Mark îi plăcuse, oare, şi ilustraţia vulgară pe care o găsise în grădină? Reprezentau acestea două laturi esenţiale ale lui Mark?

Terminându-şi raidul prin casă, ea îşi făcu o cafea folosind un pachet din bufetul lui Mark şi fierbând apă pe sobă. Luă un scaun din camera de zi şi ieşi cu cana de cafea în poală şi capul dat mult pe spate ca să simtă soarele. Se simţea copleşită de o fericire blândă, în timp ce stătea acolo mulţumită şi relaxată, ascultând tăcerea cu pleoapele pe jumătate închise, cu faţa în soare. Dar acum era timpul să gândească. Examinase căsuţa aşa cum o învăţase şeful – Super-ul. Ce ştia despre băiatul mort? Ce văzuse? Ce putea deduce? Fusese îngrijit şi ordonat până aproape de obsesie. Uneltele lui de grădinărit erau curăţate după întrebuinţare şi aranjate cu grijă, bucătăria fusese zugrăvită şi era curată şi ordonată. Totuşi, el îşi abandonase sapa la două picioare de capătul şirului, lăsase furca necurăţată înfiptă în pământ, pantofii plini de noroi la uşă. Aparent, îşi arsese toate hârtiile înainte de sinucidere, dar lăsase cana de cafea nespălată. Pregătise o tocană, pentru masa de seară, de care nu se atinsese. Legumele fuseseră pregătite în aceeaşi zi, sau poate cu o zi înainte, dar totul era pregătit pentru masa de seară. Oala era încă pe sobă, plină ochi. Nu mai era altceva cald pregătit pentru masa de seară. Asta înseamnă că luase hotărârea să se sinucidă după ce pregătise mâncarea şi o aşezase pe sobă. De ce ar fi pregătit o masă dacă ştia că nu va mai fi în viaţă să o mănânce? Dar, se întrebă ea, ce anume putuse conduce un tânăr sănătos la o asemenea hotărâre după ce săpase o oră sau două în grădină şi îşi pregătise o masă caldă? Era oare o plictiseală cumplită, sau o disperare de neînchipuit? Cordelia putea să-şi amintească de vremurile ei de nefericire intensă, dar fără disperare, pentru că ele reprezentau acum un exerciţiu în lumina soarelui. Şi de ce ceaşca

de cafea nu fusese luată de poliție, la analiză? Erau în cămară o mulțime de cutii de bere; dacă venise însetat de la săpat, de ce nu deschisese una? Berea ar fi putut fi mijlocul cel mai rapid și mai obișnuit de a răspunde senzației de sete. Desigur, nimeni, chiar însetat, nu și-ar fi pregătit o ceașcă de cafea înainte de masă. Cafeaua venea după masă. Dar era de presupus că cineva îl vizitase seara. Putea să fie cineva care venise să-i aducă un mesaj și plecase mai departe; fusese important pentru Mark să-și oprească săpatul chiar la două picioare de capătul șirului și să-l invite pe vizitator în căsuță. Era probabil un vizitator căruia nu-i plăcea să bea bere, poate o femeie? Poate că era un musafir care nu voia să rămână la masa de seară, dar căsuța era destul de departe și de aerisită ca să-i ofere condiții de odihnă și de revigorare. Poate că era cineva care-și întrerupsese drumul spre propria masă de seară, pentru că atunci de ce s-ar fi început masa cu băutul unei cafele și de ce Mark lucrase atât de târziu în grădină și nu venise să se schimbe? Sau poate era un oaspete neașteptat, dar oare de ce era o singură ceașcă de cafea? Desigur că Mark ar fi preferat să împartă cafeaua cu musafirul, dar dacă acesta n-ar fi băut o cafea și-ar fi deschis o cutie de bere. Nu era nici o cutie de bere goală, și nici o ceașcă de cafea murdară. Sau poate o spălase și o pusese deoparte. Dar ar fi spălat Mark o singură ceașcă și nu pe amândouă? Poate că voia să ascundă faptul că avusese un vizitator seara. Cana de cafea de pe masa din bucătărie era pe jumătate goală și sticla cu lapte pe jumătate plină. Desigur, era mult mai mult decât trebuie dacă o singură persoană și-ar fi băut cafeaua cu lapte. Dar probabil că aceasta era o deducție periculoasă și neprofesionistă. Vizitatorul putuse foarte bine să fi avut cana umplută de două ori. Dar, presupunând că nu Mark fusese cel care dorise să-i ascundă prezența, de ce s-ar fi obosit el să facă toate acestea dacă știa că Mark avea de gând să se sinucidă? Cordelia se scutură nervoasă. Asta, desigur, era un nonsens. Evident că vizitatorul nu ar fi spălat cana cât Mark

era în viaţă. El ar fi şters doar dovezile trecerii sale pe acolo după ce Mark ar fi fost mort. Şi dacă Mark era deja mort, atârnând acolo de cârlig, înainte de plecarea vizitatorului, era asta cu adevărat o sinucidere? Un cuvânt începu să danseze în mintea Cordeliei, la început un joc amorf de litere, apoi dintr-odată apăru scris clar, cu sânge: crimă.

Cordelia mai stătu în soare alte cinci minute, îşi termină cafeaua, apoi spălă ceaşca şi o agăţă la loc în cămară. Merse apoi pe potecă, pe drumul unde îşi lăsase maşina, bucuroasă că îşi ascultase instinctul de a o lăsa acolo, în afara privirilor indiscrete ale celor din casă. Conducând foarte încet de-a lungul potecii, se uită atentă în toate părţile pentru un posibil loc de parcare; a o lăsa lângă căsuţă, însemna să-şi anunţe prezenţa acolo. Păcat că nu era atât de aproape de Cambridge; ar fi putut folosi bicicleta lui Mark. Maşina nu-i era absolut necesară în treaba pe care o avea de făcut, dar n-ar fi fost prea convenabil să se lipsească de ea.

Dar avea noroc. Cam la cincizeci de metri mai jos, din alee se făcea o intrare într-un câmp cu iarbă înaltă mărginit într-o parte de un crâng de pomi, ce părea umed şi sinistru. Era imposibil de crezut că florile pot creşte din acest pământ jilav şi se pot deschide printre aceşti copaci fără formă, ca nişte sperietori. Pământul era presărat cu oale şi tigăi şi un schelet hidos al unei sobe de gaz, toate vechi, acoperite de rugină şi de scrijelituri. Lângă un stejar bine înfipt în pământ, era o grămadă zdrenţuită de pături, care putrezeau, devenind încet una cu pământul. Dar era destul loc ca să aducă aici şi maşina, să o scoată din drum şi să o ascundă într-un fel. Se gândi că, dacă ar lăsa-o aici, ar fi neobservată în timpul nopţii şi, oricum, ar sta mai bine decât lângă căsuţă.

Dar acum o aduse înapoi la căsuţă şi începu să despacheteze. Mută puţinele piese de lenjerie ale lui Mark într-o parte a raftului

şi le puse pe ale ei alături. Îşi puse sacul de dormit peste al lui gândindu-se că o va mulţumi acest confort suplimentar. Pe raftul de sub fereastra bucătăriei, erau o periuţă de dinţi roşie şi un tub cu pastă pe jumătate golit, puse într-un borcan de dulceaţă; ea îşi puse alături periuţa galbenă şi propriul tub. Îşi atârnă prosopul lângă al lui pe frânghia legată între două cuie sub chiuvetă; apoi făcu un inventar al cămării şi o listă cu lucrurile de care ar fi avut nevoie. Era mai bine să le cumpere din Cambridge; dacă le-ar fi cumpărat din zonă, ar fi însemnat să atragă atenţia. Cratiţa cu tocană şi sticla pe jumătate plină cu lapte constituiau o problemă serioasă. Nu le putea lăsa acolo să umple mai departe căsuţa cu mirosul acru şi putred, dar nici nu se îndura să le arunce. Se gândi că era suficient să le fotografieze, dar se hotărî să nu o facă, drept obiecte concrete ce constituiau cele mai bune probe. În cele din urmă, le scoase în şopron şi le înfăşură zdrăvăn cu o bucată de sac vechi.

În sfârşit, se gândi la pistol. Era un obiect mult prea greu ca să-l care cu ea tot timpul, dar s-ar fi simţit nefericită să se lipsească de el, chiar temporar. Cu toate că uşa din spatele căsuţei putea fi încuiată, şi domnişoara Markland îi lăsase cheia, un intrus ar fi putut foarte bine să se strecoare înăuntru, pe fereastră. Se gândi, deci, că cea mai bună soluţie ar fi să ascundă muniţia sub lenjeria ei din dulapul din dormitor şi să găsească pentru pistol un loc secret în căsuţă sau foarte aproape. Găsirea locului propriu-zis îi luă ceva timp de gândire, dar îşi aminti apoi de crengile groase şi răsucite ale bătrânului tufiş de lângă fântână. Ridicându-se pe vârfuri, găsi mai sus, între două crengi, o scorbură potrivită, în care pistolul înfăşurat încă în husa lui de pânză fu lăsat să alunece printre frunzele putrezite.

În sfârşit, era gata de plecare spre Cambridge. Îşi privi ceasul; era zece şi jumătate, putea ajunge în Cambridge la ora unsprezece şi ar mai fi avut încă două ore de lucru în dimineaţa aceea. Hotărî că cel mai bine era să meargă întâi la redacţia

ziarului să citească raportul anchetei şi apoi la poliţie; după aceea îi va căuta pe Hugo şi pe Sophie Tilling.

Conducea acum, depărtându-se de căsuţă, şi avea un sentiment de regret la fel de puternic de parcă şi-ar fi părăsit propria casă. Se gândi că acela era un loc straniu, încărcat de o atmosferă grea, arătând lumii două faţete, ca acelea ale unei personalităţi umane: nordul, cu ferestrele ascunse, acoperite de mărăcini, buruienile învălmăşite şi gardul viu, inaccesibil, al closetului, era scena răscolitoare a ororii şi tragediei; cealaltă parte însă, unde el trăise şi muncise, curăţase şi săpase grădina, îngrijise cele câteva flori, eliberase cărarea, deschisese ferestrele către soare, era liniştită ca un sanctuar. Stând acolo în uşă, Cordelia simţi că nimic îngrozitor nu o va putea atinge vreodată; era în stare să contemple noaptea singură, acolo, fără teamă. Oare această atmosferă de linişte vindecătoare îl atrăsese pe Mark Callender acolo? Simţise el asta înainte de a-şi lua slujba sau, într-un mod misterios, aceasta era rezultatul trecerii lui pe acolo? Maiorul Markland avusese dreptate; evident, Mark văzuse căsuţa înainte de a-şi lua slujba. Oare care din ele fusese dorită mai mult? De ce, oare, cei din familia Markland erau atât de puţin doritori să vină în locul acela, atât de puţin doritori încât nu-l vizitaseră nici măcar ca să-l cureţe, după moartea tânărului. Şi de ce îl spionase domnişoara Markland, pentru că desigur, nişte informaţii atât de precise erau foarte aproape de spionaj? Spusese ea acea poveste intimă despre iubitul ei mort numai pentru a-şi justifica interesul pentru căsuţă, preocuparea ei obsesivă pentru tot ceea ce făcea noul grădinar? Şi povestea era chiar adevărată? Acel corp în vârstă, îngreunat de o putere latentă, acea expresie cabalină şi permanent nemulţumită au putut vreodată aparţine unei persoane tinere. S-a culcat, oare, ea vreodată cu iubitul ei în patul lui Mark, în serile calde şi lungi ale unor veri de mult trecute? Cât de îndepărtat, cât de imposibil şi grotesc părea totul!

Cordelia coborî pe Hills Road, trecu pe lângă statuia solidă ridicată în memoria unui tânăr soldat ucis în 1914, depăşi biserica romano-catolică şi ajunse în centrul oraşului. Dori din nou să-şi fi putut părăsi maşina pentru bicicleta lui Mark. Toţi în jur păreau să meargă pe bicicletă şi aerul era plin de clinchetele soneriilor, ca la un festival.

Pe aceste străzi înguste şi aglomerate, chiar şi Mini se deplasa cu greu. Se hotărî să o parcheze imediat ce va găsi un loc şi să meargă mai departe pe jos ca să caute un telefon. Decise de asemenea să-şi schimbe programul şi să se ducă mai întâi la poliţie.

Dar nu fu surprinsă când, în sfârşit, telefonând la secţia de poliţie, auzi că sergentul Maskell, cel care fusese însărcinat cu cazul Callender, era ocupat toată dimineaţa.

Era pură ficţiune ideea că oamenii pe care voiai să-i întrebi erau gata oricând pentru a sta acasă sau în birourile lor, interesaţi, cu timp sau energie de pierdut. În viaţa de zi cu zi, ei erau ocupaţi cu propriile treburi şi nu te puteai aştepta, chiar dacă s-ar fi întâmplat asta, ca ei să fie primitori şi să acorde o oarecare atenţie Agenţiei de Detectivi Pryde. Ea aminti de împuternicirea dată de Sir Ronald pentru a-l impresiona pe cel cu care vorbea în privinţa autenticităţii misiunii sale. Nu se poate spune că numele nu-l influenţase: plecase să se intereseze. După mai puţin de un minut, se întoarse să-i spună că sergentul Maskell o putea vedea pe domnişoara Gray în după-amiaza aceea la ora două şi jumătate.

Aşa că tot redacţia ziarului a fost prima. Dosarele vechi erau cel puţin accesibile şi nu ridicau nici o obiecţiune pentru a fi controlate. A găsit repede ceea ce căuta. Raportul anchetei era scurt, redactat în acel specific limbaj juridic. Îi spunea puţine lucruri noi, dar ea îşi notă cu grijă ceea ce i se părea important. Sir Ronald Callender declara că nu vorbise cu fiul său de mai bine de două săpătămâni înainte de moartea acestuia, când Mark

telefonase să-i comunice tatălui decizia sa de a părăsi colegiul şi a-şi lua o slujbă la Summertrees. El nu-şi consultase tatăl înainte de această hotărâre şi nici nu-i explicase cauza pentru care o făcuse. Sir Ronald a vorbit însă în particular cu directorul, şi autorităţile colegiului erau pregătite să-i primească fiul înapoi, în următorul an şcolar, dacă s-ar fi răzgândit. Fiul său nu vorbise niciodată cu el despre sinucidere şi, după câte ştia, nu avea necazuri băneşti sau de sănătate. Declaraţia lui Sir Ronald era urmată de o scurtă apreciere a altui martor. Domnişoara Markland descria cum îi găsise corpul; un medic legist atesta că moartea se datorase asfixiei prin strangulare. Sergentul Maskell luase măsurile pe care le considerase de cuviinţă, iar raportul laboratorului criminalistic arăta că ceaşca de cafea găsită pe masă fusese analizată şi se dovedise că nu conţinea nimic dăunător. Verdictul a fost că tânărul a murit din propria voinţă şi că aceasta s-ar datora unor tulburări mintale. Închizând dosarul greu, Cordelia se simţi descurajată. Arăta ca şi cum poliţia ar fi muncit din greu la acest caz. Era totuşi posibil ca aceşti profesionişti să-şi fi aruncat privirea şi să nu fi găsit nici o semnificaţie pentru săpatul lăsat neterminat, pentru pantofii aruncaţi întâmplător la uşă, pentru cina neatinsă?

Şi acum, era abia miezul zilei şi ea era încă liberă până la două şi jumătate. Putea să exploreze Cambridge-ul. Îşi cumpără cel mai ieftin ghid tipărit pe care putu să-l găsească la „Bowes and Bowes“, rezistând tentaţiei de a scotoci printre cărţi, căci timpul era scurt şi trebuia folosit cu măsură. Îşi îndesă în geanta de umăr nişte plăcintă cu carne şi câteva fructe cumpărate de pe o tarabă din piaţă şi intră în biserica Sfânta Maria să se liniştească şi să se gândească la itinerarul ei. Apoi, timp de o oră şi jumătate, hoinări prin oraş şi prin colegiile lui, cuprinsă de fericire.

Privea Cambridge-ul cu tot ce avea el mai frumos. Cerul era de un albastru nesfârşit şi din adâncimea lui fără nici un nor soarele strălucea într-o lumină blândă. Pomii din grădina

colegiului şi străzile care duceau spre Backs păreau neatinse de căldura grea, copleşitoare a verii; arborii îşi proiectau umbrele lor verzi pe pietre, pe râu şi dispăreau spre cer. Bărcuţe mici ţâşneau pe sub poduri speriind păsările ţipătoare de apă, şi lângă recent ridicatul pod Garret Hostel sălciile îşi întindeau ramurile lor palide, plângătoare, de un verde întunecat.

Ea inclusese toate locurile mai interesante în drumul ei. Coborî cu gravitate de-a lungul bibliotecii Trinity, vizită vechile şcoli, se aşeză tăcută în spate în Capela Regală, încântată de dantelăria albă de piatră. Soarele picura prin ferestrele mari, pătând aerul liniştit cu albastru, purpuriu şi verde. Sculpturile delicate, reprezentând trandafiri, însemnuri ale Tudorilor, şi animale heraldice priveau cu mândrie din lambriuri. În ciuda celor scrise de Milton şi Wordsworth, desigur această capelă fusese ridicată pentru gloria pământească şi nu pentru a-l slăvi pe Dumnezeu. Dar aceasta nu o împiedica să-şi atingă scopul şi nici nu-i micşora frumuseţea. Era o clădire religioasă în toată puterea cuvântului. Putea, oare, un necredincios să-şi imagineze şi să realizeze acest interior superb? Reprezenta ea identificarea inspiraţiei cu creaţia în sine?

Pe parcursul călătoriei, ea îşi permise câteva mici plăceri personale. Îşi cumpără un tricou de bumbac imprimat cu un desen al capelei privită dinpre uşa de vest, îşi culcă obrazul pe iarba de pe ţărmul de deasupra râului în dreptul Turnului Regilor şi lăsă apa vârtejului rece să-i încolăcească braţele; se plimbă printre standurile de cărţi şi, după o cercetare atentă, îşi cumpără o ediţie de Keats, tipărit pe hârtie de India şi apoi un caftan de bumbac imprimat în verde, albastru şi maro. Dacă arşiţa va continua, îl va purta cu plăcere, fiindcă oricum va fi mai răcoros decât tricoul şi reiaţii pe care-i purta de obicei seara.

În sfârşit, se întoarse la King's College. Există un loc potrivit unde putea sta rezemată de piatra măreaţă care cobora din capelă spre râu, şi se aşeză să mănânce. O vrabie fericită ţopăia pe

pajiştea imaculată privind strâmb cu ochii clipind în lumină. Cordelia îi aruncă firimiturile plăcintei cu carne şi privi zâmbind ciugulitul ei agitat. De pe râu, se auzeau voci strigând deasupra apei, hârşâituri ocazionale de lemn pe lemn, chemarea aspră a bobocilor de raţă. Totul în jurul ei – pietricelele scânteind ca adevărate giuvaiere pe pietrişul aleii, micile inele de iarbă la marginea pajiştii, picioarele fragile ale vrăbiuţei – totul era privit cu o extraordinară intensitate, de parcă fericirea i-ar fi limpezit ochii.

Apoi în mintea ei începură să răsune voci. Întâi cea a tatălui:

„Mica voastră fascistă a fost educată de papistaşi. Asta justifică o mulţime de lucruri. Cum se poate întâmpla aşa ceva pe lumea asta, Delia?"

„Îţi aminteşti, tati? Mă confundaseră cu o altă Cordelia Gray, care era romano-catolică. Trecuserăm amândouă de al unsprezecelea examen în acelaşi an. Când au descoperit greşeala, ţi-au scris şi te-au întrebat dacă te gândeşti să mă laşi în continuare la mănăstire, pentru că eu mă simţeam bine acolo."

De fapt, el nu răspunsese. Maica superioară încercase, plină de tact, să-i ascundă faptul că el nu se obosise să-i răspundă, şi Cordelia rămăsese în continuare la mănăstire şase ani, cei mai aşezaţi şi mai fericiţi ani din viaţa ei, izolată prin ordine şi ceremonie de dezordinea vieţii din afară, incorigibilă, protestantă, copleşită de milă faţă de desăvârşita ignoranţă a altora. Pentru prima oară, învăţă că nu este nevoie să-şi ascundă inteligenţa, deşteptăciunea, care în faţa succesivelor mame adoptive apărea ca o ameninţare. Sora Perpetua îi spusese:

„Nu va fi nici o dificultate să atingi nivelul A dacă vei merge şi mai departe, ca şi până acum. Asta înseamnă că putem să ne pregătim pentru intrarea la facultate de acum în doi ani. Cred că ar fi bine să încerci la Cambridge. Putem foarte bine să încercăm la Cambridge şi, drept să spun, nu văd de ce nu ai avea şansa unei burse".

Sora Perpetua învăţase ea însăşi la Cambridge înainte de a veni la mănăstire şi vorbea încă despre viaţa academică nu cu nostalgie sau regret, ci ca despre un sacrificiu în slujba vocaţiei sale. Deşi avea numai cincisprezece ani, Cordelia recunoscuse în sora Perpetua un pedagog adevărat şi se gândea că Dumnezeu nu fusese prea cinstit când acordase şi o asemenea vocaţie unei fiinţe atât de fericite şi folositoare. Pentru Cordelia însăşi, viitorul părea atunci clar şi plin de promisiuni. Va merge la Cambridge şi sora o va vizita acolo. Avea o viziune romantică imaginându-şi pajiştile largi scăldate în soare şi pe ele două plimbându-se în acest paradis. Erau acolo râuri de cunoştinţe, artele şi ştiinţele se revărsau de pretutindeni, grădini ale cunoaşterii apăreau închise între ziduri, adâncimi fără fund ale unor ascunzători încă necercetate. Cu mintea ei şi datorită rugăciunilor călugăriţei, ar putea câştiga bursa. Din când în când, o îngrijorau rugăciunile. Ea nu avea nici o îndoială de eficacitatea lor, de faptul că Dumnezeu va asculta o persoană care Îl ascultase pe El. Dacă însă această influenţă a rugăciunilor i-ar putea da un avantaj necinstit faţă de alţi candidaţi – ei bine, s-ar putea să nu ajute. Într-o problemă atât de importantă, nici Cordelia, nici sora Perpetua nu aveau de ce să se nelinişteasca.

În timpul acesta, tatăl răspunse la scrisoare.

El descoperi că are nevoie de fiica sa. Nu mai exista necesitatea nivelului A şi nici a bursei, aşa că la şaisprezece ani Cordelia îşi terminase studiile şi începuse viaţa ei de hoinăreală ca bucătăreasă, asistentă medicală, mesager şi tovarăş al tatălui ei şi al prietenilor lui.

Şi acum, pe ce drumuri întortocheate şi cu ce scop ciudat ajunsese în sfârşit la Cambridge! Oraşul nu o dezamăgise. În plimbarea ei, văzuse cele mai frumoase locuri, dar nici unul nu o făcuse mai fericită sau mai împăcată cu sine. Şi într-adevăr, se gândi ea, ar putea fi sufletul indiferent în faţa unui oraş unde piatra şi vitraliile, apa şi pajiştile verzi, pomii şi florile sunt aşezate

cu atâta frumuseţe şi ordine numai pentru a servi învăţătura? Cu regret se ridică, îşi scutură fusta de firimituri; un citat pe care nu-l respectase şi nu-l urmase niciodată îi veni brusc în minte. Îl auzea cu atâta claritate, încât cuvintele păreau spuse de o voce umană – o voce tânără, bărbătească, necunoscută şi totuşi misterios de familiară: „Am văzut acolo că era un drum spre iad, chiar din poarta raiului".

Clădirea cartierului general al poliţiei era modernă şi funcţională. Ea reprezenta autoritatea temperată cu discreţie; oamenii trebuiau impresionaţi, dar nu intimidaţi. Biroul sergentului Maskell şi sergentul însuşi se conformau acestei filosofii. Era surprinzător de tânăr, îmbrăcat cu eleganţă, cu o faţă tânără, colţuroasă, precaută, datorită experienţei, şi păr lung, dar aranjat cu grijă, ţinută pe care Cordelia o consideră pe deplin satisfăcătoare, nu numai pentru cerinţele forţelor de ordine, ci şi pentru un detectiv adevărat. Era deosebit de politicos, dar fără galanterii, ceea ce îi dădu un sentiment de siguranţă. Nu se aştepta ca întrevederea să fie uşoară, dar nici nu dorea să fie tratată cu indulgenţa pe care o arăţi faţă de un copil. Uneori, i-ar fi fost de ajutor postura unei tinere naive şi vulnerabile – acesta era rolul în care Bernie se gândise frecvent să o distribuie, dar îşi dădu seama că sergentul Maskell ar fi preferat o competenţă excluzând cochetăria. Voia să pară eficientă, dar nu prea.

Îşi expuse concret problema şi îi arătă împuternicirea din partea lui Sir Ronald.

El o înapoie remarcând fără ranchiună:

– Sir Ronald nu mi-a spus nimic din care să reiasă că ar fi nemulţumit de verdict.

– Nu cred că aşa stau lucrurile. El nu bănuieşte un joc necinstit. Dacă ar fi fost aşa, ar fi venit el însuşi. Cred că este numai curiozitatea unui om de ştiinţă de a afla ce anume l-a împins pe fiul său la sinucidere, fără ca motivul acesta să devină o

chestiune publică. Vreau să spun că problemele lui Mark nu vă pot aparţine, nu-i aşa?

– Ar fi putut, dacă vreuna dintre cauzele morţii ar fi indicat o mână criminală – şantaj, intimidare – ,dar nimic n-a sugerat ceva de genul acesta.

– Personal, dumneavoastră sunteţi satisfăcut de ipoteza sinuciderii?

Sergentul o privi deodată cu inteligenţa şi perspicacitatea unui câine de vânătoare adulmecând prada:

– De ce aţi întrebat asta, domnişoară Gray?

– Cred că din cauza acestei poveşti în care aţi intrat. Am vorbit cu domnişoara Markland şi am citit raportul comisiei de anchetă. Ştiu că aţi chemat un medic legist; aţi fotografiat corpul înainte de a fi dus la laborator; aţi analizat şi cafeaua rămasă în cană, pe masă.

– M-am ocupat de toate acestea ca şi cum ar fi fost o moarte suspectă. Aşa procedez de obicei. De data aceasta, precauţiile nu au fost necesare, dar ar fi putut să fie.

Cordelia replică:

– Ceva v-a dat totuşi motive de îngrijorare, a fost chiar totul în regulă?

Răspunsul veni ca şi cum ar fi fost rememorat, ca prin ceaţă:

– Oh, totul a fost destul de simplu, aşa cum probau amprentele. Aproape povestea obişnuită. Am avut parte de mai multe ori de felul acesta de sinucideri. Un tânăr care renunţă la cursurile universitare, aparent fără motiv, şi merge să trăiască pe cont propriu, destul de puţin convenabil. Aveţi imaginea unui introvertit, un student mai degrabă însingurat, genul care nu face confidenţe nici familiei, nici prietenilor. La numai trei săptămâni după ce părăseşte colegiul, este găsit mort. Nu a fost nici o urmă de luptă, nimic deranjat în căsuţă, a lăsat o scrisoare explicativă în maşina de scris, aproape tipul de însemnare la care te puteai aştepta de la un sinucigaş. Este adevărat că totuşi s-a obosit

să-şi ardă toate hârtiile, a lăsat chiar furca de grădină necurăţată şi săpatul pe jumătate neterminat şi şi-a dat osteneala să-şi pregătească o cină pe care n-a mai mâncat-o. Dar toate astea nu dovedesc nimic. Mulţi oameni se comportă iraţional, în special sinucigaşii. Nu, nu a fost nimic din acele lucruri care m-ar fi îngrijorat câtuşi de puţin; poate doar nodul.

Dintr-odată se aplecă şi cotrobăi în sertarul din stânga mesei de lucru.

– Iată – spuse el. Cum aţi folosi dumneavoastră asta ca să vă spânzuraţi, domnişoară Gray?

Cureaua avea cam un metru şi jumătate lungime, o lăţime ceva mai mare de doi centimetri şi jumătate şi era făcută dintr-o piele tare, dar suplă, de culoare maro, pătată pe alocuri din cauza vechimii. Unul dintre capete era îngustat şi avea pe el găuri perforate de capse metalice, celălalt se termina cu o cataramă solidă de alamă. Cordelia o luă. Sergentul Maskell spuse:

– Iată ce a folosit. Desigur arată ca un ştreang, dar domnişoara Leaming a mărturisit că el obişnuia să o poarte răsucită în jurul mijlocului, drept curea. Ei bine, domnişoară Gray, cum ai folosi-o dumneata ca să te spânzuri?

Cordelia frecă uşor cureaua cu mâinile.

– Mai întâi de toate, aş vârî capul subţire prin cataramă ca să fac un laţ; apoi cu laţul în jurul gâtului m-aş urca pe un scaun sub cârligul din tavan şi aş trece celălalt capăt al ştreangului prin cârlig. L-aş trage bine ca să stea drept şi aş smuci de două ori ca să-l fixez. Aş trage din nou de ştreang ca să mă asigur că nodul nu va aluneca şi va ţine cârligul. Apoi aş împinge scaunul cu piciorul.

Sergentul deschise dosarul din faţa lui şi-l împinse la ea peste masă.

– Priviţi la asta, spuse el, este fotografia nodului.

Fotografia poliţiei, încremenită în alb şi negru, arăta nodul cu o claritate admirabilă. Era un arc de cerc la capătul unei bucle largi, atârnând la aproape treizeci de centimetri de cârlig.

Maskell spuse:

– Mă întreb dacă ar fi fost în stare să lege nodul cu mâinile deasupra capului; nimeni n-ar fi putut. Aşa că el trebuie să fi făcut întâi laţul, cum aţi făcut dumneavoastră, şi apoi să lege cureaua. Dar nici asta nu putea face. Erau numai câţiva centimetri de ştreang între cataramă şi nod. Dacă ar fi procedat în felul acesta, n-ar fi putut să-şi treacă ştreangul din cauza nasului. Era un singur mod în care se putea sinucide. Făcea întâi laţul, apoi şi-l potrivea în jurul gâtului ca pe un guler şi apoi întindea cureaua. Apoi se urca pe scaun, trecea capătul printr-un cui şi dădea un picior scaunului. Acum să vă arăt ce înseamnă asta.

El întoarse o nouă pagină a dosarului şi dintr-odată adevărul i se înfăţişă Cordeliei. Fotografia, nereprezentând nici pe departe o operă ambiguă sau suprarealistă în alb şi negru, ar fi arătat ca o glumă proastă dacă trupul nu ar fi fost atât de evident mort. Cordelia îşi simţi inima bătând gata să-i spargă pieptul. Pe lângă această oroare, moartea lui Bernie părea să fie blândă. Ea îşi aplecă mai tare capul deasupra dosarului aşa că părul aproape îi acoperea faţa în timp ce studia atentă imaginea vrednică de milă din faţa ei.

Gâtul atârna astfel încât picioarele goale cu degetele întinse ca ale unui dansator spânzurat atârnau la mai puţin de treizeci de centimetri deasupra podelei. Muşchii stomacului erau încordaţi. Deasupra lor, oasele cutiei toracice se vedeau asemenea coliviei unei păsări. Capul se înclinase grotesc pe umărul drept ca o caricatură oribilă a unei păpuşi dezarticulate. Ochii se rostogoliseră pe sub pleoapele pe jumătate lăsate, limba umflată forţa buzele întredeschise.

Cordelia spuse calm:

– Văd ce vreţi să spuneţi. Sunt aproape zece centimetri de ştreang între gât şi nod. Unde este catarama?

– În spatele gâtului, sub urechea stângă. Mai există o fotografie, mai în spate, în dosar.

Cordelia nu mai privi. De ce oare îi arăta el această fotografie? Nu era necesară ca să-şi dovedească argumentaţia. Spera oare s-o şocheze pentru ca ea să înţeleagă în ce se băga; s-o pedepsească pentru trecerea pe această potecă; să sublinieze contrastul dintre realitatea brutală a profesionismului şi amatorismul ei; s-o avertizeze într-un fel? Dar împotriva cui? Poliţia nu avea nici o suspiciune; cazul fusese închis. Putea fi aceasta maliţiozitatea obişnuită, sadismul incipient al unui bărbat care nu poate rezista impulsului de a şoca şi de a răni? Era el însuşi copleşit de propriile motive?

– Sunt de acord că el nu se putea sinucide decât în felul pe care l-aţi descris, dar să presupunem că altcineva a tras laţul în jurul gâtului şi apoi l-a spânzurat. Un corp mort cântăreşte mult. N-ar fi fost mai uşor să facă întâi nodul şi apoi să-l urce pe scaun? replică ea.

– Şi să-i ceară lui mai întâi să intre cu capul în curea?

– De ce să folosească o curea? Criminalul putea să-l stranguleze cu o sfoară sau o cravată. N-aţi găsit cumva un semn deosebit pe ştreang?

– Medicul a căutat un asemenea semn. Nu era nici unul.

– Sunt şi alte moduri în care putea fi ucis: o pungă de plastic din felul acelora subţiri în care se împachetează hainele, înfăşurată pe capul lui şi ţinută strâns; un fular subţire, un ciorap de femeie.

– Văd că aţi fi o criminală inventivă, domnişoară Gray. Este posibil, dar ar fi fost nevoie de un bărbat puternic pentru asta. Noi nu am găsit nici un semn de luptă.

– Dar s-ar fi putut proceda în felul acesta.

– Desigur, dar nu există nici o dovadă în sensul acesta.

– M-am gândit şi eu la această posibilitate; este motivul pentru care am dat cafeaua la analiză. Dar nu a fost drogat. Raportul a confirmat-o.

– Cât de multă cafea băuse?

– Cam o jumătate de ceaşcă, după raportul medico-legal, şi a murit la scurt timp după asta, cam între 7 şi 9 seara, după estimările medicului.

– Nu vi s-a părut ciudat că băuse cafea înainte de masă?

– Nu există nici o regulă în privinţa asta. Noi nu ştim cam când intenţiona să-şi ia masa de seară. În orice caz, noi nu putem construi filmul unei crime în ordinea în care omul a înţeles să mănânce şi să bea.

– Ce puteţi spune despre biletul pe care l-a lăsat? Presupun că nu a fost posibil să luaţi amprente de pe clapele maşinii.

– Nu este uşor să o faci la acest tip de clape. Am încercat, dar nu era nimic identificabil.

– Aşa că, până la urmă, aţi acceptat că a fost o sinucidere.

– Până la sfârşit, am acceptat că nu era nici o posibilitate să probăm altceva.

– Dar aţi avut o bănuială? Bătrânul coleg al partenerului meu – un comisar de la Brigada Omucideri – era întotdeauna copleşit de bănuieli.

– Ei bine, ăsta e un punct de vedere, ei îşi pot permite asta. Dacă eu m-aş fi lăsat copleşit de toate bănuielile, nu aş fi terminat niciodată ceea ce aveam de făcut; nu este ceea ce credeţi dumneavoastră, ci ceea ce pot dovedi probele.

– Pot să iau scrisoarea de adio şi cureaua?

– De ce nu, dacă semnaţi pentru ele. Nimeni altcineva nu le-a vrut.

– Aş putea să văd biletul, vă rog!

El îl extrase din dosar şi i-l întinse.

Cordelia reîncepu să citească, reamintindu-şi pe jumătate cuvintele:

„O nemărginită genune, ca un cer de infern, apare sub noi..."

Păru zdruncinată, şi nu pentru prima dată, de importanţa cuvântului scris, de ordinea magică a simbolurilor. Îşi ascunsese poetul mesajul său teurgic în versurile tipărite ca proză, sau proza devenea mult mai încărcată fără aceste modele şi semne de punctuaţie? Domnişoara Leaming îi citise pasajul din Blake şi-i recunoscuse frumuseţea, dar aici, privit pe această pagină, exercita asupra ei o putere mult mai mare.

Erau deci două lucruri care o făceau să-şi ţină respiraţia. Primul era ceva ce n-ar fi vrut să-i împărtăşească sergentului Maskell, dar nu era nici un motiv să nu-l comenteze pe al doilea.

– Mark Callender trebuie să fi fost un dactilograf experimentat. Asta a fost făcută de un expert! spuse.

– Nu cred, dacă veţi privi mai atent, veţi vedea că una sau două litere sunt bătute mai slab decât restul. Acesta este întotdeauna un semn de amatorism.

– Dar literele mai slabe nu sunt întotdeauna aceleaşi. Este vorba, de obicei, de litere aflate la capătul claviaturii, pe care un dactilograf lipsit de experienţă le bate mai uşor. Şi textul este destul de bine spaţiat până la sfârşitul pasajului. Arată ca şi cum dactilograful ar fi realizat dintr-odată că trebuie să-şi ascundă competenţa, dar nu a avut timp să rebată întregul pasaj. Şi ceea ce este ciudat este faptul că punctuaţia este fidelă.

– A fost probabil copiată direct din pagina tipărită. Exista un Blake în camera de dormit, una dintre acele ediţii de poezii obişnuite.

– Ştiu, dar dacă el bătuse după carte, atunci de ce s-a mai obosit s-o ducă la loc în dormitor?

– Era un băiat ordonat.

– Dar nu destul de ordonat ca să-şi spele ceaşca de cafea sau să-şi cureţe furca din grădină.

– Asta nu dovedeşte nimic. După cum spuneam, oamenii devin groaznic de ciudaţi când se hotărăsc să se sinucidă. Noi ştim că maşina de scris era a lui şi că o avea de un an. Nu putem însă compara acest bilet cu ceea ce bătuse mai înainte. Toate hârtiile au fost arse.

El îşi aruncă ochii pe ceas şi se ridică în picioare. Cordelia îşi dădu seama că întrevederea se terminase. Semnă o chitanţă pentru scrisoare şi curea, apoi îi întinse mâna şi îi mulţumi pentru ajutor. În timp ce îi deschidea uşa, el îi spuse dintr-odată:

– Există un amănunt care m-a intrigat şi pe care trebuie să-l ştii: se pare că s-a întâlnit cu o femeie în ziua în care a murit. Medicul a descoperit o urmă slabă – e vorba de o dâră fină – de ruj roşu pe buza sa de sus.

Capitolul 3

New Hall, cu aerul său bizantin, curtea sa interioară şi holul strălucitor al domului, asemănător unei portocale curăţate, îi aminteau Cordeliei de un harem; admiţând că acesta ar putea să fie în proprietatea unui sultan cu vederi liberale şi o ciudată predilecţie pentru fete deştepte, şi totuşi un harem. Colegiul era, desigur, prea frumos ca să te poarte cu gândul la studii superioare. Ea nici nu era sigură dacă aproba feminitatea ostentativă a acestor cărămizi albe, frumuseţea manieristă a bazinelor în care peştii de aur alunecau asemenea unei urme însângerate printre nuferi, mulţimea plantelor de apă. Ea îşi concentră tot simţul critic asupra clădirii. Asta o ajuta să nu se intimideze. Nu se duse la internat să întrebe de domnişoara Tilling de teamă că ar putea fi întrebată ce treabă are cu ea sau să i se refuze întrevederea; părea mai prudent să meargă la noroc. Norocul fu de partea ei. După două cercetări timide, lipsite de rezultat, o studentă grăbită îi strigă peste umăr:

– Nu locuieşte în colegiu, dar acum stă pe iarbă, acolo, cu fratele ei!

Cordelia trecu de umbra curţii mângâiate de razele soarelui, traversă un gazon moale ca muşchiul de pădure şi se apropie de un grup de tineri. Erau patru, întinşi pe iarba mirosind a crud. Cei doi din familia Tilling erau de neconfundat, frate şi soră.

Cordelia realiză imediat că aceştia îi amintesc de un cuplu dintr-un portret prerafaelit, cu capetele lor puternice, întunecate, înălţându-se mândru pe gâturi neobişnuit de scurte, cu nasuri drepte, abia curbate, imperceptibil, foarte aproape de buza de sus. În afara distincţiei înnăscute, cealaltă fată emana numai feminitate. Dacă aceasta fusese fata care-l vizitase pe Mark la căsuţă, domnişoara Markland avusese dreptate când spusese că e frumoasă. Avea o faţă prelungă, cu un nas frumos, subţire, o gură mică, frumos rotunjită, ochi migdalaţi, strălucitori, adânci, de un albastru-închis, care îi dădeau un aspect de zână orientală cu toată albeaţa pielii şi pletele lungi, blonde. Purta o rochie lungă până la glezne, dintr-un bumbac fin, mov, încheiată în nasturi până sus pe piept şi nici un fel de alte podoabe. Croiala strânsă pe corp scotea în evidenţă sânii frumoşi şi prin fusta despicată se zăreau nişte pantalonaşi scurţi, mulaţi, din acelaşi material cu rochia. Atât cât putea vedea Cordelia, fata nu mai purta nimic altceva. Picioarele ei goale, lungi, elegante erau frumos bronzate. Cordelia se gândi că aceste trăsături luminos-voluptoase pot fi mai erotice decât picioarele bronzate dintr-un oraş întreg şi fata era conştientă de acest lucru. Frumuseţea brună a lui Sophie Tilling nu făcea decât să sporească această frumuseţe atrăgătoare.

La prima vedere, cei patru membri ai grupului erau mai mult decât obişnuiţi. Fratele lui Sophie era un tânăr ţeapăn, bărbos, cu părul roşcovan ondulat, cu trăsături drepte, cioplite parcă; stătea întins lângă Sophie.

Toţi, exceptând-o pe fata blondă, purtau blugi şi cămăşi de bumbac descheiate la gât.

Cordelia se apropie de grup şi stătu câteva clipe în spatele lor înainte de a fi observată.

– Îi caut pe Hugo şi pe Sophie Tilling. Numele meu este Cordelia Gray, spuse.

Hugo Tilling privi în sus spre ea:

– Ce are de gând să facă tăcuta și iubitoarea Cordelia?

Cordelia replică:

– Oamenii care simt nevoia să glumească atunci când îmi aud numele se interesează de obicei de surorile mele[1]. E foarte plictisitor.

– Probabil că așa trebuie să fie. Scuză-mă! Eu sunt Hugo Tilling, aceasta este sora mea, aceasta este Isabelle de Lasterie și el e Davie Stevens.

Davie Stevens se ridică brusc, asemenea unui hopa-mitică, și rosti, nu destul de amabil: „Bună!"

Privi spre Cordelia cu un interes batjocoritor. Ea se minună la rândul ei, privindu-l. Prima impresie pe care i-o lăsase micul grup – probabil influențată și de arhitectura colegiului – fusese aceea a unui tânăr sultan, odihnindu-se cu două favorite, însoțit fiind de căpitanul gărzii. Dar, întâlnind privirea inteligentă a lui Davie Stevens, această impresie pălea. Se întrebă dacă, în acest harem, nu cumva căpitanul gărzii era personalitate predominantă.

Sophie Tilling înclină capul și spuse „Salut"!"

Isabelle nu vorbi, dar un zâmbet frumos i se întinse pe față. Hugo adăugă:

– Nu vrei să stai jos, Cordelia Gray, și să ne explici ce treabă ai cu noi?

Cordelia îngenunche încet, grijulie ca iarba să nu-i păteze fusta din piele de căprioară. Era un mod ciudat de a interoga suspecții, stând în genunchi ca o persoană care îi imploră, numai că aceste persoane nu erau suspecte. De aceea rosti:

– Sunt detectiv particular. Sir Ronald Callender m-a angajat să cercetez moartea fiului său.

---

[1] Cordelia, Regan și Goneril sunt cele trei surori din tragedia *Regele Lear* de William Shakespeare. (n.tr.)

Efectul cuvintelor ei a fost uluitor. Micul grup, care ieşise să petreacă tihnit, tresări brusc pentru ca imediat să înţepenească asemenea unor luptători extenuaţi surprinşi într-un basorelief de marmură. Apoi, aproape imperceptibil, se relaxară. Cordelia le putea auzi răsuflarea pe care şi-o ţinuseră un timp. Privi feţele lor. Davie Stevens era cel mai puţin îngrijorat. Afişase un zâmbet pe jumătate trist, ciudat, dar neangajat, şi privi repede spre Sophie într-un fel de complicitate. Aceasta nu-i întoarse privirea; ea şi Hugo priveau fix înainte. Cordelia simţi că cei doi fraţi evită să se privească unul pe celălalt. Dar cea mai şocată era Isabelle. Ea scoase un oftat şi îşi trecu palma peste obraz ca o actriţă de mâna a doua simulând o emoţie. Ochii ei se deschiseseră în adâncimi fantomatice de albastru-violet şi se întoarse spre Hugo într-o chemare disperată. Arăta atât de palidă, încât Cordelia se aşteptă ca dintr-o clipă în alta să leşine. Cordelia se gândi:

„Dacă sunt în mijlocul unui grup de conspiratori, trebuie să aflu care este cel mai vulnerabil".

– Ne-ai spus că Ronald Callender te-a angajat să afli de ce a murit Mark? i se adresă Hugo.

– Este acesta un lucru atât de extraordinar?

– Îl găsesc de necrezut. El n-a arătat nici un interes deosebit faţă de fiul său cât era în viaţă, de ce ar face-o când acesta e mort?

– De unde ştii că fiul său nu l-a interesat?

– Este ideea mea!

Cordelia ripostă:

– Ei bine, se interesează acum, chiar dacă este numai curiozitatea unui om de ştiinţă de a descoperi adevărul.

– Atunci ar face mai bine să-şi vadă de microbiologia lui, să descopere, de exemplu, cum ar putea deveni plasticul solubil în

apa sărată sau orice altceva. Fiinţele umane nu sunt sensibile la tratamente de felul acesta.

– Mă mir cum nu-ţi cade greu la stomac fascistul ăsta arogant, spuse Davie Stevens cu o totală lipsă de condescendenţă.

Batjocura îi atinse Cordeliei multe corzi ale memoriei. Prefăcându-se obtuză, spuse:

– Nu mă interesează opiniile politice ale lui Sir Ronald!

– Davie n-a vrut să spună asta, interveni Hugo. Prin „fascist“, Davie înţelege că Ronald Callender are nişte idei de neacceptat. De exemplu, că nu toţi oamenii se nasc egali, că votul universal nu e necesar pentru fericirea şi confortul oamenilor, că tirania de stânga nu e cu nimic mai liberală şi mai suportabilă decât tirania de dreapta, că negrii care omoară negri nu fac decât să îmbunătăţească randamentul albilor care omoară negri, că nu putem face capitalismul răspunzător de păcatele şi bolile lumii de la consumul de droguri şi până la agramatism. Nu încerc să vă conving că Ronald Callender crede în opiniile afişate. Dar Davie susţine că într-adevăr crede.

Davie aruncă o carte spre Hugo şi spuse fără pic de ranchiună:

– Tacă-ţi gura! Vorbeşti ca *Daily Telegraph!* O oboseşti pe vizitatoarea noastră!

Sophie Tilling întrebă brusc:

– Sir Ronald v-a sugerat să ne puneţi întrebări?

– Mi-a spus că aţi fost prieteni cu Mark. V-a văzut la anchetă şi la funeralii.

– Dumnezeule, asta este ideea lui despre prietenie? râse Hugo.

– Dar aţi fost acolo? interveni Cordelia.

– Am fost la anchetă – toţi, exceptând-o pe Isabelle, despre care credem că ar fi fost decorativă, dar nu folositoare. A fost,

mai degrabă, o mare plictiseală. O serie lungă de date irelevante, raportul medical despre inimă, plămânii şi aparatul digestiv ale lui Mark. După câte am putut vedea, el n-ar fi părăsit această viaţă niciodată dacă nu şi-ar fi pus o curea în jurul gâtului.

– Şi înmormântarea – aţi fost şi acolo?

– Am fost la Crematoriul din Cambridge. O treabă nu prea plăcută. Am fost şase în afară de oamenii angajaţi acolo; noi trei, Ronald Callender, acea secretară-menajeră a lui şi o dădacă bătrână îmbrăcată în negru. Ea părea să joace rolul unei femei mâhnite în această procesiune, după cât am putut observa. De fapt, arăta ca o bătrână pensionară din familie şi eu o suspectez că era o poliţistă deghizată.

– De ce ar fi putut fi? Arăta astfel?

– Nu, dar nici dumneata nu arăţi ca un detectiv particular.

– Ştii cumva cine era?

– Nu, n-am fost prezentaţi. Au fost nişte funeralii foarte ciudate. Acum, când rememorez totul, îmi dau seama că nici unul dintre noi n-a schimbat vreun cuvânt cu ceilalţi. Sir Ronald purta o mască a durerii: regele îndoliat după prinţul moştenitor.

– Şi domnişoara Leaming?

– Regina consoartă; purta un voal negru pe faţă.

– Cred că suferinţa ei era destul de reală, interveni Sophie.

– Nu poţi să spui asta! Nimeni nu poate. Defineşte suferinţa! Defineşte realul!

Davie Stevens vorbi dintr-odată, rostogolindu-se pe burtă ca un căţel jucăuş.

– Domnişoara m-a privit ca şi cum ar suferi cu adevărat. Din întâmplare, bătrâna doamnă se numea Pilbeam; oricum ăsta era numele de pe coroană.

– Crucea aceea oribilă de trandafiri cu cartea de vizită îndoliată? Trebuia să ghicesc că vine de la ea; dar de unde ştii asta? râse Sophie.

– M-am uitat, scumpo. Unul dintre ciocli a luat coroana din suport şi a proptit-o de perete, aşa că eu m-am repezit la cartea de vizită. Pe ea scria: „Cu sinceră compasiune de la dădaca Pilbeam".

– Aşa ai făcut. Îmi amintesc acum! Câtă frumuseţe feudală! Biata bătrânică, trebuie s-o fi costat o mulţime de bani! spuse Sophie.

– V-a vorbit Mark vreodată despre dădaca Pilbeam?

Priviră repede unul la altul. Isabelle scutură din cap. Sophie spuse:

– Cu mine nu!

– N-a vorbit niciodată despre ea, dar cred că am văzut-o o dată înainte de funeralii, interveni Hugo Tilling. A venit la colegiu cam cu şase luni în urmă – la aniversarea de douăzeci şi unu de ani a lui Mark – şi a cerut să-l vadă. Eram în camera portarului şi Robbins m-a întrebat dacă Mark e în camera lui. Ea a urcat şi au stat împreună cam o oră. Am văzut-o plecând, dar el nu mi-a povestit niciodată despre ea nici atunci, nici mai târziu.

Curând după asta, se gândi Cordelia, el a părăsit universitatea. Putea fi vreo legătură? Era numai o urmă, dar putea s-o cerceteze.

Întrebă cu o curiozitate care ar fi putut părea perversă:

– Mai erau şi alte flori?

De data aceasta, răspunse Sophie.

– Un buchet simplu de flori de grădină, nelegate, într-un suport. Nici o carte de vizită. Cred că erau de la domnişoara Leaming. E greu de crezut că ar fi fost stilul lui Sir Ronald.

Cordelia spuse:

– Aţi fost prietenii lui. Vorbiţi-mi, vă rog, despre el.

Priviră unul la altul ca şi cum ar fi trebuit să decidă care să vorbească. Toată această încărcătură părea de înţeles. Sophie Tilling smulse un fir de iarbă şi-l răsuci pe deget. Fără să-şi ridice privirea începu:

– Mark a fost o persoană foarte introvertită. Nu ştiu cât de multe am ştiut noi despre el. Era liniştit, blând, reţinut, lipsit de ambiţii. Era inteligent fără să fie deştept. Era foarte blajin; purta de grijă celorlalţi, dar fără să se implice prea mult. Avea puţin respect de sine, dar nu părea preocupat de asta. Nu cred că am mai putea spune ceva în plus despre el.

Dintr-odată, Isabelle vorbi cu o voce atât de joasă încât Cordelia abia putu s-o audă:

– Era plăcut.

Hugo izbucni cu o nerăbdare iritată:

– Era plăcut şi acum e mort. Asta e. Nu putem să-ţi spunem mai mult decât atât despre Mark Callender. Nici unul dintre noi nu l-a văzut după ce a părăsit colegiul. Nu ne-a întrebat înainte de a renunţa la studii, nu ne-a întrebat nici înainte de a se sinucide. Era, aşa cum spunea sora mea, un introvertit. Vă sugerez să-i respectaţi această singurătate.

– Ia te uită! zise Cordelia. Aţi mers la anchetă, aţi mers la funeralii. Dacă nu l-aţi mai văzut, dacă nu v-a mai interesat, de ce vă enervaţi?

– Sophie s-a dus din lipsă de afecţiune, Davie s-a dus fiindcă s-a dus Sophie, eu din curiozitate şi respect; nu trebuie să te seducă aerul meu obişnuit de obrăznicie, gândeşte-te că am şi eu o inimă.

Cordelia continuă cu obstinaţie.

– Cineva l-a vizitat la căsuţă în seara morţii lui. Cineva a băut o cafea cu el. Vreau să ştiu cine.

A fost doar o părere sau ştirea i-a surprins? Sophie Tilling o privi ca şi cum ar fi vrut să-i pună o întrebare, dar fratele ei o întrerupse brusc.

– N-a fost nici unul dintre noi. În seara morții lui, noi toți ne aflam în rândul doi al sălii Teatrului de Arte urmărind o piesă de Pinter. Nu știu dacă o pot dovedi. Nu știu dacă taloanele biletelor au fost păstrate de casieră, dar ea mi le-a rezervat și e posibil să-și amintească. Dacă insiști, îți pot prezenta un prieten care știa de intenția mea de a urmări spectacolul, altul care ne-a văzut cel puțin la bar în timpul pauzei și altul cu care am discutat îndelung despre spectacol. Nici unul dintre ei nu-ți va spune nimic în plus; suntem numai un grup foarte decorativ. Ar fi mai simplu pentru dumneata să accepți că-ți spun adevărul. De ce aș minți? Toți patru am fost la teatru în noaptea de 26 mai.

Davie Stevens adăugă blând:

– De ce nu-i spui cutrei bătrâne de Moș Callender să se ducă dracului și să-și lase băiatul în pace, iar dumneata să-ți găsești un caz simplu și frumos?

– O crimă! spuse Hugo Tilling.

– Găsește-ți o crimă simplă și frumoasă!

Ca și cum ar fi fost înțeleși, se ridicară dintr-odată în picioare, își adunară cărțile și începură să-și scuture hainele de iarbă. Cordelia îi urmă prin curte, în afara colegiului. Încă tăcuți, se îndreptară spre un Renault alb parcat în față.

Cordelia veni mai aproape, adresându-i-se lui Isabelle.

– Ți-a plăcut Pinter? Nu te-a înfricoșat ultima scenă când Wyatt Gilman a fost împușcat de băștinași?

A fost atât de simplu, încât Cordelia își pierdu puțin din buna părere despre propria persoană. Acei ochi violeți adânci se măriră dintr-odată.

– Oh nu, nici nu mi-a păsat! Vezi, am fost cu Hugo și cu ceilalți.

Cordelia se întoarse spre Hugo Tilling:

– Se pare că prietena dumitale nu prea poate să-l deosebească pe Pinter de Osborne.

Hugo se aşeză la volan. Răsucindu-se, deschise uşa din spate pentru Sophie şi Davie. Spuse calm:

– Sunt fericit să te anunţ că prietena mea – aşa cum îţi place dumitale să-i spui, şi pe care o dădăceşti pe nedrept – locuieşte la Cambridge cu scopul de a învăţa engleza. De departe însă progresele sale sunt vagi şi sub anumite aspecte chiar dezamăgitoare. Niciodată nu poţi fi sigur cât de mult a înţeles.

Motorul prinse viaţă. Maşina porni din loc. Chiar atunci, Sophie Tilling scoase capul pe geam şi spuse brusc:

– Nu m-ar supăra să vorbim despre Mark, dacă asta te ajută cu ceva. N-o să te ajute, dar treci pe la mine, dacă vrei – strada Norwich nr. 57. Să nu întârzii. Eu şi Davie o să ne ducem la râu. Dacă vrei, poţi veni şi dumneata.

Maşina acceleră. Cordelia privi în urma ei. Hugo flutură mâna ca un ironic bun-rămas, dar nimeni nu întoarse capul.

Cordelia repetă mormăind adresa până când, pentru siguranţă, şi-o notă: strada Norwich 57. Ce reprezenta adresa lui Sophie: o gazdă, sau poate locuia cu familia ei în Cambridge? Ei bine, o să afle suficient de repede. Cum trebuia să ajungă? Prea devreme, ar fi părut nerăbdătoare; prea târziu, putea să nu-i mai găsească, să fie la râu. Ce anume o determinase pe Sophie Tilling să-i facă această invitaţie? Nu trebuia să piardă acum această legătură!

Toţi aveau conştiinţa încărcată; asta era clar. Ce anume îi făcuse să reacţioneze atât de puternic la sosirea ei? Voiau ca tot ceea ce dusese la moartea lui Mark Callender să rămână complet îngropat. Ei încercaseră s-o convingă, s-o linguşească şi chiar s-o umilească pentru a abandona cazul. Dar de ce? Ipoteza cea mai plauzibilă era că ei voiau să ascundă pe cineva. Dar, iarăşi, de ce? Crima nu era o problemă de soiul celor precum venitul târziu pe ascuns la colegiu sau încălcarea unor reguli pe care prietenii puteau să le treacă uşor cu vederea. Mark Callender fusese

prietenul lor. Cineva, pe care el îl cunoştea, îi petrecuse o curea în jurul gâtului, îl pândise ascultându-i gemetele agoniei şi îl atârnase în cârlig ca pe un animal. Cum se puteau împăca astea cu aerul amuzat, dar trist al lui Davie Stevens, cu privirea aruncată fetei, cu calmul cinic al lui Hugo, cu ochii plini de tristeţe şi prietenie ai lui Sophie. Dacă erau conspiratori, erau nişte monştri. Şi Isabelle? Dacă ei ascundeau pe cineva, cel mai probabil lucru este că o făceau pentru ea. Dar Isabelle de Lasterie nu putea fi o criminală. Cordelia îşi aminti acei umeri rotunzi, fragili, acele mâini aproape transparente în soare, unghiile lungi, vopsite cu un roz elegant. Dacă Isabelle era vinovată, ea nu acţionase singură. Numai o femeie înaltă şi voinică s-ar fi putut urca pe scaun purtând în braţe un trup înţepenit pe care să-l agaţe în cârlig.

Strada Norwich era o stradă cu sens unic şi, iniţial, Cordelia veni pe ea din direcţia greşită. Îi luă ceva timp ca să se întoarcă în Hills Road, să treacă pe lângă biserica romano-catolică şi apoi să coboare luând-o spre dreapta. Strada avea case cu terase de cărămidă roşie, în stil victorian timpuriu. În mod evident, drumul era bine întreţinut, la nivelul clădirilor. Cele mai multe case arătau foarte îngrijit; vopseaua, aproape aceeaşi pentru toate uşile din faţă, era proaspătă şi strălucitoare; perdelele din in fluturau ca drapele de dantelă la ferestrele parterelor, şi pereţii aveau crăpături la bază, acolo unde se instalase umezeala. Numărul 57 avea uşa din faţă neagră şi numărul zugrăvit în alb pe o plăcuţă de sticlă deasupra. Cordelia căută un loc de parcare pentru Mini. Nu era nici urmă de Renault în şirul de maşini şi biciclete înghesuite la marginea trotuarului.

Uşa din faţă era larg deschisă. Cordelia apăsă soneria şi păşi în holul strâmt, alb. Exteriorul casei îi fu imediat familiar. De la şase ani, locuise vreme de doi ani într-o asemenea căsuţă terasată în stil victorian, la ieşirea din Romford, împreună cu doamna Gibson. Ea recunoştea treptele şi scara strâmtă din faţă, uşa din dreapta ducea la o primă cameră de primire, cea din stânga la o

alta şi între ele se aflau bucătăria şi curtea. Ea ştia că trebuie să existe dulapuri, şi câte o nişă curbată în fiecare parte a şemineului; ştia unde să găsească uşa sub scări. Memoria îi era atât de ascuţită, încât îi impuse în acest interior curat mirosul puternic de şerveţele nespălate, varză şi grăsimi, mirosuri permanente în casa din Romford. Aproape că putea auzi strigătele copiilor de pe terenul din curtea şcolii primare de peste drum şi bocănitul cizmelor Wellington pe care le purtau în toate anotimpurile, transformându-i într-o minusculă armată: rap-rap-rap.

Uşa cea mai îndepărtată era întredeschisă şi prin ea zări o cameră zugrăvită în galben strălucitor, luminată de soare. Capul lui Sophie apăru prin uşă.

– Oh, dumneata eşti! Intră! Davie a plecat să ia nişte cărţi pentru colegiu şi să cumpere mâncare pentru picnic. Vrei un ceai acum sau putem să mai aşteptăm? Tocmai am terminat de călcat.

– Prefer să aştept, îţi mulţumesc.

Cordelia se aşeză privind cum Sophie înfăşoară şnurul în jurul fierului şi împătureşte hainele. Îşi aruncă privirea în jur. Camera era primitoare şi atractivă, mobilată nu într-un stil particular, ci un fel de amestec de ieftin şi valoros, nepretenţios şi plăcut. Erau aici o masă solidă de stejar, aşezată lângă perete, patru scaune, mai degrabă urâte, un scaun Windsor cu o pernă galbenă moale, o sofa elegantă în stil victorian acoperită cu catifea cafenie, aşezată sub fereastră, trei piese de Staffordshire pe raftul de deasupra cuierului lucrat din fier forjat. Pereţii erau acoperiţi de un amalgam de planşe de plută închisă la culoare pe care erau lipite postere, cărţi de vizită, fotografii tăiate din reviste. Două dintre ele, remarcate de Cordelia, erau nuduri frumoase şi atractive.

Dincolo de fereastra cu perdea galbenă, mica grădină înconjurată de iederă era o insulă de verdeaţă. O nalbă imensă, cu multe flori, se sprijinea pe o împletitură de nuiele, trandafirii erau

puşi în borcane gen Ali-Baba şi un şir de oale cu geranii roşii strălucitoare se inşira la marginea de sus a zidului.

– Îmi place această casă, spuse Cordelia. E a dumitale?

– Da, este proprietatea mea. Bunica noastră a murit acum doi ani şi ne-a lăsat, lui Hugo şi mie, câte o mică sumă. Am folosit-o, pe a mea, ca să plătesc această casă. Hugo şi-a cheltuit-o pe a lui într-o afacere cu vinuri. El şi-a asigurat un viitor liniştit; eu mi-am asigurat un prezent calm. Cred că asta e diferenţa dintre noi.

Ea strânse lucrurile călcate de la marginea mesei şi le puse într-unul din dulapuri, din partea opusă Cordeliei, întrebând deodată:

– Îţi place fratele meu?

– Nu prea mult, cred că a fost mai degrabă grosolan cu mine.

– N-a fost intenţionat!

– Cred că a fost mai mult răutăcios. Grosolănia ar putea fi intenţionată, altfel este nesimţire.

– Hugo nu este deosebit de amabil când este cu Isabelle. Are acest efect asupra lui.

– A fost îndrăgostită de Mark Callender?

– Ar trebui s-o întrebi pe ea, Cordelia, dar nu cred. Se cunoşteau foarte bine. Mark a fost iubitul meu, nu al ei. Cred că a fost mai bine că te-am adus aici ca să-ţi povestesc eu însămi până când un oarecare de prin jurul Cambridge-ului, mai devreme sau mai târziu, va împroşca totul cu noroi. Desigur, n-a locuit aici cu mine. Stătea la colegiu. Am fost împreună aproape tot anul trecut. S-a sfârşit aproape de Crăciun, când l-am întâlnit pe Davie.

– Erai îndrăgostită?

– Nu sunt sigură. Sexul este un fel de explorare, nu-i aşa? Dacă vrei, ne explorăm identitatea prin personalitatea celuilalt, şi atunci, presupun, suntem îndrăgostiţi, sau credem că suntem.

Mark avea nevoie să creadă că este îndrăgostit. Nu sunt sigură că ştiu ce înseamnă cuvântul.

Cordelia simţi o umbră de simpatie. Nici ea nu era sigură. Se gândea la cei doi iubiţi ai ei: George, cu care se culcase pentru că era drăguţ şi nefericit şi o striga pe numele adevărat, Cordelia, nu Delia, şi Carl, care era tânăr şi furios şi pe care ea îl plăcea atât de mult, încât i se părea grosolan să i-o arate în singurul fel care lui i se părea important. Nu se gândise niciodată la virginitate altfel decât la un statut inconvenabil şi temporar, o perioadă de insecuritate şi vulnerabilitate a tinereţii. Înainte de George şi Carl, era singură şi lipsită de experienţă. După asta, fusese singură şi mai puţin lipsită de experienţă. Nici munca nu-i dăduse acea siguranţă pe care o avusese lângă tatăl ei şi mamele adoptive, nici nesiguranţa nu-i rănise inima. Dar pentru Carl simţise tandreţe. A fost la fel de bine când el a părăsit Roma înainte ca afecţiunea lui voluptoasă să devină prea plăcută şi prea importantă pentru ea. Îi era imposibil să creadă că această stranie gimnastică i-ar putea fi într-o zi necesară. Amorul, hotărî ea, nu era dureros, ci surprinzător. Alienarea dintre gând şi faptă era completă. Spuse:

– Să presupunem nu numai că eraţi înnebuniţi unul după celălalt, dar că vă şi plăcea să aveţi relaţii intime?

– Amândouă presupunerile sunt reale.

– De ce s-a sfârşit? V-aţi certat?

– Nimic mai natural, nimic necivilizat. Nu te puteai certa cu Mark. Era una dintre ciudăţeniile lui. I-am spus că nu pot merge mai departe cu relaţia asta şi el a acceptat la fel de calm ca şi cum aş fi renunţat la un bilet de spectacol. Nu a încercat să mă convingă sau să mă acuze. Şi dacă te gândeşti că ruptura noastră ar putea avea vreo legătură cu moartea lui, te înşeli. N-am avut nici o influenţă atât de mare asupra nimănui, şi în special a lui. Era probabil mai îndrăgostit de el decât de mine.

– Deci de ce aţi terminat?

– Simţeam că eram supusă unei evaluări morale. Nu era adevărat; Mark nu era un îngâmfat. Dar asta este ce am simţit sau cred că am simţit. Nu mă puteam ridica la nivelul exigenţelor lui şi nici nu voiam. Uite cum a fost cu Gary Webber, de exemplu. Ar fi mai bine să-ţi povestesc despre el; asta explică o mulţime de lucruri despre Mark. Era un copil bolnav de autism, unul dintre aceia violenţi şi necontrolabili. Mark l-a întâlnit cu părinţii lui şi cu alţi doi copii în Jesus Green cu aproape un an în urmă. Copiii se jucau la leagăne. Mark i-a vorbit lui Gary, şi băiatul i-a răspuns. Copiii înţeleg întotdeauna mai bine. El a început să viziteze familia şi să aibă grijă de Gary o dată pe săptămână, ca familia Webber să poată ieşi la un film. În timpul ultimelor lui două vacanţe, a rămas în casa lor şi a avut grijă în totalitate de Gary, în timp ce toată familia era plecată. Soţii Webber nu puteau să ducă băiatul la spital; încercaseră o dată, dar el n-a vrut să stea. Erau însă fericiţi să-l lase cu Mark. Obişnuiam să-l sun în unele seri şi să trec să-i văd împreună; Mark ţinea băiatul în poală şi-l legăna ore întregi. Era singurul lucru care-l liniştea. Nu ne înţelegeam în ceea ce-l priveşte pe Gary. Eu eram de părere că ar fi fost mai bine să moară, şi am spus-o. Încă mai cred că ar fi fost mai bine dacă murea, mai bine pentru părinţii lui, mai bine pentru restul familiei, mai bine pentru el. Mark nu era de acord. Îmi amintesc ce-a spus: „Ei bine, dacă tu crezi că este drept ca aceşti copii să sufere atât numai ca tu să-ţi poţi permite luxul emoţional de a te dispensa de ei..." După aceasta, conversaţia a devenit plictisitor de metafizică. Mark a mai spus: „Nici eu, nici tu nu putem dori să-l ucidem pe Gary. El există. Familia lui există. Ei au nevoie de un ajutor pe care noi îl putem da. Nu contează ce simţim. Acţiunile sunt importante, sentimentele nu".

– Dar acţiunile răsar din sentimente, remarcă Cordelia.

– Oh, Cordelia, nu te porni. Am avut această discuţie cu el de prea multe ori înainte. Desigur că ai dreptate.

Un moment se lăsă tăcerea. Apoi Cordelia se gândi să sfărâme aceste confidenţe şi prietenia pe care o simţea înfiripându-se între ele, aşa că întrebă brusc:

– De ce s-a sinucis, dacă s-a sinucis?

Răspunsul lui Sophie a fost la fel de emfatic ca o uşă trântită:

– A lăsat un bilet.

– Poate, dar, aşa cum spunea tatăl său, nu o explicaţie. E un pasaj frumos de proză – cel puţin aşa cred –, dar justificarea sinuciderii nu este convingătoare.

– I-a convins pe judecători.

– Dar nu m-a convins pe mine. Gândeşte-te, Sophie, sunt numai două motive să se sinucidă cineva. Unul este acela de a scăpa de ceva sau din ceva. Primul este raţional. Dacă cineva este într-o durere de nesuportat, într-un moment de disperare sau tulburare mintală şi nu există nici o şansă a unei vindecări, probabil că preferă uitarea. Dar nu este necesar să te sinucizi în speranţa obţinerii unei existenţe mai bune sau să-ţi îmbogăţeşti sensibilitatea cu experienţa morţii. Nu e posibil să-ţi experimentezi moartea. Nici nu cred că poţi experimenta ceva murind. Poţi numai experimenta pregătirile pentru moarte, crezând că, odată, aceste experienţe îţi vor folosi. Dacă există vreun fel de existenţă după moarte, vom afla cu toţii destul de curând. Dacă nu există, noi nu ne vom putea plânge c-am fost înşelaţi. Oamenii care cred în viaţa de dincolo sunt absolut rezonabili. Ei sunt singurii care sunt scutiţi de deziluzia finală.

– Te-ai gândit la astea toate, nu-i aşa? Nu sunt sigură că sinucigaşii o fac. Actul este probabil, în egală măsură, impulsiv şi iraţional.

– Era Mark impulsiv şi iraţional?

– Nu l-am cunoscut pe Mark.

– Dar v-aţi iubit, aţi trăit împreună!

Sophie privi la ea şi ţipă c-o furie dureroasă:

– Nu l-am cunoscut! Credeam că-l cunosc, dar n-am ştiut nimic despre el.

Stătură fără să vorbească aproape două minute. Apoi Cordelia întrebă:

– Ai mers să cinezi la casa Garforth, cum a fost?

– Mâncarea şi vinul au fost nemaipomenit de bune, dar nu cred că asta vrei să mă întrebi. Masa nu a fost altfel decât memorabilă. Sir Ronald a fost destul de amabil când a observat că eram acolo. Domnişoara Leaming, când şi-a putut smulge atenţia acordată geniului care prezida, ne-a privit mai degrabă cu iritare. Mark a fost mai curând tăcut. Cred că m-a luat ca să-mi dovedească ceva sau poate să-şi dovedească lui însuşi ceva; nu sunt sigură ce. Niciodată n-am vorbit despre seara aceea şi nu m-a întrebat cum m-am simţit. O lună mai târziu, am venit împreună cu Hugo la cină. A fost momentul în care l-am întâlnit pe Davie. Era unul dintre invitaţii unui cercetător biolog, şi Sir Ronald îl pescuise. Davie a efectuat o slujbă în timpul vacanţei acolo, la sfârşitul anului. Dacă te interesează ce se ascunde înăuntrul casei Garforth, poţi să-l întrebi pe el.

Cinci minute mai târziu, sosiră Hugo, Isabelle şi Davie. Cordelia urcase în baie, de unde auzise maşina oprind şi zgomot de voci în hol. Sub ea, se auziră paşi către camera din spate. Răsuci robinetul de apă caldă; boilerul din bucătărie scoase un răget ca şi cum mica locuinţă ar fi fost scuturată de un dinam: Cordelia lăsă robinetul să curgă şi ieşi din baie închizând uşa din spate încet. Se opri în vârful scărilor. Avusese mare noroc cu boilerul şi mai ales că Sophie prăpădise apa caldă; dar mai rău era acest soi de jalnic oportunism care o făcea să se furişeze încet pe scări şi să asculte. Uşa din faţă era închisă, dar cea din fundul camerei era deschisă. O auzi pe Isabelle vorbind cu o voce slabă:

– Dar dacă acest Sir Ronald a plătit-o ca să afle câte ceva despre Mark, de ce n-aş putea eu s-o plătesc ca să înceteze?

Apoi vocea lui Hugo, amuzată, puţin superioară:

– Dragă Isabelle, când ai să înveţi că nu oricine poate fi cumpărat?

Se auzi apoi Sophie şi replica fratelui ei:

– Ea în nici un caz. Mie îmi place.

– Ne place tuturor. Întrebarea este cum să scăpăm de ea?

Apoi câteva minute nu se auzi decât un murmur de voci, greu de distins din care se detaşă vocea lui Isabelle.

– Nu cred că este o slujbă potrivită pentru o femeie.

Urmă scrâşnetul unui scaun pe podea şi un târşâit de picioare. Cordelia se furişă tiptil în baie şi închise robinetul. Îşi reaminti observaţia complezentă a lui Bernie, când ea întrebase dacă au fost nevoiţi să accepte un caz de divorţ: „Nu poţi face slujba noastră, colega, şi în acelaşi timp să rămâi un gentleman".

Stătea privind la uşa pe jumătate deschisă. Hugo şi Isabelle tocmai plecau. Aşteptă până ce auzi uşa din faţă închizându-se şi maşina pornind. Apoi, coborî în salon. Sophie şi Davie erau împreună despachetând un sac mare de hârtie cu produse de băcănie. Sophie zâmbi şi spuse:

– Isabelle dă o petrecere în noaptea aceasta. Are o casă foarte aproape de aici, în strada Ponton. Profesorul lui Mark, Edward Horsfall va fi probabil acolo şi ne-am gândit că poate ţi-ar fi de folos să-i vorbeşti despre Mark. Petrecerea începe de la ora opt, dar poţi întreba de noi, aici. Chiar acum, pregătim un picnic; credem că o să ne plimbăm cu barca pe râu o oră sau cam aşa ceva. Vino, dacă-ţi face plăcere. Este într-adevăr cea mai plăcută modalitate de a vedea Cambridge-ul.

După aceea, Cordelia îşi aminti picnicul la râu ca o serie de imagini clare, momente în care vederea şi simţurile se contopeau, şi timpul părea oprit, în timp ce scenele, luminate de soare,

îi învăluiau mintea. Lumina se reflecta în râu și făcea să strălucească auriu părul de pe pieptul și brațele lui Davie; pielea bine întinsă a brațelor de sus era pistruiată ca o coajă de ou de potârniche; Sophie își ridicase un braț ca să-și șteargă transpirația de pe sprâncene, și se odihnea într-o barcă legănată de valuri; buruieni negre-verzui smulse din adâncuri misterioase se crispau în contururi sinuoase sub suprafața apei; o rață strălucitoare își înfoiase coada albă înainte de a dispărea într-o roată de stropi verzi de apă. În timp ce se legănau, sub podul Silver Street, un prieten de-al lui Sophie înotă pe lângă ei; nasul lui turtit lucea ca un bot de castor, iar părul negru îi atârna în șuvițe peste obraji. El își propti mâinile de marginea bărcii și deschise gura pentru a fi hrănit cu o bucată zdravănă de sandvici de către protestatara Sophie. Bărcile plate și canoele se înclinară și se ciocniră unele de altele într-o învălmășeală de picături de apă limpede care se ridică sub pod. Aerul răsuna de râsete și țărmurile înverzite erau presărate cu trupuri pe jumătate goale, cu fețele îndreptate spre soare.

Davie vâsli până când atinseră cel mai înalt nivel al râului, iar Cordelia și Sophie se întinseră pe perne în capetele opuse ale bărcii. Această distanță era improprie pentru o conversație particulară; Cordelia ghici că exact acesta fusese planul lui Sophie. Din timp în timp, i se adresa aruncându-i informații cu o tentă strict didactică.

– Tocmai am trecut pe sub podul Clare, după părerea mea, unul dintre cele mai drăguțe. A fost construit de Thomas Grumbald în 1639. Se spune că designul a fost plătit numai cu trei șilingi.

Curajul Cordeliei slăbi la gândul că ar putea întrerupe această flecăreală turistică punând brutal întrebarea:

– Tu și cu fratele tău l-ați ucis pe iubitul tău?

Aici, legănându-se pe râul însorit, întrebarea părea indecentă și absurdă. Era în pericol de a fi atrasă într-o dulce acceptare a

înfrângerii; să-și explice toate suspiciunile printr-o dorință nevrotică de dramatic și notorietate sau prin nevoia de a-și justifica nota de plată în fața lui Sir Ronald. Ea credea că Mark Callender fusese ucis pentru că voia să creadă asta. Se identificase cu el, cu singurătățile și însingurările lui, cu îndepărtarea de tatăl lui și cu toată copilăria lui nefericită. Venise chiar – aceasta era cea mai primejdioasă prezumție dintre toate – să vadă cum ar putea contribui la răzbunarea lui.

Când Sophie se apleca peste barcă, chiar când treceau prin dreptul lui Garden House Hotel, Davie păși ușor pe marginea bărcii și se întinse alături de ea; Cordelia știu că nu va fi în stare să pronunțe numele lui Mark. Nu a fost decât o vagă și neinstructivă curiozitate atunci când se trezi întrebând:

– Sir Ronald Callender este într-adevăr un om de știință bun?

Davie ridică padela scurtă și începu să lovească leneș apa strălucitoare.

– Activitatea lui științifică este absolut respectabilă, cum ar spune dragii mei colegi. Chiar mai mult decât respectabilă, de fapt. În prezent, laboratorul lucrează la căile de extindere a folosirii monitoarelor biologice pentru măsurarea poluării mării și a estuarelor; aceasta înseamnă supravegherea plantelor și a animalelor care pot servi ca indicatoare. Ei au avut câteva acțiuni preliminare anul trecut în ceea ce privește degradarea materialelor plastice. R.C. nu este prea pasionat, deci nu poți aștepta mai mult de cincizeci la sută originalitate. Dar este un exemplu măreț de talent și, desigur, știe să-și aleagă o echipă de oameni devotați, apropiați ca frații. Eu n-aș fi în stare de un astfel de devotament. Ei și-au publicat chiar cercetările în Jurnalul de Cercetări al laboratorului, nu sub numele lor individuale. Așa ceva nu e pentru mine. Când public ceva, o fac strict pentru gloria lui David Forbes Stevens, și, din când în când, pentru bunăvoința lui Sophie. Celor din familia Tilling le place succesul.

– De aceea n-ai vrut să rămâi alături de el când ți-a oferit o slujbă?

– Asta printre altele. El plătește cu prea multă generozitate și cere prea mult. Nu-mi place să fiu cumpărat și am obiecții puternice în ceea ce privește posibilitatea de a purta în fiecare seară o haină specială și de a mă comporta ca o maimuță dresată dintr-o grădină zoologică. Sunt numai un specialist în biologia moleculară. Nu caut gloria cavalerilor Sfântului Graal. Tata și mama m-au crescut ca pe un bun metodist și nu văd de ce aș arunca o religie perfect valabilă, care mi-a folosit suficient de bine doisprezece ani, numai ca să pun în loc măreţele principii științifice sau chiar pe Ronald Callender. N-am încredere în acest soi de religie științifică. Este o adevărată minune, aproape dureroasă că acest mic grup al casei Garforth nu se înclină de trei ori pe zi la Cavendish.

– Ce știi despre Lunn? Cum se potrivește el în această poveste?

– Oh, și el este o minune dumnezeiască. Ronald Callender l-a găsit într-o casă de copii când avea cincisprezece ani – nu mă întreba cum – și l-a antrenat pentru a fi un asistent de laborator. N-ai putea găsi unul mai bun. Nu există un instrument făcut de mâna omenească pe care Chris Lunn să nu poată să-l înțeleagă, să-l mânuiască și să-l îngrijească. El însuși a inventat unul sau două, procedee patentate apoi de Callender. Dacă există în laborator un om cu adevărat indispensabil, acesta este, probabil, Lunn. Desigur, Ronald Callender i-a acordat mai multă atenție decât fiului său. Lunn chiar, după cum ai putut ghici, privește la R.C. ca la un Dumnezeu atotputernic, care este foarte binevoitor cu ei amândoi. Este extraordinar, dar adevărat, în același timp, că toată violența pe care a acumulat-o și a folosit-o în luptele de stradă și în ciomăgirea bătrânelor este pusă acum în serviciul științei. Și asta numai datorită lui Callender. E sigur că știe să-și aleagă sclavii.

– Şi domnişoara Leaming este o sclavă?

– Ei bine, n-aş putea şti exact ce este Eliza Leaming. Ea este responsabilă cu conducerea afacerilor şi, probabil ca şi Lunn, este indispensabilă. Lunn şi ea par a avea o relaţie de tip dragoste–ură sau, poate, una numai de ură. Nu mă pricep foarte bine la aceste nuanţe psihologice.

– Dar, Dumnezeule, cum plăteşte Sir Ronald toate astea?

– Ei bine, asta e o întrebare de o mie de dolari, nu-i aşa? Se zvoneşte că cei mai mulţi bani i-au venit de la nevasta lui şi că el şi Elizabeth Leaming i-au investit mai ales cu inteligenţă. În mod sigur aveau nevoie să procedeze astfel. Şi apoi el a obţinut o sumă importantă dintr-un contract de lucru. Chiar şi aşa şi hobby-ul lui rămâne tot foarte costisitor. Pe când eram acolo, spuneau ceva despre interesul pe care l-ar fi trezit trustului Wolvington. Dacă ar veni cu ceva măreţ – şi presupun că este sub demnitatea lor să vină cu ceva neînsemnat –, atunci cele mai multe dintre necazurile lui Ronald Callender ar lua sfârşit. Moartea lui Mark trebuie să-l fi rănit. Mark urma să intre în posesia unei averi importante peste patru ani şi i-a mărturisit lui Sophie că intenţiona să-i dea tatălui său cea mai mare parte din ea.

– Doamne, dar de ce ar fi făcut asta?

– Numai Dumnezeu ştie. Probabil plătea pentru a-şi uşura conştiinţa. În orice caz, credea în mod evident că acesta era un lucru pe care trebuia să-l ştie şi Sophie.

„De ce şi-ar fi uşurat conştiinţa plătind?“ se întrebă Cordelia somnoroasă. Pentru că nu-şi iubea îndeajuns tatăl? Pentru a-şi disimula entuziasmul? Pentru că fusese mai puţin decât fiul care acesta spera să fie? Şi ce se va întâmpla acum cu averea lui Mark? Cine ar fi câştigat prin moartea lui? Se gândi că ar trebui să consulte testamentul bunicului pentru a afla. Dar asta ar fi însemnat o călătorie la Londra. Oare merita?

Se întoarse pe spate cu faţa în soare, jucându-se cu o mână în apă. Un strop de apă îi umezi pleoapele. Deschise ochii şi

văzu că barca plutește foarte aproape de țărm sub crengile aplecate ale pomilor de pe mal. Chiar în fața ei, o creangă cu mărăcini se despicase dintr-un trunchi gros ca un trup de bărbat și atârna de un fir subțire de coajă întorcându-se ușurel pentru a lăsa barca să treacă pe dedesubt. Vocea lui Davie o deșteptă brusc; vorbea probabil de mult timp. Cum de se putuse întâmpla să nu-și amintească ce spusese până atunci!

– Ca să te sinucizi nu-ți trebuie motive; ai nevoie de motive ca să nu te sinucizi. A fost o sinucidere, Cordelia. Ar trebui s-o iei ca atare.

Cordelia se gândi că ațipise puțin, de vreme ce el părea să răspundă la o întrebare pe care ea nu-și amintea să i-o fi pus. Dar acum auzea alte voci mai puternice și mai insistente. Cea a lui Sir Ronald Callender; „Fiul meu este mort. Fiul *meu*. Dacă, în vreun fel, eu sunt cel responsabil, aș prefera s-o știu. Dacă altcineva este responsabil, aș vrea, de asemenea s-o știu". Cea a sergentului Maskell: „Cum ați folosi dumneavoastră asta pentru a vă spânzura, domnișoară Gray?" Senzația curelei, netedă și sinuoasă, alunecând ca un lucru viu printre degetele ei.

Se ridică brusc, cu mâinile în jurul genunchilor, atât de violent încât Sophie trebui să se agațe de o creangă care atârna deasupra pentru a-și ține echilibrul. Fața ei întunecată, pe jumătate ascunsă de umbra frunzelor, privi în jos spre Cordelia ca și cum ar fi fost marcată de o imensă greutate. Ochii lor se întâlniră. În momentul acela, Cordelia știu cât de aproape a fost de a renunța la caz. Fusese păcălită de frumusețea zilei, de strălucirea soarelui, de propria indolență, de promisiunile unei camaraderii, poate chiar prietenie ca să uite de ce se află aici. Realizând aceasta, fu de-a dreptul îngrozită. Davie îi spusese că Sir Ronald era un bun cumpărător de suflete. Ei bine, Davie o cumpărase pe ea. Acesta era primul ei caz și nimeni nu o putea împiedica să îl rezolve.

Spuse detașat:

– A fost foarte drăguţ din partea voastră că m-aţi luat cu voi, dar nu vreau să lipsesc de la petrecerea din seara asta. Trebuie să vorbesc neapărat cu profesorul lui Mark şi ar putea fi acolo şi alte persoane de la care aş afla ceva. Mă gândesc chiar că este timpul să ne întoarcem.

Sophie schimbă o privire cu Davie. El dădu imperceptibil din umeri. Fără un cuvânt, Sophie îndreptă barca spre mal. Barca începu să se rotească încet.

Petrecerea lui Isabelle era programată pentru ora opt, dar se făcuse aproape nouă când sosiră Sophie, Davie şi Cordelia. Ei se îndreptară spre casa care era la numai cinci minute de strada Norwich. Cordelia nu putuse afla adresa exactă. Îi plăcea aspectul casei şi se întrebă cât l-o fi costând chiria pe tatăl lui Isabelle. Era o vilă lungă şi albă, cu două etaje, cu ferestre înalte şi arcuite, cu obloane verzi, aşezată retras faţă de stradă, cu un demisol şi joc de scări spre uşa din faţă. Scări asemănătoare duceau din sufragerie spre grădină.

Sufrageria era deja aproape plină. Privind la ceilalţi musafiri, Cordelia se bucură că-şi cumpărase caftanul. Observă că cei mai mulţi dintre musafiri – fără să fie necesar – se schimbaseră cu ceva mai atrăgător. Ceea ce uimea era originalitatea; era preferabil să arăţi spectaculos, chiar ciudat, decât să treci neobservat.

Sufrageria era elegantă, dar mobilată fără consistenţă, şi Isabelle îi imprimase propria feminitate ordonată, nepractică şi iconoclastă. Cordelia se întrebă dacă aparţineau proprietarilor atât candelabrul de cristal cizelat, atârnând în mijlocul tavanului, de departe prea greu şi prea mare pentru cameră, cât şi pernele de mătase şi draperiile care dădeau camerei proporţii austere, dar şi ceva din opulenţa ostentativă a unui budoar de curtezană. Cu siguranţă însă tablourile îi aparţineau lui Isabelle. Nici un proprietar, închiriind casa, n-ar fi lăsat pe pereţi tablouri de o asemenea valoare. Unul dintre ele, atârnat deasupra

căminului, reprezenta o fată tânără ţinând la piept un căţel. Cordelia îl privi cu o imensă plăcere. Era sigură că n-ar fi putut confunda albastrul acela unic al rochiţei fetei, tenta minunată a obrajilor şi a braţelor sănătoase, tinere, care absorbeau şi reflectau lumina în acelaşi timp, carnaţia proaspătă, atrăgătoare. Strigă involuntar, drept pentru care mulţi se întoarseră spre ea:

– Dar ăsta-i un Renoir!

Hugo era lângă ea. Râse.

– Da, dar nu e nevoie să strigi atât de şocată, Cordelia. E doar un Renoir mic. Isabelle i-a cerut tăticului ei un tablou pentru sufragerie. Doar nu te-ai fi aşteptat să i se ofere o fotografie a unor havaieni, sau una dintre acele reproduceri de duzină după bătrânul Van Gogh.

– Oare Isabelle ar fi observat diferenţa?

– Sigur, Isabelle ştie să preţuiască un lucru scump când îl vede.

Cordelia se întrebă dacă amărăciunea din vocea lui era pentru Isabelle sau pentru el însuşi. Amândoi îşi plimbară privirea prin cameră spre locul unde se afla Isabelle. Hugo se îndreptă spre ea ca un bărbat hipnotizat şi îi luă mâna. Cordelia îi privea. Isabelle îşi aranjase părul într-o construcţie savantă de bucle stil grecesc. Purta o rochie de mătase mată bej, lungă până la glezne, cu un decolteu pătrat, foarte adânc şi mâneci complicate plisate. Era evident un unicat, şi Cordeliei i se păru că ar fi fost deplasată pentru o petrecere obişnuită. Acum însă, nu era. Rochia lui Isabelle făcea ca aproape toate rochiile celorlalte tinere să pară improvizaţii, şi chiar propria toaletă, ale cărei culori subtile o făcuseră să o cumpere, era redusă la statutul de „cârpă ieftină de ocazie".

Cordelia era hotărâtă s-o reţină pe Isabelle, singură, o bună parte din seară, dar îşi dădu seama că nu-i va fi deloc uşor. Hugo se înţepenise tenace lângă ea, conducând-o printre musafiri, ţinând-o strâns, ca un proprietar, de încheietura mâinii. Părea

destul de ameţit, iar paharul lui Isabelle era întotdeauna plin. Poate, cu trecerea serii, vor deveni mai puţin tandri şi ar exista o şansă să fie despărţiţi. Între timp, Cordelia se hotărî să exploreze casa, având şi un motiv de ordin practic, şi anume acela de a descoperi baia înainte de a avea cu adevărat nevoie. Era una dintre acele petreceri în care musafirii erau lăsaţi să se descurce singuri în astfel de probleme.

Urcă la primul etaj, merse de-a lungul culoarului şi împinse uşa celei mai îndepărtate camere. O izbi mirosul de whisky atât de brusc şi de puternic, încât intră şi împinse uşa în urma ei de teamă ca acesta să nu se răspândească în toată casa. Camera, într-o dezordine de nedescris, nu era goală. Pe pat, acoperită pe jumătate de o pătură, era o femeie; o femeie cu un păr strălucitor de culoarea chihlimbarului, desfăcut pe pernă, îmbrăcată cu un halat subţire de casă, de mătase roz. Cordelia se îndreptă spre pat şi privi spre femeie. Era beată până la inconştienţă. Zăcea acolo împrăştiind o răsuflare scârboasă, încărcată de whisky, o răsuflare care se ridica în aer amestecându-se cu nişte invizibile bule de fum ce veneau prin fereastra deschisă. Buza de jos, ca întreaga gură de altfel, era încordată, crispată, dând feţei un aer aspru ca şi cum ar fi dezaprobat sincer propria condiţie. Buzele ei subţiri erau acoperite cu un strat gros de ruj, care se scursese în jurul gurii, lăsând dâre uscate şi crăpate de parcă întregul trup ar fi fost îngheţat de un frig cumplit. Mâinile ei, degetele noduroase, îngălbenite de nicotină şi încărcate de inele, se odihneau liniştite pe pătură. Două dintre unghiile ascuţite ca nişte gheare erau rupte, iar de pe celelalte pasta roşie-cărămizie plesnise sau căzuse cu totul. Fereastra era trei sferturi blocată de o masă de toaletă greoaie. Întorcându-şi ochii de la dezordinea de boarfe mototolite, borcane cu cremă de faţă deschise, pudră împrăştiată şi ceşti băute pe jumătate, în care Cordelia ghici ceva ce semăna a cafea neagră, se strecură în spatele mesei şi împinse larg fereastra. Inspiră adânc, umplându-şi plămânii cu aer curat,

proaspăt. Privi în jos. Dedesubt, umbre palide se mişcau încet pe iarbă sau printre pomi ca nişte fantome într-un lung vis despre moarte. Plecă de lângă fereastră şi se întoarse la pat. Aici nu mai era nimic de văzut sau de făcut, dar ea băgă mâinile reci ale femeii sub pătură şi, luând un halat mai gros din cuierul de lângă uşă, îl aranjă peste trupul adormit. Acesta putea cel puţin s-o protejeze de aerul proaspăt, rece, care venea spre pat.

După ce făcu asta, Cordelia se strecură pe culoar, tocmai la timp ca s-o vadă pe Isabelle ieşind din camera alăturată. Întinse un braţ şi o trase înapoi în dormitor. Isabelle scoase un ţipăt scurt, dar Cordelia se aşeză hotărâtă cu spatele în uşă şi şopti cu o voce joasă, dar hotărâtă:

– Spune-mi ce ştii despre Mark Callender.

Ochii de culoare violetă alunecară de la uşă la fereastră, căutând cu disperare o posibilitate de scăpare.

– Eu nu eram acolo când a făcut-o.

– Când, cine şi ce-a făcut?

Isabelle se retrase spre pat ca şi cum făptura aceea inertă care acum gemea şi sforăia i-ar fi putut oferi vreun sprijin. Dintr-odată, femeia se întoarse pe o parte şi scoase un şuierat prelung ca un animal în pericol. Amândouă fetele priviră spre ea alarmate. Cordelia îşi reveni:

– Când, cine şi ce-a făcut?

– Când s-a sinucis Mark. Eu nu eram acolo.

Femeia din pat scoase un mic suspin. Cordelia coborî vocea:

– Dar ai fost acolo cu câteva zile mai devreme, nu-i aşa? Ai venit acolo, acasă, şi te-ai interesat de el. Te-a văzut domnişoara Markland. După aceea ai stat în grădină şi l-ai aşteptat până când s-a terminat treaba.

Era oare numai părerea Cordeliei că fata a părut dintr-odată mai relaxată şi că s-a simţit uşurată la această întrebare?

– M-am dus numai să-l văd pe Mark. Mi-au dat adresa de la colegiul Lodge. Am mers să-l vizitez.

– De ce?

Asprimea întrebării părea s-o pună în încurcătură.

– A fost amantul tău, nu-i aşa? întrebă Cordelia.

Această întrebare brutală era desigur mai potrivită decât dacă făcuseră dragoste sau se culcaseră împreună – eufemisme stupide pe care Isabelle nici nu le putea înţelege; era greu de spus privind aceşti ochi frumoşi, înfricoşaţi, cât de mult putea înţelege stăpâna lor.

– Nu, Mark n-a fost niciodată amantul meu. Lucra în grădină şi a trebuit să-l aştept la căsuţă. Mi-a dat un scaun la soare şi o carte de citit până avea să-şi termine treaba.

– Ce carte?

– Nu-mi amintesc, era foarte plictisitoare. M-am plictisit până a venit Mark. Apoi am băut un ceai în nişte căni foarte caraghioase, cu o margine albastră, am mers şi ne-am plimbat şi pe urmă am luat masa de seară. Mark a făcut o salată.

– Şi după aceea?

– Am venit cu maşina acasă.

Era acum absolut calmă. Cordelia continuă s-o preseze grăbită, în timp ce auzea paşi coborând şi urcând scările şi zumzet de voci.

– Şi înainte de asta? Când l-ai mai văzut înainte de povestea cu ceaiul?

– Cu câteva zile înainte de plecarea lui Mark din colegiu. Am mers pentru un picnic la mare cu maşina mea. Înainte de-a ajunge, am oprit într-un oraş – parcă St Edmund – şi Mark s-a dus să viziteze un doctor.

– De ce? Era bolnav?

– Oh, nu, nu era bolnav şi nici n-a stat îndeajuns de mult ca să poată fi vorba de un examen medical. A stat în clădirea aceea doar câteva minute. Era o casă foarte sărăcăcioasă. L-am aşteptat în maşină, dar nu chiar în faţa casei.

– Ţi-a spus de ce se duce acolo?

– Nu, dar nu cred că a obţinut ceea ce voia. După aceea a fost puţin timp foarte trist, dar apoi am ajuns la mare şi părea iarăşi fericit.

Şi ea părea fericită acum. Zâmbi spre Cordelia adresându-i zâmbetul ei dulce şi inexpresiv. Cordelia gândi: „Doar căsuţa este ceea ce o îngrozeşte. Nu contează că a vorbit despre viaţa lui Mark, moartea lui o apasă şi nu se poate gândi la el. Şi totuşi, această repulsie nu era născută dintr-o mâhnire personală: Mark fusese prietenul ei; fusese tandru; şi ei îi plăcuse de el. Putea, însă, la fel de bine să trăiască fără el".

Cineva ciocăni la uşă. Cordelia se dădu la o parte, lăsându-l pe Hugo să intre. El ridică o sprânceană văzând-o pe Isabelle şi, ignorând-o pe Cordelia, spuse:

– E petrecerea ta, răţuşco, mergem jos?

– Cordelia a vrut să vorbim despre Mark.

– Fără îndoială. I-ai spus, sper, că ţi-ai petrecut o zi împreună cu el, conducând maşina spre mare şi apoi încă o după-amiază şi o seară la Summertrees şi că de atunci nu l-ai mai văzut.

– Mi-a spus, replică liniştită Cordelia. Practic, a învăţat bine lecţia. Cred că poate fi lăsată singură fără probleme acum.

– Nu e nevoie să fii sarcastică, nu ţi se potriveşte. Sarcasmul le şade bine unor femei, dar nu acelora care sunt frumoase în felul în care eşti tu, replică el repede.

Porniră împreună spre scări ca să întâlnească toată harababura din hol. Complimentul o iritase pe Cordelia şi spuse:

– Presupun că femeia din pat este însoţitoarea lui Isabelle. Se îmbată des în halul ăsta?

– Domnişoara de Congé. Nu e prea des atât de beată, dar trebuie să admit că este arareori cumpătată.

– Atunci trebuie să faci ceva în privinţa asta?

– Ce aş putea face? S-o dau pe mâna unui inchizitor din secolul XX – un psihiatru ca tatăl meu. Ce ne-a făcut ea ca să

merite una ca asta? În afară de asta, ea este destul de plictisitoare când este conştientă. Asta face ca interesul meu şi pornirile ei să coincidă.

Cordelia replică sever:

– Aceasta poate fi o explicaţie, dar nu e prea pătrunsă de responsabilitate, nici de amabilitate.

El se opri şi întorcându-se spre ea îi zâmbi, privind-o direct în ochi:

– Oh, Cordelia, vorbeşti ca un copil al unor părinţi cu idei înaintate, care a fost crescut de o dădacă nonconformistă şi educat într-o şcoală confesională. Îmi placi!

Zâmbea încă, în timp ce ea se strecura printre ceilalţi, insinuându-se în mijlocul petrecerii. Cordelia se gândi că presupunerile lui nu erau prea departe de adevăr.

Îşi turnă un pahar de vin şi apoi se mişcă încet de jur împrejurul camerei, ascultând fără ruşine frânturi de conversaţie şi sperând să audă menţionându-se numele lui Mark. Îl auzi o singură dată. Două fete şi un tânăr foarte blond, mai degrabă insipid, stăteau în spatele ei. Una din fete spuse:

– Sophie Tilling pare să-şi fi revenit uluitor de repede după sinuciderea lui Mark Callender. Ea şi Davie au mers la incinerare, ştii? E tipic pentru Sophie să-şi ia iubitul actual ca să vadă incinerarea celui dinainte. Cred că îi dăduse deja cu piciorul.

Însoţitorul ei râse:

– Şi fraţiorul nostru a preluat-o pe fata lui Mark. Dacă nu poţi obţine frumuseţe, bani şi ceva creier, e bine să te stabileşti la primele două. Bietul Hugo! Suferă de un soi de complexe de inferioritate. Nici destul de chipeş, nici foarte deştept – precedentul iubit al lui Sophie trebuie să-l fi impresionat – şi nici destul de bogat. Nu e de mirare că se bizuie pe sex ca să-şi dea încredere în el.

– Şi nici în privinţa asta nu e destul de...

– Dragă, ar trebui să știi!

Râseră și plecară mai departe. Cordelia își simți obrajii arzând. Mâna îi tremura atât de tare, încât aproape vărsă vinul din pahar. Era surprinsă să observe cât de mult se supărase, cât de mult trebuie să fi început să-i placă Sophie. Dar asta, desigur, făcea parte dintr-un plan, era strategia Tilling. Dacă nu poți s-o faci să se rușineze și să renunțe la caz, încearcă s-o mituiești; ia-o cu tine la râu, fii drăguță cu ea; atrage-o de partea noastră. Și era adevărat că ea, Cordelia, era de partea lor, cel puțin în fața acestor malițioși detractori. Se mângâia reflectând cu severitate că toți acești musafiri erau la fel de golani ca cei de la o mică petrecere suburbană. Ea nu frecventase niciodată vreuna dintre acele inofensive și plictisitoare adunări, cu flecărelile lor de rutină, gin și canapele, dar ca și tatăl ei, care nu frecventase vreodată vreuna, nu găsise nici o dificultate în a crede că erau numai focare de snobism, în ciuda insinuărilor sexuale.

Un corp greu o presă din spate. Se întoarse și îl văzu pe Davie. Ducea trei sticle cu vin. Evident auzise ultima parte a conversației, așa cum fetele, fără nici un dubiu, intenționaseră, dar rânjea cu amabilitate.

– E caraghios cum îndepărtează Hugo femeile, care ajung să-l urască atât de mult. E absolut diferit de Sophie. Foștii ei iubiți aleargă în sus și în jos pe strada Norwich pe bicicletele lor bestiale sau în mașinile lor. Întotdeauna îi găsesc în camera de zi, bându-mi berea și făcându-i confidențe despre necazurile pe care le au cu noile lor iubite.

– Te deranjează?

– Nu, dacă nu trec mai departe de camera de zi. Dumneata te distrezi?

– Nu prea mult.

– Vino să-ți prezint un prieten de-al meu. M-a întrebat cine ești.

– Nu, mulţumesc, Davie. Mă rezerv pentru venirea domnului Horsfall. Nu vreau să-l pierd.

El îi zâmbi, mai degrabă cu milă, gândi ea, şi păru că vrea să-i vorbească. Dar se răzgândi şi se îndepărtă, ţinând strâns sticlele pe piept şi scoţând un strigăt de bucurie când ajunse să se amestece cu ceilalţi.

Cordelia cercetă camera de jur împrejur, privind şi ascultând. Era contrariată de această suprasexualitate; crezuse totdeauna că intelectualii respiră un aer prea rarefiat ca să fie atât de interesaţi de trup. Evident, aceasta era o lipsă de înţelegere. Gândindu-se la aceasta, tovarăşii pe care îi întâlnise, despre care se presupunea că trăiesc într-o promiscuitate ţipătoare, fuseseră remarcabil de serioşi. Ea simţise uneori că activităţile lor sexuale erau consumate mai mult din datorie decât din instinct, mai mult ca o armă revoluţionară sau un gest de protest împotriva moravurilor burgheze pe care le dispreţuiau decât ca un răspuns la nevoile corpului. Toată energia lor fundamentală era dedicată cu devotament politicului. Nu era nici o greutate să vadă încotro era îndreptată energia celor de aici.

Nici măcar nu era preocupată de succesul caftanului ei. Câţiva dintre bărbaţi se arătaseră bucuroşi, chiar dornici să se despartă de partenerele lor pentru plăcerea de a vorbi cu ea. Cu unul dintre ei în mod special, un tânăr istoric, arătos, ironic şi amuzant, Cordelia simţi că ar putea petrece o seară agreabilă. Să te bucuri de atenţia unui singur om şi să nu te mai intereseze nimic altceva din jur era tot ceea ce sperase vreodată de la o petrecere. Ea nu era un spirit gregar şi, prin alienarea ultimilor şase ani, ca toată generaţia ei, era intimidată de zgomot, de minciunile inutile şi nemiloase şi de conversaţiile pline de vorbe cu subînţeles ale acestor întâlniri sălbatice. Îşi spuse cu fermitate că nu se află acolo pentru a se distra pe spezele lui Sir Ronald. Nici unul dintre aceşti eventuali parteneri nu-l cunoşteau pe Mark Callender şi nu arătau nici un interes faţă de el, viu sau

mort. Nu trebuia, în seara aceea, să se lege de oameni care nu-i puteau da nici un fel de informaţii. Când simţea pericolul acesta şi când conversaţia începea să devină ademenitoare, murmura scuzele de rigoare şi se strecura spre baie sau în umbra grădinii, unde mici grupuri stăteau pe iarbă fumând. Cordelia nu se putea înşela în privinţa acestor mirosuri evocatoare. Ei nu manifestau nici o dispoziţie pentru conversaţie, şi aici, cel puţin, se putea plimba încercând să capete curaj pentru următoarea incursiune, pentru următoarea întrebare obişnuită, formulată însă cu multă artă, următoarea inevitabilă replică:

– Mark Callender? Îmi pare rău, nu ne-am întâlnit niciodată. Nu cumva e cel care s-a îndreptat spre o viaţă foarte simplă şi a sfârşit spânzurându-se sau ceva în genul ăsta?

O dată îşi căută un refugiu în camera domnişoarei de Congé, dar văzu că trupul acela inert fusese aruncat, fără nici o ceremonie, pe o grămadă de perne pe covor, şi patul era ocupat în cu totul alt scop.

Cordelia se întreba când va veni Edward Horsfall sau dacă va veni în cele din urmă. Şi dacă va veni, îşi va aminti Hugo sau va fi prea plictisit ca să i-l mai prezinte? Nici nu putea să-i vadă pe cei doi Tilling în grămada de corpuri şi de braţe gesticulând, care umpleau acum camera de zi, pătrunseseră în hol şi se întinseră pe jumătate din scară. Începuse să simtă că va fi o seară pierdută, când Hugo o prinse de braţ:

– Vino să-l cunoşti pe Edward Horsfall. Edward, iat-o pe Cordelia Gray; vrea să-ţi vorbească despre Mark Callender.

Edward Horsfall era o altă surpriză. Cordelia îşi făcuse în subconştient imaginea unui domn mai în vârstă, un pic distrat, apăsat de greutatea propriilor cunoştinţe, mentor detaşat şi binevoitor al unui tânăr. Horsfall nu putea avea mai mult de treizeci de ani. Era foarte înalt, părul îi cădea lung peste ochi, trupul său subţire era adus de spate, înclinat ca o coajă de pepene, impresie întărită de cămaşa galbenă, încreţită, din care cravata ieşea

în faţă ca un arc. Speranţele Cordeliei, izvorâte jumătate din recunoştinţă, jumătate dintr-un soi de ruşine, că el o va lua imediat de-o parte şi o va trata fără nici un fel de ranchiună fură repede înăbuşite. Ochii lui, într-o veşnică mişcare, alunecau obsesiv spre uşa din spate. Ea îl suspectă că era singur pentru că aşa dorise, ţinându-se deliberat departe de orice complicaţie până când sperata lui companie avea să sosească. Era atât de agitat, încât era greu ca nervozitatea lui să nu-ţi fie transmisă. Cordelia îi spuse:

– Nu e nevoie să stai cu mine toată seara, ştii bine. Vreau numai câteva observaţii.

Vocea ei îl readuse la realitate, adresându-i-se ca un om educat şi bine-crescut.

– Asta n-ar fi chiar un chin. Scuză-mă! Ce vrei să ştii?

– Orice mi-ai putea spune despre Mark. I-ai predat istoria. Îl interesa obiectul?

Nu era o întrebare deosebit de relevantă, dar Cordelia simţea că e un început bun pentru o discuţie cu un profesor.

– Pentru mine, a fost mai mult o recompensă să mă ocup de el decât de nişte studenţi care mă chinuiesc. Nu ştiu de ce a ales istoria. Putea foarte bine să se ocupe de una dintre disciplinele ştiinţifice. Manifesta o vie curiozitate faţă de fenomenele fizice. Dar a hotărât să studieze istoria.

– Crezi că dorea să se elibereze de sub tutela tatălui său?

– Să scape de Sir Ronald? Se întoarse şi întinse un braţ după o sticlă. Ce bei? Băutura este unul dintre lucrurile excelente la petrecerile lui Isabelle de Lasterie. Presupun că a fost comandată de Hugo. Remarc admirabila absenţă a berii.

– Deci Hugo nu bea bere? întrebă Cordelia.

– Pretinde că nu. Despre ce vorbeam înainte? Ah, despre eliberarea de sub influenţa lui Sir Ronald. Mark spunea că a ales istoria pentru că nu avem nici o şansă să înţelegem prezentul fără înţelegerea trecutului. Acesta este unul dintre acele clişee care

ne irită în interviurile luate unor persoane, dar trebuie să-l credem. Desigur, şi reversul este valabil, interpretăm trecutul prin cunoştinţele noastre despre prezent.

– Era bun? întrebă Cordelia. Vreau să spun, Mark era primul?

Credea cu naivitate că a fi primul era un scop în evoluţia şcolară, caracterizat în acel act de atestare a inteligenţei, privită ca un recipient plin de tot ce te face imbatabil în viaţă. Voia să audă că Mark ar fi fost cu siguranţă primul.

– Acestea sunt două noţiuni complet separate şi distincte. Se pare că faci o confuzie între merit şi realizare. Este imposibil de precizat al câtelea era în clasă, dar e greu de crezut că primul. Mark era capabil de o muncă asiduă şi originală, dar îşi limita efortul doar la un număr de idei originale. Rezultatul era mai degrabă anemic. Examinatorilor le place originalitatea, dar ţi se face greaţă când eşti obligat să accepţi mai întâi faptele şi opiniile lor ortodoxe, pretenţiile lor de a arăta numai ce te-au învăţat ei. O memorie excepţională şi un scris de mână rapid şi lizibil este tot ce-ţi trebuie pentru a fi primul. Întâmplător, dumneata de unde eşti? El observase privirea voalată de o scurtă umbră de neînţelegere a Cordeliei. La ce colegiu?

– La nici unul. Muncesc. Sunt detectiv particular.

El primi informaţia în felul său.

– Unchiul meu a angajat odată unul ca să afle dacă mătuşa mea era regulată de dentistul lor. Era, dar el ar fi putut afla asta mult mai uşor, pur şi simplu întrebându-i pe ei. În felul acesta, a pierdut în acelaşi timp şi serviciile soţiei şi ale dentistului şi s-a spetit plătind pentru nişte informaţii pe care le putea obţine pe gratis. Asta a creat o oarecare agitaţie în familie la vremea aceea. Aş crede că munca dumitale este... xxxxx

Cordelia termină propoziţia în locul lui.

– O slujbă nepotrivită pentru o femeie?

– Deloc. Aş crede că este absolut potrivită, pretinzând – cel puţin aşa îmi închipui eu – o nesfârşită curiozitate, nesfârşite pericole şi o predilecţie pentru a cunoaşte mereu alţi oameni.

Atenţia lui fu îndreptată din nou în altă parte. Un grup de alături stătea de vorbă şi frânturi de conversaţie ajungeau până la ei.

– ... tipic pentru cel mai penibil soi de scriere academică. Dispreţ faţă de logică, împrăştiind generos nume *en vogue*, o profunzime falsă şi o gramatică îngrozitoare.

Profesorul acordă vorbitorului o clipă de atenţie, neglijă discuţia academică asemenea unei note din subsolul unei pagini şi-şi îndreptă iarăşi atenţia spre Cordelia, fără s-o privească însă.

– Ce te-ar interesa să ştii despre Mark Callender?

– Tatăl său m-a angajat să aflu de ce a murit. Speram că dumneata ai putea să mă ajuţi. Vreau să spun, ai putea să-mi sugerezi ceva care l-ar fi putut face nefericit, destul de nefericit, încât să se sinucidă? Ţi-a explicat de ce a părăsit colegiul?

– Nu, mie nu. Niciodată nu m-am simţit aproape de el. Şi-a luat un formal rămas-bun, mi-a mulţumit pentru ajutor şi a plecat. Am spus obişnuitele cuvinte de regret. Ne-am strâns mâinile. Eu l-am îmbrăţişat, dar Mark n-a făcut-o. Cred că nu era genul de om care să ofere îmbrăţişări.

La uşă, se produse o oarecare învălmăşeală şi un grup de nou-sosiţi îşi făcu intrarea, strecurându-se prin mulţime. Printre ei era o fată înaltă, brunetă, într-o rochie colorată incendiar, cu corsajul aproape desfăcut. Cordelia îl simţi pe profesor încordat, văzu ochii lui fixaţi pe nou-venită cu o privire pe jumătate nerăbdătoare, pe jumătate rugătoare, o privire pe care n-o mai văzuse înainte. Inima ei se înmuie. Ar fi fost norocoasă să mai poată obţine vreo informaţie. Disperată, încercă să-i recâştige atenţia, aşa că spuse:

– Nu sunt sigură că Mark s-a sinucis. Cred că a fost ucis.

El răspunse neatent, cu ochii pe nou-venită.

– Neplăcut, desigur. Dar de cine? Pentru ce motiv? Era o personalite neglijabilă. Nu provoca nici măcar o vagă antipatie, exceptându-l, desigur, pe tatăl său. Dar Sir Ronald Callender nu putea s-o facă, dacă asta este ceea ce speri să afli. El lua parte la un dineu oficial în noaptea când a murit Mark. Era o sărbătoare a colegiului. Stăteam lângă el. Primise un telefon de la fiul lui.

– La ce oră?

– Curând după începerea mesei, presupun. Benskin, unul dintre servitorii colegiului, a venit şi i-a transmis mesajul. Trebuie să fi fost între opt şi opt şi jumătate. Callender a dispărut în jur de zece minute, apoi s-a întors şi şi-a terminat supa. Noi, ceilalţi, încă nu ajunseserăm la al doilea fel.

– N-a spus ce voia Mark? Nu părea tulburat?

– Deloc. Vorbeşte rar în timpul mesei. Sir Ronald îşi împărtăşeşte greu harul conversaţiei faţă de persoane care nu sunt oameni de ştiinţă. Acum vrei să mă scuzi?

Plecă repede, croindu-şi drum prin mulţimea de acolo către prada sa. Cordelia lăsă paharul şi merse să-l caute pe Hugo.

– Gata, spuse ea, vreau să stau de vorbă cu Benskin, un servitor la colegiul vostru. Poate fi găsit acolo în noaptea asta?

Hugo puse jos sticla pe care o avea în mână.

– Se poate. Este unul dintre puţinii care locuiesc în colegiu. Mă îndoiesc însă că dumneata singură l-ai putea scoate din vizuina lui. Dacă e urgent, ar fi mai bine să te însoţesc.

Portarul colegiului preciză, cu o oarecare curiozitate, că Benskin era în colegiu şi acesta fu chemat. El sosi după o aşteptare de cinci minute, în care Hugo discută cu portarul, iar Cordelia se plimbă în afara lojii şi se amuză citind însemnările de pe ea. Benskin sosi fără să se grăbească, imperturbabil. Era un bătrân cu păr argintiu, îmbrăcat cuviincios, cu o piele groasă şi brăzdată de riduri, atârnând pe obraji ca o portocală zbârcită,

şi părea, se gândi Cordelia, o reclamă pentru un valet ideal, fie şi numai pentru expresia sa de dispreţ suveran, lugubru.

Cordelia îi flutură sub ochi nota prin care era autorizată de Sir Ronald şi-i aruncă direct întrebările. Nu era nimic de câştigat prin subtilitate şi din clipa când menţionă ajutorul lui Hugo, avu speranţa vagă că-l va primi. Îi spuse:

– Sir Ronald mi-a cerut să anchetez împrejurările morţii fiului său.

– Văd, domnişoară.

– Mi s-a spus că domnul Mark Callender i-a telefonat tatălui său în timp ce acesta cina la High Table, chiar în noaptea în care fiul său a murit, şi că i-ai transmis mesajul lui Sir Ronald la puţin timp după începerea dineului.

– În clipa aceea, am avut impresia că domnul Callender era la telefon, dar mă înşelam, domnişoară!

– Cum de eşti sigur de asta, acum, domnule Benskin?

– Mi-a spus-o chiar Sir Ronald, domnişoară, când l-am văzut la colegiu, la câteva zile după moartea fiului său. Îl cunoşteam pe Sir Ronald dinainte de a fi absolvit cursurile, aşa că am îndrăznit să-i prezint condoleanţe. În timpul scurtei noastre discuţii, am amintit de telefonul pe care-l primise pe 26 mai şi Sir Ronald mi-a spus că mă înşelasem şi că nu domnul Callender fusese cel care sunase.

– Ţi-a spus cine sunase?

– Sir Ronald m-a informat că fusese asistentul său de laborator, domnul Chris Lunn.

– Te-a surprins asta, vreau să spun: te-a surprins faptul că te înşelaseşi?

– Mărturisesc, domnişoară, că am fost surprins întru câtva, dar greşeala era oarecum scuzabilă. Referirea mea ulterioară la incident a fost întâmplătoare şi regretabilă în acele împrejurări.

– Chiar crezi că nu ai auzit bine numele?

Obrazul bătrân şi încăpăţânat rămase crispat.

– Sir Ronald n-ar fi putut să se înşele în privinţa persoanei care-i telefonase.

– Era ceva obişnuit ca domnul Callender să-şi sune tatăl când acesta cina la colegiu?

– Până atunci nu primisem telefoane de la el, dar a răspunde la telefon nu face parte din îndatoririle mele obişnuite. Poate că alţi servitori ai colegiului ar fi în stare să vă ajute, dar nu prea cred că o anchetă ar fi revelatoare sau că vestea despre interogarea servitorilor l-ar mulţumi pe Sir Ronald.

– Orice anchetă care ar contribui la stabilirea adevărului l-ar mulţumi, probabil, pe Sir Ronald, spuse Cordelia.

Într-adevăr, proza lui Benskin devenea contagioasă, îşi zise ea. Adăugă cu multă naturaleţe:

– Sir Ronald este foarte nerăbdător să afle orice amănunt în legătură cu moartea fiului său. Există ceva ce mi-ai putea spune, mă poţi ajuta cu ceva, domnule Benskin?

Suna foarte asemănător cu o rugăminte, dar rămase fără răspuns.

– Nimic, domnişoară. Domnul Callender era un tânăr gentleman plăcut şi liniştit, care părea, cel puţin atât cât mi-am putut da seama eu, să fi avut o sănătate bună şi o dispoziţie normală când ne-a părăsit. Moartea lui a afectat puternic tot colegiul. Altceva, domnişoară?

Aştepta cu nerăbdare să fie lăsat în pace, ceea ce Cordelia şi făcu. În timp ce ea şi Hugo părăseau împreună colegiul întorcându-se în strada Trumpington, spuse cu amărăciune:

– Lui nu prea îi pasă, nu-i aşa?

– De ce i-ar păsa? Benskin este un bătrân ipocrit, dar este la colegiu de şaptezeci de ani şi a văzut multe. Pentru el o mie de veacuri valorează cât o seară care trece. O singură dată l-am văzut abătut după sinuciderea unui student. Şi acela era fiul unui duce. Benskin credea că acest colegiu nu ar trebui să permită ca astfel de lucruri să se întâmple.

– Dar el nu s-a înşelat în privinţa telefonului lui Mark. Poţi deduce asta din întreaga lui comportare, cel puţin eu pot. Ştie ce a auzit. Desigur, nu va recunoaşte, dar în adâncul sufletului ştie că nu s-a înşelat.

Hugo vorbi cu detaşare:

– Este personificarea bătrânului servitor de colegiu, foarte corect, foarte cinstit; ăsta este Benskin. Parcă îl aud: „Tinerii domni nu mai sunt ceea ce erau când m-am angajat eu la colegiu". Pe dracu'! Cred şi eu că nu mai sunt. Pe atunci purtau favoriţi şi haine sport moderne, pe care le îmbrăca numai nobilimea ca să se deosebească de plebe. Dacă ar putea, Benskin ar aduce toatea astea înapoi. Are idei anacronice, dar când îl vedem hoinărind prin curte ne evocă măreţia trecutului.

– Dar nu e surd. Special i-am vorbit încet şi m-a auzit perfect. Chiar crezi că s-a înşelat?

– Chris Lunn şi Mark aveau voci foarte asemănătoare.

– Dar Lunn nu s-ar fi prezentat astfel. Când eram cu Sir Ronald şi domnişoara Leaming, ei îl strigau pur şi simplu Lunn.

– Ascultă, Cordelia, nu-l poţi suspecta pe Ronald Callender că a avut vreun amestec în moartea fiului său! Fii serioasă! Presupun că admiţi că un ucigaş raţional speră să nu fie descoperit. Fără îndoială că recunoşti că Ronald Callender, deşi este o pramatie nesuferită, este o persoană raţională. Mark este mort şi trupul lui incinerat. În afară de tine, nimeni nu s-a gândit la crimă. Şi iată că Sir Ronald te foloseşte ca să răscoleşti faptele. De ce ar face-o dacă are ceva de ascuns? Nici măcar nu are nevoie să înlăture suspiciunea pentru că aceasta nu există.

– Desigur că nu-l suspectez de uciderea fiului său. El nu ştie cum a murit Mark şi are nevoie disperată să ştie. De aceea m-a angajat. Ţi-aş fi putut spune asta când am vorbit prima dată; nu mă puteam înşela în această privinţă. Dar nu înţeleg de ce ar fi minţit în privinţa telefonului.

– Dacă a minţit, pot fi o jumătate de duzină de explicaţii nevinovate. Dacă Mark a sunat la colegiu, ar putea fi ceva destul de urgent, poate ceva ce tatăl său nu voia să devină public, ceva ce îi dă, probabil, cheia sinuciderii.

– Atunci de ce m-a angajat să aflu de ce s-a sinucis?

– Adevărat, înţeleaptă Cordelia; m-am gândit şi eu la asta. Mark i-a cerut, probabil, un ajutor, poate l-a chemat urgent la el, ceea ce tăticul a refuzat. Poţi să-ţi imaginezi reacţia: „Nu fi caraghios, Mark, cinez la High Table cu decanul. Evident nu pot părăsi vinul de Burgundia şi antricotul numai pentru că mi-ai telefonat în modul ăsta isteric şi-mi ceri să vin să te văd. Descurcă-te singur". Felul acesta de lucruri n-ar fi sunat prea bine în faţa anchetatorilor: medici legişti şi judecători aspri. Vocea lui Hugo împrumută un ton adânc, sentenţios. Nu e felul meu să mai adaug ceva la suferinţa lui Sir Ronald, dar cred că aceasta se datorează, din nefericire, tocmai alegerii pe care a făcut-o, aceea de a nesocoti un veritabil strigăt de ajutor. Dacă ar fi alergat la chemarea fiului său, acest student strălucit, poate că l-ar fi salvat. După câte am observat, sinucigaşii de la Cambridge sunt întotdeauna străluciţi. Aştept mereu să citesc raportul unei anchete care să certifice că studentul s-a sinucis exact în clipa în care era dat afară.

– Dar Mark a murit între şapte şi nouă seara. Telefonul acela este alibiul lui Sir Ronald.

– El nu vedea lucrurile aşa. Nu are nevoie de un alibi. Dacă ştii că nu eşti implicat şi în jur nu se declanşează o adevărată nebunie, nu te gândeşti la un alibi. Numai vinovatul se gândeşte la asta.

– Dar cum de ştia Mark unde să-l găsească pe taică-său? Referitor la asta, Sir Ronald a spus că nu vorbise cu fiul său de mai mult de două săptămâni.

– Cred că este ceva aici, întreab-o pe domnişoara Leaming. Mai bine întreabă-l pe Lunn dacă el e cel care a telefonat

într-adevăr la colegiu. Dacă eşti în căutarea unui criminal, Lunn s-ar potrivi perfect. Mi se pare un tip absolut sinistru.

– Nu ştiam că îl cunoşti!

– Dar este bine cunoscut la Cambridge. Conduce furgoneta aceea mică şi îngrozitoare cu o abnegaţie feroce, de parcă ar transporta studenţi recalcitranţi spre camerele de gazare. Toţi îl ştiu pe Lunn. Zâmbeşte întotdeauna de parcă şi-ar bate joc de el însuşi şi uneori zâmbeşte ca şi cum spiritul său nu i-ar permite să facă aceasta. Mă voi concentra asupra lui Lunn.

Mergeau în tăcere prin noaptea caldă şi liniştită, în timp ce apa susura în canalele din strada Trumpington. Luminile sclipeau acum deasupra uşilor colegiului şi deasupra gheretelor portarilor, iar grădinile şi curţile interioare prin care treceau străluceau ca într-un vis. Cordelia fu dintr-odată copleşită de singurătate şi melancolie. Dacă ar fi trăit Bernie, ar fi discutat cazul, retraşi în cel mai îndepărtat colţ al grădinii publice din Cambridge, acriţi de fum şi de indiscreţia vecinilor, vorbind pe tonul lor scăzut, într-un jargon propriu. Ei ar fi putut să speculeze tot ceea ce le inspira personalitatea tânărului care dormea pentru totdeauna şi care adusese o notă de publicitate vulgară în informaţiile lor. Oare aşa era? Şi dacă nu, cum venise în căsuţa de lângă grădină? Ei ar fi discutat despre un tată care a minţit în legătură cu ultimul apel telefonic; speculând într-o înţelegere fericită tot ceea ce s-ar fi putut despre sapa nespălată, brazda pe jumătate săpată, ceaşca de cafea pe jumătate băută şi biletul cu text din Blake bătut cu rigoare la maşină. Ei ar fi putut vorbi despre Isabelle, care era îngrozită, despre Sophie, care era, desigur, cinstită, şi despre Hugo, care în mod sigur ştia ceva despre moartea lui Mark şi care era deştept, dar nu atât de deştept cât ar fi trebuit să fie. Pentru prima oară de când fusese însărcinată cu acest caz, Cordelia se îndoi că poate rezolva totul prin abilitatea sa. Dacă ar fi existat măcar cineva pe care să se poată bizui, cineva care să-i redea încrederea în ea însăşi! Ea se gândi la

Sophie, dar Sophie fusese amanta lui Mark şi era sora lui Hugo. Ambii erau implicaţi. Ea era absolut singură şi, dacă se gândea bine, această situaţie nu era diferită de ceea ce se întâmpla, de fapt, întotdeauna. În mod paradoxal, conştientizarea acestui fapt îi readuse buna dispoziţie şi speranţa îi reveni.

La colţul străzii Panton, se opriră şi el spuse:

– Te întorci la petrecere?

– Nu, mulţumesc, Hugo, am de lucru.

– Rămâi la Cambridge?

Cordelia se întrebă dacă aceste cuvinte reprezentau mai mult decât politeţea obişnuită. Brusc suspicioasă, spuse:

– Numai pentru o zi sau două. Am găsit o pensiune mediocră, dar ieftină aproape de gară.

El acceptă minciuna fără să comenteze şi îşi spuseră noapte bună. Ea se întoarse spre strada Norwich. Micuţa maşină era tot în faţa casei cu numărul 57, dar clădirea era întunecată şi tăcută, demonstrându-şi parcă izolarea, şi cele trei ferestre erau tot atât de goale ca nişte ochi morţi ieşiţi din orbite.

Era deja obosită când ajunse la căsuţă şi îşi parcă maşina la liziera crângului. Poarta grădinii scârţâi. Noaptea era întunecată şi, după ce scotoci în geantă, scoase lanterna cu care lumină un perete al căsuţei şi uşa din spate. La lumina slabă, potrivi cheia în broască.

Se întoarse şi, ameţită de oboseală, păşi în camera de zi. Lanterna, încă aprinsă, atârna în mâna ei, conturând desene ciudate pe podeaua de gresie. Apoi, cu o mişcare involuntară, o îndreptă în sus şi lumină din plin un obiect care atârna de cârligul din centrul tavanului. Cordelia scoase un ţipăt şi se încleştă de masă. Era perna de pe patul ei, ştrangulată cu o sfoară la unul din capete, formând un cap grotesc, celălalt capăt fiind îndesat într-o pereche de pantaloni ai lui Mark. Aceştia atârnau goi, patetic, îngrozitor de strâmbi. Pe când privea

consternată oroarea din tavan, cu inima bătând să-i spargă pieptul, o adiere uşoară pătrunse prin uşa deschisă şi o învălui blând, ca o mână vie.

Probabil că stătuse aşa înţepenită de frică, privind îngrozită la pernă doar câteva secunde, dar i se păru că trecuseră minute întregi până când găsi puterea să împingă un scaun de lângă masă şi să dea obiectul acela jos. Chiar şi în acele momente de repulsie şi teroare îşi aminti să examineze nodul. Sfoara fusese legată de cârlig cu un laţ simplu şi două legături. Prin urmare, fie vizitatorul ei secret nu dorise să repete tactica deja folosită, fie nu ştiuse cum fusese făcut primul nod. Aşeză perna pe un scaun şi ieşi să caute arma. Din cauza oboselii o uitase, dar, acum, tânjea să se simtă în siguranţă ţinând în mână metalul tare şi rece. Stătu în spatele uşii şi ascultă. Grădina păru deodată plină de zgomote, de murmure misterioase, foşnetele frunzelor în adierea uşoară păreau suspine omeneşti, plutea o agitaţie pe sub arbori, iar un chiţăit ca de liliac se auzi la o aruncătură de băţ. Noaptea îşi ţinea parcă răsuflarea, în timp ce ea se furişa spre tufişul mai mare. Aşteptă ascultându-şi inima înainte de a-şi găsi curajul să întindă mâna să caute arma. Era încă acolo. Suspină adânc, uşurată, şi imediat se simţi mai bine. Arma nu era încărcată, dar asta nu părea să aibă vreo importanţă. Se grăbi să se întoarcă în căsuţă cu spaima potolită.

Trecu aproape o oră până să se ducă, în sfârşit, la culcare. Aprinse lampa şi, cu arma în mână, controlă întreaga casă. Controlă apoi fereastra. Era destul de clar cum intrase necunoscutul. Fereastra nu avea închizătoare şi se deschidea uşor şi dinafară. Cordelia luă o rolă de scotch din trusa ei criminalistică, tăie două fâşii foarte subţiri şi, aşa cum îi arătase Bernie, le lipi peste pervazul ferestrei şi peste ramă. Nu credea că ferestrele din faţă pot fi deschise, dar nu avea chef să rişte şi le însemnă în acelaşi fel. Aceasta nu ar fi oprit un intrus, dar cel puţin în dimineaţa următoare ar fi ştiut de vizita lui. În cele din urmă, după ce se

spălă în bucătărie, urcă scările spre dormitor. Uşa nu avea zăvor şi de aceea o lăsă întredeschisă potrivind deasupra un capac de cratiţă. Dacă cineva ar fi încercat să intre nu ar fi putut să o surprindă. Încărcă arma şi o puse pe noptieră, amintindu-şi că avea de-a face cu un ucigaş. Examină sfoara. O frânghie obişnuită, lungă de vreun metru şi douăzeci de centimetri, nu prea nouă şi destrămată la un capăt. Se necăji, dându-şi seama că nu e nici o speranţă de a o identifica. O înfăşură însă cu grijă, o etichetă, aşa cum o învăţase Bernie, şi o puse în trusa ei. Procedă la fel cu cureaua răsucită şi citatul din Blake bătut la maşină, transferându-le din geanta ei în pungi transparente de plastic. Era atât de ostenită, încât chiar şi pentru aceste activităţi de rutină avu nevoie de un mare efort de voinţă. Apoi puse din nou perna în pat, rezistând impulsului de a o azvârli pe podea şi de a adormi fără ea. Dar nici frica, nici disconfortul nu ar fi putut s-o ţină trează. Zăcu doar câteva minute ascultând tic-tacul ceasului înainte ca oboseala să o doboare şi să o poarte, fără ca ea să mai opună vreo rezistenţă, în adăpostul întunecos al somnului.

Capitolul 4

Cordelia fu trezită devreme în dimineaţa următoare de ciripitul strident al păsărilor şi de lumina limpede şi puternică a unei noi zile frumoase. Stătu câteva minute, întinzându-se în sacul ei de dormit, savurând mirosul unei dimineţi de ţară, acel amestec subţire şi plin de înţelesuri tainice, în care se învălmăşeau mirosul de pământ, de iarbă dulce şi umedă cu miresmele şi mai puternice de fermă. Se spălă la bucătărie, aşa cum în mod sigur făcea şi Mark, stând în picioare în cada de tinichea luată din magazie şi gâfâind în timp ce îşi turna oale întregi de apă rece pe trupul gol. Exista un farmec al vieţii simple care te făcea să-i accepţi austeritatea. Cordelia se gândi că în alte împrejurări, la Londra, i-ar fi displăcut o baie cu apă rece şi nici nu ar fi suportat mirosul de parafină al cuptorului, impregnându-se în slănina prăjită sau în aroma primei ei ceşti de ceai tare.

Căsuţa era plină de soare, un sanctuar cald şi prietenos unde se simţea în siguranţă, orice i-ar fi rezervat ziua. În pacea calmă a dimineţii de vară, camera părea să nu fi fost atinsă de tragedia morţii lui Mark Callender. Cârligul din tavan arăta nevinovat de parcă niciodată n-ar fi fost folosit într-un scop îngrozitor. Groaza momentului când lumina lanternei făcuse să apară din umbra întunecată perna atârnată în el, legănându-se în adierea nopţii, părea acum ireală ca un vis. Chiar amintirile pregătirilor de

noapte erau stânjenitoare acum, în lumina zilei. Se simţi un pic nesăbuită când descărcă arma, ascunzând muniţia în lenjerie şi pistolul în arbustul mai bătrân, privind cu grijă în jur, ca să se asigure că nu e observată. După ce termină cu spălatul vaselor şi agăţă faţa de masă la uscat, culese un mănunchi de flori din cel mai îndepărtat capăt al grădinii şi îl aranjă pe masă într-una din ceştile ciobite.

Hotărî că prima ei sarcină era să încerce să o găsească pe dădaca Pilbeam. Chiar dacă femeia aceasta nu avea nimic să-i spună despre moartea lui Mark sau despre motivul pentru care el părăsise colegiul, era în stare să-i vorbească despre copilăria şi adolescenţa lui; probabil că ea cunoştea adevărata lui fire mai bine decât oricine altcineva. Ţinuse la el destul de mult ca să participe la funeralii şi să trimită o coroană scumpă. Îl căutase la colegiu ca să-l felicite când împlinise douăzeci şi unu de ani. Probabil că el ţinuse legătura cu ea, poate chiar îi făcuse unele mărturisiri. Nu avea mamă, aşa că dădaca Pilbeam putuse să fie, într-un anume sens, un înlocuitor.

În timp ce conducea spre Cambridge, Cordelia îşi reconsideră planurile. Era posibil ca doamna Pilbeam să locuiască undeva în district. Nu părea probabil ca ea să locuiască în oraş, deoarece Hugo Tilling o văzuse numai o dată. Din scurta lui referire la ea, părea că e bătrână şi săracă. Nu părea, de altfel, că venise de departe ca să participe la înmormântare. Era evident că ea nu fusese unul dintre îndoliaţii oficiali ai familiei şi că nu fusese invitată de Sir Ronald. După spusele lui Hugo, nici unul dintre cei care veniseră la ceremonie nu se adresase vreunui alt participant. Cu greu s-ar fi putut crede că doamna Pilbeam era cea mai bătrână şi mai valoroasă păstrătoare a tradiţiilor, aproape cineva din familie. Faptul că Sir Ronald nu o băgase în seamă într-o asemenea ocazie o intriga pe Cordelia. Se întreba chiar care fusese, în mod exact, poziţia ei în familie.

Dacă bătrâna doamnă trăia lângă Cambridge, probabil comandase coroana la una dintre florăriile din oraş. În sate, se obţineau foarte greu astfel de servicii. Fusese o coroană ostentativă, care sugera că doamna Pilbeam fusese hotărâtă să cheltuiască o grămadă de bani şi mersese probabil la una dintre cele mai mari florării. Era posibil să o fi comandat personal. Doamnele mai în vârstă, chiar dacă folosesc din când în când telefonul, preferă să rezolve aceste probleme direct, convinse fiind, după cum bănuia Cordelia, că numai printr-o discuţie faţă-n faţă şi o enumerare minuţioasă a pretenţiilor pot obţine cel mai bun serviciu. Dacă doamna Pilbeam venise din satul ei cu trenul sau cu autobuzul, alesese probabil un magazin pe undeva în apropierea centrului oraşului. Cordelia hotărî să-şi înceapă cercetările întrebând trecătorii dacă îi pot recomanda cea mai bună florărie.

Învăţase deja că acest Cambridge nu este chiar un oraş pentru automobilişti.

În timp ce conducea maşina, consultă harta pliantă a ghidului şi hotărî s-o lase pe Mini în parcarea de lângă Parker Piece. Cercetarea putea să-i ia ceva timp şi era mai bine s-o facă mergând pe jos. Nu îndrăznea să rişte primirea unei amenzi de parcare, nici lovirea maşinii. Îşi consultă ceasul. Era doar puţin după nouă. Avusese un start bun în această zi.

Prima oră fu dezamăgitoare. Oamenii cărora li se adresă erau dornici s-o ajute, dar ideile lor privitoare la o florărie de încredere, aflată pe undeva prin centrul oraşului, erau discutabile. Cordelia fu îndrumată spre mici zarzavagii care vindeau şi buchete de flori, spre furnizori de echipament de grădinărit, negustori de răsaduri, dar nu de coroane, şi chiar spre un antreprenor de pompe funebre. În cele două florării care păreau interesante la prima vedere nu se auzise niciodată de doamna Pilbeam şi nici nu se executase vreo coroană pentru înmormântarea lui Mark Callender. Puţin obosită de atâta alergătură şi încercând un sentiment de deznădejde, Cordelia hotărî că

întregul demers era nejustificat. Probabil doamna Pilbeam venise din Bury St Edmunds sau din Newmarket şi cumpărase coroana din oraşul ei.

Până la urmă însă, vizitele la furnizori nu au fost zadarnice. La întrebările ei, i se recomandă o firmă care „procură coroane cu adevărat de clasă, într-adevăr foarte frumoase". Magazinul era mai departe de centru decât se aşteptase Cordelia. Chiar de pe trotuar mirosea a nunţi şi a înmormântări într-un mod special şi, când Cordelia împinse uşa, fu întâmpinată de un curent de aer cald, care o făcu să se sufoce. Erau flori peste tot. Jardiniere largi, verzi, aliniate pe lângă pereţi erau pline de crini, irişi şi crengi înflorite; vase mai mici erau ticsite cu flori agăţătoare, gălbenele şi altoiuri; erau buchete ţepene de trandafiri îmbobociţi cu tulpini curăţate de ghimpi, fiecare floare semănând perfect cu cealaltă în formă şi culoare de parcă ar fi fost cultivate în eprubetă. Ghivece cu plante de apartament decorative, cu panglici multicolore mărgineau pasajul spre tejghea ca o gardă de onoare florală.

În spatele magazinului, era o încăpere unde lucrau două vânzătoare. Prin uşa deschisă, Cordelia le privi atent. Cea mai tânără, o tipă blondă, apatică, având o piele pătată, era şi executantă, selectând trandafirii deschişi şi freziile, victime predestinate după formă şi culoare. Cea mai în vârstă, al cărei statut era demonstrat prin salopeta croită mai bine şi prin aerul ei de autoritate, răsucea capetele florilor, străpungând fiecare floare mutilată cu un fir şi prinzându-le pe un suport uriaş de muşchi în formă de inimă. Cordelia îşi îndepărtă privirea de la această oroare. O doamnă durdulie, într-o jachetă roz, apăru în spatele tejghelei, aparent de nicăieri. Mirosea la fel de înţepător ca întreaga florărie, dar ea hotărâse că parfumul obişnuit nu poate concura cu ceea ce consideră ea exotic. Mirosea a curry şi a ananas atât de tare, că efectul era practic ameţitor.

Cordelia îşi recită discursul dinainte pregătit:

– Vin din partea lui Sir Ronald Callender de la casa Garforth. Mă întreb dacă aţi putea să ne ajutaţi? Fiul său a fost incinerat pe 3 iunie şi bătrâna lui dădacă a avut bunătatea să trimită o coroană, o cruce de trandafiri roşii. Sir Ronald a pierdut adresa ei şi ar dori foarte mult să-i scrie. Se numeşte Pilbeam.

– Oh, nu cred că am executat vreo comandă de felul acesta pentru 3 iunie.

– Aţi putea fi atât de drăguţă să vă uitaţi în registru?

Dintr-odată, tânăra blondă îşi ridică privirea de la lucrul ei şi rosti:

– E Goddard!

– Scuzaţi-mă, vă rog! Ce spui Shirley? întrebă cu severitate doamna durdulie.

– Se numeşte Goddard. Pe cartea de vizită de pe coroană scria Dădaca Pilbeam, dar clienta a fost doamna Goddard. O altă doamnă sosită din partea lui Sir Ronald Callender a întrebat de ea şi ăsta a fost numele pe care l-a dat. Am verificat. Doamna Goddard, Lavender Cottage, Ickleton. O cruce de un metru şi douăzeci lungime, împletită cu trandafiri roşii. Şase lire. Figurează în registru.

– Mulţumesc mult, spuse Cordelia cu căldură.

Zâmbi mulţumindu-le cu imparţialitate celor trei şi părăsi repede locul pentru a nu fi pusă în încurcătură dacă i s-ar fi cerut vreo relaţie privitoare la celălalt client din casa Garforth. Ştia că trebuie să fi părut totul ciudat şi nu avea nici o îndoială că cele trei aveau să discute despre asta după plecarea ei. Lavender Cottage Ickleton. Repetă mereu adresa pentru a o ţine minte până când ajunse la o distanţă sigură de magazin şi putu să se oprească să şi-o noteze.

Oboseala păru să-i dispară într-un mod miraculos, aşa că se îndreptă cu viteză spre parcul de maşini. Îşi consultă harta. Ickleton era un sat lângă Essex, cam la vreo şaisprezece kilometri de Cambridge. Nu era departe de Duxford, aşa că îşi putea

urmări calculele inițiale. Putea fi acolo în mai puțin de o jumătate de oră.

Îi luă mai mult timp decât se aștepta ca să se strecoare prin traficul din Cambridge și avea treizeci și cinci de minute întârziere când ajunse la biserica din cremene și piatră din Ickleton, cu turnurile sale ascuțite; o aduse pe Mini aproape de poartă. Fu tentată să arunce o privire înăuntru, dar rezistă. Doamna Goddard putea chiar în clipa aceea să se pregătească să prindă autobuzul de Cambridge. Așa că merse să caute Lavender Cottage[1].

Nu era, de fapt, deloc o căsuță, ci o casă ceva mai mică, detașându-se pe jumătate de celelalte prin zidurile hidoase de cărămidă roșie, la capătul străzii principale. Exista numai o fâșie îngustă de iarbă între ușa din față și drum și nici un fel de urmă sau miros de lavandă. Inelul de metal, din gura capului de leu de pe ușă, căzu greu.

Răspunsul veni nu din casa Lavender, ci din casa vecină. Apăru o femeie mai în vârstă, aproape fără dinți, înfășurată într-un șorț imens, imprimat cu trandafiri. Avea papuci de pâslă în picioare, o căciulă de lână împodobită cu un ciucure și un aer de interes viu pentru tot ce se petrecea pe lume.

– Îndrăznesc să cred că o căutați pe doamna Goddard!

– Da. Mi-ați putea spune unde o pot găsi?

– Trebuie să fie prin cimitir. Acolo e de obicei pe la ora asta când e vreme frumoasă.

– Vin chiar de la biserică. N-am văzut pe nimeni.

– Dumnezeu să te binecuvânteze, domnișoară, dar nu e la biserică. Nu ne mai îngroapă acolo de o groază de ani. Bătrânul ei a fost adus acolo unde se va duce și ea când îi va veni vremea, în cimitirul din Hinxton Road. Nu poți greși drumul. Ține-o drept înainte.

---

[1] Căsuța lavandei (n.tr.)

– Trebuie să mă întorc la biserică după mașină, spuse Cordelia.

Evident că avea de gând să arunce o privire acolo, dar i se părea necesar să explice de ce o lua în direcția opusă celei indicate. Bătrâna zâmbi, moțăi din cap și intră în curte să se sprijine de poartă ca s-o vadă mai bine pe Cordelia coborând pe strada principală și rămase așa moțăind ca o marionetă, cu ciucurele auriu dansând în lumina soarelui.

Cimitirul fu găsit ușor. Cordelia parcă mașina pe un petic de iarbă de unde se desfăcea o potecă spre Duxford și se întoarse pe jos câțiva metri până la poarta de fier. Exista o capelă mică de cremene, cu o absidă spre est și o bancă veche de lemn, înverzită de licheni și murdărită de păsări, de unde se putea vedea întreaga bucată de pământ rezervată mormintelor. O brazdă largă de gazon străbătea cimitirul prin mijloc și pe fiecare parte erau înșirate morminte, însemnate felurit, cu crini de marmură albă, pietre cenușii; cercuri mici de fier ruginit se înălțau deasupra ierbii tunse, și pete luminoase de flori se întindeau deasupra pământului proaspăt săpat. Era o pace deplină. Tot pământul rezervat mormintelor era înconjurat de arbori, ale căror frunze tremurau blând în aerul fierbinte. Erau puține zgomote în jur, exceptând țârâitul greierilor în iarbă, clopotul de cale ferată de la bariera din apropiere și șuieratul vreunui motor diesel.

Era o singură persoană în cimitir, o femeie în vârstă, aplecată deasupra unuia dintre cele mai îndepărtate morminte. Cordelia se așeză liniștită pe bancă și așteptă o vreme cu brațele încrucișate în poală înainte să pornească spre ea. Știa că această convorbire era de o importanță deosebită, și totuși nu se grăbea să înceapă. Porni totuși și așteptă în picioare în spatele ei, lângă mormânt. Era o femeie măruntică, îmbrăcată în negru, purtând o pălărie demodată de paie cu marginile împletite și decolorate, înfiptă în păr cu un ac uriaș asemenea unui ciucure. Era

îngenucheată şi, aşa cum stătea cu spatele la Cordelia, îşi arăta o pereche de pantofi deformaţi, din care ieşeau nişte picioare subţiri ca nişte beţe. Plivea mormântul şi degetele ei subţiri scormoneau în iarbă ca limba unei reptile, smulgând nişte buruieni aproape invizibile. Alături de ea, era un coş în care se vedeau un ziar îndoit şi o lopăţică de grădină. Din când în când, ea arunca în coş bucăţele de muşchi şi micile buruieni.

După câteva minute, în timpul cărora Cordelia o privi în tăcere, se opri satisfăcută şi începu să netezească suprafaţa ierbii ca şi cum ar fi mângâiat osemintele de dedesubt. Cordelia citi inscripţia săpată adânc în piatră: „Ridicată în memoria lui Albert Goddard, soţul lui Anne, cel ce a părăsit lumea aceasta la 27 August 1962, în vârstă de şaptezeci de ani. Pentru odihna lui". Pentru odihnă! Cuvântul figura pe aproape toate epitafurile acestei generaţii pentru care odihna reprezenta ultimul lux şi suprema binefacere.

Femeia se ridică pe călcâie şi contemplă mormântul cu satisfacţie. Atunci deveni conştientă de prezenţa Cordeliei. Îşi întoarse spre ea o faţă zbârcită fără curiozitate sau vreo urmă de resentiment faţă de prezenţa străină:

– E o piatră frumoasă, nu-i aşa?

– Da, într-adevăr. Admiram scrisul.

– Tăietură adâncă. Ăsta e secretul. A costat o grămadă de bani, dar a meritat. Va dura, ai să vezi. Jumătate din inscripţiile de aici sunt superficiale. Îţi piere orice plăcere când te plimbi prin cimitir. Îmi place să citesc pietrele de pe morminte, îmi place să ştiu cine au fost aceşti oameni, unde şi când au murit şi cât au mai trăit femeile după ce şi-au înmormântat soţii. La ce foloseşte o piatră funerară dacă nu poţi citi inscripţia? Desigur, pe piatra aceasta, inscripţia pare pusă cam sus. Asta pentru că le-am cerut să lase un spaţiu pentru mine. „Şi pentru Annie, soţia lui, care a părăsit această viaţă..." şi apoi data. Va arăta drăguţ. Am lăsat bani ca să se plătească toate astea.

– La ce text v-ați mai gândit? se interesă Cordelia.

– Oh, nici un text. Odihna va fi destul de bună pentru amândoi și fără alt text. Nu-i putem cere mai mult bunului Dumnezeu.

– Crucea aceea de trandafiri pe care ați trimis-o la înmormântarea lui Mark Callender a fost foarte frumoasă, spuse Cordelia.

– Ah, ați văzut-o? N-ați fost la înmormântare, nu-i așa? Da, mi-a plăcut și mie. Cei care au făcut-o își cunosc meseria. Bietul băiat nu a avut prea mult, nu credeți?

O privi pe Cordelia cu un interes neutru:

– Așadar, îl cunoșteați pe domnul Mark? Poate erați prietena lui?

– Nu, nu chiar, dar mă interesează soarta lui. E ciudat că nu a vorbit niciodată despre dumneata, bătrâna lui dădacă.

– Dar, draga mea, eu n-am fost dădaca lui, sau am fost cel mult pentru o lună sau două. Era prea mic atunci și deci asta nu a însemnat nimic pentru el. Nu, eu am fost dădaca scumpei sale mame.

– Dar l-ați vizitat de ziua lui de naștere, când a împlinit douăzeci și unu de ani?

– Așa, deci ți-a spus și asta? Am fost bucuroasă să-l văd după toți acei ani, dar n-am vrut să mă bag în sufletul lui. Nu, m-am dus să-i duc ceva din partea mamei lui, să fac ceva ce mă rugase ea înainte să moară. Știi, nu-l văzusem pe Mark de douăzeci de ani – ciudat, într-adevăr, ținând cont că nu locuiam prea departe –, dar l-am cunoscut imediat, semăna atât de bine cu mama sa, bietul băiat.

– Ați putea să-mi mai povestiți câte ceva? Nu e numai curiozitatea; este important pentru mine să știu.

Rezemându-se de mânerul coșului, doamna Goddard își scutură cu grijă picioarele. Culese câteva fire scurte de iarbă prinse de fustă, căută în buzunar o pereche de mănuși cenușii și le puse. Începură să coboare poteca încet, împreună.

– Important, nu-i aşa? Nu ştiu de ce ar putea fi important. Totul a rămas în urmă acum. Ea este moartă, biata doamnă, şi el la fel. Tot ce s-a sperat şi s-a promis nu mai reprezintă nimic. N-am vorbit cu nimeni altcineva despre asta, dar ce anume ai vrea să ştii?

– Poate că ne-am putea aşeza puţin pe bancă să stăm de vorbă?

– Nu văd de ce n-am face-o. N-am de ce să mă grăbesc acasă. Ştii, draga mea, nu m-am măritat cu bărbatul meu decât după ce făcusem cincizeci şi trei de ani, şi totuşi îmi lipseşte acum de parcă ne-am fi iubit din copilărie. Oamenii spuneau că sunt nebună să-mi iau un bărbat la vârsta mea, dar eu o cunoscusem treizeci de ani pe soţia lui, fuseserăm împreună la şcoală şi-l ştiam şi pe el. Dacă un om fusese bun pentru o femeie, putea fi bun şi pentru alta. Aşa am socotit, şi am avut dreptate.

Stăteau alături, pe bancă, privind pe deasupra ierbii tunse de pe morminte. Cordelia interveni:

– Povestiţi-mi despre mama lui Mark.

– Era născută Bottley, Evelyn Bottley. Mergeam la mama ei înainte ca ea să se fi născut. Exista numai micul Harry pe vremea aceea. A fost ucis în război în primul raid asupra Germaniei. Tatăl lui avusese mare încredere în el; nu era nimeni care să se măsoare cu Harry, lumina ochilor lui. Stăpânul nu se îngrijise cu adevărat de domnişoara Evie, totul, pentru el, era băiatul. Doamna Bottley a murit când s-a născut Evie, şi asta a creat neînţelegerea dintre ei. Cel puţin aşa spun oamenii, dar eu n-am crezut niciodată. Am cunoscut taţi care-şi iubeau copilul mai mult – biete fiinţe nevinovate, ce vină au ei? Dacă mă întrebi pe mine, lipsa lui de grijă faţă de fetiţă ar fi pentru că ea şi-a ucis mama.

– Da, ştiu un tată care şi-a găsit scuza asta. Dar nu e greşeala lor. Nu putem să facem pe cineva să ne iubească numai pentru că vrem noi.

– Mai multă milă, draga mea, şi viaţa ar fi mai uşoară. Dar cu propriul copil nu ţi se pare că ar fi normal...

– Ea îşi iubea tatăl?

– Cum ar fi putut? Nu poţi avea dragostea unui copil dacă nu-i dai puţină dragoste. Dar ea niciodată nu s-a jucat, n-a glumit şi n-a râs cu el – era un om mare, puternic, avea o voce tunătoare, putea înfricoşa un copil. S-ar fi comportat mai bine faţă de o jucărioară din asta drăguţă şi impertinentă care nu s-ar fi temut de el.

– Ce s-a întâmplat cu ea? Cum l-a întâlnit pe Sir Ronald Callender?

– Nu era Sir Ronald pe atunci, draga mea. Oh, nu, dragă, chiar deloc. Era Ronny Callender, fiul grădinarului. Locuiau la Harrowgate. Oh, aveau o casă atât de drăguţă! Când am intrat întâi în serviciul lor aveau trei grădinari. Asta era înainte de război, desigur. Domnul Bottley lucra la Bradford; se ocupa de comerţul cu lână. Ei bine, o să mă întrebi despre Ronny Callender, mi-l amintesc foarte bine, un flăcău bătăios, chipeş, dar foarte închis în el. Era deştept, da, era deştept... Căpătase o bursă la un colegiu clasic şi s-a comportat foarte bine.

– Şi Evelyn Bottley s-a îndrăgostit?

– Aşa a făcut, draga mea. Ce-o fi fost între ei când erau tineri cine poate spune? Dar a venit războiul şi el a plecat. Ea era înnebunită să facă şi ea ceva folositor şi au luat-o ca un soi de infirmieră, deşi nu ştiu cum s-a descurcat cu partea medicală. Şi apoi s-au întâlnit iarăşi la Londra, aşa cum fac oamenii în timp de război, şi primul lucru pe care îl ştiu despre ei este că s-au căsătorit.

– Şi au venit să locuiască lângă Cambridge?

– Nu până după război. Întâi ea şi-a văzut mai departe de slujba ei şi el a fost trimis peste mări. El a avut ceea ce bărbaţii numesc un război bun; noi, îndrăznesc să spun că l-am numi un război rău, cu o mulţime de ucideri, lupte, prizonierat şi evadări.

Ar fi trebuit ca asta să-l facă pe domnul Bottley să fie mândru de el, dar n-a fost așa. Cred că se gândea că Ronny își pusese ochii pe banii lui, pentru că existau niște bani care-i reveneau, asta fără îndoială. Poate că avea dreptate, dar cine-l poate condamna pe băiat. Mama mea obișnuia să spună: „Nu te mărita pentru bani, dar mărită-te cu cineva care are bani!" Nu e nici un rău că umbli după bani atâta timp cât există bunătate.

– Și crezi că acolo exista bunătate?

– Nu a fost niciodată altceva, atât cât am putut eu să văd, și ea era nebună după el. După război, el s-a dus la Cambridge. Dorise întotdeauna să fie om de știință și căpătase o bursă ca fost combatant. Ea avea niște bani de la tatăl ei și au cumpărat casa în care locuiește el acum, așa că el putea să locuiască acasă în timp ce studia. Casa nu arăta atunci cum arată astăzi. El a făcut o mulțime de lucruri la ea, de atunci. Erau foarte săraci pe vremea aceea și domnișoara Evie o conducea cu mult simț practic fără nici un ajutor în afară de mine. Domnul Bottley obișnuia să vină și să stea acolo din când în când. Ea, sărăcuța, se îngrozea de aceste vizite. Vezi, el își căuta acolo un nepot, dar nu venea nici unul. Apoi domnul Callender a terminat studiile universitare și a căpătat o slujbă în învățământ. El voia să rămână la colegiu să fie membru al consiliului, specialist sau cam așa ceva, dar ei nu l-au acceptat. Obișnuia să spună că asta s-a întâmplat pentru că nu avea relații, dar eu cred că nu a fost chiar așa de deștept. În Harrogate, noi credeam că este cel mai deștept băiat din colegiul clasic, dar, apoi, Cambridge-ul este plin de băieți deștepți.

– Și apoi s-a născut Mark?

– Da, pe 25 aprilie 1951, la nouă ani după ce se căsătoriseră. S-a născut în Italia. Domnul Bottley era atât de încântat când ea a rămas însărcinată, încât le-a mărit alocația și au petrecut o mulțime de vacanțe în Toscana. Doamna mea iubea Italia; întotdeauna o iubise și cred că dorea ca micuțul să fie născut acolo. Altfel ea nu ar fi plecat în vacanță în ultima lună de sarcină. Am

mers s-o vizitez aproape la o lună după ce venise acasă cu bebeluşul şi niciodată nu am văzut o femeie mai fericită. Oh, era un băieţel atât de drăguţ!

– Dar de ce te-ai dus s-o vizitezi, nu mai locuiai şi nu mai munceai acolo?

– Nu, draga mea. De câteva luni. Ea nu se simţea prea bine în primele zile ale sarcinii. Puteam să văd că era ciudată şi nefericită şi apoi, într-o zi, domnul Callender a trimis după mine şi mi-a spus că ea e pornită pe mine şi că trebuie să-i părăsesc. Nu am crezut asta, dar când am mers la ea, ea a fluturat doar o mână şi mi-a spus: „Îmi pare rău, Nanny, cred că ar fi mai bine dacă ai pleca“. Femeile însărcinate au capricii ciudate, după câte am auzit, şi copilul era atât de important pentru amândoi. Cred că ea putea să-mi ceară să mă întorc după o vreme, ceea ce am şi făcut, fără să mai locuiesc acolo. Mi-am luat o cameră mobilată în sat, împreună cu poştăriţa, şi-i dăruiam patru dimineţi pe săptămână doamnei mele şi restul altor doamne din sat. Am muncit foarte bine, într-adevăr, dar îmi lipsea copilul când nu eram cu el. Eu nu o mai văzusem pe ea când era însărcinată, decât o dată când ne-am întâlnit în Cambridge. Trebuie să fi fost spre sfârşitul sarcinii. Era foarte greoaie, draga de ea, şi abia se mişca târându-se. La început, s-a făcut că nu mă observă şi apoi când s-a gândit mai bine a traversat drumul. „Plecăm în Italia săptămâna viitoare, Nanny, mi-a spus. Nu e drăguţ?“ I-am spus: „Dacă nu o să ai grijă, draga mea, copilul va fi un mic italian“, şi ea a râs. Părea că nu mai poate aştepta să se întoarcă înapoi la soare.

– Şi ce s-a întâmplat după ce au venit cu toţii acasă?

– Ea s-a prăpădit după nouă luni, draga de ea. Nu fusese niciodată puternică, după cum ţi-am spus, şi a luat o gripă. Am îngrijit-o şi aş fi făcut mult mai mult, dar domnul Callender a luat-o în propria îngrijire. El nu putea suporta pe nimeni lângă ea. Noi am fost împreună numai câteva minute înainte să

moară şi acela a fost momentul în care mi-a dat cartea ei de rugăciuni să i-o dau lui Mark la cea de-a douăzeci şi una aniversare. Parcă o aud şi acum: „Dă-i-o lui Mark când va fi de douăzeci şi unu de ani. Nu ai să uiţi, nu-i aşa?“ I-am spus: „Nu am să uit, draga mea, ştii asta“. Apoi ea a spus un lucru straniu: „Dacă ai să uiţi sau dacă ai să mori înainte, sau dacă el nu va înţelege, nu-i nimic de făcut. Înseamnă că Dumnezeu vrea să se întâmple aşa“.

– Ce crezi că a vrut să spună?

– Ce să spun, draga mea? Era foarte religioasă, biata doamnă Evie, prea religioasă pentru cât era de bună. M-am gândit adesea la asta, cred că ar trebui să acceptăm propriile noastre responsabilităţi, să ne rezolvăm propriile noastre probleme, nu să i le lăsăm toate lui Dumnezeu, ca şi cum El nu ar avea destule lucruri la care să se gândească în ceea ce priveşte lumea asta aşa cum este ea. Dar asta este ceea ce mi-a spus ea, cu mai puţin de trei ore înainte de moarte, şi asta este ceea ce i-am promis. Aşa că atunci când Mark a împlinit douăzeci şi unu de ani, am căutat colegiul în care era şi am mers să-l văd.

– Ce s-a întâmplat?

– O, am petrecut foarte bine împreună. Ştii, tatăl lui nu i-a vorbit niciodată despre mama lui. Asta se întâmplă adesea când moare o soţie, dar cred că un fiu trebuie să ştie ceva despre mama lui. Era plin de întrebări, lucruri despre care cred că tatăl lui ar fi putut să-i vorbească. A fost încântat de cartea de rugăciuni. Câteva zile după aceea, a venit să mă vadă. Mi-a cerut numele doctorului care-i îngrijise mama. I-am spus că era bătrânul doctor Gladwin. Domnul Callender şi cu ea nu mai avuseseră niciodată alt doctor. Uneori, cred că a fost păcat, pentru că doamna Evie era atât de fragilă. Doctorul Gladwin trebuie să fi avut, deci, şaptezeci de ani şi, cu toate că existau oameni care nu aveau de spus un cuvânt împotriva lui, mie niciodată nu mi-a plăcut prea mult. Ştii, băutura, draga mea; el nu a fost niciodată

cu adevărat demn de încredere, dar cred că de atunci a plecat spre odihna veşnică, bietul om. În orice caz, i-am spus lui Mark numele, iar el l-a notat. Apoi am băut împreună un ceai, am discutat puţin şi a plecat. Nu l-am mai văzut niciodată.

– Şi nu mai ştia nimeni de cartea de rugăciuni?

– Nimeni pe lumea asta, draga mea. Domnişoara Leaming a văzut numele florăriei pe cartea de vizită de pe coroană şi s-a interesat la ei de adresa mea. A venit aici la o zi după înmormântare ca să-mi mulţumească pentru participare, dar mi-am dat seama că o făcea numai din curiozitate. Dacă Sir Ronald a fost atât de încântat să mă vadă acolo, ce l-a împiedicat să vină să-mi întindă mâna? Ea mi-a sugerat într-un fel că fusesem acolo fără invitaţie. Invitaţie la o înmormântare! Cine a mai auzit aşa ceva!

– Şi nu i-ai spus nimic? întrebă Cordelia.

– Nu, draga mea, nu i-am spus nimic şi nu ştiu de ce ţi le spun dumitale. Nu, nu i-am spus. Niciodată n-am plăcut-o, ca să-ţi spun adevărul. Nu spun că ar fi fost ceva între ea şi Sir Ronald încă de pe când trăia doamna Evie. Nu era decât bârfă şi ea locuia într-un apartament în Cambridge şi ţinea totul ascuns în ea. Cred că domnul Callender a întâlnit-o când preda la una din şcolile din sat. Ea era profesoară de engleză. Asta până când a murit doamna Evie şi el şi-a ridicat propriul laborator.

– Vrei să spui că domnişoara Leaming este licenţiată în engleză?

– Desigur, drăguţă. Ea nu a fost pregătită ca secretară. Bineînţeles că a renunţat la învăţământ când a început să lucreze pentru Callender.

– Deci, dumneata ai părăsit casa din Garforth după moartea doamnei Callender. N-ai rămas să îngrijeşti copilul?

– N-am fost dorită. Domnul Callender a angajat una dintre acele tinere fete instruite special în noile colegii şi apoi, când Mark era încă un copil, a fost trimis la o şcoală departe. Tatăl său

a făcut totul ca să nu mă lase să văd copilul; nu-i plăcea asta şi, oricum, un tată are drepturile lui. Nu m-aş fi dus să-l văd pe Mark ştiind că tatăl său nu e de acord. Asta ar fi pus băiatul într-o situaţie delicată. Dar acum el e mort şi toţi l-am pierdut. Medicul legist spune că s-a sinucis şi s-ar putea să fie adevărat.

Cordelia murmură:

– Eu nu cred că s-a sinucis!

– Nici dumneata, draga mea? E frumos din partea dumitale. Dar el acum e mort şi ce mai contează asta? Cred că e timpul să mergem spre casă. Dacă nu te superi, n-am să te invit să luăm un ceai împreună. Sunt prea obosită astăzi. Dar ştii unde mă găseşti şi, dacă ai să vrei să mă mai vezi, vei fi întotdeauna bine-venită.

Au făcut împreună drumul pe lângă morminte. La poartă, s-au despărţit. Doamna Goddard a bătut-o pe Cordelia pe umăr cu afecţiunea pe care i-o arăţi unui animal credincios şi a luat-o încet spre casă.

În timp ce Cordelia intra cu maşina într-o curbă, observă trecerea peste calea ferată. Tocmai trecuse un tren şi începuse să se ridice bariera. Trei vehicule staţionaseră la barieră şi, când bariera se ridică, ultimul dintre ele depăşi celelalte maşini care rulau încet peste şine. Cordelia văzu că era o furgonetă mică, neagră.

Mai târziu, Cordelia, întoarsă la căsuţă, îşi aminti puţin din călătoria ei. Condusese repede, concentrându-se asupra drumului din faţă, încercând să-şi controleze emoţiile intense printr-o meticuloasă atenţie acordată vitezei şi frânelor. O îndreptă pe Mini drept spre gardul viu, fără să se îngrijească măcar dacă era văzută sau nu. Căsuţa arăta şi mirosea exact ca atunci când o părăsise. Cordelia aproape că se aştepta s-o găsească răscolită şi fără cartea de rugăciuni. Răsuflă uşurată, văzând că mărăcinii erau la fel de înalţi şi acoperiţi de întuneric. Cordelia deschise. Ştia cu tărie ce aşteaptă să găsească; poate o inscripţie sau un

mesaj criptic sau clar, o scrisoare împachetată printre foi. Dar era doar o dedicaţie, care nu putea s-o ajute la descifrarea cazului. Era scrisă cu o mână tremurată într-o manieră de modă veche; peniţa evoluase ca o pânză de păianjen pe pagină. „Pentru Evelyn Mary, cu ocazia confirmării sale, cu multă dragoste de la bunica. 5 august 1934."

Cordelia scutură cartea. Nu căzu nici o hârtie. Răsfoi paginile. Nimic.

Se aşeză pe pat colpeşită de dezamăgire. Trebuia să fie ceva incapabil de imaginat acolo, ceva semnificativ între copertele cărţii de rugăciuni: oare să fi fabricat un întreg edificiu de presupuneri şi mister legat de amintirile haotice ale unei bătrâne despre un act obişnuit şi normal – dorinţa unei mame pe patul de moarte de a lăsa cartea de rugăciuni fiului ei? Şi, dacă într-adevăr nu greşea, ce mesaj ar fi fost încă acolo? Dacă Mark a găsit ceva de la mama lui printre foile cărţii, putea foarte bine să distrugă acel ceva. Şi dacă nu l-a distrus el, poate că a făcut-o altcineva. Nota, dacă existase vreodată, era acum grămăjoara de cenuşă albă de sub grătarul sobei din căsuţă.

Ea se smulse din această stare de dezamăgire. Mai era încă un drum de urmat; trebuia să încerce să dea de urma doctorului Gladwin. După o secundă de gândire, băgă cartea de rugăciuni în geantă. Privindu-şi ceasul, văzu că era aproape ora unu. Hotărî să ia un dejun cu brânză şi fructe, în grădină, la iarbă verde, şi să pornească din nou la Cambridge ca să viziteze biblioteca centrală şi să se intereseze la consiliul medical.

După mai puţin de o oră, făcu rost de informaţia pe care o dorea. Exista înregistrat un singur doctor Gladwin care ar fi putut s-o îngrijească pe doamna Callender şi care să fi avut şaptezeci de ani cu douăzeci de ani în urmă. Era Emlyn Thomas Gladwin, care se calificase la spitalul St Thomas în 1904. Ea îşi notă adresa în carneţel; Pratts Way nr. 4, Ixworth Road, Bury St

Edmunds. Oraşul Edmunds! Oraşul despre care Isabelle spusese că-l vizitase împreună cu Mark în drumul lor spre mare.

Aşa că, mai presus de toate, ziua nu trecuse fără rost – urmase pas cu pas drumul lui Mark Callender. Nerăbdătoare să consulte o hartă, se îndreptă spre secţia de atlase a bibliotecii. Era trei fără zece. Dacă o lua direct pe strada 45, prin Newmarket, putea fi în Bury St Edmunds cam în jur de o oră. Admiţând că ar fi durat o oră vizita la doctor şi o altă oră întoarcerea, ea ar fi putut să ajungă înapoi la căsuţă în jurul orei cinci şi jumătate.

Conduse pe un drum de ţară, plăcut şi lipsit de personalitate, până în apropiere de Newmarket, unde observă furgoneta neagră în spatele ei. Era prea departe ca să vadă cine conducea, dar se gândi că era Lunn şi că era singur. Acceleră, încercând să menţină distanţa între ei, dar furgoneta se mai apropie un pic. Nu era exclus ca Lunn să meargă spre Newmarket ca să rezolve o afacere a lui Sir Callender, dar vederea acelei furgonete cu aspect turtit în oglinda retrovizoare o contraria. Cordelia decise să scape de el. Mai erau numai câteva curbe pe drum şi drumul de ţară nu-i era prea familiar. Hotărî, deci, să aştepte, până când ajunge la Newmarket şi avea să găsească o ocazie acolo.

Drumul principal din oraş era foarte aglomerat şi fiecare intersecţie părea să fie blocată. Numai la al doilea stop, Cordelia avu noroc. Furgoneta era prinsă în intersecţie cu cincisprezece metri în spate. Când lumina se făcu verde, acceleră repede şi ţâşni spre stânga. Mai era un drum spre stânga şi o luă pe acesta, apoi o luă la dreapta. Conduse astfel pe nişte străzi absolut necunoscute şi după cinci minute se opri la o intersecţie şi aşteptă. Furgoneta nu mai apăru. Părea că a reuşit să scape de ea. Aşteptă încă cinci minute, apoi se întoarse încet pe strada principală şi se înscrise în trafic. O jumătate de oră mai târziu, trecu prin Bury St Edmunds şi apoi o luă încet în jos pe Ixworth Road căutând Pratts Way. Cincizeci de metri mai încolo, văzu un şir de case mici, cu tencuială de stuc, puţin retrase în spatele unei

parcări. Opri maşina în apropierea numărului pe care-l căuta, amintindu-şi-o pe Isabelle rugătoare şi docilă, căreia în mod evident i se spusese să meargă mai departe sau să aştepte în maşină. Asta poate pentru că lui Mark Renault-ul alb i se păruse prea bătător la ochi. Chiar şi sosirea unei maşini ca Mini putea stârni interes. Apăruseră câteva feţe la ferestrele de sus şi un grup de copii se ivi la fel de misterios, strâns în jurul unei porţi din vecinătate, privind-o cu ochi mari lipsiţi de expresivitate.

La numărul patru era o casă mohorâtă. Grădina din faţă era neplivită şi gardul avea goluri unde scândurile fuseseră putrezite sau chiar smulse deoparte. Zugrăveala din afară căzuse până la grinzile de lemn şi uşa cafenie din faţă era scorojită şi umflată de căldura soarelui. Dar Cordelia văzu că ferestrele de sus străluceau şi că perdelele albe erau curate. Doamna Gladwin era probabil o bună gospodină, luptându-se să-şi ţină sus standardul ei, dar prea bătrână ca să mai poată face o muncă grea şi prea săracă pentru a apela la un ajutor. Cordelia simţi faţă de ea un soi de bunăvoinţă. Dar femeia care deschise uşa după câteva minute de când se bătea în ea – clopoţelul era stricat – era un antidot sigur pentru mila ei sentimentală. Compasiunea se stinse înaintea acelor ochi tăioşi neîncrezători, a acelei guri strânse ca o capcană, a braţelor subţiri încrucişate ca o barieră de oase peste piept, ca şi cum aceasta ar fi respins orice contact uman. Era foarte greu să-i ghiceşti vârsta. Părul ei strâns la spate într-un coc mic îndesat era încă negru, dar faţa era adânc brăzdată şi şiruri de vene îi ieşeau în afară, ca nişte corzi, pe gâtul subţire. Purta papuci din pâslă şi un halat ţipător din bumbac. Cordelia spuse:

– Mă numesc Cordelia Gray. Mă întreb dacă aş putea să vorbesc cu doctorul Gladwin, dacă este aici. E vorba despre un vechi pacient.

– Este, unde altundeva ar putea fi? E în grădină. Ai face mai bine să te duci acolo.

Casa mirosea îngrozitor, un amestec de extremă bătrânețe, de urme vagi de infecții și mâncare stricată, acoperit de un dezinfectant puternic. Cordelia trecu prin ea, spre grădină, evitând să privească în jur prin hol și spre bucătărie, de teamă ca această curiozitate a ei să nu fie luată drept impertinență.

Doctorul Gladwin stătea într-un scaun înalt stil Windsor așezat în soare. Cordelia nu mai văzuse niciodată un om atât de bătrân. Părea să poarte un costum din lână neobișnuit. Picioarele lui umflate erau încălțate în papuci imenși, împletiți, iar genunchii îi erau acoperiți cu un șal croșetat de mână. Mâinile îi atârnau peste brațele scaunului ca și cum ar fi fost prea grele pentru asemenea încheieturi fragile, mâini pătate și vinete ca frunzele de toamnă, tremurând cu o blândă insistență. Capul țuguiat, înalt, era presărat cu câțiva ghimpi de păr cenușiu, arătând la fel de mic și de vulnerabil ca al unui copil. Ochii erau palizi, o privire bovină, înotând într-o albeață lăptoasă de vene albăstrii.

Cordelia merse spre el și îl strigă blând pe nume. Nu-i răspunse nimeni. Îngenunche pe iarbă la picioarele lui și privi în sus la obrazul acestuia.

– Doctor Gladwin, voiam să vorbesc cu dumneata despre un pacient. A fost cu mulți ani în urmă. Doamna Callender. Îți amintești de doamna Callender din casa Garforth?

Nici un răspuns. Chiar o nouă întrebare părea o crimă. Doamna Gladwin stătea în spatele lui, ca și cum voia să-l arate întregii lumi.

– Continuă, întreabă-l! Totul este în capul lui. Dumneata știi asta. Așa obișnuia să-mi spună și el: „Nu am nevoie de înregistrări și note, am totul în cap".

– Ce s-a întâmplat cu înregistrările lui medicale când a renunțat la practicarea medicinei? A luat unele cu el? întrebă Cordelia.

– Dar chiar asta ți-am spus. Nu au existat nici un fel de înregistrări și nu are nici un rost să mă întrebi. I-am spus și băiatului.

Doctorul a fost destul de încântat să se căsătorească cu mine când a avut nevoie de o asistentă, dar nu discut despre pacienţii săi. O, nu, drăguţă. El a băut aproape toţii banii câştigaţi ca practician, dar încă poate vorbi despre etica medicală.

Amărăciunea din vocea ei era oribilă. Cordelia nu putea să o privească în ochi. Chiar atunci i se păru că vede buzele bătrânului mişcându-se. Se aplecă spre el şi prinse un cuvânt: „frig".

– Cred că încearcă să spună că îi este frig. Există poate un alt şal pe care să i-l puneţi pe umeri?

– Frig! Pe soarele ăsta! Lui întotdeauna îi e frig.

– Dar poate că o altă pătură i-ar ajuta mai mult. Pot să mă duc să v-o aduc?

– Las-o încurcată, domnişoară. Dacă vrei să-l îngrijeşti, atunci îngrijeşte-l. Vezi cât mă lupt să-l ţin curat ca pe un copil, să-i spăl hainele, să-i schimb patul în fiecare dimineaţă. Am să-i aduc un alt şal, dar în două minute o să-l dea la o parte. El nu mai ştie ce vrea.

– Îmi pare rău, spuse Cordelia neajutorată.

Se întreba dacă doamna Gladwin îi dăduse tot ajutorul necesar, dacă fusese numită de districtul asistentelor, dacă îi ceruse doctorului ei să încerce să-i găsească un pat de spital. Dar acestea erau întrebări nefolositoare, chiar dacă ar fi putut să recunoască faptul că lipsa de speranţe o făcuse să respingă ajutorul. Disperarea pe care o simţea acum Cordelia o făcea să nu mai aibă nici măcar putere s-o privească.

– Îmi pare rău, nu o să vă mai deranjez în viitor, spuse.

Ele merseră împreună spre casă, dar mai era o întrebare pe care Cordelia trebuia să i-o pună. Când ajunseră la poarta din faţă spuse:

– Vorbeaţi de un băiat care v-a vizitat. Se numea Mark?

– Mark Callender. Întreba de mama lui. Şi apoi, după zece zile, am primit o altă vizită.

– Cum adică altă vizită?

– Un domn în toată regula. Mergea ca şi cum acest loc ar fi fost al lui. N-a vrut să-şi dea numele, dar îl cunoşteam de undeva. A cerut să-l vadă pe doctorul Gladwin şi l-am invitat înăuntru. Noi stăm în camera din spate când e vânt. A urcat la doctor şi i-a spus: „Bună ziua, Gladwin", cu un ton de sus ca şi cum i-ar fi vorbit unui servitor. Apoi s-a aplecat şi s-a uitat la el. Au stat câteva clipe privindu-se ochi în ochi. Apoi el şi-a îndreptat spinarea, mi-a urat o zi bună şi a plecat. O, dar am impresia că devenim populari! Dacă mai vin şi alţii, voi fi nevoită să introduc o taxă.

Stăteau împreună la poartă. Cordelia se întreba dacă să-i întindă mâna, dar simţea că doamna Gladwin ar fi preferat ca ea să n-o facă. Dintr-odată, femeia spuse cu o voce aspră şi puternică privind drept înainte.

– Prietenul dumitale, băiatul care a venit aici, mi-a lăsat adresa. A spus că nu l-ar deranja să stea cu doctorul într-o duminică dacă aş vrea să-mi iau o pauză; a spus că ar putea chiar să ne ofere la amândoi o masă de seară. Am chef s-o văd pe sora mea din Haverhill duminica asta. Spune-i că poate veni dacă vrea.

Rugămintea-i era grosolană, iniţiativa brutală. Cordelia putea ghici cât ar costa-o explicaţia.

– Aş putea veni eu, duminică, în locul lui. Am o maşină şi aş putea ajunge aici la o oră convenabilă.

Ar fi putut fi o zi pierdută din cele pe care trebuia să i le acorde lui Sir Ronald Callender, dar, probabil, n-ar fi fost învinuită de asta. Chiar şi un ochi critic nu putea privi ca o zi pierdută o asemenea duminică.

– El nu vrea să se lase pe mâna unei fete. Sunt lucruri pentru care are nevoie de un bărbat. Lui i-ar plăcea băiatul acela. Mi-am putut da seama de asta. Spune-i că poate veni.

Cordelia se întoarse spre ea.

– Ar vrea să vină, ştiu că ar vrea, dar nu poate. E mort.

Doamna Gladwin nu scoase o vorbă. Cordelia făcu o tentativă cu mâna şi-i atinse mâneca. Nici un răspuns. Şopti:

– Îmi pare rău, plec acum. Adăugă repede: Dacă nu pot face nimic pentru dumneata, dar se opri la timp.

Nici ea, nici altcineva nu puteau face nimic.

Mai privi o dată înapoi de pe drumul care cobora spre Bury şi văzu figura rigidă stând încă în poartă.

Cordelia nu era sigură ce-o făcuse să se oprească la Bury şi să se plimbe zece minute în grădinile mănăstirii. Dar ea simţea că nu ar putea conduce maşina înapoi spre Cambridge fără să-şi liniştească spiritul, iar mirosul ierbii şi al florilor din jurul măreţei intrări normande era irezistibil. O parcă pe Mini lângă Dealul Îngerului şi porni prin grădină către malul râului. Acolo se aşeză pentru cinci minute la soare. Îşi aminti că trebuie să-şi noteze banii cheltuiţi pe benzină în carneţel şi-l căută în geantă. Scoase cartea albă de rugăciuni. Presupunând că ea era doamna Callender şi că dorea să lase un mesaj, un mesaj pe care Mark să-l găsească şi care altuia să-i scape. Unde l-ar fi strecurat? Răspunsul îi părea acum copilăros de simplu. Desigur, undeva la o pagină cu evanghelia şi epistola pentru ziua Sfântului Mark. Fiul ei se născuse pe 25 aprilie, i se dăduse numele sfântului. Găsi repede locul respectiv. În lumina soarelui reflectat din apă, ea văzu ceea ce nu se vedea la o răsfoire grăbită. Un model mic de hieroglife, atât de slab, încât urma lui pe hârtie aducea mai degrabă cu o pată. Văzu că era un grup de litere şi cifre:

E M C
A A
14.1.52

Primele trei litere erau, desigur, iniţialele mamei. Data trebuie să fi fost aceea la care ar fi scris mesajul. Nu-i spusese doamna Goddard că doamna Callender murise când fiul ei avea

în jur de nouă luni? Dar cei doi A? Cordelia începu să facă tot felul de asociaţii până când îşi aminti cartea de vizită din portofelul lui Mark. Desigur, aceste două litere sub iniţiale puteau însemna un singur lucru: grupa de sânge. Mark avusese B. Mama lui A. Exista un singur motiv pentru care ea să fi dorit ca el să aibă această informaţie. Următorul pas ar fi fost să descopere grupa lui Sir Ronald Callender.

Aproape că ţipă triumfătoare în timp ce alerga prin grădină şi, apoi, o întoarse pe Mini din nou pe drumul spre Cambridge. Nu se gândi la implicaţiile descoperirii, nici dacă argumentele ei erau valabile. Dar cel puţin avea ceva de făcut, cel puţin avea un capăt de care să se lege. Ea conduse repede, dorind cu disperare să ajungă în oraş înainte ca poşta să se închidă. Acolo părea să-şi amintească, era posibil să obţină o copie a listei întocmite de consiliul executiv cu doctorii locali. I se înmână una şi acum trebuia să telefoneze. Ştia numai o casă în Cambridge unde ar fi fost lăsată în pace să telefoneze mai bine de o oră. Merse, deci, pe strada Norwich, 57.

Sophie şi Davie erau în casă şi jucau şah, capul blond şi cel brun aproape atingându-se deasupra tablei. Ei nu se arătară surprinşi de cererea Cordeliei de a folosi telefonul lor pentru mai multe apeluri.

– O să vă plătesc, desigur. O să notez câte telefoane am dat.

– Probabil că vrei să rămâi singură în cameră, spuse Sophie. Vom termina partida în grădină, Davie!

Cu o binecuvântată nepăsare, ei luară tabla de şah cu grijă, trecură în bucătărie şi se aşezară la masa din grădină. Cordelia îşi trase un scaun lângă masă şi se aşeză, scoţând lista. Era formidabil de lungă. N-avea nici un capăt de unde să înceapă, dar poate că acei doctori cu cabinete colective şi adrese în centrul oraşului ar putea fi o miză bună. Va începe cu ei şi va tăia numele de pe listă după fiecare telefon. Îşi aminti o altă perlă memorabilă din înţelepciunea comisarului: „ Meseria de detectiv

cere o răbdare câinească dusă până la încăpățânare". Ea se gândi la asta în timp ce forma primul număr. Ce șef intolerabil, nervos și plin de pretenții fusese acest comisar. Dar el era bătrân acum – cel puțin de vreo patruzeci și cinci de ani. Probabil își mai trăsese sufletul de atunci.

Dar după o oră de răbdare încăpățânată, totul se dovedi nefolositor. I s-a răspuns la toate apelurile fără excepție: exista măcar avantajul ca, sunând la cabinetul unui medic, să-ți răspundă întotdeauna cineva. Dar răspunsurile date pe un ton politicos, scurt sau tărăgănat, de o mulțime de femei, pregătite de doctorii înșiși, pentru a rezolva acest gen de mesaje, nu difereau cu nimic unele de altele. Sir Ronald Callender nu era pacientul lor. Cordelia își repeta și ea formula: „Îmi pare rău că v-am deranjat. Probabil că am înțeles greșit numele".

După aproape șaptezeci de minute de răbdare și de insistență în ceea ce privește telefoanele, avu, în sfârșit, noroc. Răspunse soția doctorului:

– Mă tem că nu ați nimerit bine. Doctorul Venables este cel care i-a îngrijit pe cei din casa lui Sir Ronald Callender.

Era, într-adevăr, un noroc! Doctorul Venables nu era pe prima listă, iar ea n-ar fi ajuns la litera V decât cel puțin peste o oră. Urmări cu degetul pe listă până ce găsi numele acestuia și formă în cele din urmă numărul.

Răspunse asistenta doctorului. Cordelia își recită lecția pregătită:

– Sun din partea domnișoarei Leaming de la casa Garforth. Îmi pare rău că vă deranjez, dar v-aș ruga dacă ați putea să-mi amintiți grupa sangvină a lui Sir Ronald Callender! Are nevoie de ea pentru Conferința de la Helsinki, luna viitoare.

– O clipă, vă rog.

O scurtă așteptare, apoi se auziră pași întorcându-se.

– Sir Ronald are grupa A. Mi-aş nota-o foarte atent dacă aş fi în locul dumneavoastră. Fiul său a telefonat pentru aceeaşi problemă cam cu o lună în urmă.

– Mulţumesc! Mulţumesc mult! O să am grijă să-mi notez.

Cordelia se hotărî să rişte.

– Sunt nouă aici, asistenta domnişoarei Leaming, şi ea mi-a spus să-mi notez asta, e stupid, dar am uitat. Dacă vă sună cumva, v-aş ruga să nu-i spuneţi că v-am deranjat.

Vocea râse cu indulgenţă faţă de nepriceperea tinereţii. La urma urmelor, lucrul acesta n-avea cum s-o deranjeze prea mult.

– Nu vă speriaţi, n-o să-i spun. Mă bucur că a găsit, în sfârşit, pe cineva s-o ajute. Sper că totul e în ordine.

– Oh, da! Desigur, totul e perfect.

Cordelia puse jos receptorul. Privi pe fereastră şi văzu că Sophie şi Davie tocmai terminaseră partida şi puneau piesele în cutie. Terminase la timp. Avea răspunsul la întrebarea ei, dar trebuia să-l verifice. Informaţia era prea importantă ca să-i lase cel mai mic dubiu, dar ştia puţine în ceea ce priveşte regulile mendeliene de moştenire a grupei de sânge şi deci importanţa notei din cartea lui Mark pentru medicina legală. Desigur, Davie ştia mai mult. Cea mai rapidă cale era să-l întrebe pe el. Dar nu putea să-l întrebe. Asta însemna că trebuie să se întoarcă la biblioteca publică şi să se grăbească, dacă voia să ajungă înainte de a închide.

Ajunse chiar la timp. Bibliotecarul, care o mai văzuse, i-a fost de mare ajutor. În cartea recomandată, Cordelia găsi repede ceea ce o interesa. Verifică încă o dată ceea ce de fapt ştia de mult. Un soţ şi o soţie având amândoi grupa sanguină A nu pot avea un copil cu grupa B.

Cordelia se simţea foarte obosită în timp ce se întorcea la căsuţă. Atât de multe se întâmplaseră într-o singură zi, atât de multe descoperise. Părea imposibil că numai cu douăsprezece

ore înainte începuse cercetarea ei cu Nanny Pilbeam, cu vaga speranţă că această femeie, dacă putea fi găsită, i-ar da un fir în ceea ce priveşte personalitatea lui Mark Callender, că i-ar putea povesti ceva despre anii de formare a acestuia. Era ameţită de succes, surescitată de emoţie, dar prea obosită ca să poată pune cap la cap tot ceea ce avea în minte. Acum faptele erau dezlânate. Nu avea nici o urmă clară care să-i explice misterul naşterii lui Mark, groaza lui Isabelle, secretul cunoscut de Hugo şi Sophie, interesul obsesiv al domnişoarei Markland pentru căsuţă, suspiciunile mărturisite ale sergentului Maskell, toate neconcordanţele inexplicabile care înconjurau moartea lui Mark.

Munci în căsuţă cu acea energie specifică oboselii mintale. Spălă duşumeaua bucătăriei, curăţă cenuşa din sobă şi aprinse un foc bun pentru cazul când ar fi urmat o noapte friguroasă, plivi potecuţa de flori din spate şi îşi făcu o omletă cu ciuperci, pe care o mâncă liniştită la masă ca şi cum asta era tot ce trebuia făcut. La urmă, aduse pistolul din locul unde îl avea şi îl puse pe masă lângă pat. Închise cu grijă uşa din spate, trase perdelele la ferestre, controlă încă o dată dacă totul era în ordine. Dar nu mai puse capacul de cratiţă deasupra uşii. În noaptea asta precauţiile speciale păreau copilăreşti şi nefolositoare. Aprinse o lumânare şi apoi se duse la fereastră să-şi aleagă o carte. Noaptea era calmă, fără vânt, flacăra lumânării ardea liniştit în aerul proaspăt. Afară, întunericul nu căzuse definitiv şi pacea nu era tulburată decât de zgomotul unei maşini îndepărtate pe strada principală sau de ţipătul vreunei păsări de noapte. Şi atunci, privind în întuneric, desluşi o siluetă la poartă. Era domnişoara Markland. Femeia ezită cu mâna pe clanţă ca şi cum s-ar fi întrebat dacă să intre sau nu în grădină. Cordelia se dădu la o parte lipindu-se cu spatele de zid. Umbra stătea acolo, dar părea că simte că e privită şi îngheţase ca un animal surprins. Apoi, după două minute, se întoarse şi dispăru printre pomii livezii. Cordelia se relaxă, luă exemplarul din *Temnicerul* din şirul de cărţi ale lui Mark şi se

vârî în sacul de dormit. După o jumătate de oră, suflă în lumânare, căută să-şi găsească o poziţie mai confortabilă şi căzu într-un somn adânc.

Se trezi după câteva ore, în zori, şi-şi dădu seama că e absolut trează ţinând ochii larg deschişi în semiobscuritate. Timpul părea încremenit, dar ceva, ca un fel de surpriză, părea să plutească în aerul liniştit. Putea auzi tic-tacul ceasului de mână pus pe masă alături şi putea să vadă marginile strâmbe ale pistolului şi butucul său greoi; stătea şi asculta în noapte. Viaţa era atât de liniştită la aceste ore, timpul era atât de încărcat de vise, încât te-ai fi putut simţi ca un nou-născut. Nu se trezise de frică, ci numai dintr-un soi de linişte care învăluise totul. Răsuflarea ei umplea camera şi liniştea din jur părea să se dizolve în acestă răsuflare.

Dintr-odată îşi dădu seama ce anume o trezise. Se apropiau musafiri de căsuţă. Probabil că subconştientul ei rămăsese treaz şi în vis auzise zgomotul maşinii. Acum se auzea scârţâitul porţii, zgomotul înfundat al paşilor, surd ca un animal care scormonea sub pământ şi apoi, slab, un murmur de voci. Ieşi din sacul de dormit şi se duse la fereastră. Mark nu avusese grijă să spele geamurile ferestrelor din faţă; poate că nu avusese timp, poate că se simţea ocrotit de un soi de murdărie. Cordelia şterse cu degetele geamul cu o grabă disperată. Nu simţi decât sticla netedă şi rece. Aceasta scârţâi sub frecarea degetelor ei şi se gândi că zgomotul s-ar putea s-o trădeze. Îşi fixă privirea pe ochiul îngust de sticlă curată şi privi în grădina de jos.

Renault-ul era aproape ascuns în spatele gardului viu, dar ea putea să-i vadă capota strălucind lângă poartă şi cele două faruri strălucind ca două luni gemene de o parte şi de alta a cărării. Isabelle purta ceva lung şi foşnitor; figura ei palidă tremura ca un văl pe fundalul boschetului întunecat. Hugo, lângă ea, părea o fantomă neagră, dar se întoarse brusc şi Cordelia văzu scânteierea unei cămăşi albe. Amândoi erau în haine de seară, veneau

împreună tăcuţi pe alee şi, încercând uşa din faţă, se îndreptară către un colţ al căsuţei.

Scormonind după lanternă, Cordelia coborî cu picioarele goale scara, traversă sufrageria, repezindu-se să deschidă uşa din spate. Cheia se întoarse uşor şi tăcut. Ţinându-şi cu greu răsuflarea, se ascunse în umbra scărilor. Era tocmai timpul. Uşa se deschise scânteind în întunericul palierului. Auzi vocea lui Hugo:

– Numai o clipă, să aprind un chibrit.

Chibritul se aprinse luminând, o clipă, palid cele două feţe grave ale vizitatorilor şi ochii imenşi şi înfricoşaţi ai lui Isabelle. Apoi se stinse. Auzi căutatul mut al lui Hugo şi zgomotul făcut de cel de-al doilea chibrit pe cutie. Acesta ţinu mai mult. Lumină masa şi, apoi, cunoscutul cârlig, şi, în tăcere, fu îndreptat către scări. Hugo îşi pierdu răsuflarea, mâna sa aruncă băţul care se stinse. Isabelle începu imediat să ţipe.

Vocea lui Hugo era ascuţită.

– Ce dracu'...

Cordelia aprinse lanterna şi păşi înainte.

– Sunt doar eu, Cordelia.

Dar Isabelle era departe de a o auzi. Ţipătul ţâşnise cu asemenea intensitate, încât Cordelia era pe jumătate speriată că l-ar fi auzit familia Markland. Fusese un strigăt inuman, de animal îngrozit. Fusese oprit repede de o mişcare a braţului lui Hugo; sunetul unei palme; un gâfâit fu urmat de o tăcere absolută, apoi Isabelle se prăbuşi peste Hugo, plângând liniştit.

Acesta se întoarse cu duritate spre Cordelia.

– De ce dracu' ai făcut asta?

– Ce-am făcut?

– Ai speriat-o spionând pe aici. În orice caz, ce faci aici?

– Asta aş putea să vă întreb eu pe voi.

– Am venit să luăm tabloul de Antonello pe care Isabelle i l-a împrumutat lui Mark, atunci când a venit să mănânce cu el şi

încercam s-o vindec de obsesiile morbide privitoare la locul acesta. Noi am fost la balul de la Pitt Club. Părea o idee bună să trecem pe aici în drumul spre casă. Evident, a fost o idee îngrozitor de stupidă. E ceva de băut în căsuţă?

– Numai bere.

– O, Dumnezeule, Cordelia, ar trebui să fie! Ea are nevoie de ceva mai tare.

– Nu e nimic mai tare, dar aş face o cafea. Apucă-te şi aprinde focul. E stins.

Ea se îndreptă cu bricheta spre masă şi aprinse lampa, răsuci fitilul şi, apoi, o conduse pe Isabelle spre unul din scaunele de lângă cămin.

Fata tremura. Cordelia aduse unul din puloverele groase ale lui Mark şi i-l puse pe umeri. Focul începu să ardă sub mâinile dibace ale lui Hugo. Cordelia intră în bucătărie să facă promisa cafea, luminând cu bricheta fereastra, chiuveta şi, în sfârşit, lampa de gătit cu petrol. Aprinse cel mai puternic din cele două ochiuri şi luă de pe un raft o cană de lut cafenie, două ceşti cu marginea albastră şi încă o ceaşcă pentru ea. Zahărul era ţinut într-o cană ciobită. Îi luă numai câteva minute să fiarbă jumătate de ceainic de apă şi să-l toarne peste cafeaua solubilă. Putea să audă vocea lui Hugo din sufragerie, joasă, serioasă, consolatoare, întreruptă de replicile monosilabice ale lui Isabelle. Fără să mai aştepte încă un fiert al cafelei, ea o puse pe singura tavă de acolo, o bucată de metal ondulată, imprimată cu unul dintre acele desene jupuite reprezentând castelul Edinburgh, şi o duse în sufragerie, aşezând-o în cămin. Vreascurile trosneau şi străluceau aruncând raze în afară şi imprimând, parcă, pe rochia lui Isabelle stele strălucitoare. Apoi, un lemn mai gros se aprinse şi focul străluci ca o inimă mai puternică şi mai prietenoasă.

În timp ce se apleca să amestece în cafea, Cordelia văzu o gâză mică fugind cu o grabă disperată pe coaja unuia dintre vreascuri. Culese o rămurică dintre surcele şi i-o întinse ca pe un

mijloc de salvare. Dar asta o derută pe gâză şi mai tare, se întoarse speriată, alergă drept spre foc şi, în sfârşit, căzu pe unul dintre lemnele aprinse. Cordelia se întrebă ce anume determinase acest sfârşit îngrozitor. Acţiunea de aprindere a focului cu un chibrit era un act prea trivial, ca să provoace o asemenea agonie, o asemenea groază.

Le întinse lui Isabelle şi lui Hugo ceştile lor şi şi-o luă pe a ei. Mirosul plăcut al cafelei se amesteca acum cu jocul prietenos al limbilor de foc; din lemnele arzând, focul îşi arunca umbrele pe duşumeaua de ceramică, şi lampa de gaz învăluia feţele lor într-o strălucire blândă. Desigur, gândi Cordelia, nici un suspect de crimă nu putea fi interogat în asemenea împrejurări. Dacă era siguranţa pe care o dădea braţul lui Hugo pe umerii ei, mirosul sau căldura omenească şi trosnetul focului, nu se poate şti, dar ea se simţea aproape uşurată.

Cordelia îi spuse lui Hugo:

– Spuneai că Isabelle are obsesii morbide privitoare la acest loc.

– Isabelle este foarte sensibilă; ea nu este tare ca tine.

Cordelia se gândi în sinea ei că toate femeile frumoase sunt tari – altfel cum ar putea supravieţui? – şi că nervii lui Isabelle puteau fi foarte bine comparaţi pentru rezistenţa lor cu propriii ei nervi. Dar n-ar fi câştigat nimic începând să spulbere iluziile lui Hugo. Frumuseţea era fragilă, trecătoare, vulnerabilă. Sensibilităţile lui Isabelle trebuiau protejate. Tăria vine tocmai din această protecţie. Spuse deci:

– Sunt de acord cu tine, numai că ea a fost o dată aici înainte. Ştiu că asta este camera în care a murit Mark Callender, dar nu cred că te aştepţi ca eu să cred că aici este numai mâhnirea după Mark. Există ceva ce ştiţi amândoi şi ar fi mai bine să-mi spuneţi acum. Dacă n-o veţi face, va trebui să-i raportez lui Sir Ronald Callender că Isabelle, sora ta şi cu tine sunteţi, într-un fel, amestecaţi în moartea fiului său şi îl voi ruga să

hotărască dacă să anunțe poliția. N-o pot vedea pe Isabelle ridicată și obligată să răspundă chiar la cele mai blânde întrebări polițienești, nu-i așa?

Micul ei discurs îi suna chiar și ei pompos, o acuzație lipsită de substanță, cusută cu ață albă. Aproape că se aștepta ca Hugo să o măsoare batjocoritor, dar el privi la ea ca și cum pericolul ar fi fost mult mai mare decât ar fi părut în realitate.

– Nu poți accepta cuvântul meu, asigurarea că Mark a murit de propria mână și că, dacă anunți poliția, asta va cauza nefericirea și distrugerea tatălui, prietenilor săi și nu va folosi nimănui.

– Nu, Hugo, nu cred.

– Dar dacă noi îți spunem ce știm, ne promiți că nu vei merge mai departe?

– Cum aș putea s-o fac? E ca și cum aș promite că te cred.

Dintr-odată, Isabelle izbcuni:

– O, spune-i Hugo, ce importanță mai are?

– Cred că trebuie s-o faceți. Nu cred că mai aveți vreo ieșire, insistă Cordelia.

– Așa s-ar părea. E-n ordine.

Hugo puse ceașca de cafea pe masă și privi în foc.

– Ți-am spus că noi – Sophie, Isabelle, Davie și eu – am mers la teatru în noaptea în care a murit Mark, dar, așa cum ai ghicit probabil, nu era decât pe trei sferturi adevărat. Erau numai trei locuri libere când ne-am decis să mergem, așa că au mers cele trei persoane mai dornice să se bucure de un asemenea spectacol. Isabelle merge la teatru mai degrabă ca să fie văzută decât să privească și orice spectacol o plictisește înainte de a ajunge la jumătate, așa că a fost lăsată pe dinafară. Fiind neglijată de iubitul ei de atunci, se hotărâse, în modul cel mai rezonabil, să caute o consolare la următorul.

Isabelle spuse cu un zâmbet tainic:

– Mark n-a fost iubitul meu, Hugo.

Vorbea fără ranchiună sau resentimente. Era numai o modalitatea de a pune lucrurile la punct.

– Ştiu că Mark era un romantic. Niciodată nu s-ar fi culcat cu o fată – în orice caz, atât cât am putut eu să văd – până când considera că exista un grad adecvat de comunicare interpersonală, sau cum i-o fi spus, între el şi persoana respectivă. De fapt, nu cred că este bine. Tatăl meu foloseşte asemenea fraze îngrozitor de lipsite de sens ca aceasta, dar Mark era de acord cu ideea, în general. Mă îndoiesc că se putea bucura de sex până când nu era convins că el şi fata erau îndrăgostiţi unul de celălalt. Erau necesare preliminarii, ca dezbrăcatul. Cred că între el şi Isabelle relaţiile nu atinseseră profunzimea necesară. Era vorba numai de timp, desigur. Dacă Isabelle s-ar fi implicat, Mark ar fi fost la fel de capabil de suferinţă ca oricare dintre noi.

Vocea înaltă, uşor ezitantă era punctată de o oarecare gelozie.

Isabelle vorbi calm, răbdătoare, ca o mamă care explică ceva unui copil încăpăţânat.

– Mark n-a făcut niciodată dragoste cu mine, Hugo.

– Dar exact asta am spus. Bietul Mark! El a schimbat materia pe umbre, şi acum nu are nimic.

– Dar ce s-a întâmplat în noaptea aceea?

Cordelia i se adresase lui Isabelle, dar răspunsul îl dădu Hugo:

– Isabelle a venit cu maşina aici şi a sosit la puţin timp după şapte şi jumătate. Perdelele erau trase la fereastra din spate, prin cea din faţă nu se vedea nimic, dar uşa era deschisă. A intrat, Mark era deja mort. Corpul său atârna de cârligul acela, dar el nu arăta aşa cum arăta în dimineaţa următoare, când l-a găsit domnişoara Markland.

Se întoarse către Isabelle:

– Spune-i.

Ea ezită. Hugo se aplecă şi o sărută uşor pe buze.

– Hai, spune-i. Există lucruri neplăcute de care nu te pot apăra toţi banii lui Papa, şi acesta e unul dintre ele, iubito.

Isabelle îşi răsuci capul şi privi intens în cele patru colţuri ale camerei, ca şi cum ar fi vrut să se convingă că în încăpere erau doar ei trei. Pupilele ochilor ei remarcabili păreau purpurii în lumina focului. Se rezemă de Cordelia cu un aer confidenţial ca într-o flecăreală de ţară despre ultimul scandal. Cordelia văzu că îi trecuse starea de panică. Agoniile lui Isabelle erau fireşti, violente, dar de scurtă durată, uşor de înăbuşit. Era capabilă să ţină un secret atât timp cât Hugo îi cerea să-l ţină, dar era fericită să scape de el. Probabil, instinctul ei spunea că secretul, odată mărturisit, îi va stinge frica. Începu:

– Ţi-am spus că m-am dus să-l văd pe Mark şi, probabil, trebuia să mâncăm împreună. Domnişoara de Congé nu se simţea bine, Hugo şi Sophie erau la teatru şi eu mă plictiseam. Am venit la uşa din spate, pentru că Mark îmi spusese că uşa din faţă nu va fi deschisă. Credeam că am să-l văd în grădină, dar el nu era acolo, numai furca de grădină în pământ şi pantofii la uşă. Aşa că am împins uşa. N-am bătut pentru că m-am gândit să-i fac o surpriză lui Mark.

Ezită, privi în ceaşca de cafea şi o răsuci în mâini.

– Şi apoi? interveni Cordelia.

– Şi apoi, l-am văzut. Atârna acolo, în curea, de cârligul acela din tavan şi am ştiut că e mort. Cordelia, era oribil! Era îmbrăcat ca o femeie, cu sutien negru şi chiloţi negri de dantelă. Nimic altceva. Şi faţa lui! Avea buzele vopsite, vopsite grosolan, Cordelia, ca un clovn! Era teribil, dar şi caraghios. Voiam să râd şi să ţip în acelaşi timp. Nu arăta ca Mark. Nu arăta deloc ca o fiinţă omenească. Şi pe masă erau trei fotografii. Nu fotografii frumoase, Cordelia. Fotografii de femei goale, oribile.

Ochii ei mari priviră obrazul neîncrezător al Cordeliei. Hugo interveni:

– Nu face mutra asta Cordelia. A fost oribil pentru Isabelle atunci şi îngrozitor să se gândească la asta acum. Dar nu e ceva foarte neobişnuit. Se întâmplă. Este vorba probabil despre una dintre acele foarte multe şi necunoscute deviaţii sexuale. Asta nu încurca pe nimeni în afară de el. Şi asta nu înseamnă că s-a sinucis; a fost numai un ghinion. Îmi închipui că s-a jucat numai, dar catarama a alunecat peste curea şi el n-a mai avut nici o şansă.

Cordelia spuse:

– Nu cred asta!

– Bănuiam că s-ar putea să nu crezi. Dar e adevărat, Cordelia. De ce nu vii acum cu noi s-o suni pe Sophie? Ea o să-ţi confirme totul.

– N-am nevoie de confirmarea poveştii lui Isabelle. O am deja. Vreau să spun că totuşi nu cred că Mark s-a sinucis.

Imediat după ce rosti aceste cuvinte ştiu că greşise. N-ar fi trebuit să-şi exprime bănuielile. Dar era prea târziu acum şi erau câteva întrebări care trebuiau puse. Văzu faţa lui Hugo, încruntarea lui rapidă şi nerăbdătoare la prostia şi încăpăţânarea ei. Şi apoi descoperi o subtilă schimbare în felul lui de a se purta; era enervare, teamă, dezamăgire? I se adresă direct lui Isabelle:

– Ai spus că uşa era deschisă. Ai observat cheia?

– Era pe partea asta a uşii, am văzut-o când am intrat.

– Şi perdelele?

– Erau ca şi acum, trase.

– Şi unde era rujul?

– Ce ruj Cordelia?

– Cel folosit de Mark atunci când şi-a făcut buzele. Nu era în buzunarul blugilor lui şi nici poliţia nu l-a găsit, aşa că unde era? L-ai văzut pe masă?

– Nu era nimic pe masă în afară de fotografii.

– Ce culoare avea rujul?

– Purpuriu. O culoare de femeie bătrână. Cred că nici unu dintre noi n-ar fi ales o asemenea culoare, după câte cred eu.

– Şi lenjeria de damă ai putea să mi-o descrii?

– O, da! Era de la M&S. Am recunoscut-o.

– Vrei să spui poate, într-un mod foarte special, că ai recunoscut-o fiindcă era a ta?

– O, nu Cordelia. Nu era a mea. Eu nu port niciodată negru pe dedesubt. Îmi place numai albul, care se potriveşte cu pielea mea. Dar era genul de lenjerie pe care o cumpăr eu de obicei. Întotdeauna fac cumpărăturile astea de la M&S.

Cordelia reflectă că Isabelle era de departe unul dintre cei mai buni, dar şi cei mai dificili clienţi ai magazinului şi că nici un alt martor n-ar fi fost în stare să dea atunci, când i se cereau, atâtea detalii neobişnuite despre îmbrăcăminte. Chiar în momentul acela de groază şi repulsie observase lenjeria de damă. Dacă spunea că n-a văzut rujul, asta era din cauză că rujul nu fusese acolo ca să fie văzut.

Cordelia continuă neiertătoare:

– Ai atins ceva, trupul lui Mark poate, ca să te convingi că e mort?

Isabelle era şocată. Putea înfrunta realităţile vieţii, dar nu pe cele ale morţii.

– Nu puteam să-l ating pe Mark. N-am atins nimic. Şi ştiam că era mort.

Hugo interveni:

– Un cetăţean respectabil, sensibil la respectarea legilor ar fi găsit cel mai apropiat telefon şi ar fi sunat poliţia. Din fericire, Isabelle nu face parte din această categorie. Instinctul ei i-a dictat să vină la mine. A aşteptat până când s-a terminat piesa şi ne-am întâlnit la ieşirea din teatru. Când am ieşit, ea se plimba în sus şi-n jos pe trotuarul de pe cealaltă parte a străzii. Davie, Sophie şi eu ne-am întors aici cu Renault-ul ei. Ne-am oprit

numai pentru puţin timp în strada Norwich ca să luăm aparatul de fotografiat al lui Davie şi bliţul.

– De ce?

– A fost ideea mea. Evident, nu aveam intenţia să facem valuri şi Ronald Callender să ştie cum a murit Mark. Ideea noastră a fost să mistificăm sinuciderea. Am plănuit să-l îmbrăcăm în propriile haine, să-i curăţăm faţa şi să-l lăsăm acolo să-l găsească altcineva. N-am avut în minte să-i mistificăm biletul de adio; aceasta era de un rafinament peste puterile noastre. Am luat aparatul, aşa că puteam să-l fotografiem aşa cum era. Nu ştiam ce soi de lege călcăm prin mistificarea unei sinucideri; dar trebuie să existe una. În zilele noastre, nu mai poţi face cel mai mic serviciu unui prieten fără să fii pasibil de necaz. Dacă ar fi existat neplăceri, voiam să probăm adevărul. Ţineam toţi la Mark, fiecare în felul nostru, dar nu atât de mult încât să riscăm o acuzaţie de crimă. Cu toate astea, bunele noastre intenţii au fost împiedicate.

– Povesteşte-mi despre asta.

– Nu e nimic de povestit. Le-am spus celor două fete să aştepte în maşină. Isabelle fiindcă văzuse deja destul, şi Sophie pentru că Isabelle era prea speriată ca să fie lăsată singură. În afară de asta, părea chiar o chestiune de corectitudine faţă de Mark s-o ţinem pe Sophie departe de el, s-o împiedicăm să-l vadă în felul ăsta. Nu ţi se pare ciudată, Cordelia, această grijă faţă de susceptibilităţile celui mort?

Gândindu-se la tatăl său şi la Bernie, Cordelia spuse:

– Probabil aceasta se întâmplă numai atunci când oamenii mor. Numai atunci putem să le arătăm cât de mult ne-au interesat soarta şi părerile lor. Ştim că este prea târziu pentru ei, dar încercăm să facem cât mai multe în privinţa asta.

– Cinic, dar adevărat. În orice caz, pentru noi, aici, nu mai era nimic de făcut. Am găsit trupul lui Mark, în camera asta, aşa cum l-a descris la anchetă domnişoara Markland. Uşa era

deschisă, perdelele trase. Mark era gol, exceptând blugii pe care îi avea pe el. Nu mai era nici o poză de revistă pe masă şi nici o urmă de ruj pe buzele lui; dar era scrisoarea de adio în maşina de scris şi o grămadă de cenuşă în sobă. Arăta ca şi cum un vizitator ar fi făcut o treabă minuţioasă. N-am mai zăbovit. Altcineva – poate cineva din casă – putea să se întoarcă în orice clipă. Admiteam că e foarte târziu, dar părea o seară în care se adună oamenii. Mark trebuie să fi avut mai mulţi musafiri în noaptea aceea decât în întreaga perioadă petrecută la căsuţă: întâi, Isabelle; apoi, necunoscutul samaritean; apoi, noi.

Cordelia se gândi că mai fusese cineva înainte de Isabelle. Întrebă brusc:

– Cineva mi-a făcut o farsă stupidă noaptea trecută. Când m-am întors aici de la petrecere, era o pernă spânzurată de cârlig. Tu ai făcut asta?

Dacă surprinderea de pe faţa lui nu era veritabilă, atunci Hugo era un actor mai bun decât ar fi crezut vreodată Cordelia.

– Sigur că nu! Credeam că locuieşti în Cambridge, nu aici. Şi de ce, dracului, aş fi făcut-o?

– Ca să mă puneţi pe fugă.

– Dar asta e o nebunie. N-ar fi putut să te pună pe fugă, nu-i aşa? Asta putea să sperie nişte femei, dar nu pe tine. Noi am vrut să te convingem că nu e nimic de investigat în ceea ce priveşte moartea lui Mark. Acest soi de farse te-ar fi convins numai că există ceva necurat. Altcineva a încercat să te sperie. Cel mai probabil este acela care a venit aici înaintea noastră.

– Ştiu. Cineva a riscat pentru Mark. El – sau ea – nu vrea să mă vadă scormonind în jur, dar ar putea scăpa de mine mult mai uşor spunându-mi adevărul.

– Cum ar putea şti dacă să aibă încredere în tine? Ce-ai să faci acum, Cordelia? Te întorci în oraş?

Încerca să-şi păstreze vocea obişnuită, dar ei i se păru că deosebeşte în spatele cuvintelor o oarecare nervozitate. Replică:

– Cred că da. Va trebui să-l văd mai întâi pe Sir Ronald.

– Ce-ai să-i spui?

– O să mă gândesc la ceva, nu te speria!

Zorile colorau cerul spre răsărit şi coruri de păsări anunţau, certându-se gălăgios, ziua următoare, înainte ca Hugo şi Isabelle să plece. Luară cu ei micul tablou de Antonello. Cordelia asistă la coborârea lui de pe perete cu o umbră de regret, ca şi cum ceva din Mark ar fi părăsit căsuţa. Isabelle examină tabloul de aproape, cu ochi critic, profesional înainte de a şi-l vârî sub braţ. Cordelia se gândi că era probabil destul de generoasă cu posesiunile ei fie că era vorba de oameni, fie de tablouri, cu condiţia să fie vorba doar de nişte împrumuturi care să-i fie returnate cu promptitudine, la cerere, şi în aceleaşi condiţii ca atunci când au fost date. Cordelia privi din faţa porţii cum Renault-ul, cu Hugo la volan, dispărea ca o umbră din dreptul gardului viu. Ridică mâna într-un gest formal de rămas-bun, ca o gazdă grijulie, conducându-şi ultimii musafiri şi, apoi, se întoarse la căsuţă.

Camera de zi părea goală şi friguroasă fără ei, focul se stingea, şi ea împinse repede câteva vreascuri şi suflă ca să aprindă flacăra. Se mişcă prin camera micuţă fără intenţia de a se mai odihni. Era prea târziu ca să meargă înapoi în pat, dar noaptea scurtă şi agitată îi lăsase urmele oboselii. Mintea ei era însă încinsă de ceva mult mai important decât oboseala sau somnul. Pentru prima dată, ştiu că-i era frică. Răul exista – nu era nevoie de o educaţie specială ca să o convingă de această realitate – şi fusese prezent în această cameră. Ceva, aici, fusese mai puternic decât netrebnicia, lipsa de milă, cruzimea sau eficacitatea. Răul. Nu avea nici un dubiu că Mark fusese ucis, dar cu câtă diabolică inteligenţă fusese făcută treaba asta. Dacă Isabelle ar fi spus povestea ei, cine ar mai fi putut vreodată să creadă că el n-a murit într-un accident, de propria mână. Cordelia nu avea nevoie să caute în cartea ei de medicină legală ca să ştie cum ar apărea cazul la poliţie. Aşa cum spusese Hugo, aceste cazuri nu

erau atât de neobişnuite. El, ca fiu de psihiatru, citise sau auzise despre ele. Cine ar fi putut să facă asta? Probabil, o persoană onorabilă, foarte sofisticată, dar nu putea fi Hugo. Hugo avea un alibi. Mintea ei se revoltă la gândul că Davie şi Sophie ar fi putut participa la o asemenea oroare. Dar cât de tipic era felul în care luaseră aparatul de fotografiat. Chiar compasiunea lor era dominată de instinctul de conservare. Ar fi putut Hugo şi Davie să stea aici, sub corpul grotesc, calculând calm distanţa şi expunerea înainte de a face fotografiile care le-ar fi fost necesare într-o situaţie neplăcută?

Merse în bucătărie să-şi facă un ceai, bucuroasă să scape de fascinaţia malefică a cârligului din tavan. Înainte nici nu-l băga în seamă, acum i se părea ca un fetiş. Părea că se mărise din noaptea precedentă, că se mai măreşte încă, şi ea îşi ridică instinctiv privirea către el. Chiar şi sufrageria se micşorase cu siguranţă; nu mai era un sanctuar, ci o celulă claustrofobică, vulgară şi obscenă ca o cameră de execuţie. Până şi aerul strălucitor al dimineţii era îmbibat de rău.

Aşteptând să fiarbă ceainicul, ea îşi recapitulă activităţile din ziua precedentă. Era prea devreme să teoretizeze; mintea ei era prea preocupată, prea îngrozită ca să lege raţional noile informaţii. Povestea lui Isabelle complicase, nu luminase cazul, dar trebuiau încă descoperite fapte relevante. Trebuia să-şi continue programul deja stabilit. Astăzi trebuia să meargă la Londra să examineze testamentul bunicului lui Mark.

Dar mai erau două ore până când să se facă timpul să plece. Hotărî să călătorească la Londra cu trenul şi să lase maşina la gara din Cambridge, pentru că astfel putea să se deplaseze mai rapid şi mai uşor. Era enervată să petreacă o zi în oraş când miezul misterului se găsea, în mod evident, în împrejurimile Cambridge-ului. Dar, în acelaşi timp, nu era supărată la ideea că părăseşte căsuţa. Şocată şi agitată, datorită neodihnei, se plimbă fără nici un scop din cameră în cameră şi colindă prin grădină,

nerăbdătoare să fie cât mai departe. În sfârşit, într-un soi de disperare, luă furca lui Mark şi completă stratul început de acesta. Nu era sigură că era un lucru înţelept. Întreruperea muncii lui Mark era unul dintre argumentele pentru crimă. Alţi oameni însă, inclusiv sergentul Maskell, puteau să confirme asta, dacă era necesar; pe de altă parte, priveliştea muncii neterminate şi a furcii înfipte în pământ îi crea o iritare de nesuportat. Când stratul fu complet, se simţi mai calmă şi săpă în jurul lui încă o oră înainte de a curăţa cu grijă furca şi de a o pune alături de celelalte unelte în şopronul din grădină.

În sfârşit, se făcu timpul de plecare. În jurul orei şapte, vremea se schimbă, anunţând o furtună cu trăsnete din sud-est, aşa că ea îşi puse taiorul, cea mai sigură protecţie pe care o adusese cu ea. Nu-l mai purtase de la moartea lui Bernie şi descoperi că fusta îi era largă în talie. Pierduse ceva din greutate. După un moment de gândire, luă cureaua lui Mark din maldărul de corpuri delicte şi şi-o răsuci de două ori în jurul taliei. Nu simţi nici o repulsie când pielea se strânse în jurul ei. Îi era imposibil să creadă că un lucru care îi aparţinuse lui, sau pe care nu-l mai atinsese, ar putea să o sperie sau să-i abată gândurile. Duritatea şi greutatea pielii curelei, atât de aproape de pielea ei, îi dădeau chiar un sentiment ciudat de siguranţă şi confort, ca şi cum cureaua ar fi fost un talisman.

Capitolul 5

Furtuna izbucni când Cordelia coborî din autobuzul 11, la casa Somerset. Fu un zigzag luminos de fulgere şi, aproape instantaneu, tunetul bubui în jurul urechilor ei ca un atac ceresc, iar ea alergă, traversând curtea interioară, printre şiruri de maşini parcate, printr-o perdea de stropi de ploaie, în timp ce apa i se înfăşura în jurul gleznelor ca un pavaj invizibil presărat de bule minuscule. Împinse uşa şi lăsă o baltă pe preş, râzând tare uşurată. Una din cele două persoane prezente îşi ridică privirea din citirea testamentelor şi îi zâmbi, în timp ce o femeie cu o înfăţişare maternă, din spatele ghişeului, o măsură din priviri cu îngrijorare. Cordelia îşi scutură jacheta peste preş, apoi o atârnă pe spatele unuia dintre scaune şi încercă, fără folos, să-şi usuce părul cu batista înainte de a se apropia de ghişeu.

Femeia cu un aer matern îi fu de ajutor. Consultată de Cordelia în privinţa procedurii corecte, ea îi indică raftul cu volume grele, legate, din mijlocul holului şi explică liniştită că testamentele erau indexate după numele celui care îl făcuse şi anul în care documentul a fost înregistrat în casa Somerset. Cordelia a fost cea care descoperi numărul de catalog şi aduse volumul pe masă. Testamentul original îi putea fi adus şi putea să-l consulte pentru o taxă de douăzeci de penny.

Neştiind când murise George Bottley, Cordelia era într-un soi de perplexitate când îşi începu activitatea. Dar deduse că testamentul fusese făcut după naşterea, sau cel puţin, după conceperea lui Mark, de vreme ce bunicul îi lăsase acestuia o moştenire. Dar domnul Bottley lăsase, de asemenea, bani şi fiicei sale, şi această parte îi revenise, după moartea ei, soţului. Probabilitatea cea mai apropiată de adevăr ar fi fost aceea ca el să fi murit înaintea fiicei sale, altfel ar fi făcut un nou testament. Cordelia hotărî să înceapă căutarea cu anul naşterii lui Mark, 1951.

Deducţia ei se dovedi corectă. George Albert Bottley din Stonegate Lodge, Harrogate, murise pe 26 iulie 1951, exact după trei luni şi o zi de la naşterea nepotului şi numai cu trei săptămâni după ce-şi făcuse testamentul. Cordelia se întrebă dacă moartea lui fusese subită şi neaşteptată sau dacă era testamentul unui om pe moarte. Văzu că lăsase o avere de aproape trei sferturi de milion de lire. Cum o făcuse? se întrebă ea. Desigur, nu toată din lână. Împinse cartea grea şi groasă peste tejghea, funcţionara notă amănuntele pe un formular alb şi îi arătă drumul spre casierie. În intervalul a numai câteva minute de la plata a ceea ce ea considera o taxă modestă, Cordelia se aşeză în lumină la una dintre mesele de lângă fereastră cu testamentul în mână.

Nu-i plăcuse ceea ce auzise despre George Bottley de la doamna Pilbeam şi omul îi displăcuse şi mai mult după citirea testamentului. Se temuse că documentul va fi lung, complicat şi greu de înţeles; era surprinzător de scurt, simplu şi inteligibil.

Domnul Bottley hotărâse ca toate posesiunile sale să fie vândute, „fiindcă aş dori să previn obişnuitele şi indecentele certuri pentru împărţirea unor lucruri de tot felul". Lăsase sume modeste servitorilor angajaţi în timpul acela, dar, după cum observă după aceea Cordelia, nu era nici o menţiune despre grădinarul său. Lăsase jumătate din restul averii sale fiicei, notând „acum

ea a demonstrat că are cel puţin unul dintre atributele normale ale femeii". Cealaltă jumătate fusese lăsată iubitului său nepot, Mark Callender, la împlinirea vârstei de 25 de ani, „la care dată, dacă nu a învăţat încă valoarea banilor, va fi măcar la vârsta la care să ştie să-i folosească". Venitul provenit din investiţii era lăsat unui număr de cinci rude, unele dintre ele, rude de sânge, aparent, îndepărtate. Testamentul avea o clauză reziduală – la moartea fiecărui beneficiar, partea sa era distribuită între supravieţuitori. Testatorul era convins că acest aranjament ar fi promovat beneficiarilor un interes viu în ceea ce priveşte sănătatea şi supravieţuirea, încurajându-i, în acelaşi timp, în realizarea unei distincţii prin longevitate, neexistând nici o altă distincţie în interiorul bogăţiei lor. Dacă Mark ar fi murit înainte de douăzeci şi cinci de ani, trustul de familie ar fi continuat până când beneficiarii ar fi murit cu toţii şi capitalul ar fi fost împărţit unui lung şir de instituţii de caritate, alese – aşa cum Cordelia putea să vadă de departe – mai ales pentru că acestea erau binecunoscute şi pline de succes decât pentru că se bucurau de o oarecare simpatie din partea testatorului. Era ca şi cum el ar fi cerut avocaţilor să-i facă o listă cu instituţiile de binefacere mai serioase, neavând nici un interes real în ceea ce se întâmplă cu averea sa, în momentul în care propria progenitură nu era vie ca să-l moştenească.

Era un testament ciudat. Domnul Bottley nu lăsase nimic ginerelui său, cu toate că nici măcar aparent nu fusese îngrijorat de posibilitatea ca fiica sa, pe care o ştia că nu e prea sănătoasă, ar putea muri, lăsându-şi averea soţului. Din anumite puncte de vedere, era testamentul unui jucător, şi Cordelia se minună iarăşi de felul în care George Bottley îşi făcuse testamentul. Dar, în ciuda cinismului lipsit de blândeţe al conţinutului său, el nu era nici necinstit, nici lipsit de generozitate. Spre desoebire de mulţi oameni bogaţi, el nu încercase să-şi controleze averea dincolo de mormânt, acesta obliga, obsedat, ca nici un penny să nu intre

vreodată în mâini nepotrivite. Fiica lui şi fiul ei, amândoi erau cei cărora în mod necondiţionat li se lăsase averea. Era imposibil să-ţi placă domnul Bottley, dar dificil să nu-l respecţi. Şi implicaţiile testamentului erau foarte clare. Nimeni nu ar fi câştigat din moartea lui Mark, în afară de o lungă listă de înalte şi respectabile instituţii de caritate. Cordelia făcu o notă cu principalele clauze ale testamentului, mai mult pentru că Bernie insista întotdeauna asupra unei documentări minuţioase decât de teamă că ar putea să le uite; strecură recipisa de douăzeci de penny între paginile carneţelului; adăugă la costul acestei zile ieftine preţul biletului de la Cambridge şi înapoie testamentul la ghişeu. Furtuna fusese pe cât de scurtă, pe atât de violentă. Soarele fierbinte uscase deja ferestrele şi apa de ploaie se adunase în câteva mici bălţi strălucitoare în curte. Cordelia hotărî că îi va socoti lui Sir Ronald numai jumătate de zi şi îşi va petrece restul zilei în Londra, la biroul ei. Putea fi acolo ceva corespondenţă. Poate că o aştepta un alt caz.

Dar hotărârea fu o greşeală. Biroul părea chiar mai sordid decât atunci când îl părăsise şi aerul avea un miros acru, în contrast cu străzile spălate de ploaia de afară. Era o peliculă groasă de praf pe mobilă şi petele de sânge de pe covor se închiseseră la culoare, devenind maro-cărămizii, ceea ce arăta chiar mai sinistru decât originalul roşu strălucitor. Nu era nimic în cutia de scrisori decât o chitanţă de la societatea de electricitate şi o notă de la papetărie. Bernie plătise sau, mai degrabă, nu plătise atât de dispreţuita hârtie de scris.

Cordelia scrise un cec pentru societatea de electricitate, şterse mobila de praf şi făcu o ultimă încercare, lipsită de succes, de a curăţa covorul. Apoi încuie uşa biroului şi porni spre Piaţa Trafalgar. Găsi consolare vizitând Galeria Naţională.

Luă trenul din strada Liverpool şi sosi la căsuţă puţin înainte de opt. Parcă maşina în locul ei obişnuit, la adăpost, în crâng, şi

făcu un tur al căsuței. Ezită un moment dacă să-și ia arma din locul în care o ascunsese, dar hotărî să aștepte până mai târziu. Era flămândă și primul lucru pe care îl avea de făcut era să pregătească o masă. Încuiase bine ușa din spate și fixase o fâșie subțire de scotch pe pervazul ferestrei înainte de a pleca în dimineața aceea. Dacă ar mai fi avut niște vizitatori secreți, ea ar fi vrut să știe. Banda de scotch era intactă. Scormoni în geanta ei de umăr după cheie și se aplecă să o potrivească în broască. Nu se aștepta la un necaz din afara căsuței, așa că atacul o luă complet prin surprindere. Avu o jumătate de secundă de presimțire înainte ca o pătură să-i fie pusă pe cap, dar era prea târziu. O sfoară fu strânsă în jurul gâtului ei și pătura deveni o mască de lână groasă presându-i gura și nările. Simțea cum i se taire respirația și pe limbă simți gustul uscat, puternic mirositor al fibrelor de lână. Apoi, mai simți în piept o durere ascuțită și nu-și mai aminti nimic.

Momentul eliberării fu un miracol și o oroare în același timp. Pătura fu înlăturată fără ca ea să-și vadă atacatorul. Urmă o clipă în care putu să tragă în piept aer curat, o privire scurtă aruncată în sus atât cât să zărească cerul albastru prin verdeața din jur, o privire atât de fugară încât părea golită de orice putere de înțelegere și, apoi, se simți căzând într-un întuneric rece, neajutorată, înfricoșată. Căderea era un amestec de vechi coșmaruri, clipe de necrezut, care rechemau spaimele copilăriei, apoi corpul ei izbi apa. Mâini de gheață o trăgeau într-un vârtej de groază. Instinctiv, ea închise gura în momentul impactului și se luptă să iasă la suprafață, timp care i se păru o eternitate în frigul și în întunecimea din jur. Își scutură capul și, cu toate înțepăturile pe care le simțea în ochi, privi în sus. Tunelul negru care se întindea deasupra ei se termina cu o lună de lumină albastră. În timp ce privea, capacul fântânii fu tras înapoi încet, ca un obiectiv al unui aparat de fotografiat. Luna deveni o jumătate de lună, apoi

o semilună. În cele din urmă, nu mai rămase nimic în afară de opt găuri mici de lumină.

Disperată, pipăi apa cu piciorul încercând să ajungă la fund. Nu era nici un fund. Înnebunită, își mișcă mâinile și picioarele dorind să nu intre în panică, și pipăi în jur pereții fântânii pentru a găsi un posibil loc de a pune piciorul. Nu era nici unul. Tunelul de cărămizi netede acoperite cu mușchi se întindea în jur și deasupra ei ca un mormânt circular. Când privi în sus spre cărămizi, acestea păreau că se crispează, se umflă, se balansează și se clatină ca pântecul unui șarpe monstruos.

Apoi simți o furie salvatoare. Nu va abandona lupta, înecându-se, nu se putea să moară în acest loc oribil, singură și îngrozită. Fântâna era adâncă, dar mică, diametrul ei era de numai nouăzeci de centimetri. Dacă nu-și pierdea capul și avea răbdare, putea să-și sprijine picioarele și umerii de cărămizi și să încerce să urce.

Nu avea vânătăi și nu se rănise de pereți când căzuse. În mod miraculos, era nevătămată. Căderea fusese ușoară. Era vie și capabilă să gândească. Exista întotdeauna un supraviețuitor. Trebuia să supraviețuiască.

Pluti pe spate sprijinindu-și umerii de pereții reci, întinzând brațele și vârându-și coatele între cărămizi, ca să se poată prinde mai bine. Scoțându-și pantofii, își propti ambele picioare pe pereții opuși. Chiar dedesubtul suprafeței apei, simți că una dintre cărămizi era ușor scoasă în afară. Își înfipse degetele de la picioare în jurul ei; asta îi oferea un sprijin precar, dar bine-venit, pentru a începe cățăratul. În felul ăsta, putu să-și ridice corpul din apă și putu să-și relaxeze pentru o clipă mușchii spatelui și ai coapselor.

Apoi, încet, începu să se cațăre, la început schimbând picioarele unul după altul, cu pași minusculi, alunecoși, apoi îndoindu-și dureros corpul și câștigând centimetru cu centimetru. Își ținea ochii fixați pe curba opusă a peretelui, dorind să nu

privească nici în jos, nici în sus şi înregistrând progresul la depăşirea fiecărei cărămizi. Timpul trecea. Ea nu putea să vadă ceasul lui Bernie, cu toate că ticăitul lui era îngrozitor de puternic, un metronom obsesiv şi regulat ca şi zgomotul inimii şi al respiraţiei ei întretăiate. Durerea din picioare era puternică şi cămaşa o simţea întărită în spate de ceva cald care îi dădea aproape o senzaţie de plăcută efuziune, iar ea ştia că acest ceva cald trebuie să fie sânge. Dorea să nu se gândească la apa de dedesubt şi nici la crăpăturile de lumină de deasupra. Dacă era să supravieţuiască, toată energia trebuia folosită pentru următorul pas dureros.

La un moment dat, picioarele ei alunecară şi ea îşi zdreli spatele câţiva metri înainte ca picioarele ei, zgâriind fără folos pereţii netezi, să găsească în sfârşit un sprijin. Căderea îi rănise tot spatele şi o lăsase fără răsuflare, pe jumătate dezamăgită şi descurajată. Îşi adună, în sfârşit, toată energia de care era în stare şi începu să urce. Apoi i se puseră cârcei şi se întinse de durere, până când durerea trecu şi putu să-şi mişte muşchii înţepeniţi. Din când în când, tălpile găseau alte mici posibilităţi de sprijin şi ea putea să-şi întindă picioarele şi să se odihnească. Tendinţa de a rămâne în această poziţie, relativ sigură, era aproape irezistibilă şi trebuia să-şi adune toată voinţa să pornească, din nou, în lenta tortură a căţăratului.

Părea că se caţără de ore, mişcându-se ca într-o parodie a unei naşteri grele. Întunericul căzuse, lumina din vârful fântânii se lărgise, dar era mai puţin puternică. Îşi spuse că acest căţărat nu era cu adevărat dificil. Numai întunericul şi singurătatea îl făceau astfel. Dacă aceasta ar fi fost o cursă de obstacole, un exerciţiu de gimnastică din gimnaziu, cu siguranţă că l-ar fi făcut destul de uşor. Îşi imagină tot felul de lucruri plăcute, ca o cursă de cai arcuiţi în goana lor şi o întreagă clasă a cincea strigând ca să-şi încurajeze favoriţii. Era acolo şi sora Perpetua. Dar de ce nu privea la Cordelia? De ce se întorcea să plece? Cordelia o

strigă şi figura se răsuci încet şi îi zâmbi. Dar nu mai era sora Perpetua, ci domnişoara Leaming, cu obrazul ei sardonic, palid şi slab, sub un voal alb.

Şi acum, când ştia că neajutată de nimeni şi de nimic nu putea merge mai departe, Cordelia văzu salvarea. La câteva zeci de centimetri deasupra capului ei, văzu bara de jos a unei scări, fixată pe perete la ieşirea din fântână. Întâi crezu că e o iluzie, o fantasmă născută din propria disperare. Închise câteva clipe ochii, mişcând buzele. Apoi deschise ochii. Scara era încă acolo şi ea o vedea neclar în semiobscuritate, dar părea destul de solidă. Întinse mâinile neputincioase spre ea, ştiind că, chiar dacă îi va reuşi acest efort, nu va reuşi s-o atingă. Era sigură că scara aceea îi putea salva viaţa, dar nu se putea întinde până la ea.

Atunci fu momentul când, fără vreun gând conştient sau vreun raţionament, îşi aminti de curea. Mâinile ei pipăiră în jurul mijlocului căutând catarama grea de metal. O desfăcu şi smulse şarpele de piele din jurul trupului ei. Aruncă cu grijă capătul cu cataramă spre bara de jos a scării. La primele trei încercări, metalul se izbi de lemn cu un sunet ascuţit, dar nu se înfăşură de bară; a patra oară, reuşi. Împinse celălalt capăt al curelei încet în sus, până când catarama se apropie atât cât putu s-o atingă cu mâinile şi s-o tragă. Băgă celălalt capăt al curelei în cataramă, formând un laţ puternic, apoi trase la început uşor, apoi mai tare, până când atârnă de curea cu întreaga ei greutate. Uşurarea era de nedescris. Se rezemă de peretele de cărămidă adunându-şi puterea pentru ultimul efort triumfal. Apoi, se întâmplă necazul. Bara se smulse din legăturile ei şi căzu cu un hârşâit sfâşietor, răsucindu-se deasupra ei în întuneric, gata să-i cadă în cap. Îi păru că trecură nu secunde, ci minute până când auzi plescăitul ei în apă, reluat de ecoul pereţilor.

Desfăcu cureaua şi încercă din nou. Bara următoare era cu vreo treizeci de centimetri mai sus şi aruncatul era mai dificil. Nu putu să numere încercările, dar, în sfârşit, catarama căzu

peste bară şi alunecă spre ea. Când trecu cureaua prin cataramă, abia o putu atinge. Următoarea bară era prea sus, dacă aceasta s-ar fi rupt, era sfârşitul.

Dar bara ţinu. Ea nu avu niciodată clar în memorie următoarea jumătate de oră de căţărat, dar, în sfârşit, atinse scara şi se putu prinde de ea în poziţie verticală. Pentru prima dată, psihic, se simţea în siguranţă. Dintr-odată, rotiţele minţii ei începură să se învârtească libere şi, brusc, începu să gândească. Ştia că nu poate exista nici o speranţă să poată da la o parte capacul greu de deasupra. Întinse amândouă mâinile şi împinse puternic, dar acesta nu se mişcă, iar forma lui concavă făcea imposibil ca ea să se poată ajuta cu umerii. Trebuia să se bizuie pe un ajutor din afară, dar acesta nu putea veni până nu se lumina de ziuă. Nu putea, deci, să vină acum şi continuă să-şi adune gândurile. Mai devreme sau mai târziu, cineva va veni. Putea să spere că e posibil să se menţină legată de scară câteva zile. Chiar dacă îşi pierdea cunoştinţa, exista o şansă să fie găsită în viaţă. Domnişoara Markland ştia că ea este la căsuţă; lucrurile ei erau încă acolo. Domnişoara Markland trebuia să vină.

Se gândi cum ar putea să atragă atenţia. Exista posibilitatea să împingă ceva printre scândurile de lemn numai dacă avea ceva suficient de ţeapăn pe care să-l împingă acolo. Capătul curelei putea fi folosit în sensul ăsta şi ea se legă şi mai strâns, dar trebuia să aştepte până dimineaţă. Nu era nimic de făcut acum, trebuia să se relaxeze, să doarmă şi să aştepte salvarea.

Şi atunci, o ultimă spaimă oribilă o copleşi. Nu va exista nici o salvare. Cineva va veni la fântână, păşind cu paşi muţi, silenţioşi, sub adăpostul întunericului. Dar acesta va fi ucigaşul ei. Trebuia să se întoarcă; făcea parte din planul său. Atacul care atunci i se păruse atât de înfricoşător, de brutal şi de stupid, nu fusese stupid deloc. Trebuia să arate ca un accident. El va veni înapoi în noaptea aceea şi va trage din nou capacul fântânii. Apoi, după câtva timp, în ziua următoare sau în următoarele

câteva zile, domnişoara Markland va scotoci prin grădină şi va descoperi cele întâmplate. Nimeni nu va fi în stare să probeze că moartea Cordeliei nu fusese un accident. Îşi aminti cuvintele sergentului Maskell: „Nu este vorba de ceea ce suspectezi dumneata, ci de ceea ce putem dovedi". Dar, de data asta, putea fi vorba de o suspiciune. Era vorba de o femeie tânără şi impulsivă, peste măsură de curioasă, locuind în căsuţă fără asentimentul proprietarului. Evident, ea încercase să exploreze fântâna. Ea smulsese lacătul, dăduse la o parte capacul legându-l cu o frânghie, pe care ucigaşul o lăsase special ca să fie găsită, şi tentată de scară, coborâse până când ultima bară se rupsese sub ea. Amprentele ei şi ale nimănui altcuiva vor fi găsite pe scară dacă se vor deranja să cerceteze. Căsuţa era în întregime goală; şansa ca ucigaşul ei să fie văzut întorcându-se era minimă. Nu avea nimic altceva de făcut decât să aştepte până când va auzi paşii lui, răsuflarea lui grea şi capacul va fi tras încet înapoi dezvăluindu-i faţa.

După aceste prime momente de cumplită teroare, Cordelia aşteptă moartea fără speranţa şi fără dorinţa unei noi lupte. Era chiar un soi de pace în resemnarea ei. Legată ca o victimă de partea de sus a scării, ea pluti mulţumită într-o scurtă uitare şi rugăciune în privinţa atitudinii ei la întoarcerea ucigaşului, dorind să nu fie conştientă de lovitura finală. Nu mai era nici măcar interesată să vadă faţa ucigaşului. Nu voia să se umilească pledând pentru propria viaţă, n-ar fi vrut să cerşească îndurare de la un om care l-a spânzurat pe Mark. Ştia că nu există îndurare.

Dar era conştientă când capacul fântânii începu să se mişte încet. Lumina veni asupra capului ei aplecat. Spărtura se lărgi şi apoi auzi o voce joasă de femeie, grăbită şi ascuţită de groază.

– Cordelia!

Privi în sus.

Îngenuncheată pe marginea fântânii, cu faţa sa palidă, imensă, părând să plutească descompusă în spaţiu ca o fantasmă de coşmar, era domnişoara Markland. Şi ochii ei privind la obrazul Cordeliei erau plini de aceeaşi sălbatică teroare ca şi ochii fetei.

Zece minute mai târziu, Cordelia zăcea prăbuşită în scaunul de lângă foc. Întregul trup o durea şi era prea lipsită de putere ca să-şi poată scutura tremurul violent. Pielea ei fină părea biciuită pe întregul spate rănit şi fiecare gest sau mişcare îi provoca o durere. Domnişoara Markland aprinse lampa şi acum făcea o cafea. Cordelia o auzea mişcându-se de colo-colo în bucătăria mică şi simţi venind curând dinspre sobă mirosul plăcut şi atât de familiar al cafelei. Priveliştea şi sunetele acestea familiare ar fi trebuit, în mod normal, s-o liniştească, dar acum era disperată că nu era singură. Ucigaşul se va întoarce şi, când o va face, ea voia să fie acolo să-l întâlnească. Domnişoara Markland aduse cele două ceşti şi puse una între mâinile tremurânde ale Cordeliei. Urcă şi se întoarse cu unul din puloverele lui Mark, pe care îl înfăşură în jurul gâtului fetei. Groaza o părăsise, dar era atât de agitată, ca o tânără fată care voia să împartă cu cineva prima ei aventură pe jumătate ruşinoasă. Ochii ei erau sălbatici, întregul trup îi tremura de emoţie. Se aşeză în faţa Cordeliei şi o fixă cu privirea aceea ascuţită şi tăioasă.

– Cum s-a întâmplat? Trebuie să-mi spui!

Cordelia nu uitase că trebuie să gândească înainte de a vorbi.

– Nu ştiu. Nu-mi pot aminti nimic înainte de a atinge apa. Cred că m-am hotărât să cercetez fintâna şi mi-am pierdut echilibrul.

– Dar capacul fântânii? Capacul era la locul lui.

– Ştiu. Cineva trebuie să-l fi pus la loc.

– Dar de ce? Cine ar fi venit să facă treaba asta?

– Nu ştiu. Dar cineva trebuie să-l fi văzut. Cineva trebuie să-l fi tras la loc. Apoi spuse mai blând: Mi-ai salvat viaţa. Cum ai observat ceea ce s-a întâmplat?

– Am venit la căsuţă să văd dacă eşti încă aici. Am venit astăzi mai devreme pentru că nu aveam nici un semn de la tine. Era un colac de frânghie – acela pe care cred că l-ai folosit – lăsat în mijlocul potecii şi m-am împiedicat de el. Apoi am observat că pe fântână capacul nu era chiar la locul lui şi că lacătul fusese smuls.

– Mi-ai salvat viaţa, spuse iarăşi Cordelia, dar te rog, pleacă acum. Te rog, pleacă. Sunt bine. Sunt bine cu adevărat.

– Dar nu eşti în starea în care poţi fi lăsată singură! Şi omul – acela care a pus capacul la loc – trebuie să se întoarcă. Nu-mi place să mă gândesc la străini dând târcoale în jurul căsuţei şi dumneata singură aici.

– Sunt în perfectă siguranţă şi, apoi, am o armă. Nu vreau decât să fiu lăsată în pace. Te rog, nu te îngriji de mine!

Cordelia putu să descifreze o notă de disperare, aproape de isterie, în propria voce.

Dar domnişoara Markland nu părea s-o audă. Dintr-odată, ea fu în genunchi în faţa Cordeliei începând să picure cuvintele ascuţit, emoţionat, dar, în acelaşi timp, egal ca o flecăreală obişnuită. Fără a pretinde vreo gândire profundă sau vreo compasiune, ea îi mărturisi fetei teribila ei poveste, povestea fiului ei, un copil de patru ani, al ei şi al iubitului ei, copil care-şi făcuse drum prin gardul viu către căsuţă şi căzuse în fântână, unde îşi găsise moartea. Cordelia încercă să se elibereze de privirea ei sălbatică. Femeia trebuie să fie nebună. Şi, dacă era adevărat, era îngrozitor şi de necrezut, şi ea nu mai putea să suporte s-o asculte. Mai târziu, ea îşi va aminti de asta, îşi va aminti fiecare cuvânt şi se va gândi la copil, la ultimele sale spaime, la ţipătul disperat după mama lui, la sufocarea rece a apei trăgându-l spre moarte. Va trăi agonia lui în coşmaruri, aşa cum o va retrăi pe a ei. Dar nu acum. În acea revărsare de cuvinte de autoacuzare, reveni groaza, dar Cordelia recunoscu o

notă de eliberare. Ceea ce pentru ea fusese groază, pentru domnişoara Markland fusese o eliberare: salvase o viaţă în locul alteia. Dintr-odată, Cordelia simţi că nu mai poate s-o suporte, spuse brusc, violent:

– Îmi pare rău! Îmi pare rău! Mi-ai salvat viaţa şi-ţi sunt recunoscătoare, dar nu sunt în stare să te ascult. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă!

Toată viaţa îşi va aminti obrazul rănit al femeii, retragerea ei tăcută. Cordelia nu o auzi plecând, nu-şi aminti de închiderea uşoară a uşii. Tot ceea ce ştia era că era singură. Tremuratul îi încetase, cu toate că îi era încă frig. Urcă în dormitor şi-şi trase pantalonii şi apoi îşi desfăcu puloverului lui Mark din jurul gâtului şi îl îmbrăcă. Se acopereau astfel petele de sânge de pe cămaşa ei şi simţi imediat o căldură plăcută. Se mişca foarte repede. Căută gloanţele, îşi luă bricheta şi ieşi pe uşa din spate a căsuţei. Pistolul era acolo unde-l lăsase, în scorbura copacului. Îl cântări în mână şi-i simţi forma şi greutatea familiară. Apoi se retrase printre tufişuri şi începu să aştepte.

Era prea întuneric ca să vadă cadranul ceasului de la mână, dar Cordelia consideră că trebuie să fi trecut aproape jumătate de oră când auzul ei prinse zgomotul care anunţă sosirea celui aşteptat. O maşină sosea pe drum. Zgomotul motorului se apropie într-un scurt crescendo şi apoi se îndepărtă. Maşina trecu mai departe fără să se oprească. Era neobişnuit ca o maşină să treacă pe drumul acela lăturalnic după căderea întunericului şi se întrebă ce putea fi. Aşteptă din nou, intrând mai adânc la adăpostul unui tufiş înalt, aşa că îşi putea rezema spatele de tulpina acestuia. Îşi încleştase mâna atât de tare pe pistol încât încheietura dreaptă o durea cumplit, aşa că mută pistolul în mâna cealaltă şi-şi roti încheietura încet, dezmorţindu-şi degetele crispate.

Aşteptă din nou. Minutele se scurgeau încet. Tăcerea era spartă numai de cearta ascunsă a câtorva mici gângănii, colindători de noapte prin iarbă, şi de strigătul sălbatic al unei cucuvele. Şi încă o dată auzi zgomotul unei maşini. De data asta, zgomotul era slab şi nu venea de aproape. Cineva oprise o maşină, departe, în drum.

Luă pistolul în mâna dreaptă, mângâindu-i ţeava cu mâna stângă. Inima îi bătea atât de puternic, încât simţea că ciocănitul ei sălbatic ar putea să o trădeze. Îşi imagină, mai mult decât auzi, scârţâitul uşor al porţii din faţă, dar zgomotul paşilor în jurul căsuţei era clar şi de neconfundat. Şi acum avu în raza vizuală figura nemişcată, cu umeri uriaşi, profilându-se neagră în lumină. Se îndrepta către ea şi putu să-şi vadă geanta ei atârnând pe umărul stâng al acestuia. Descoperirea aceasta o tulbură. Uitase complet de geantă, dar acum ştia de ce îi fusese luată. El voise să caute în ea ceva, dar era important ca în cele din urmă geanta să fie descoperită împreună cu corpul ei în fântână.

El merse înainte încet, în vârful picioarelor, cu braţele lui lungi ca de maimuţă, ţinute ţeapăn departe de corp, ca o caricatură a unui cowboy dintr-un film, gata să tragă. Când ajunse la marginea fântânii, luna îi lumină în argintiu ochii pe care şi-i plimba în jur. Apoi se aplecă în iarbă şi pipăi după colacul de frânghie. Cordelia îl lăsase acolo unde îl găsise domnişoara Markland, dar ceva, în privinţa lui, poate o mică diferenţă în felul în care era încolăcit, părea să-l îngrijoreze. Se ridică nesigur şi aşteptă un moment cu frânghia bălăbănindu-se în mâna lui. Cordelia încercă să-şi controleze răsuflarea. Părea imposibil ca el să n-o fi auzit, mirosit, sau să n-o fi văzut, dar era acolo ca un animal de pradă, însă lipsit de instinctul unei fiare pentru duşmanul din întuneric. El se mişcă înainte. Acum era chiar lângă fântână. Se aplecă şi trecu un capăt al frânghiei prin inelul de metal.

Cordelia făcu un pas și ieși din întuneric. Ținea pistolul hotărât și drept așa cum îi arătase Bernie. De data asta, ținta era foarte aproape. Știa că n-are să tragă în momentul acela, dar, în același timp, știa cine era acela care ar fi putut fi un om ucis. Spuse tare:

– Bună seara, domnule Lunn.

Niciodată n-a știut dacă el văzuse pistolul, dar pentru o secundă de neuitat, în timp ce luna ieșea dintre nori plutind pe cerul deschis, îi văzu clar fața; văzu ura, disperarea, agonia și rictusul de groază. Scoase un răcnet răgușit, aruncă geanta și frânghia și o luă la goană prin grădină într-o panică nebună. Ea porni în urmărirea lui, abia știind de ce sau ce vrea să realizeze, convinsă numai că el nu trebuia să ajungă la casa Garforth înaintea ei. Și încă nu trăsese nici un foc de pistol.

El avea însă un avantaj; în timp ce ea se repezea prin poartă, văzu că el își parcase furgoneta cam la cincizeci de metri în sus pe drum și lăsase motorul mergând. Îl urmări, dar văzu că nu are nici o șansă. Singura ei speranță de a-l prinde era să îl ajungă urmărindu-l cu Mini. Tăie în jos drumul, scotocind în geanta culeasă de jos în timp ce alerga. Cartea de rugăciuni și carnețelul ei de notițe dispăruseră, dar degetele ei găsiră cheile. Descuie mașina și se azvârli înăuntru, întorcând-o violent către drumul principal. Luminile din spate ale furgonetei erau la aproape o sută de metri în fața ei. Nu știa ce viteză ar putea să aibă, dar se îndoia că Mini ar fi în stare să-l depășească. Puse piciorul pe accelerator și mări viteza. Se întoarse spre stânga din drum, pe un drum lăturalnic, și acum putea să vadă furgoneta mergând mai departe. El conducea repede, menținând distanța. Apoi drumul făcu o curbă și pentru câteva clipe îl pierdu din vedere. El trebuie să fi ajuns foarte aproape de intersecția cu drumul spre Cambridge.

Auzi accidentul înainte să ajungă în intersecție. O explozie instantanee al cărei zgomot scutură tufișurile și făcu micuța

maşină să tremure. Cordelia strânse imediat mâinile pe volan, şi Mini se smuci oprindu-se. Alergă în faţă dând colţul şi văzu înaintea ei suprafaţa strălucitoare, luminată de faruri, a drumului principal către Cambridge. Era plin de siluete care alergau. Conveierul, încă în picioare, era o masă lunguiaţă, imensă, care bloca totul între cer şi pământ, o barieră ucigaşă de-a curmezişul drumului. Furgoneta se mototolise sub roţile lui din faţă, ca o jucărie de copil. Erau acolo miros de benzină, un ţipăt strident de femeie, scrâşnete de cauciucuri. Cordelia merse încet către conveier. Şoferul era încă pe locul său, privind rigid înainte, faţa sa părând o mască ciudată de concentrare. Oamenii ţipau la el, gesticulând. El nu se mişca. Cineva, un bărbat într-o haină grea de piele şi având ochelari de protecţie, spuse:

– E şocat. Ar fi mai bine să-l tragem la aer curat.

Trei siluete se mişcară între Cordelia şi şofer. Umerii se mişcară la unison. Se auzi un mormăit specific efortului. Şoferul fu scos afară, rigid ca un manechin, cu genunchii îndoiţi, cu mâinile înţepenite, ca şi cum ar fi manevrat încă un volan imens. Umerii se aplecară peste el ca într-o conspiraţie secretă.

Mai erau şi alte siluete în jurul furgonetei sfărâmate. Cordelia se alătură cercului de figuri anonime. Capete de ţigarete străluceau şi se stingeau ca nişte semnale, oferind o strălucire de moment unor mâini tremurătoare şi unor ochi lărgiţi şi înnebuniţi de groază. Ea întrebă:

– E mort?

Omul cu ochelari de protecţie replică scurt:

– Dumneata ce crezi?

Se auzi vocea timidă, lipsită de răsuflare, a unei fete:

– A chemat cineva o ambulanţă?

– Da. Da. Un individ a plecat la telefon.

Grupul stătea fără să poată face ceva. Fata şi tânărul înapoia cărora stătea ea începură să dea semn că ar vrea să se întoarcă.

Opri o altă maşină. O siluetă înaltă îşi croi drum prin mulţime, Cordelia auzi o voce de sus, autoritară.

– Sunt medic. A chemat cineva ambulanţa?

– Da, domnule.

Replica era cuviincioasă. Ei se dădură într-o parte ca să facă loc specialistului. Medicul se întoarse spre Cordelia, poate fiindcă ea se afla cel mai aproape.

– Dacă n-aţi fost martoră la accident, tânără doamnă, aţi face mai bine să plecaţi unde aveţi treabă. Şi voi, restul, staţi mai în spate. Nu e nimic de făcut aici. Şi aruncaţi ţigările alea!

Cordelia se întoarse încet către Mini, trăgându-şi cu greu un picior înaintea celuilalt, ca un convalescent care încearcă să facă primii săi paşi. Ocoli cu grijă cu maşina locul accidentului, ducând-o pe Mini într-o margine înverzită. Se auzeau vaietele unor sirene care se apropiau. În timp ce se întorcea spre drumul principal, văzu în oglinda ei retrovizoare o strălucire şi auzi parcă un sunet urmat de un geamăt surd, concentrat, spart dintr-odată de un singur ţipăt de femeie. Un perete de flăcări era acum de-a lungul drumului. Avertizările doctorului veniseră prea târziu, acum nu mai era nimic de făcut pentru Lunn. Dar, de fapt, nu fusese nimic de făcut din prima clipă.

Cordelia ştia că acum conduce într-un mod cât se poate de excentric. Maşinile care treceau o claxonau şi îi făceau semn cu farurile şi un motociclist coborî din şa şi ţipă după ea îngrijorat. Văzu o poartă şi ieşi din drum, după ce stinse motorul. Tăcerea era absolută, mâinile ei erau umede şi tremurau. Şi le şterse cu batista şi le vârî sub pulover, simţind că acestea nu fac parte din corp. Cu greu băgă în seamă o maşină trecând pe lângă ea şi oprind încet alături. Un obraz apăru la fereastră, vocea era alunecoasă şi nervoasă şi îngrozitor de răguşită. Putu să simtă mirosul de băutură din răsuflarea care venea spre ea.

– Aveţi vreun necaz, domnişoară?

– Nimic, m-am oprit numai ca să mă odihnesc.

– Nu e un loc în care puteţi rămâne singură... o fată drăguţă ca dumneavoastră.

Mâna lui era pe mânerul uşii. Cordelia pipăi în sacoşa de pe umăr şi scoase pistolul. Îl puse în faţă:

– E încărcat! Lasă-mă în pace, sau te ucid!

Răceala ameninţării fu izbitoare chiar şi pentru propriile urechi. Palid, cu faţa umedă, dezintegrată de surpriză, fălcosul renunţă. Se întoarse repede.

– Scuzaţi, domnişoară. Sunt sigur... a fost greşeala mea. N-am vrut să vă jignesc.

Cordelia aşteptă până când maşina dispăru. Apoi, porni motorul. Dar înţelese că nu mai putea merge. Opri iarăşi motorul. Valuri de oboseală o inundau ca un flux insensibil, blând ca o binecuvântare la care nici mintea ei extenuată, nici corpul nu mai puteau rezista. Lăsându-şi capul să cadă, Cordelia adormi.

Capitolul 6

Cordelia dormi profund, dar puţin. Nu ştia ce-o deşteptase, dacă lumina maşinilor care treceau zburând în dreptul ochilor ei închişi sau propriul subconştient, conştiinţa că odihna de acest soi se rezumă la o scurtă jumătate de oră, minimul necesar ca să redevină capabilă să facă tot ceea ce trebuie făcut înainte de a adormi. Îşi îndreptă uşurată corpul, simţind junghiuri şi înţepături în muşchii întinşi şi o mâncărime pe jumătate plăcută a sângelui uscat pe spate. Aerul nopţii era greu şi înmiresmat de căldură şi de semnele zilei; chiar drumul întins înaintea ei părea presărat de raze în lumina orbitoare a farurilor. Dar trupul înfrigurat şi chinuit de durere al Cordeliei părea recunoscător căldurii degajate din puloverul lui Mark. Pentru prima dată de când îl trăsese pe cap, văzu că era verde-închis. Cât de ciudat că ea nu observase culoarea lui înainte!

În restul călătoriei, conduse ca un începător, pironită ţeapăn pe locul ei, cu ochii înainte, cu mâinile şi picioarele gata pentru orice comandă. Şi, în sfârşit, ajunse la poarta casei Garforth. Aceasta i se arătă în lumina farurilor mult mai înaltă şi mult mai ornamentată decât şi-o amintea, şi era închisă. Ieşi din maşină, rugându-se să nu fie încuiată. Dar cârligul de fier, deşi era foarte greu, se ridică sub mâinile ei disperate. Poarta alunecă fără zgomot înapoi.

Nu mai era nici o altă maşină în parcare, aşa că ea o trase pe Mini nu prea departe de casă. Ferestrele erau întunecate şi numai o lumină blândă şi îmbietoare strălucea prin uşa deschisă din faţă. Cordelia luă pistolul în mână şi, fără să sune, păşi în hol. Corpul îi era mult mai obosit decât atunci când venise prima dată la Garforth, dar în această noapte văzu casa cu o altă intensitate, nervii ei receptând fiecare detaliu. Holul era gol şi aerul proaspăt. Părea că această casă o aştepta. Întâlni acelaşi miros de trandafiri şi levănţică, dar acum îşi dădu seama că mirosul de levănţică venea dintr-un bol uriaş de porţelan chinezesc, aşezat pe o masă de lângă perete. Îşi aminti ticăitul insistent al ceasului, dar acum observă, pentru prima dată, sculptura delicată a cutiei, desenul complicat de pe cadranul său. Stătea în mijlocul holului, legănându-se neputincioasă, ţinând pistolul uşor în mâna ei atârnată şi privind în jos. Covorul avea un desen geometric în tonuri bogate de verde-oliv, albastru pal şi roşu intens, forma fiecărui desen semănând cu umbra unui om în genunchi. Părea întins acolo pentru ca ea să îngenuncheze. Era poate un covor de rugăciune adus din Orient?

Fu surprinsă de domnişoara Leaming, care cobora liniştită scările către ea, cu un halat lung, roşu, care i se înfăşura pe glezne. Pistolul fu luat dintr-odată, dar ferm din mâna lipsită de rezistenţă a Cordeliei. Ea ştiu că-i fusese luat pentru că îşi simţi mâna, brusc, mai uşoară. Nu era nici o diferenţă. Ea însăşi nu ar fi putut să lupte cu el, niciodată nu ar fi fost în stare să ucidă un om. Învăţase asta despre ea însăşi când Lunn fugise îngrozit de ea. Domnişoara Leaming îi spuse:

– Nu e nimeni aici împotriva căruia trebuie să te aperi, domnişoară Gray.

– Am venit să-i raportez lui Sir Ronald ceea ce am făcut. Unde este? întrebă Cordelia.

– Unde a fost şi ultima dată când l-ai văzut. În biroul său.

Ca şi prima dată, el stătea la masă. Dicta, şi aparatul era în partea dreaptă. Când o văzu pe Cordelia, îl stinse şi apoi merse

la perete şi trase firul din priză. Se întoarse la birou şi acum amândoi stăteau unul în faţa celuilalt. Îşi frământă mâinile în lumina lămpii de birou şi privi spre Cordelia. Ea fu atât de şocată, încât era gata să scoată un ţipăt. Faţa lui îi aminti Cordeliei de feţele pe care le vedea prin ferestrele trenurilor trecând în noapte – cavernoase, cu oasele străpungând carnea, cu ochii adânciţi fantomatic –, feţe care purtau amprenta morţii.

Când începu să vorbească, vocea lui părea joasă şi îndepărtată.

– Acum o jumătate de oră am fost anunţat că Chris Lunn e mort. Era cel mai bun asistent de laborator pe care l-am avut vreodată. L-am luat de la un orfelinat cu cincisprezece ani în urmă. Era un băiat urât şi dificil. Şcoala n-a făcut nimic din el, dar Lunn era unul dintre cei mai buni specialişti în ştiinţele naturale pe care l-am cunoscut vreodată. Dacă ar fi fost educat, ar fi fost tot aşa de bun cum sunt eu.

– Atunci de ce nu i-ai dat o şansă? De ce nu l-ai educat?

– Pentru că îmi era mult mai de folos ca asistent de laborator. Am vrut să spun că putea să fie la fel de bun cum sunt eu, dar asta nu e destul şi nu e ceea ce-mi trebuia. Pot să găsesc o mulţime de oameni de ştiinţă la fel de buni. El avea mâini minunate în ceea ce priveşte instrumentele.

Înălţă privirea spre Cordelia, aparent fără curiozitate, fără un interes deosebit.

– Ai venit, desigur, să-mi raportezi. E foarte târziu, domnişoară. Aşa cum vezi, sunt obosit. Nu poţi să aştepţi până mâine?

Cordelia se gândi că, în felul lui de a se exprima, asta suna a rugăminte. Spuse:

– Nu. Şi eu sunt obosită, dar vreau să termin cazul în noaptea asta, acum.

El ridică de pe birou un cuţit de tăiat hârtie, din ebonită, şi, fără să privească la Cordelia, începu să-l legene pe degetul arătător.

– Atunci, spune-mi, de ce s-a sinucis fiul meu? Cred că ai o ştire pentru mine, nu-i aşa? E greu de crezut că ai fi apărut aici, la ora asta, fără să ai ceva să-mi comunici.

– Fiul dumneavoastră nu s-a sinucis. A fost ucis. A fost ucis de cineva care-l cunoştea foarte bine, cineva pe care el nu ezitase să-l lase în căsuţă. Cineva care venise pregătit. El a fost strangulat sau sufocat, apoi atârnat de cârlig cu propria curea. La sfârşit de tot, criminalul i-a rujat buzele, l-a îmbrăcat în lenjuri de femeie şi a împrăştiat câteva fotografii cu nuduri pe masa din faţa lui. Trebuia să arate ca o moarte accidentală în timpul unui experiment sexual. Aceste cazuri nu sunt neobişnuite.

Urmă o jumătate de minut de tăcere. Apoi, el spuse cu un calm perfect:

– Şi cine a făcut asta, domnişoară Gray?

– Dumneavoastră aţi făcut-o, dumneavoastră v-aţi ucis fiul!

– Pentru care motiv?

Părea un examinator punând întrebări de la care nu te puteai abate.

– Pentru că descoperise că soţia dumneavoastră nu era mama lui, că banii lăsaţi ei şi lui de către bunic veneau prin fraudă. Pentru că el nu avea nici o intenţie să beneficieze nici un moment în plus de ei, nici să accepte averea peste patru ani. Vă era teamă că ar putea să facă toate astea publice. Şi ce-aveţi de spus despre trustul Wolvington? Dacă adevărul ieşea la lumină, acesta putea fi sfârşitul creditelor promise. Viitorul laboratorului dumneavoastră era în pericol. Nu vă puteaţi asuma riscul.

– Şi cine l-a îmbrăcat din nou? Cine a bătut la maşină scrisoarea de adio şi i-a spălat rujul de pe faţă?

– Cred că ştiu, dar n-am să vă spun. În realitate, de fapt, m-aţi angajat să descopăr tocmai lucrul acesta. Asta este ceea ce n-aţi fost în stare să aflaţi. Dar l-aţi ucis pe Mark. V-aţi pregătit chiar un alibi în cazul în care aţi fi avut nevoie de el. I-aţi cerut lui Lunn să vă sune la colegiu şi să se anunţe ca fiind fiul dumneavoastră. Era singura persoană pe care vă puteaţi baza în mod

absolut. Nu cred că i-aţi spus adevărul. Era numai asistentul dumneavoastră de laborator. El nu a cerut explicaţii. A făcut ce i-aţi spus. Şi chiar dacă a ghicit adevărul, era un om sigur, nu-i aşa? V-aţi pregătit un alibi pe care nu aţi îndrăznit să-l folosiţi pentru că nu ştiaţi la ce oră a fost descoperit trupul lui Mark. Dacă cineva descoperea trupul lui şi contrafăcea sinuciderea aceea înainte ca dumneavoastră să anunţaţi că vorbiţi cu Mark la telefon, alibiul dumneavoastră era zadarnic şi fals şi un asemenea alibi înseamnă o condamnare. Aşa că v-aţi asigurat şansa prin înţelegere cu Benskin şi punând lucrurile în ordine. Lui i-aţi spus adevărul, i-aţi spus că Lunn a fost cel care v-a sunat. Puteaţi să vă bizuiţi pe faptul că Lunn o să-şi ţină cuvântul, dar, în acelaşi timp, vă temeaţi că ar fi putut să n-o facă. Atunci, după telefon, nimeni nu l-ar fi crezut.

– Nimeni nu te va crede. Ai fost obligată să-ţi câştigi onorariul, domnişoară Gray. Explicaţia dumitale este ingenioasă; este chiar ceva plauzibil în câteva dintre detalii, dar ştiu şi eu că nici un ofiţer de poliţie pe lumea asta nu te va lua în serios. Este o şansă pentru dumneata că nu poţi să-l întrebi pe Lunn. Dar Lunn, aşa cum mi s-a spus, este mort. A murit într-un accident de circulaţie.

– Ştiu, am văzut. A încercat să mă ucidă azi-noapte. Ştiai asta? Ceva mai devreme, a încercat să mă sperie, să părăsesc casa. Era oare din cauză că începuse să se lămurească adevărul?

– Dacă a încercat să te ucidă, şi-a depăşit instrucţiunile. Nu i-am cerut decât să te ţină sub observaţie. Te-am angajat ca să te ocupi numai de această problemă, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, dacă-ţi aminteşti. Voiam să mă asigur că asta faci, dar nu trebuie să-ţi laşi imaginaţia să zburde în afara acestei încăperi. Nici poliţia, nici judecătorii nu agreează nici calomniile, nici aceste isterii ilogice. Şi ce-ai putea să dovedeşti? Nimic. Soţia mea a fost incinerată. Nu există nimic viu sau mort pe pământ care să probeze că Mark nu era fiul ei.

Cordelia interveni:

– L-ai vizitat pe doctorul Gladwin ca să te asiguri că este prea senil pentru a da o declaraţie împotriva dumitale. Nu trebuia să te îngrijorezi. El niciodată nu te-a suspectat, nu-i aşa? L-ai ales ca doctor pentru soţia dumitale tocmai pentru că era bătrân şi incompetent. Dar am un mic capăt de acuzare, pe care vi-l aducea.

– Ar trebui să-l cauţi mai bine. Nimic din Lunn, cu excepţia oaselor, nu a mai rămas în urma accidentului.

– Există încă îmbrăcămintea de femeie. Chiloţii negri şi sutienul. Cineva poate să-şi amintească cine le-a cumpărat şi, în mod particular, dacă persoana este un bărbat.

– Bărbaţii cumpără adesea lenjerie de damă pentru femeile lor, dar dacă aş fi plănuit o asemenea crimă nu cred că tocmai cumpărătorul accesoriilor m-ar fi supărat. Ar putea o vânzătoare grăbită sau o casieriţă dintr-un magazin mare plin de oameni să-şi amintească o cumpărătură obişnuită, o cumpărătură plătită cu banii jos, făcută de un client necunoscut în momentul cel mai de vârf al zilei? Omul putea chiar să poarte o deghizare simplă, dar, oricum, mă îndoiesc teribil că ea ar fi observat faţa lui. Aşteptai, într-adevăr, ca să-şi amintească, după săptămâni, de treaba asta? Să-l identifice pe unul dintre miile de cumpărători, şi încă s-o facă cu suficientă certitudine pentru a satisface un juriu? Şi dacă ar face-o, ce-ai putea să probezi, fără să ai hainele despre care e vorba? Fii sigură de un lucru, domnişoară Gray, dacă aş fi nevoit să ucid, aş face-o eficient. N-aş putea fi găsit pe picior greşit! Dacă poliţia va afla vreodată cum a fost găsit fiul meu – şi se poate foarte bine să afle, de vreme ce mai sunt şi alţii care o ştiu –, asta nu va face decât să-i convingă şi mai mult că el s-a sinucis. Moartea lui Mark a fost necesară şi, din nefericire, ca în cele mai multe morţi de acest fel, a servit unui scop. Fiinţele umane au o irezistibilă chemare către sacrificiu. Ele mor pentru orice raţiune sau pentru lucruri iraţionale, pentru abstracţiuni lipsite de sens ca patriotism, dreptate, pace, pentru idealurile altor oameni, pentru puterea altor oameni, pentru o palmă

de pământ. Dumneata, nu am nici o îndoială, ţi-ai da viaţa ca să salvezi un copil, sau dacă ai fi convinsă că acest sacrificiu ar determina găsirea unui leac pentru cancer.

– Aş putea. Mi-ar plăcea să cred c-aş putea, dar mi-ar plăcea ca decizia să fie a mea, nu a dumneavoastră.

– Desigur. Asta te-ar putea umple de emoţiile satisfacţiei atât de necesare. Dar n-ar putea să altereze faptul morţii dumitale, nici rezultatul acestei morţi. Şi n-ai să-mi spui că ceea ce fac eu aici este mai puţin important decât o viaţă omenească. Scuteşte-mă de această ipocrizie. Nu ştii şi eşti incapabilă să înţelegi valoarea a ceea ce fac eu. Ce reprezintă moartea lui Mark pentru dumneata? N-ai auzit niciodată de el până ai venit la casa Garforth!

Cordelia spuse:

– Pentru Gary Webber reprezinţi foarte mult.

– Ar trebui să pierd tot ce-am realizat numai pentru că Gary Webber are nevoie de cineva cu care să joace squash sau cu care să discute istorie? Dintr-odată o privi pe Cordelia în faţă şi spuse brusc: Ce se întâmplă? Eşti bolnavă?

– Nu sunt bolnavă. Ştiam că am dreptate. Ştiam că raţionamentele mele erau adevărate, dar nu pot să cred asta. Nu pot să cred că o fiinţă umană poate să fie atât de diabolică.

– Dacă dumneata eşti capabilă să-ţi imaginezi asta, ei bine, eu sunt capabil s-o fac. N-ai aflat încă acest lucru despre fiinţele umane, domnişoară Gray? Este ceea ce ai numi răutatea umană.

Brusc, Cordelia nu mai putu să suporte acest cinism fără margini. Ţipă, protestând cu înfocare:

– Dar la ce foloseşte să facem lumea mai frumoasă dacă oamenii care trăiesc în ea nu se iubesc.

Îl provocase, în sfârşit, să se înfurie.

– Dragostea! Cel mai demonetizat cuvânt în circulaţie. Are vreun sens pe care ai putea să mi-l dai exceptând câteva conotaţii particulare? Ce înţelegi prin dragoste? Că fiinţele umane trebuie să înveţe să trăiască împreună într-o preocupare decentă pentru

binele fiecăruia? Legea te obligă la asta. Cel mai bun dintre cei mai buni... În afară de câteva declarații de bun-simț sau alte filosofii, toate sunt abstracții metafizice. Sau vrei să definești dragostea în sensul ei creștin, de caritate. Citește istoria, domnișoară Gray. Vezi spre ce grozăvii, ce violență, ce ură și ce represiuni a fost condusă specia umană de religia iubirii. Dar poate că preferi o definiție mai feminină, mai individuală: dragostea ca o comuniune pasională cu altă persoană. Această comuniune personală intensă sfârșește întotdeauna în gelozie și sclavie. Dragostea este mai distructivă decât ura. Dacă vrei să-ți dedici viața unui anume scop, dedic-o acestei idei.

– Înțeleg prin dragoste că un părinte își iubește copilul!

– Probabil, cu atât mai rău pentru amândoi, dar dacă el, părintele, nu iubește, nu există putere pe pământ care să poată să-l stimuleze sau să-l oblige la asta. Și unde nu există dragoste, nu poate fi nici una dintre obligațiile dragostei.

– Puteai să-l lași să trăiască. Banii nu aveau importanță pentru el. Ar fi înțeles că ai nevoie să țină secretul.

– Ar fi putut? Cum am fi putut el sau eu să explicăm refuzul lui față de o asemenea avere în numai patru ani. Oamenii care vor să-și mulțumească ceea ce numesc conștiința lor nu sunt niciodată siguri. Fiul meu era un îngâmfat care credea în dreptate. Cum aș fi putut să mă las pe mine și munca mea pe mâinile lui.

– Acum, ești într-ale mele, Sir Ronald.

– Greșești. Nu sunt în mâinile nimănui. Din nefericire pentru dumneata, magnetofonul acesta este oprit. Nu avem nici un martor. Nu vei repeta nimic din ceea ce s-a spus în această cameră nimănui din afară. Dacă o vei face, te voi distruge, te voi face inaptă de muncă, domnișoară Gray. La început, voi determina falimentul acelei patetice afaceri a dumitale. După cele povestite de domnișoara Leaming, nu va fi prea greu. Calomniile pot cu greu să obțină iertarea celor din jur. Amintește-ți asta

de câte ori vei fi tentată să vorbeşti; te vei răni pe dumneata, vei răni memoria lui Mark, dar nu mă vei răni pe mine.

Cordelia nu şi-a dat seama de cât timp erau priviţi de silueta înaltă, în halat roşu şi cât ascultase umbra din uşă. N-a ştiut cât de mult auzise şi în ce clipă se îndepărtase tăcută, dar acum acea umbră roşie înainta fără zgomot pe covorul gros, cu privirea fixată pe chipul din spatele biroului şi cu arma îndreptată spre pieptul lui. O privi, fascinată de groază, fără suflare. Ştia exact ce avea să se întâmple. Îi trebuiră mai puţin de trei secunde, dar ele se scurseră încet ca minutele. Desigur, ar fi fost timp să se strige după ajutor, timp să opună rezistenţă, timp să sară înainte şi să smulgă pistolul din mâna întinsă. Desigur, ar fi fost timp ca el să strige după ajutor. El se ridicase pe jumătate nevenindu-i să creadă şi privise gura pistolului cu o oarbă neîncredere. Apoi, întoarse capul către Cordelia ca într-o implorare. Ea nu va uita niciodată această privire. Era mai presus de groază, ori de speranţă. Nu mai era decât acceptarea oarbă a sorţii.

A fost o execuţie, curată, lipsită de grabă, cu o precizie de ritual. Glonţul intră în spatele urechii drepte. Trupul tresări în aer, umerii se încovoiară şi căzură moi în faţa Cordeliei, ca şi cum oasele ar fi fost topite în ceară şi căzu diform, în cele din urmă, peste birou. Ca şi Bernie, gândi ea. Ca şi tatăl ei.

– Mi-a ucis fiul! spuse domnişoara Leaming.

– Fiul dumitale?

– Desigur. Mark era fiul meu. Fiul lui şi al meu. Credeam că ţi-ai dat seama...

Stătea cu arma în mână, privind cu ochii lipsiţi de expresie pe fereastră, spre pajişte. Nu se auzea nici un sunet, nimic nu se mişca. Domnişoara Leaming adăugă:

– Avea dreptate când a spus că nimeni nu-l poate atinge. Nu există nici o dovadă!

– Cum ai putut să-l ucizi? Cum ai putut să fii atât de sigură? ţipă Cordelia.

Fără să lase pistolul din mână, domnişoara Leaming băgă mâna în buzunarul halatului, apoi, o puse pe birou. Un mic cilindru auriu se rostogoli pe suprafaţa lustruită spre Cordelia, apoi se opri. Domnişoara Leaming continuă:

– Rujul era al meu. L-am găsit cu câteva minute în urmă în buzunarul smochingului său. Nu-l mai îmbrăcase de la ultimul dineu de la facultate din noaptea morţii lui Mark. A avut întotdeauna o manie. Instinctiv, băga obiectele mici în buzunar.

Cordelia nu avusese nici un dubiu în ceea ce priveşte vinovăţia lui Sir Ronald, dar acum fiecare nerv al ei voia asigurări în plus.

– Dar putea să-l pună cineva acolo! Ar fi putut să-l pună Lunn, ca să-l acuze.

– Lunn nu l-a omorât pe Mark. Era în pat cu mine când a murit Mark. M-a lăsat numai cinci minute ca să dea un telefon scurt, după ora opt.

– Te iubeai cu Lunn?

– Nu te uita aşa la mine. Am iubit un singur om în viaţă, şi acela este cel pe care tocmai l-am ucis. Vorbeşte despre lucruri pe care le înţelegi. Dragostea nu avea nimic de-a face cu ceea ce eu şi Lunn aveam nevoie unul de la celălalt.

Fu un moment de tăcere, apoi Cordelia întrebă:

– Mai este cineva în casă?

– Nu. Servitorii sunt la Londra. Şi nimeni nu lucrează târziu în laborator, în noaptea asta.

Şi Lunn era mort. Domnişoara Leaming spuse cu o oboseală plină de resemnare.

– N-ar fi mai bine să telefonezi la poliţie?

– Vrei s-o fac eu?

– Ce mai contează?

– Contează, fiindcă înseamnă puşcărie. Înseamnă să-ţi pierzi libertatea. Şi chiar vrei ca adevărul să iasă la lumină în faţa unui

juriu? Vrei să știe toți cum a murit fiul dumitale și cine l-a ucis? Asta este ceea ce Mark însuși ar fi vrut?

– Nu. Mark niciodată nu a crezut în pedeapsă. Spune-mi ce trebuie să fac?

– Trebuie să ne apucăm de treabă și să facem cu grijă un plan. Trebuie să avem încredere una în cealaltă și trebuie să fim inteligente.

– Suntem inteligente. Ce trebuie să facem?

Cordelia își scoase batista și o lăsă să cadă peste pistol, luă arma de la domnișoara Leaming și o puse pe birou. Ea apucă încheitura subțire a femeii și, în ciuda multelor proteste, o presă pe palma lui Sir Ronald simțind în întregime răceala și desfăcând degetele țepene, dar vii pentru a le împreuna cu cele moi, lipsite de viață.

– Ar putea să fie reziduuri ale împușcăturii. Nu știu cu adevărat multe despre asta, dar poliția poate să facă teste. Acum spală-te pe mâini și adu-mi o pereche de mănuși subțiri. Repede!

Domnișoara Leaming ieși fără un cuvânt. Rămasă singură, Cordelia își îndreptă privirea spre omul de știință mort. Căzuse cu bărbia pe birou, cu brațele atârnând de o parte și de alta, cu o privire fixă, neplăcut de hotărâtă, care îi dădea o aparență de luciditate răuvoitoare. Cordelia nu-l putea privi în ochi, dar era conștientă că nu simte nimic: nici ură, nici furie, nici milă. Merse spre fereastra deschisă și privi afară, în grădină, cu acea curiozitate specială a unui musafir care așteaptă singur într-o cameră ciudată. Aerul era cald și liniștit. Mireasma de trandafiri venea în valuri prin fereastra deschisă, alternând dulceața lor bolnăvicioasă cu o prospețime care încerca să-i șteargă totul din memorie.

Acest hiat curios de pace și atemporalitate trebuie să fi durat mai puțin de o jumătate de minut. Apoi, Cordelia începu să-și croiască în minte planul; se gândi la cazul Clandon. Revăzu ca într-un film totul: pe ea și pe Bernie stând călare pe un copac căzut în pădurea Epping și mâncându-și prânzul la picnic. Îi

revenirǎ în minte mirosul de drojdie al chiflelor proaspete, al untului şi al brânzei picante, mirosul greu de ciuperci şi de codru de varǎ. El lǎsase pistolul rezemat de coaja copacului între ei şi murmurase spre ea cu gura plinǎ de pâine şi brânzǎ: „Cum te-ai împuşca în spatele urechii drepte? Hai, Cordelia, aratǎ-mi".

Cordelia luase pistolul în mâna dreaptǎ cu degetul arǎtǎtor pus uşor pe trǎgaci şi cu o oarecare dificultate îşi trase braţul înapoi ca sǎ punǎ gura pistolului la baza craniului. „Aşa? Nu prea te pricepi. În nici un caz, dacǎ trebuie sǎ foloseşti un pistol. Asta este greşeala mǎruntǎ pe care a fǎcut-o doamna Clandon şi pentru care era aproape sǎ fie spânzuratǎ. Ea şi-a împuşcat soţul în spatele urechii drepte cu revolverul lui de serviciu şi, apoi, a încercat sǎ simuleze o sinucidere. Dar i-a pus un deget greşit pe trǎgaci. Dacǎ el s-ar fi împuşcat, într-adevǎr, în spatele urechii drepte, atunci ar fi apǎsat trǎgaciul cu degetul mare şi ar fi ţinut revolverul cu palma pe dupǎ spatele patului! Îmi amintesc foarte bine cazul. Era prima crimǎ la care lucram cu comisarul Dalgliesh. Doamna Clandon a mǎrturisit totul, în cele din urmǎ. Ce s-a întâmplat cu ea, Bernie? A fost condamnatǎ. Probabil, ar fi fost acuzatǎ de omor prin imprudenţǎ dacǎ n-ar fi încercat sǎ mistifice sinuciderea. Juriului nu-i plǎcuserǎ multe, cum ar fi cele auzite despre micile obiceiuri ale maiorului Clandon."

Dar domnişoara Leaming n-ar fi putut fi încadratǎ la omor prin imprudenţǎ fǎrǎ sǎ spunǎ întreaga poveste a morţii lui Mark. Acum ea venise înapoi în camerǎ şi îi întinse Cordeliei o pereche de mǎnuşi fine de bumbac. Cordelia spuse:

– Cred cǎ ar fi mai bine sǎ aştepţi afarǎ. Dacǎ nu vezi nimic n-o sǎ trebuiascǎ sǎ-ţi baţi capul sǎ uiţi ceva. Ce fǎceai când m-ai întâlnit în hol?

– Îmi pregǎteam bǎutura mea de noapte, un whisky.

– Deci, m-ai întâlnit din nou ieşind din birou când duceai bǎutura în camera dumitale. Du-te acum şi lasǎ paharul pe masa din hol. Aceste detalii pe care poliţia le observǎ întotdeauna.

Rămasă singură, Cordelia ridică pistolul. Era îngrozitor cât de respingătoare i se părea acum greutatea metalului inert. Ce ciudat că ea îl privise întotdeauna ca pe o jucărie incapabilă de a face un rău. Îl șterse cu grijă cu batista, îndepărtând amprentele domnișoarei Leaming, apoi puse ea mâna pe el. Era pistolul ei. Era de așteptat să se găsească câteva dintre amprentele ei pe butoi împreună cu cele ale mortului. Puse pistolul pe masă și-și trase mănușile. Asta era partea cea mai dificilă. Apucă pistolul cu precauție și-l puse pe mâna dreaptă inertă. Presă degetul mare puternic pe trăgaci, apoi înfășură mâna rece, lipsită de rezistență în jurul butoiului ca și cum ar fi fost apucat din spate. Apoi întinse din nou degetele și lăsă pistolul să cadă. Acesta lovi covorul cu o lovitură surdă. Apoi își scoase mănușile și ieși afară, la domnișoara Leaming, în hol, închizând cu grijă ușa biroului în spatele ei.

– Ai face mai bine să pui astea înapoi de unde le-ai luat, nu trebuie să le lăsăm aruncate pe aici prin jur, ca să le găsească poliția.

Domnișoara Leaming ieși numai câteva secunde, apoi se întoarse imediat. Când reveni, Cordelia îi spuse:

– Acum trebuie să acționăm ca și cum ceea ce vom spune s-ar fi întâmplat. Mă întâlnești când ies din cameră. Am fost la Sir Ronald cu două minute în urmă. Pui jos paharul de whisky, pe masa din hol, și vii cu mine spre ușa din față. Spui, ce-ai putea spune?

– Ți-a plătit?

– Nu, o să vin dimineață după bani. Regret, dar nu am avut succes. I-am spus lui Sir Ronald că nu vreau să continui să mai lucrez la acest caz.

– Nu trebuie să-ți faci griji din cauza asta, domnișoară Gray. A fost de la început o nebunie.

Mergeau acum amândouă spre ușa din față. Dintr-odată, domnișoara Leaming se întoarse spre Cordelia și spuse repede cu vocea ei normală:

– Mai există un lucru pe care ar fi mai bine să-l ştii. Eu am fost cea care l-am găsit mai întâi pe Mark şi am falsificat sinuciderea. Mă sunase devreme în dimineaţa aceea şi-mi ceruse să-l caut. Nu puteam să plec decât după nouă din cauza lui Lunn; nu voiam ca el să devină suspicios.

– Dar nu ţi s-a întâmplat să te gândeşti când l-ai găsit pe Mark că poate fi ceva ciudat în legătură cu moartea lui? Uşa era descuiată cu toate că perdelele erau trase. Rujul lipsea.

– Nu am suspectat pe nimeni de nimic până astă-noapte când am stat în umbră şi te-am auzit vorbind. Noi toţi suntem teribil de sofisticaţi din punct de vedere sexual în zilele noastre. Am crezut ce am văzut. Totul era o oroare, dar ştiam ce trebuie să fac. Am lucrat repede, îngrozită că ar putea veni cineva. I-am spălat faţa cu batista mea cu apă de la chiuveta din bucătărie. Părea că rujul n-o să se ia niciodată. L-am dezbrăcat şi i-am tras blugii, care erau aruncaţi pe spatele scaunului. N-am mai stat să-i pun pantofii, asta nu părea important. Biletul bătut la maşină a fost partea cea mai grea. Ştiam că trebuie să aibă la el cartea lui Blake undeva în căsuţă şi pasajul pe care l-am ales era mult mai convingător decât o scrisoare obişnuită de adio. Clinchetul maşinii de scris suna incredibil de tare în liniştea aceea. Eram îngrozită că cineva ar putea auzi. Ţinuse un fel de jurnal. Nu era timp să-l citesc, aşa că l-am ars în soba din camera de zi. La sfârşit de tot, am înfăşurat hainele şi fotografiile şi le-am adus înapoi aici ca să fie arse în laborator.

– Ai scăpat una dintre poze în grădină. Şi nu ai reuşit să-i ştergi în totalitate rujul de pe faţă.

– Cum ţi-ai dat seama?

Cordelia nu replică imediat. Orice s-ar fi întâmplat trebuia s-o ţină departe pe Isabelle de Lasterie.

– Nu eram sigură dacă dumneata ai fost cea care l-ai găsit prima, dar mă gândeam că aşa trebuie să fi fost. Au fost patru lucruri care m-au pus pe gânduri. N-ai vrut ca eu să investighez moartea lui Mark; studiaseşi literatura engleză la Cambridge şi

puteai să ştii unde se găseşte citatul din Blake; eşti o dactilografă experimentată şi nu am crezut o clipă că biletul a fost bătut de un amator, în ciuda faptului că ai făcut să arate ca şi cum ar fi fost scris de Mark; când am fost prima dată la casa Garforth şi-am întrebat despre scrisoarea de adio, mi-ai dat întregul citat din Blake; versiunea dactilografiată avea zece cuvinte mai puţin. Am observat asta când am vizitat secţia de poliţie şi mi s-a arătat biletul. M-a trimis direct la dumneata. A fost cea mai puternică dovadă pe care am avut-o.

Ajunseseră acum la maşină şi se opriseră.

Cordelia spuse:

– Nu trebuie să pierdem prea mult timp înainte de a suna la poliţie. Cineva putea auzi împuşcătura.

– Nu prea se poate. Suntem la o oarecare distanţă de sat. O auzim acum?

– Da, o auzim acum.

Urmă o pauză de o secundă şi apoi Cordelia spuse:

– Ce-a fost asta, a sunat ca o împuşcătură!

– Nu poate fi o împuşcătură. E probabil un rateu de la o maşină.

Domnişoara Leaming vorbea ca o actriţă proastă. Cuvintele erau şterse, neconvingătoare. Dar ea le spusese. Putea deci să şi le amintească.

– Dar nu trece nici o maşină. Şi zgomotul a venit din casă.

Priviră una la cealaltă, apoi alergară împreună prin uşa deschisă în hol. Domnişoara Leaming se opri un moment şi o privi pe Cordelia în faţă, înainte de a-i deschide uşa. Cordelia venea în spatele ei. Domnişoara Leaming exclamă:

– A fost împuşcat! E mai bine să telefonezi la poliţie.

Cordelia interveni:

– Nu trebuie să spui asta! Nu trebuie nici măcar să gândeşti aşa! Mergi întâi spre el şi apoi spune: „S-a împuşcat, mai bine să telefonăm la poliţie".

Domnişoara Leaming privi fără emoţie trupul amantului ei, apoi camera de jur împrejur. Uitându-şi rolul, întrebă:

– Ce-ai făcut aici? Ce facem cu amprentele?

– Nu contează, am avut grijă de asta. Tot ce trebuie să-ţi aminteşti este că nu ştiai că aveam o armă când am venit prima dată în casa Garforth; nu ştiai că Sir Ronald mi-a luat-o. N-ai văzut pistolul meu până în clipa asta. Când am sosit azi-noapte, m-ai condus înspre birou şi m-ai întâlnit din nou când am ieşit, câteva minute mai târziu. Am mers împreună spre maşină şi-am vorbit ce-am vorbit adineauri. Am auzit împuşcătura, am făcut exact ce am făcut cu câteva clipe înainte. Uită orice altceva s-a întâmplat. Când te vor întreba, nu broda, nu inventa, nu-ţi fie teamă să spui că nu-ţi poţi aminti. Şi-acum sună la poliţia din Cambridge.

Trei minute mai târziu, stăteau în picioare în uşa deschisă aşteptând să sosească poliţia. Domnişoara Leaming spuse:

– Nu trebuie să mai vorbim când ei vor fi aici. Şi mai ales nu trebuie să ne întâlnim sau să arătăm un interes particular una alteia. Ei vor crede că nu poate fi o crimă dacă nu suntem amândouă amestecate. Şi de ce am conspira împreună când ne-am întâlnit doar o dată înainte şi când chiar nu ne agreem una pe cealaltă.

Avea dreptate, se gândi Cordelia. Ele chiar nu se plăceau una pe cealaltă. Ei aici nu-i păsa dacă Elisabeth Leaming ar merge la puşcărie; îi păsa numai dacă mama lui Mark va fi închisă. Avea grijă, de asemenea, ca adevărul despre moartea lui să nu fie niciodată cunoscut. Puterea acestei hotărâri o lovi precum ceva iraţional. Pe el nu-l mai putea ajuta nimic acum şi, oricum, nu fusese un băiat căruia să-i pese prea mult de ce gândeşte lumea despre el.

Dar Ronald Callender îi profanase trupul după moarte; plănuise să facă din el un obiect îngrozitor de privit şi demn de milă. Îşi îndreptă privirea către Ronald Callender. Ea nu voise

ca el să moară; nici măcar n-ar fi fost în stare să apese pe trăgaci. Dar acum el era mort şi ea nu încerca nici un regret şi nici nu se putea simţi un instrument plătit care l-a pedepsit pentru propria lui crimă. Ar fi fost folositor, nu mai mult decât atât, ca domnişoara Leaming să nu fie pedepsită. Privind afară prin întunericul nopţii de vară şi aşteptând să audă sirena maşinilor de poliţie, Cordelia acceptă o dată pentru totdeauna întrega enormitate şi justificare a ceea ce făcuse şi ceea ce plănuia să facă de acum încolo. Niciodată mai târziu nu simţi nici cea mai mică urmă de regret sau de remuşcări.

Domnişoara Leaming îi întrerupse gândurile:

– Sunt câteva lucruri despre care presupun că ai vrea să mă întrebi, lucruri pe care ai dreptul să le ştii. Ne putem întâlni după slujbă, în Capela Regală a Colegiului, în prima duminică după anchetă. Mă voi strecura printre draperii în spatele altarului în timp ce dumneata vei fi în naos. Va părea suficient de natural să ne întâlnim acolo din întâmplare, bineînţeles dacă vom fi amândouă libere.

Cordelia fu surprinsă să vadă că domnişoara Leaming se autoacuza din nou. Răspunse:

– Vom fi libere! Dacă suntem cu capul pe umeri, nu putem greşi!

Urmă un moment de tăcere. Domnişoara Leaming întrebă:

– A trecut destul timp. N-ar fi trebuit să fie deja aici?

– Nu vor mai întâzia prea mult.

Brusc, domnişoara Leaming începu să râdă şi spuse cu o amărăciune nedisimulată:

– Ce ar putea să ne sperie de fapt? Vom avea de-a face numai cu bărbaţi.

Se puseră amândouă pe aşteptat în tăcere. Auziră maşinile apropiindu-se, înainte de a vedea girofarurile învârtindu-se deasupra, luminând fiecare pietricică, făcând să se vadă mai clar plantele de la marginea straturilor, scăldând într-o lumină albastră bătrâna glicină şi orbindu-i pe eventualii privitori. Apoi

luminile slăbiră în timp ce maşinile opreau încet în faţa casei. Umbre întunecate se iviră înaintând fără grabă, dar hotărât. Holul se umplu iute de oameni ai legii, solizi, calmi şi câţiva detectivi în civil. Cordelia se lipi de perete şi domnişoara Leaming fu cea care le ieşi înainte, le vorbi cu o voce scăzută şi îi conduse în birou.

Doi oameni în uniformă fură lăsaţi în hol. Discutau fără s-o bage în seamă pe Cordelia. Colegii lor îşi foloseau bine timpul. Probabil că folosiseră telefonul din birou pentru că mai multe maşini cu oameni începură să sosească. Mai întâi medicul legist, recunoscut după geanta sa, chiar dacă n-ar fi fost întâmpinat cu cuvintele:

– Bună seara, doctore, pe aici vă rog.

Cât de des trebuie să fi auzit el această frază! Îi aruncă o privire scurtă, plină de curiozitate, Cordeliei, în timp ce tropăia prin hol, un om mititel, gras, nepieptănat, cu obrazul mototolit şi iritat ca al unui copil sculat cu forţa din somn. Apoi sosiră un fotograf civil cărându-şi aparatul, trepiedul şi cutia cu restul echipamentului, un expert în amprente, doi alţi civili pe care Cordelia – instruită în sensul ăsta de Bernie – îi ghici ca fiind ofiţeri criminalişti. Aşadar, tratau cazul ca pe o moarte suspectă. Şi de ce nu? Era suspectă!

Capul familiei era prăbuşit, mort, dar casa era încă vie. Poliţiştii vorbeau nu chiar în şoaptă, dar cu nişte voci normale, scăzute, neimpresionate de moarte. Erau profesionişti şi îşi făceau meseria, totul fiind la ei intrat în rutină. Fuseseră iniţiaţi în misterele morţii violente; victimele nu le produceau nici o strângere de inimă. Văzuseră prea multe trupuri de oameni morţi: trupuri zdrobite în accidente de maşini, fărâmiţate şi încărcate cu greu în ambulanţe; trase de cârlig sau în plase din adâncimile râurilor; scoase de lopeţi la suprafaţă pe jumătate putrezite din pământul desfundat. Ca şi doctorii, ei erau amabili, blânzi şi condescendenţi faţă de neiniţiaţi, ţinând pentru ei îngrozitoarele cunoştinţe.

Acest corp, pe vremea când putea respira, fusese mult mai important decât altele. El nu mai era important acum, dar putea să le facă unele necazuri. Trebuiau să fie mult mai meticuloşi, mult mai plini de tact. Dar deocamdată acesta era un caz şi atât.

Cordelia stătea singură şi aştepta. Dintr-odată, fu copleşită de oboseală. Nu mai tânjea după nimic, decât să-şi pună capul pe jumătate de masă şi să doarmă. Fu cu greu conştientă de trecerea domnişoarei Leaming prin hol spre salon, împreună cu un ofiţer înalt care-i vorbea.

Nimeni nu băgase de seamă făptura mică în imensul jerseu de lână stând rezemată de perete. Cordelia dorea să rămână trează. Ştia ce trebuie să spună; totul era destul de clar în mintea ei. Numai dacă ei ar veni odată s-o întrebe şi-apoi ar lăsa-o să doarmă.

Evenimentul nu se petrecu înainte ca fotograful şi specialistul în amprente să-şi termine munca, dar atunci unul dintre oficialii mai în vârstă veni la ea. Niciodată după aceea nu a mai fost în stare să-şi amintească faţa lui, dar îşi amintea bine vocea lui, grijulie, o voce fără inflexiuni, din care orice urmă de emoţie fusese exclusă, ţinea pistolul ei arătându-i-l. Pistolul se oglindea în palma lui deschisă, protejat cu o batistă de contactul cu alte amprente.

– Recunoşti această armă, domnişoară Gray?

Cordelia se gândi că e ciudat că a folosit cuvântul armă; de ce nu folosise chiar cuvântul pistol?

– Cred că da. Cred că trebuie să fie a mea.

– Nu eşti sigură?

– Ar trebui să fie a mea, numai dacă Sir Ronald nu a avut una la fel. Mi-a luat-o când am venit prima dată aici, acum cinci zile. Mi-a promis că mi-o dă înapoi când voi veni mâine-dimineaţă după bani.

– Aşa, deci asta este numai a doua oară când te afli în casa asta?

– Da!

– Te-ai mai întâlnit vreodată cu Sir Ronald Callender sau cu domnişoara Leaming înainte?

– Nu. Până în clipa când Sir Ronald a trimis după mine ca să preiau cazul.

El plecă. Cordelia rămase cu spatele rezemat de perete şi prinse o porţie scurtă de somn. Un alt oficial veni la ea. De data asta, era însoţit de un om în uniformă care lua notiţe. Erau mai multe întrebări. Cordelia îi spuse povestea ei pregătită dinainte. Ei o scriseră fără comentarii şi plecară.

Trebuie să fi moţăit. Se deşteptă văzând un ofiţer înalt, în uniformă, aplecat asupra ei. Îi spuse:

– Domnişoara Leaming a făcut ceai în bucătărie, domnişoară. Poate că v-ar plăcea să-i daţi o mână de ajutor. Se găseşte câte ceva de făcut, nu-i aşa?

Cordelia se gândi: „Se pregătesc să ridice corpul“.

Spuse:

– Nu ştiu unde este bucătăria.

Ea văzu licărirea din ochii lui.

– O, nu ştiţi domnişoară. Sunteţi străină pe aici, nu-i aşa? Ei bine, ăsta-i drumul.

Bucătăria era în spatele casei. Mirosea a mirodenii, ulei şi suc de roşii, aducându-i aminte Cordeliei de mesele luate în Italia cu tatăl ei. Domnişoara Leaming dăduse jos ceşti dintr-un bufet uriaş. Un ceainic electric şuiera deja scoţând aburi.

Poliţistul se aşeză, aşa că nu se cuvenea să fie lăsat singur. Cordelia întrebă:

– Pot să ajut cu ceva?

Domnişoara Leaming nu se uită spre ea.

– Sunt nişte biscuiţi în cutia aia de tablă. Poţi să-i pui pe o tavă. Laptele e în frigider.

Cordelia se mişcă asemenea unui automat. Sticla de lapte părea un tub de gheaţă în mâinile ei, capacul de metal al cutiei de biscuiţi rezistă degetelor ei obosite, aşa că îşi rupse o unghie încercând să-l desfacă. Observă toate amănuntele din bucătărie –

un calendar de perete cu Sfânta Teresa de Avila; fața sfintei era nenatural de alungită și palidă, așa că ea arăta ca o domnișoară Leaming sanctificată; o maimuță din porțelan chinezesc cu două coșuri de flori artificiale, capul ei melancolic fiind încununat de o minusculă pălărie de paie; un imens bol albastru cu ouă cafenii.

Erau două tăvi. Sergentul de poliție o luă pe cea mai mare de la domnișoara Leaming și merse cu ea spre hol. Cordelia îl urmă cu cea de-a doua tavă, ținută sus pe piept, ca un copil căruia i s-a permis privilegiul de a-și ajuta mama.

Polițiștii se strânseră în jur. Luă și ea o cană și se întoarse pe scaunul ei obișnuit de lângă perete.

Deodată se auzi zgomotul unei alte mașini. Intră o femeie între două vârste, cu un șofer în uniformă, de al cărui umăr se rezema.

– Draga mea Eliza, ce înspăimântător! Trebuie să te întorci la Lodge în noaptea asta. Nu, insist. Este vreun șef pe aici?

– Nu, Marjorie. Dar acești ofițeri au fost foarte drăguți.

– Lasă-le cheile. Vor încuia casa când vor termina. Nu ești în stare să rămâi aici în noaptea asta.

Avură loc prezentări, consultări grăbite cu detectivii, în care vocea nou-venitei era dominantă. Domnișoara Leaming urcă sus cu vizitatoarea ei și apăru, cinci minute mai târziu, cu o valiză mică și haina pe braț. Ieșiră împreună escortate de șoferi și de unul dintre detectivi. Nici unul nu-și aruncă privirea spre Cordelia.

După cinci minute, inspectorul veni la Cordelia cu cheile în mână.

– Vom încuia noi casa în noaptea asta, domnișoară Gray. E timpul să mergi acasă. Te-ai gândit să rămâi la căsuță?

– Numai pentru următoarele câteva zile, dacă maiorul Markland îmi va permite.

– Arăți foarte obosită. Unul dintre oamenii mei te va conduce în mașina dumitale. Mi-ar plăcea să am o declarație scrisă

de la dumneata mâine. Ai putea să vii la secție cât de curând după micul dejun? Știi unde este?

– Da, știu.

Una dintre mașinile de poliție Panda porni înainte, urmată de Mini. Șoferul de poliție conducea repede, așteptând micuța mașină să apară de după curbe.

Capul Cordeliei atârna sprijinit de locul pe care stătea și din timp în timp se simțea aruncată spre brațul șoferului. Acesta era îmbrăcat cu o cămașă cu mâneci scurte și ea avea vag conștiința senzației plăcute pe care i-o dădea atingerea de brațul cald prin bumbac. Geamul mașinii era coborât, fusese trezită de aerul fierbinte al nopții, năvălind spre fața ei, și privea norii alunecând în acele culori de necrezut ale zorilor ivindu-se pe cer. Drumul îi părea ciudat și timpul își pierduse orice fel de măsură. Se minună de ce-a oprit mașina dintr-odată și îi luă câteva clipe ca să recunoască gardul viu întinzându-se de-a lungul drumului de țară, cu umbra amenințătoare și poarta dărăpănată. Era acasă. Șoferul o întrebă:

– Ăsta-i locul, domnișoară?

– Da, ăsta este. Dar, de obicei, o las pe Mini puțin mai departe, în jos pe drum la dreapta. Este un crâng acolo unde puteți să ieșiți în drumul principal.

– E în ordine, domnișoară.

Șoferul ieși din mașină să se consulte cu celălalt șofer. Începură să se îndepărteze încet, câțiva metri, apoi dispărură. Și acum, în sfârșit, mașina de poliție era departe și ea era singură la poartă. Fu un efort să împingă poarta și s-o deschidă printre buruieni și ocoli căsuța spre ușa din spate clătinându-se ca un om beat. Îi luă ceva timp să potrivească cheia în broască, dar asta era ultima problemă. Nu mai era nici un pistol de ascuns, nu mai era deloc nevoie să controleze banda lipită pe ferestre. Lunn era mort și ea era vie. În fiecare noapte în care dormise în căsuță, Cordelia venise acasă obosită, dar niciodată nu fusese atât de obosită ca acum. Urcă scările ca un somnambul și, prea obosită

ca să mai tragă fermoarul pentru a intra în sac, se vârî dedesubt şi nu mai ştiu nimic.

Şi, în sfârşit – Cordeliei i se părură luni şi nu zile de aşteptare – urmă o altă anchetă. Era la fel de lipsită de grabă, la fel de lipsită de formalităţi ostentative ca anchetele pe care le făcuse Bernie, dar exista desigur o diferenţă.

Aici, în locul unui pumn de dovezi patetice şi întâmplătoare care se strecurau încălzind juriul care asculta obiecţiile lui Bernie de pe banca din spate, aici erau feţele grave ale colegilor şi prietenilor, voci amuţite, şoaptele preliminare ale avocaţilor şi poliţiştilor şi un aer nedefinit de ocazie deosebită. Cordelia bănui că bărbatul cu părul alb care o întovărăşea pe domnişoara Leaming trebuie să fie avocatul ei. Îl văzuse la lucru afabil, dar nu diferit de ofiţerul de poliţie, preocupat într-un mod calm de clienţii săi, transpirând pentru confidenţele care îi erau încredinţate şi pe care trebuie să le transpună în formalităţi necesare şi plictisitoare ca într-un ritual neobişnuit, evocat într-o revistă de duminică.

Domnişoara Leaming arăta foarte palidă. Era îmbrăcată cu taiorul gri pe care îl purta când o întâlnise Cordelia prima oară, dar asortat cu o pălărioară mică neagră, mănuşi negre şi o eşarfă neagră de şifon, înnodată în jurul gâtului. Cele două femei nu se priviră una pe cealaltă. Cordelia găsi un loc la capătul unei bănci şi se aşeză acolo, neînsoţită de vreun avocat şi singură. Unul sau doi dintre poliţiştii tineri îi zâmbiră cu o blândeţe reţinută, dar plină de milă.

Domnişoara Leaming îşi depuse prima mărturie cu o voce scăzută şi studiată. Refuză jurământul, hotărâre care făcu să treacă un scurt spasm de nemulţumire pe faţa avocatului. Ea însă nu îi dădu nici o atenţie. Mărturisi că Sir Ronald fusese foarte deprimat de moartea fiului său şi că i se păruse că el se autoacuza că nu ştia ce îl îngrijorase pe Mark. Îi spusese că intenţionează să apeleze la un detectiv particular şi astfel ea avusese o întrevedere originală cu domnişoara Gray şi o adusese în casa

Garforth. Domnişoara Leaming spuse că ea se opusese acestei sugestii; ea nu văzuse în asta un scop în sine, folositor cuiva, şi se gândea că orice anchetă superficială şi infructuoasă n-ar fi făcut altceva decât să-i reamintească lui Sir Ronald tragedia. Nu ştiuse că domnişoara Gray poseda un pistol, nici dacă Sir Ronald îl luase de la ea. Nu fusese prezentă pe tot parcursul întâlnirii lor preliminare. Sir Ronald o condusese pe domnişoara Gray ca să vadă camera fiului său, în timp ce ea, domnişoara Leaming, plecase să caute o fotografie a domnului Callender pe care o ceruse domnişoara Gray.

Judecătorul o întrebă amabil despre noaptea morţii lui Sir Ronald.

Domnişoara Leaming spuse că domnişoara Gray sosise să dea primul ei raport la scurt timp după ora zece şi jumătate. Ea trecea prin holul din faţă când apăruse fata. Domnişoara Leaming accentuă că era târziu, dar că domnişoara Gray îi spusese că ea ar vrea să abandoneze cazul şi să se întoarcă în oraş. O condusese pe domnişoara Gray în birou, unde lucra Ronald. Domnişoara Gray ieşise din birou şi merseseră împreună la maşina ei; vorbiseră numai banalităţi. Domnişoara Gray îi spusese că Sir Ronald îi ceruse să se întoarcă dimineaţa pentru bani. Nu făcuse nici o menţiune despre pistol.

Sir Ronald primise de la poliţie numai cu jumătate de oră înainte un telefon care îl anunţa că asistentul său de laborator, Cristopher Lunn, murise într-un accident de circulaţie. Ea nu îi spusese domnişoarei Gray ştirea despre Lunn înaintea întrevederii cu Sir Ronald; se întâmplase să n-o facă. Fata intrase aproape imediat în birou ca să-l vadă pe Sir Ronald. Domnişoara Leaming spuse că ele stăteau amândouă vorbind lângă maşină, când au auzit împuşcătura. La început, ea a crezut că este rateu de la vreo maşină, dar apoi a realizat că zgomotul venise din casă. Amândouă au năvălit în birou şi l-au găsit pe Sir Ronald zăcând întins pe birou. Pistolul căzuse din mâna sa pe duşumea.

Nu, Sir Ronald nu îi dăduse niciodată să înțeleagă că el s-ar gândi la sinucidere. Ea credea că era foarte distrus de moartea domnului Lunn, dar era dificil de spus asta, pentru că Sir Ronald nu era un om care să-și arate emoțiile. Muncise foarte mult în ultimul timp, așa cum parcă nu mai muncise de la moartea fiului său. Dar domnișoara Leaming nu crezuse nici o clipă că Sir Ronald era un om în stare să-și pună capăt zilelor.

După ea, a urmat mărturia polițiștilor, rece, profesională, civilizată, dar dând impresia că nimic nu era nou pentru ei; ei văzuseră lucruri din astea și înainte și le vor vedea întotdeauna.

Au urmat doctorii, inclusiv medicul legist, care au susținut în fața Curții niște detalii absolut nefolositoare, privitoare la efectul focului și la dimensiunile găurii făcute de un glonț de calibru nouă în creierul uman. Judecătorul întrebă:

– Ați auzit mărturia polițiștilor că amprenta degetului mare al lui Sir Ronald era pe trăgaciul pistolului și că palma înconjurase butoiul. Ce ați putea deduce din asta?

Medicul legist privi ușor surprins că i se cere să deducă ceva, dar spuse că probabil Sir Ronald ținuse pistolul având degetul mare pe trăgaci când îl îndreptase spre cap. Medicul considera că acesta era probabil modul cel mai confortabil, având în vedere poziția rănii și modul în care fusese găsit. În sfârșit, Cordelia fu chemată în boxa martorilor și depuse jurământul. Se gândise câtva timp la importanța acestuia și se întreba dacă să urmeze exemplul domnișoarei Leaming. Erau momente, de obicei în diminețile însorite de Paște, când își dorea cu toată sinceritatea să se poată numi o bună creștină; dar în restul anului știa să fie ceea ce era, o incurabilă agnostică, înclinată însă imprevizibil spre credință. Cu toate acestea, zgomotul jurământului îi părea unul dintre acele momente în care scrupulozitățile religioase reprezentau un lux pe care nu și-l putea permite. Minciuna pe care era gata s-o spună era mult mai ticăloasă pentru că avea o urmă de blasfemie.

Judecătorul o lăsă să-şi istorisească păţania fără s-o întrerupă. Ea simţi că juriul are nedumeriri în ceea ce o priveşte, dar că nu era lipsit de înţelegere. Dintr-odată, vocea ei deveni modulată, cu un accent folosit de clasele de mijloc, accent care o enerva grozav în copilărie şi pe care nu-l putea suporta la alţi oameni, dar care acum îi oferea un avantaj. Era îmbrăcată cu un taior şi îşi adusese o eşarfă mare de şifon negru ca să-şi acopere capul. Îşi aminti că trebuie să se adreseze judecătorului cu „domnule"!

După ce confirmă pe scurt mărturia domnişoarei Leaming despre cum a fost invitată să cerceteze cazul, judecătorul îi spuse:

– Şi acum, domnişoara Gray, ai vrea să explici Curţii ce s-a întâmplat în noaptea în care a murit Sir Ronald Callender?

– Hotărâsem, domnule, că nu mai vreau să mai merg mai departe cu cazul. Nu descoperisem nimic folositor şi nu credeam că mai era ceva de descoperit. Locuisem în căsuţa unde Mark Callender îşi petrecuse ultimele săptămâni din viaţă şi începusem să cred că tot ceea ce făcusem era greşit şi că luasem bani numai pentru că îmi vârâsem nasul în viaţa particulară a cuiva. Am hotărât dintr-odată să-i spun lui Sir Ronald că vreau să termin cu acest caz. Am venit cu maşina la casa Garforth. Am ajuns acolo în jurul orei zece şi jumătate. Ştiam că este târziu, dar eram nerăbdătoare să mă întorc la Londra în dimineaţa următoare. Am văzut-o pe domnişoara Leaming în timp ce traversa holul şi mi-a făcut semn să merg înainte ca să intru în birou.

– Vrei să fii atât de drăguţă şi să explici Curţii cum l-ai găsit pe Sir Ronald?

– Părea foarte obosit şi absent. Am încercat să-i explic de ce voiam să renunţ la caz, dar nu sunt sigură că m-a auzit. Mi-a spus să mă întorc a doua zi dimineaţă pentru bani, iar eu i-am spus că nu vreau să-i încarc lista de bani pentru cheltuieli, dar mi-ar plăcea să mi se înapoieze arma. El a dat numai din

mână şi a spus: „Mâine-dimineaţă, domnişoară Gray! Mâine-dimineaţă".

– Şi apoi ai plecat?

– Da, domnule. Domnişoara Leaming m-a condus înapoi la maşină şi eram gata să pornesc motorul când amândouă am auzit împuşcătura.

– N-ai văzut pistolul în apropierea lui Sir Ronald în timp ce erai în birou cu el?

– Nu, domnule.

– Nu ţi-a povestit despre moartea domnului Lunn şi nu ţi-a sugerat că ar fi intenţionat să se sinucidă?

– Nu, domnule.

Judecătorul mâzgăli ceva pe hârtiile din faţa lui. Fără s-o privească pe Cordelia, îi spuse:

– Şi acum, domnişoară Gray, eşti atât de drăguţă să explici Curţii cum a ajuns Sir Ronald în posesia armei dumitale?

Era partea cea mai dificilă, dar Cordelia se gândise la ea. Poliţia din Cambridge fusese foarte minuţioasă în acest sens. Ei îi puseseră aceleaşi întrebări, repetate mereu. Ea ştia exact acum cum ajunsese Sir Ronald să aibă arma ei. Îşi aminti ceva din dogma Dalgliesh, atât de evocată de Bernie, care i se păruse atunci un sfat mai bun pentru un criminal decât pentru un detectiv: „Nu spune niciodată o minciună nefolositoare; adevărul are o autoritate imensă. Cei mai inteligenţi criminali au fost prinşi nu pentru că spuseseră o minciună esenţială, ci pentru că au continuat să mintă în amănunte lipsite de importanţă, când adevărul nu le-ar fi făcut nici un rău". Spuse deci:

– Partenerul meu, domnul Pryde, avea această armă şi era foarte mândru de ea; când s-a sinucis, am înţeles că voia ca eu să am arma. De aceea şi-a tăiat venele în loc să se împuşte, ceea ce ar fi fost mai rapid şi mai uşor.

– Erai acolo când s-a sinucis?

– Nu, domnule, dar eu am găsit corpul.

Urmă un murmur de simpatie în juriu; ea simţi concentrarea acestora.

– Ştiai că arma nu are autorizaţie?

– Nu, domnule, dar cred că m-am gândit că aşa trebuie să fie. Am luat-o cu mine în acest caz numai pentru că nu voiam să o las la birou şi pentru că găseam în ea o oarecare siguranţă. Vreau să spun că o să încerc să obţin autorizaţie îndată ce o să mă întorc. Nu m-am aşteptat să folosesc pistolul. Nici măcar nu m-am gândit la el ca la o armă mortală. Numai că era primul meu caz şi Bernie mi-l lăsase mie şi mă simţeam mai fericită având-l cu mine.

– Înţeleg, spuse judecătorul.

Cordelia se gândi că el, probabil, înţelesese, şi înţelesese şi Curtea. Nu era nici o dificultate să fie crezută pentru că ea le spunea ceva, un adevăr, care nu avea nevoie de probe. Acum urma minciuna şi trebuia ca ei să o creadă.

– Şi-acum eşti amabilă să spui Curţii cum a ajuns Sir Ronald să ia pistolul de la dumneata?

– S-a întâmplat la prima mea vizită în casa Garforth, când Sir Ronald mi-a arătat dormitorul fiului său. Ştia că eu sunt singurul proprietar al agenţiei şi m-a întrebat dacă nu este o meserie dificilă sau, mai degrabă, înspăimântătoare pentru o femeie. I-am spus că nu eram speriată şi că aveam pistolul lui Bernie. Când a văzut că îl aveam în geantă, mi-a cerut să i-l dau. Mi-a spus că nu are de gând să angajeze pe cineva care poate pune în pericol viaţa altor persoane sau pe a lui însuşi. Mi-a spus că nu şi-ar putea lua această responsabilitate. A luat pistolul şi muniţia.

– Şi ce-a mai făcut cu pistolul?

Cordelia se gândise la asta cu grijă. Evident, el nu l-ar fi putut duce în mână coborând pe scară fără ca domnişoara Leaming să-l vadă. Ea ar fi vrut să spună că Sir Ronald ar fi pus pistolul într-un sertar în camera lui Mark, dar nu-şi putea aminti

dacă noptiera sau masa din camera acestuia aveau vreun sertar. Aşa că improviză.

– L-a luat şi a ieşit cu el din cameră. Nu mi-a spus unde se duce. A lipsit numai câteva clipe şi apoi am coborât scările împreună.

– Şi pistolul nu ţi-a mai apărut în faţa ochilor până când l-ai văzut pe duşumea, aproape de mâna lui Sir Ronald, când dumneata şi domnişoara Leaming i-aţi găsit corpul?

– Nu, domnule!

Cordelia fusese ultimul martor. Verdictul fu dat repede. Unul dintre acelea prin care Curtea în mod evident voia să fie pe măsura inteligenţei şi a scrupulozităţii ştiinţifice a lui Sir Ronald. El murise din propria voinţă, dar nu exista nici o dovadă despre starea sănătăţii sale mintale. Judecătorul ţinu o lungă şi obligatorie alocuţiune despre pericolul armei. Curtea fu informată că armele pot ucide oamenii. El ajunse la concluzia că armele neînregistrate reprezintă în mod special acest pericol. Nu se referi strict la Cordelia, cu toate că era clar că aceasta îl costă un efort. Se ridică, şi Curtea se ridică odată cu el.

După ce judecătorul părăsi sala, juraţii se despărţiră în mici grupuri care şuşoteau. Domnişoara Leaming fu repede înconjurată.

Cordelia o văzu strângând mâini, primind condoleanţe, ascultând gravă propunerile pentru serviciul divin. Se întrebă cum îi putuse trece prin minte că această fiinţă ar trezi vreodată bănuieli şi suspiciuni. Doar ea, Cordelia, putea fi considerată delincventă. Ştia că poliţia o va acuza pentru port ilegal de armă. N-ar fi putut să nu o facă. Într-adevăr, ar fi putut fi pedepsită uşor dacă s-ar fi pus problema unei pedepse. Dar pentru tot restul vieţii, ea rămânea fata a cărei neglijenţă şi naivitate produsese pierderea unuia dintre cei mai vestiţi oameni de ştiinţă.

Aşa cum spunea Hugo, toate sinuciderile la Cambridge erau strălucite. În ceea ce o priveşte pe aceasta, puţine dubii puteau exista. Moartea lui Sir Ronald îl ridicase la statutul de geniu.

Aproape neobservată de nimeni, ea ieşi singură din sala de judecată şi o luă spre Market Hill. Hugo probabil că o aşteptase; acum păşea alături de ea.

– Cum a mers? Trebuie să-ţi spun că se pare că moartea te urmăreşte îndeaproape, nu-i aşa?

– A mers perfect. Mie mi se pare că eu urmăresc moartea.

– Presupun că el s-a împuşcat.

– Da, s-a împuşcat!

– Cu pistolul tău?

– Aşa cum ai aflat, dacă ai fost în sală. Eu nu te-am văzut.

– N-am fost. Am avut un colocviu, dar ştirile mi-au parvenit repede. N-am fost îngrijorat din cauza ta. Ronald Callender nu era atât de important cum ar vrea să ne facă să credem unele persoane din Cambridge.

– Nu ştii nimic despre el. Era o fiinţă umană şi acum este mort. Faptul este întotdeauna important.

– Nu e, ştii bine Cordelia. Moartea este cel mai puţin important lucru în ceea ce ne priveşte. Aminteşte-ţi de Joseph Hall: „Moartea ne urmăreşte de la naştere, şi leagănul ne este un fel de mormânt". El şi-a ales propria armă şi propriul timp. Fusese de-ajuns pentru el. O mulţime de oameni au sentimentul acesta.

Mergeau împreună pe jos prin pasajul St Edward, către King's Parade. Cordelia nu era sigură ce vor face după aceea. Nevoia ei de acum era numai să stea de vorbă, dar nici nu găsea compania lui neplăcută.

– Unde este Isabelle? îl întrebă.

– Isabelle este acasă la Lyon. Papa s-a întors pe neaşteptate ieri şi a găsit că domnişoara nu şi-a câştigat exact cum trebuie banii pe care i-a primit. Papa a hotărât că draga de Isabelle a reuşit prea puţin – sau poate prea mult, prin educaţia ei la Cambridge, faţă de cât se aşteptase el. Nu cred că trebuie să-ţi faci griji pentru ea. Chiar dacă poliţia ar hotărî să meargă în Franţa să-i pună întrebări – şi de ce Dumnezeului ar face-o? –,

asta n-ar ajuta la nimic. Papa a înconjurat-o cu un zid de avocaţi. Este felul său de a se opune acestor nonsensuri englezeşti în momentul de faţă.

– Şi ce o să se întâmple cu tine? Dacă te va întreba cineva cum a murit Mark, nu o să-i spui niciodată adevărul?

– Ce crezi? Sophie, Davie şi cu mine suntem destul de în siguranţă. Voi fi foarte sigur pe mine în lucrurile esenţiale.

Pentru o clipă, Cordelia dori ca el să fie foarte sigur pe el cel puţin în ceea ce priveşte problemele esenţiale. Îl întrebă:

– Îţi pare rău de plecarea lui Isabelle?

– Cred că mai degrabă îmi pare bine. Frumuseţea este o confuzie intelectuală. Ea sabotează bunul-simţ. Niciodată nu am putut să accept că Isabelle era ceea ce este: o femeie generoasă, indolentă, hipersensibilă şi proastă. Credeam că orice femeie frumoasă ca ea trebuie să aibă un instinct în ceea ce priveşte viaţa, un acces la o înţelepciune secretă, care este dincolo de înţelepciune. De fiecare dată când deschidea gura ei încântătoare, aşteptam de la ea un soi de iluminare. Cred că aş fi putut să-mi cheltuiesc toată viaţa numai privind la ea şi aşteptând minunea. Şi singurul lucru despre care putea vorbi era îmbrăcămintea...

– Bietul Hugo!

– Să nu spui niciodată „bietul Hugo!“. Nu sunt nefericit. Secretul nefericirii este să nu-ţi permiţi niciodată să-ţi doreşti ceva, un lucru despre care raţiunea îţi spune că nu vei avea niciodată şansa să-l obţii.

Cordelia se gândi că era tânăr, bine făcut, destul de deştept, chipeş, nu erau prea multe lucruri de care el ar fi trebuit să se lipsească şi nu avea criterii deosebite.

Îl auzi spunându-i:

– De ce nu rămâi la Cambridge, pentru o săptămână sau mai mult, să mă laşi să-ţi arăt oraşul.

– Nu, mulţumesc, Hugo. Trebuie să mă întorc în oraş.

Nu mai găsea nimic în oraş pentru ea, dar nici în Cambridge nu mai găsea nimic, cu Hugo acolo.

Era un singur motiv pentru care rămânea în acest oraş. Rămânea la căsuţă până duminică, pentru întâlnirea ei cu domnişoara Leaming. După aceea, cel puţin în ceea ce priveşte propria implicare, cazul Mark Callender ar fi fost închis pentru totdeauna.

Duminică după-amiaza. Slujba se terminase şi congregaţia, care ascultase într-o tăcere respectuoasă răspunsurile la slujbă şi psalmii cântaţi de unul dintre cele mai bune coruri din lume, se ridică şi-şi uni glasul cu bucurie şi uitare de sine într-un imn final. Cordelia se ridică şi cântă împreună cu ei. Se aşezase la capătul unui rând, în apropierea unui paravan cu sculpturi bogate. De aici, putea privi în spaţiul rezervat coriştilor. Robele acestora sclipeau în roşu şi alb; lumânările pâlpâiau în şiruri corecte şi aruncau cercuri de lumină aurie; două lumânări înalte se înălţau de fiecare parte a unui Rubens, iluminat blând deasupra altarului înalt. Binecuvântarea fu pronunţată, încheierea finală impecabil cântată şi corul începu să se dezmembreze, îndreptându-se spre ieşire. Uşa dinspre sud era deschisă şi soarele intra în capelă. Membrii colegiului, care asistaseră la serviciul divin, ieşiră după decan şi alţi profesori, într-o dezordine aparentă, părând să respecte anumite reguli de demnitate, într-un amestec neglijent şi nostim de catifea şi tweed. Marea orgă suflă ca un animal care-şi reia respiraţia, înainte de a da drumul unei minunate fugi de Bach. Cordelia stătea liniştită pe scaunul ei aşteptând şi ascultând. Acum congregaţia se mişca în jos către insulă – grupuri mici în haine de bumbac, şoptind discret, bărbaţi tineri, serioşi, în costumele sobre, negre, de duminică, turişti cercetând ghidurile ilustrate şi pe jumătate încurcaţi de aparatele mari de fotografiat, un grup de călugăriţe calme cu feţe strălucitoare.

Domnişoara Leaming era printre ultimii, o făptură înaltă, într-o rochie gri de bumbac şi mănuşi albe, cu capul descoperit, cu vestă albă, atârnând neglijent în jurul umerilor pentru a o proteja

de frigul din capelă. Era evident singură și neurmărită, așa că surpriza ei în momentul în care se prefăcu a o recunoaște pe Cordelia era probabil o precauție lipsită de necesitate. Ieșiră din capelă împreună.

Aleea de pietriș de la ușă era plină de oameni. O mică petrecere de japonezi, împodobiți cu aparate de fotografiat și alte accesorii, adăuga un murmur înalt și sacadat obișnuitelor conversații de duminică. De aici, argintiul pârâu Cam era invizibil, dar fărâmele de trupuri ale celor de pe țărm se profilau în lumină ca niște păpuși într-un spectacol, ridicând brațele deasupra și răsucindu-se înapoi ca și cum ar fi participat la un dans ritual. Pajiștea largă se întindea în soare ca o umbră, o chintesență de verde în aerul uscat. Un membru al colegiului, fragil și mai în vârstă, în pelerină, șchiopăta deasupra ierbii, mânecile pelerinei se umflaseră de briză, astfel că el arăta ca o cioară monstruos înaripată, luptând să se înalțe. Domnișoara Leaming spuse în timp ce Cordelia îi cerea o explicație:

– Este unul dintre membrii de încredere. Gazonul sacru este, deci, neatins de piciorul lui.

Mergeau în tăcere către Gibbs Building. Cordelia se întreba când va începe domnișoara Leaming să vorbească. În momentul în care o făcu, prima ei întrebare fu de-a dreptul surprinzătoare:

– Crezi că vei avea succes cu asta?

Sesizând surpriza Cordeliei, adăugă nerăbdătoare:

– Agenția de detectivi! Crezi că vei fi în stare să o continui?

– Va trebui să încerc. Este singura slujbă de care mai sunt în stare.

Nu avea intenția să justifice în fața domnișoarei Leaming afecțiunea și loialitatea față de Bernie; ar fi avut dificultăți și dacă ar fi încercat să și le justifice sieși.

– Cheltuielile dumitale sunt prea ridicate!

Era o pronunțare făcută cu autoritatea unui verdict.

– Vreți să spuneți biroul și Mini? întrebă Cordelia.

– Da. În munca dumitale nu văd cum o persoană din teren poate aduce un venit suficient ca să acopere taxele. Nu poţi sta în birou să primeşti comenzi, să baţi scrisorile la maşină şi în acelaşi timp să fii şi în altă parte pentru a rezolva cazurile. Pe de altă parte, presupun că nu-ţi poţi permite un ajutor.

– Nu încă. Mă gândeam că aş putea închiria un telefon cu robot pentru a răspunde. Acesta va prelua comenzile, cu toate că, desigur, mulţi dintre clienţi preferă să vină la birou şi să discute cazul lor. Dacă voi putea să cheltuiesc numai atât cât să trăiesc, atunci onorariile primite vor acoperi restul.

– Dacă vor mai fi onorarii!

Părea să nu mai fie nimic de spus după asta şi cele două femei merseră mai departe, câteva clipe, în tăcere. Apoi domnişoara Leaming spuse:

– În orice caz, ţi se vor plăti cheltuielile cazului. Asta îţi va ajuta cel puţin la amenda pentru port ilegal de armă. Am dat cazul pe mâna avocaţilor mei. Vei primi un cec cât de curând.

– Nu vreau să iau nici un ban pe cazul acesta!

– Nu înţeleg de ce! Aşa cum îi spuneam lui Ronald, ai făcut o cercetare corectă. Strict discutând, nu ai fost însărcinată pentru altceva. În acelaşi timp, cred că vor fi mai puţine suspiciuni dacă îţi vei încasa taxele. Crezi că treizeci de lire constituie un preţ rezonabil?

– Perfect. Mulţumesc!

Ajunseseră la capătul pajiştei şi se întorceau spre King's Bridge. Domnişoara Leaming spuse:

– Va trebui să-ţi rămân recunoscătoare pentru tot restul vieţii. Pentru mine, asta este o umilinţă neobişnuită şi nu sunt sigură că îmi convine.

– Atunci nu te mai simţi aşa. Eu m-am gândit la Mark, nu la dumneata!

– Probabil că ai acţionat în numele dreptăţii sau al unor alte chestiuni abstracte de felul acesta!

– Nu m-am gândit la nimic abstract. M-am gândit la o persoană.

Acum ajunseseră la pod şi se rezemaseră de parapet, privind apa strălucitoare. Aleea care ducea spre pod era acum goală. Domnişoara Leaming spuse:

– Sarcina nu este greu de contrafăcut. Trebuie numai să te lipseşti de orice corset şi să-ţi alegi bine îmbrăcămintea. E groaznic, pentru o femeie, aproape indecent, dacă se întâmplă să fie surprinsă dezbrăcată. Dar nu e nici un pericol dacă nu e privită prea de aproape. Evelyn nu era. Fusese o femeie ruşinoasă, introvertită. Oamenii se aşteptau ca ea să fie excesiv de modestă în ceea ce priveşte sarcina. Casa Garforth nu era plină de prieteni şi de rude care să înşire poveşti oribile despre simptomele respective, mângâindu-i uşor pântecul. Desigur, a trebuit să ne descotorosim de nebuna aceea plictisitoare, dădaca Pilbeam. Ronald privea plecarea ei ca pe unul dintre beneficiile auxiliare ale acestei pseudosarcini. Obosise să o asculte vorbind despre el ca şi cum era încă elevul strălucit al şcolii din Harrogate.

– Doamna Goddard mi-a spus că Mark semăna foarte bine cu mama lui.

– Cred că a spus-o! Era tot atât de sentimentală pe cât era de proastă.

Cordelia nu mai spuse nimic. După câteva momente de tăcere, domnişoara Leaming continuă:

– Am descoperit că purtam copilul lui Ronald aproape în acelaşi timp în care un specialist din Londra a confirmat ceea ce noi trei deja ghiciserăm, şi anume că Evelyn era incapabilă de a avea copii. Voiam să păstrez copilul. Ronald îşi dorea cu disperare un fiu. Tatăl lui Evelyn era obsedat de ideea de a avea un nepot şi era gata să cheltuiască jumătate de milion ca să dovedească asta. Am renunţat la slujba mea din învăţământ, am părăsit semianonimatul din Londra, şi Evelyn i-a spus tatălui ei, că este, în sfârşit, însărcinată. Nici Ronald, nici eu nu aveam conştiinţa că îl jefuim pe George Bottley. Era un nebun arogant,

brutal, sigur pe sine, care nu-şi putea imagina cum ar fi lumea în stare să existe fără aprobarea lui. Se înfunda în propria înşelătorie. Cecurile pentru Evelyn au început să sosească, fiecare dintre ele însoţit de o notă prin care era implorată să-şi îngrijească sănătatea, să consulte cei mai buni doctori din Londra, să se odihnească, să plece într-o vacanţă undeva la soare. Ea iubise întotdeauna Italia, şi Italia făcea parte din plan. Peste nouă luni, ne-am întâlnit cu toţi la Londra şi am zburat împreună la Pisa. Ronald a închiriat o vilă mică în apropiere de Florenţa şi, odată ajunşi acolo, eu am devenit doamna Callender, şi Evelyn a devenit cine eram eu. Aveam numai servitori cu ziua şi aceştia nu simţeau nici o nevoie să se uite în paşapoartele noastre. Erau la noi numai într-un fel de vizite, şi aşa s-a întâmplat şi cu doctorul local chemat să-mi supravegheze sănătatea. Mentalitatea localnicilor era flatată la gândul că o doamnă englezoaică era atât de înnebunită după Italia, încât a venit acolo lună de lună, atât de aproape de momentul naşterii.

Cordelia întrebă:

– Dar cum a putut face asta, cum te putea suporta în casă, privindu-te alături de soţul ei, ştiind că îi porţi copilul?

– Putea pentru că îl iubea pe Ronald şi nu suporta să-l piardă. Nu avusese prea mult succes ca femeie. Dacă şi-ar fi pierdut soţul, la ce s-ar mai fi putut aştepta? Nu se putea întoarce la tatăl ei. În afară de asta, noi eram o permanentă ameninţare pentru ea. Ea trebuia să accepte copilul. Dacă refuza, Ronald o părăsea, înainta divorţul şi se căsătorea cu mine.

– Mai degrabă l-aş fi părăsit şi m-aş fi apucat să spăl scări.

– Nu oricine are talentul să spele scări şi nu oricine are capacitatea dumitale de a se indigna din punct de vedere moral. Evelyn era o fire religioasă. De aceea, era obişnuită cu propriile decepţii. Era convinsă în sinea ei că noi facem ce este mai bine pentru copil.

– Şi tatăl ei nu a avut nici o bănuială?

– A dispreţuit-o întotdeauna pentru pioşenia ei. O suspecta întotdeauna. Psihologic vorbind, putea accepta cu greu acest bigotism neplăcut şi în acelaşi timp să o creadă capabilă de înşelătorie. În afară de asta, avea o nevoie disperată de un nepot. Nu-i putea trece prin cap că acest copil nu este al fiicei lui. Mai avea şi un raport al doctorului. După a treia noastră vizită în Italia, i-am spus doctorului Sartori că tatăl doamnei Callender era teribil de îngrijorat de sarcina ei. La cererea noastră, a scris un raport medical despre evoluţia sarcinii. Am mers la Florenţa cu două săptămâni înainte de venirea copilului pe lume şi am rămas acolo până când a apărut Mark. Din fericire, s-a întâmplat cu o zi sau două mai devreme. Am avut inspiraţia să modificăm data aşteptată a naşterii astfel încât să apară că Evelyn a fost surprinsă de o naştere prematură. Doctorul Sartori a făcut toate cele necesare cu o desăvârşită competenţă şi toţi trei ne-am întors acasă cu copilul şi certificatul de naştere pe numele care trebuia.

– Şi nouă luni mai târziu, doamna Callender a murit, spuse Cordelia.

– N-a ucis-o el, dacă la asta te gândeşti. Nu era chiar monstrul pe care ţi-l imaginezi. Dar într-un anume sens, noi amândoi am distrus-o. Ea ar fi trebuit să aibă parte de un specialist, desigur un doctor mai bun decât acel nebun incompetent de Gladwin. Dar toţi trei trăiam o spaimă disperată că un doctor eficient ar afla că nu ea născuse. Ea era la fel de îngrijorată pe cât eram noi. Insista să nu fie consultat nici un alt doctor. Vezi, dragostea ei pentru copil crescuse îngrozitor de mult. Aşa că a murit, şi noi am incinerat-o şi am crezut că suntem în siguranţă pentru totdeauna.

– I-a lăsat lui Mark o notă înainte de a muri, nimic altceva decât câteva hieroglife zgâriate în cartea ei de rugăciuni. I-a lăsat grupa ei sanguină.

– Ştiam că grupele sanguine constituiau un pericol. Ronald luase sânge de la toţi trei şi făcuse testele necesare. După moartea ei însă, această grijă luase sfârşit.

Urmă o lungă tăcere. Cordelia văzu un grup mic de turişti coborând încet pe alee, spre pod. Domnişoara Leaming rupse tăcerea:

– Ironia soartei constă în faptul că Ronald nu l-a iubit niciodată cu adevărat. Bunicul lui Mark îl adora. Nu era nici o problemă aici. El lăsase jumătate din avere lui Evelyn şi aceasta a revenit automat soţului. Mark urma să obţină cealaltă jumătate la cea de-a douăzeci şi cincea aniversare. Ronald însă n-a avut niciodată grija fiului său. El a socotit că nu-l poate iubi şi mie nu mi s-a permis s-o fac. L-am supravegheat crescând şi mergând la şcoală. Dar nu mi s-a dat voie să-l iubesc. I-am tricotat nenumărate pulovere. Devenise aproape o obsesie. Modelele deveneau mai complicate şi lâna devenea mai groasă pe măsură ce creştea. Bietul Mark, trebuie să mă fi crezut nebună, o femeie ciudată şi nemulţumită, de care tatăl său nu putea să scape, dar cu care nu se căsătorea.

– Există unul sau două dintre aceste pulovere la căsuţă. Ce crezi că ar fi de cuviinţă să fac cu lucrurile lui?

– Pune-le deoparte şi dă-le cuiva care are nevoie de ele. Numai dacă nu crezi că ar trebui să deşir lâna şi să tricotez ceva nou. Nu ţi se pare că ăsta ar fi gestul potrivit, un efort simbolic şi plin de patos şi inutilitate?

– Voi găsi o întrebuinţare pentru ele. Şi cărţile lui?

– Descotoroseşte-te şi de ele. Eu nu mai pot merge la căsuţă. Scapă de tot ce vrei.

Micul grup de turişti era acum foarte aproape, dar ei păreau angajaţi în propria conversaţie.

Domnişoara Leaming scoase din buzunar un plic şi i-l întinse Cordeliei.

– Am scris o scurtă confesiune. Nu este nimic despre Mark, nimic despre cum a murit, sau din ce ai descoperit dumneata. Este numai o scurtă mărturisire că l-am împuşcat pe Ronald Callender, imediat după ce ai părăsit casa Garforth şi te-am

obligat să intri în toată povestea asta a mea. Într-o zi s-ar putea să-ţi trebuiască.

Cordelia văzu că plicul îi era adresat ei. Nu-l deschise, dar spuse şoptit:

– Acum este prea târziu, dacă regreţi ceea ce am făcut, trebuia să fi vorbit mai devreme. Cazul este închis.

– N-am nici un fel de regrete. Sunt bucuroasă că am acţionat aşa cum am acţionat. Dar cazul poate să nu fie încă închis.

– Dar este închis! Instanţa şi-a dat verdictul!

– Ronald are numeroşi prieteni foarte puternici. Ei au multă influenţă, şi din când în când le place să şi-o exercite, numai aşa, ca să-şi dovedească lor înşişi că au această influenţă.

– Dar nu pot redeschide acest caz! Practic numai Parlamentul poate să schimbe verdictul!

– Nu am spus că ar încerca să o facă. Dar pot pune întrebări. Ei pot să spună ceva care să ajungă la urechile cui trebuie. Iar acest soi de urechi sunt în general receptive. Iată cum lucrează. Acesta este genul lor...

Cordelia o întrerupse brusc:

– Ai o brichetă?

Fără întrebări sau proteste, domnişoara Leaming deschise poşeta şi scoase un tub elegant de argint. Cordelia nu fuma şi era neobişnuită cu brichetele. Scăpără de trei ori înainte ca flacăra să ţâşnească. Apoi se sprijini de parapetul podului şi aprinse colţul plicului. Flama incandescentă era invizibilă în lumina soarelui. Tot ceea ce putu să vadă fu o bandă îngustă şi strălucitoare înconjurând marginea hârtiei şi apoi cuprinzând-o cu totul. Mirosul neplăcut de ars fu dus mai departe de briză. În clipa în care flama atinse degetele Cordeliei, aceasta lăsă plicul să cadă şi îl privi răsucindu-se în aer şi apoi plutind mic şi fragil, ca un fulg de zăpadă, până când dispăru în canal. După aceea sublinie:

– Iubitul dumitale s-a împuşcat. Asta este tot ceea ce oricare din noi trebuie să-şi amintească acum, sau oricând altă dată.

N-au mai vorbit despre moartea lui Ronald Callender, mergeau în tăcere, întorcându-se pe aleea cu ulmi. La un moment dat, domnişoara Leaming privi spre Cordelia şi spuse pe un ton brusc irascibil:

– Arăţi surprinzător de bine!

Cordelia presupuse că această izbucnire era resentimentul unei femei între două vârste faţă de posibilităţile unei tinere care îşi putea reveni atât de repede dintr-un dezastru fizic. Îi trebuia numai o noapte de somn lung şi adânc pentru a reveni la înfăţişarea pe care Bernie o numea, cu o iritare ruşinoasă, „ochi strălucitori şi coadă stufoasă". Chiar fără binefacerile unei băi fierbinţi, pielea sfâşiată de pe umerii şi spinarea ei se curăţase, vindecându-se. Fizic, evenimentele din ultimele două săptămâni o lăsaseră nevătămată. Nu era atât de sigură în ceea ce priveşte starea domnişoarei Leaming. Părul neted, platinat, îi înconjura încă, elegant, oasele capului; purta încă hainele cu o distincţie rece, ca şi cum ar fi fost foarte important să apară ca ajutoarea competentă şi impasibilă a unui om vestit. Dar pielea palidă a obrazului avea acum urme cenuşii; ochii cu cearcăne adânci şi câteva dungi subţiri la colţurile gurii şi de-a curmezişul frunţii demonstrau că, pentru prima oară, se simţea bătrână şi încordată.

Trecură prin King's Gate şi o luară spre dreapta. Cordelia găsise un loc de parcare pentru Mini chiar la câţiva paşi de poartă; Roverul domnişoarei Leaming era mai departe, pe Queen's Road. Dădu mâna ferm, dar scurt cu Cordelia şi îi spuse „La revedere", lipsită de emoţie, ca şi cum ar fi fost cunoştinţe de la Cambridge, despărţindu-se cu o formalitate neobişnuită după o întâlnire la biserică. Nu zâmbea. Cordelia privi făptura înaltă şi ascuţită dispărând pe alee, pe sub pomi către John's Gate. Nu întorsese capul. Se întrebă dacă se vor mai vedea vreodată. Era greu de crezut că ele două se întâlniseră numai în patru ocazii. Nu aveau nimic în comun, cu excepţia sexului, dar cu toate acestea, Cordelia realiză, în zilele care urmară uciderii

lui Sir Ronald Callender, puterea loialității feminine. Așa cum spusese chiar domnișoara Leaming, ele nici nu se puteau suferi una pe alta. Dar fiecare ținea soarta celeilalte în mâinile ei. Au fost momente când secretul lor, prin imensitatea lui, o îngrozea pe Cordelia. Dar aceste momente au fost câteva doar și deveneau din ce în ce mai puține. Inevitabil, timpul diminua orice importanță. Viața mergea mai departe. Nici una din ele nu va uita chiar complet totul, atâta timp cât trăiau celulele creierelor lor. Dar putea crede că va veni o zi când, întâlnindu-se din întâmplare la un teatru, la un restaurant sau purtate pe scara unui metrou, s-ar întreba dacă ceea ce acum pentru amândouă era un adevărat șoc se întâmplase cu adevărat. Deja la numai patru zile după proces, „sinuciderea" lui Ronald Callender își ocupase locul ei într-un peisaj al trecutului!

Nu mai era nimic pentru Cordelia care să o mai poată reține la căsuță. Își pierdu o oră curățind obsesiv și făcând ordine în camerele în care nimeni nu mai intrase, probabil, de săptămâni. Udă primulele din ceașca de pe masa din camera de zi. Peste încă trei zile ele vor fi moarte, fără ca nimeni să observe, dar nu suporta să le arunce cât încă mai trăiau. Merse afară la șopron și contemplă sticla cu lapte acru și restul de tocană de vacă. Primul ei impuls a fost să golească ambele vase în chiuvetă. Dar făceau parte din probele acuzatoare. Ea nu mai avea nevoie de probe, dar puteau fi acestea complet distruse? Își aminti remarca atât de repetată a lui Bernie: „Nu distruge niciodată probele!" Șeful îi spusese tot felul de povești de avertizare în acest sens, subliniind la maximum importanța actului. La sfârșit, ea se hotărî să fotografieze obiectele, punându-le pe masa din bucătărie, și dădu mare atenție expunerii și luminii. Părea un exercițiu lipsit de sens, ceva ridicol, și fu mulțumită când termină treaba și putu să arunce conținutul pestilențial al sticlei și al cratiței. După asta, le spălă cu grijă pe amândouă și le lăsă în bucătărie.

La sfârșit de tot, își făcu sacoșa și o înghesui în interiorul mașinuței, împreună cu puloverele și cărțile lui Mark. Împachetând

obiectele de lângă ea, se gândi la doctorul Gladwin, stând în grădina lui din spate, cu venele lui înțepenite chiar și la soare. Poate că lui i-ar fi folosit puloverele, dar ea nu avea cum să i le dea. Acest fel de gesturi putea fi acceptat din partea lui Mark, dar nu și din partea ei.

Încuie ușa, și lăsă cheia sub o piatră; nu putea să o mai vadă acum și pe domnișoara Markland și nu avea nici o dorință să întâlnească un alt membru al familiei. Va aștepta până când va ajunge la Londra, apoi îi va trimite domnișoarei Markland o notă scurtă mulțumindu-i pentru bunătatea ei și explicându-i unde putea găsi cheia. Merse pentru ultima oară în jurul grădinii. Nu era sigură ce impuls o trimisese la fântână, dar se trezi lângă ea, mai mult decât surprinsă. Golul din jurul marginii fusese săpat și fusese plantat cu un cerc de panseluțe, margarete și grămăjoare mici de alte floricele, fiecare plantă fiind proaspăt înțepenită în gropița ei de pământ udat. Era o oază minunată de culoare printre buruienile neplivite. Efectul era drăguț, dar în același timp straniu. Părea o comemorare stranie, fântâna însăși arăta obscenă, cu capacul ei de lemn, în mijlocul căruia era un inel monstruos. Cum ar fi putut ea să vadă în acel capac o nebunie obișnuită, elegantă și nedăunătoare?

Cordelia se simțea sfâșiată de milă și repulsie în același timp. Aceasta trebuie să fi fost opera domnișoarei Markland. Fântâna, care ani în șir fusese pentru ea un obiect de groază, fascinație și interdicție, era acum curățată ca un altar. Era un lucru care-i inspira milă, și Cordelia ar fi vrut să nu o fi văzut. Dintr-odată fu îngrozită de întâlnirea cu domnișoara Markland, de posibilitatea de a-i vedea nebunia incipientă din ochi, alergă afară din grădină, trase poarta presată de greutatea buruienilor și ajunse departe de căsuță fără să arunce o privire înapoi. Cazul Mark Callender era încheiat.

Capitolul 7

În dimineaţa următoare, Cordelia merse la biroul din strada Kingly, fix la ora nouă. Aerul, surprinzător de fierbinte, apăsa totul în jur şi, când deschise geamul, o briză subţire suflă straturile de praf de pe birou şi umplu camera. Avea numai o scrisoare. Era un plic lung, tare şi purta antetul cu numele şi adresa avocaţilor lui Ronald Callender. Totul era foarte scurt: „Stimată doamnă, includ cecul de treizeci de lire reprezentând cheltuielile dumneavoastră în cercetările solicitate cu câtva timp în urmă de Sir Ronald Callender, cu privire la moartea fiului său, Mark Callender. Dacă sunteţi de acord cu această sumă, v-aş fi recunoscător primind semnătura dumneavoastră pe confirmarea de primire".

Ei bine, aşa cum spusese domnişoara Leaming, primise o parte din onorariul ei. Avea suficienţi bani ca să facă agenţia să meargă încă o lună. Dacă nu va avea nici un caz în timpul acesta, exista deja domnişoara Feakins şi o altă slujbă temporară. Cordelia se gândea la agenţia de secretariat Feakins fără entuziasm. Domnişoara Feakins opera, ăsta era cuvântul potrivit, dintr-un mic birou la fel de sordid ca al Cordeliei, căruia îi impusese o veselie disperată prin pereţi multicolori, flori de hârtie, într-o varietate de vaze ca nişte containere, fleacuri chinezeşti şi un poster. Posterul o fascinase întotdeauna pe Cordelia.

O blondă rotunjoară, înveşmântată în pantaloni scurţi incandescenţi şi râzând isteric, sărea capra peste o maşină de scris, ispravă pe care o făcea etalându-şi toate graţiile, ţinând în fiecare pumn câte o bancnotă de cinci lire. Dedesubt scria: „Fii un Vineri-femeie şi alătură-te oamenilor amuzanţi. Cei mai buni Robinson Crusoe sunt în agenda noastră".

Sub poster, domnişoara Feakins, vlăguită, dar ciripitoare, veselă şi împodobită ca un pom de Crăciun, discuta cu un şir descurajant de virtuali şomeri. Uneori aceştia puteau scăpa găsindu-şi o slujbă permanentă. Domnişoara Feakins îi avertiza asupra pericolelor neaşteptate pe care le implica acceptarea unei slujbe permanente, tot aşa cum mamele victoriene avertizau asupra amorului carnal. Dar Cordeliei îi plăcea. Domnişoara Feakins ar fi primit-o înapoi – nu-l iertase niciodată pe Bernie –, continuându-şi una dintre acele conversaţii telefonice tainice cu un fericit şi întâmplător Robinson Crusoe, aruncând un ochi spre Cordelia şi vorbind mai departe ca o patroană de bordel care-şi recomanda ultima achiziţie unui client mai agitat: „Cea mai desăvârşită fată – bine educată – o să vă placă – şi muncitoare!" Emfaza exclamării ultimului cuvânt era justificată. Puţine dintre angajatele domnişoarei Feakins se aşteptau, în mod serios, să capete de lucru. Existau alte agenţii mai eficiente, dar numai una era domnişoara Feakins. Oscilând între milă şi o excentrică loialitate, Cordelia avea slabe speranţe să scape de ochiul ei atent. O serie de slujbe temporare pentru clienţii domnişoarei Feakins putea fi tot ceea ce îi mai rămăsese. Nu trebuia să lupte ea împotriva acuzării de port ilegal de armă, considerat un atentat la viaţa şi siguranţa publică, la serviciile civile şi la întreaga conducere laolaltă?

Se aşeză la maşina de scris, cu telefonul galben direct în mână, ca să termine trimiterea unor circulare ultimilor douăzeci de avocaţi de pe listă. Scrisoarea în sine o încurca şi o deprima. Fusese concepută de Bernie, după o serie de proiecte preliminarii

și la vremea aceea nu păruse lipsită de rațiune. Dar moartea sa și cazul Callender alteraseră totul. Frazele pompoase despre înaltul serviciu profesional, deplasare imediată în orice parte a țării, operațiunile discrete și experimentate, taxele moderate o izbeau pe ea prin ridicolul, prețiozitatea și chiar pericolul lor. Nu era aici ceva din falsele promisiuni ale actelor comerciale? Dar promisiunea despre taxe moderate și discreție absolută era destul de reală. Păcat, se gândi ea tristă, că nu putuse obține o referință de la domnișoara Leaming. Ar fi putut vorbi despre alibiuri aranjate, anchete trucate, criminali destul de bine mascați, sperjur în serviciul clientului.

Țârâitul strident al telefonului o trezi brusc. Biroul era atât de liniștit, și de când se așezase aici știa că nimeni nu o putea suna! Privi la aparat câteva secunde, cu ochii larg deschiși, speriată dintr-odată, înainte de a întinde mâna.

Vocea era calmă și convingătoare, dar în nici un caz respectuoasă. Nu rostea nici o amenințare, dar pentru Cordelia fiecare cuvânt constituia o primejdie:

– Domnișoara Cordelia Gray, aici este Scotland Yard, ne întrebam dacă v-ați întors deja la birou. V-am ruga să vă faceți timp să treceți pe-aici astăzi, ceva mai târziu. Comisarul Dalgliesh ar vrea să vă vadă.

Zece zile mai târziu, Cordelia fu chemată pentru a treia oară la Scotland Yard. Bastionul de beton și sticlă îi era acum familiar, cu toate că intra cu un soi de renunțare la propria identitate, ca atunci când îți lași pantofii la ușa unei moschei.

Comisarul Dalgliesh impusese camerei puțin din propria personalitate. Cărțile frumos aliniate în bibliotecă erau în mod evident texte de legi, copii ale regulamentelor, acte parlamentare, dicționare și cărți de referință. Singurul tablou din cameră era o acuarelă mare, reprezentând vechea clădire Norman Shaw de pe malul fluviului, un studiu admirabil în cenușiu și ocru moale,

emanând în același timp o lumină aurie răspândită pe aripile Memorialului R.A.F. Pentru această vizită, ca și pentru ocaziile anterioare, exista un vas cu trandafiri pe biroul lui, trandafiri de grădină, cu tulpini robuste și ghimpi răsuciți ca niște ciocuri puternice, nu flori învelite în poleială și legate ca în florăriile din capătul de vest al orașului.

Bernie nu-l descrisese niciodată, adoptase numai propriile obsesii ale acestuia, filosofia aspră, lipsită de eroism. Cordelia, copleșită de numele său, nu-i pusese întrebări. Dar comisarul pe care și-l imaginase era foarte diferit de făptura înaltă și austeră care se ridicase să-i întindă mâna când intrase prima oară în acestă cameră, și diferența între ceea ce-și închipuise ea și realitate o deconcertase. În mod irațional, ea simțise o undă de iritare împotriva lui Bernie, care o pusese într-o situație dezavantajoasă. Comisarul era desigur bătrân, cel puțin trecut de patruzeci de ani, dar nu atât de bătrân cât se așteptase. Era brunet, foarte înalt, cu picioare lungi, pe când ea se aștepta să fie blond, gras și îndesat. Era serios și îi vorbea ca unui adult responsabil, nu cu acea condescendență a unui unchi mai în vârstă. Fața lui era sensibilă, fără să fie slabă, iar ei îi plăceau mâinile lui, vocea lui și felul în care putea întrezări pe sub piele conturul pomeților. Vocea lui suna blândă și amabilă, ceea ce era un vicleșug, de vreme ce ea știa că era periculos și crud, și trebui să-și reamintească modul în care fusese tratat Bernie. Câteva momente în timpul interogatoriului, ea chiar se întrebă dacă acesta ar putea fi Adam Dalgliesh, poetul.

Ei nu fuseseră niciodată singuri. La fiecare dintre vizitele ei, o polițistă, prezentată ca sergent Mannering, fusese acolo, stând de cealaltă parte a biroului, cu carnetul ei de notițe. Cordelia simțea că o cunoscuse bine pe sergent Mannering, că o întâlnise la școală, în persoana șefei lor, Teresa Campion-Hook. Cele două fete ar fi putut să fie surori. Nici o acnee nu pătase pielea lor strălucitor de curată; părul lor blond era la fel de frumos

buclat şi cădea la aceeaşi lungime faţă de gulerele de la uniformă. Vocile lor erau calme, autoritare, uneori vesele, dar niciodată stridente, ele emanau o încredere infailibilă în justiţie, în logica universului şi în dreptul de a avea propriile locuri în acest mecanism. Sergentul Mannering zâmbi scurt către Cordelia când intră. Privirea era deschisă, nu foarte prietenoasă, pentru că un zâmbet prea generos putea prejudicia cazul, dar nici foarte severă, era o privire care o predispunea pe Cordelia la imprudenţe; nu-i plăcea să arate prosteşte în faţa acestei priviri foarte competente.

Cordelia avusese cel puţin timp, înainte de prima vizită, să-şi hotărască tactica; exista un mic avantaj şi mult pericol în ascunderea faptelor pe care un om inteligent putea să le descopere pentru el. Ea ar fi mărturisit, dacă ar fi fost întrebată, că a discutat despre Mark Callender, cu cei doi Tilling şi profesorul lui, că o vizitase şi-i pusese întrebări doamnei Goddard; că-l vizitase pe doctorul Gladwin. Hotărâse să nu spună nimic despre atentatul la viaţa ei, sau despre vizita la casa Somerset. Ştie ce fapte trebuie în principiu ascunse: uciderea lui Ronald Callender, enigma din cartea de rugăciuni, modul în care murise Mark; îşi spuse cu seriozitate că ea nu trebuia să se lase condusă în discuţia cazului, că nu trebuie să vorbească deapre ea, despre viaţa ei, slujba ei prezentă, ambiţii; îşi aminti ce-i spusese Bernie: „În această ţară, dacă oamenii nu vor să vorbească, nu e nimic de făcut cu ei, mai mare păcatul! Spre norocul poliţiştilor, cei mai mulţi oameni nu-şi pot ţine gura. Cei inteligenţi sunt cei mai proşti. Ei vor să se arate cât mai inteligenţi şi odată începută discuţia cazului, discutând numai generalităţi, scoţi de la ei tot". Cordelia îşi aminti sfatul pe care ea însăşi i l-a dat Elisabethei Leaming: „Nu te încurca, nu inventa, nu-ţi fie teamă să spui că nu-ţi aminteşti!"

Dalgliesh o întrebă:

– Te-ai gândit să consulţi un avocat, domnişoară Gray?

– Nu am avocat.

– Tribunalul mi-a dat numele câtorva avocaţi foarte capabili şi eficienţi. M-aş gândi serios la asta dacă aş fi în locul dumitale!

– Dar ar trebui să-i plătesc, nu-i aşa? De ce să am un avocat, când eu spun adevărul?

– Chiar şi atunci când oamenii încep să spună adevărul, cea mai mare parte dintre ei au nevoie de un avocat.

– Dar eu am spus totdeauna adevărul, de ce-aş minţi?

Întrebarea retorică era o greşeală, el îi vorbi serios, ca şi cum ea ar fi aşteptat într-adevăr un răspuns.

– Ei bine, ai putea s-o faci ca să te protejezi pe dumneata – ceea ce nu prea cred – sau să protejezi pe altcineva. Motivul ar putea fi dragostea, teama sau un anumit simţ al dreptăţii. Nu cred că ai cunoscut pe cineva anume în acest caz destul de lung de care să-ţi pese cu adevărat, deci dragostea este exclusă, şi nu cred că ai putea fi foarte uşor speriată. Aşa că a rămas numai dreptatea. O concepţie foarte periculoasă, domnişoară Gray.

Fusese serios interogată înainte. Poliţia din Cambridge fusese foarte minuţioasă. Dar acum era prima oară când era întrebată de cineva care ştia că ea minte; ştia că Mark Callender nu se sinucisese; ştia, şi ea simţea cu disperare tot ceea ce ştia acesta. Nu avea suficientă forţă ca să accepte realitatea. Probabil că nici el nu putea fi sigur. Nu avea nici o dovadă legală, şi nu va avea niciodată. Nu mai era nimeni în viaţă să-i spună adevărul, exceptând-o pe Elisabeth Leaming şi ea, iar ea nu avea de gând să-i spună nimic. Dalgliesh putea lupta împotriva voinţei ei cu logica lui implacabilă, curiozitatea, curtenia şi răbdarea lui. Dar ea nu va vorbi şi în Anglia nu era nici un mod în care putea fi făcută să vorbească.

În timp ce ea nu răspundea, el îi spuse cu voioşie:

– Bine, hai să vedem cât de departe am ajuns. Ca un rezultat al anchetelor dumitale, ai bănuit că Mark Callender ar fi putut fi ucis. Nu ai acceptat asta în faţa mea, dar ai acceptat din plin suspiciunile, când l-ai vizitat pe sergentul Maskell, de la poliţia

din Cambridge. Ai vizitat-o pe bătrâna dădacă a mamei sale, ai aflat câte ceva despre prima parte a vieții ei, despre căsătoria cu Callender, despre moartea doamnei Callender. Continuând seria vizitelor, te-ai dus să-l vezi pe doctorul Gladwin, medicul care o îngrijise pe doamna Callender înainte de a muri. Printr-un simplu truc, ai aflat grupa de sânge a lui Ronald Callender. Acesta a fost probabil momentul când îl suspectai pe Mark Callender ca nefiind un copil rezultat din căsătoria părinților. Apoi ai făcut ceea ce aş fi făcut şi eu în locul dumitale, ai vizitat casa Somerset ca să examinezi testamentul lui George Bottley, asta era clar. Dacă suspectezi un criminal, întotdeauna te întrebi cine câştigă în urma crimei.

Aşadar, el aflase despre casa Somerset şi despre discuția ei cu doctorul Venables. Ei bine, era de aşteptat. Îi fusese recomandat pentru inteligența lui deosebită, iar ea se comportase aşa cum voise el să se comporte.

– Nu mi-ai spus nimic despre căderea dumitale în fântână; mi-a povestit domnişoara Markland.

– A fost un accident. Nu-mi amintesc nimic despre asta, decât că mă hotărâsem să cercetez fântâna şi mi-am pierdut echilibrul. Întotdeauna am fost intrigată de povestea asta.

– Nu cred că a fost un accident, domnişoară Gray, nu puteai trage capacul fără o frânghie. Domnişoara Markland a făcut o adevărată excursie după frânghie, dar aceasta era încolăcită perfect şi pe jumătate ascunsă între tufişuri. Ai vrut să dai capacul la o parte şi ai putut să o faci numai trăgând de cârlig în momentul în care ai vrut să cercetezi fântâna?

– Nu ştiu, nu-mi pot aminti nimic din ceea ce s-a întâmplat înainte de cădere. Primele mele amintiri au fost înghițite de apă, şi nu văd ce au astea de-a face cu moartea lui Sir Ronald Callender.

– Ar putea să fie o legătură strânsă cu asta. Dacă cineva a încercat să te ucidă, şi eu cred că aşa a fost, persoana aceea ar fi putut să vină de la casa Garforth.

– De ce?

– Pentru că atentatul la viaţa dumitale a fost probabil legat de investigaţiile dumitale privitoare la moartea lui Mark Callender. Deveniseşi un pericol pentru cineva. Uciderea este o afacere serioasă. Profesioniştilor nu le place decât dacă este absolut necesară, şi chiar amatorii sunt mai puţin dornici de crimă decât te-ai aştepta. Trebuie să fi devenit o femeie foarte periculoasă pentru cineva. Cineva a mutat capacul fântânii, domnişoară Gray, nu te puteai prăbuşi printr-o bucată de lemn.

Cordelia nu spunea încă nimic.

– Domnişoara Markland mi-a spus că, după salvarea dumitale din fântână, s-a temut să te lase singură. Dar dumneata ai insistat ca ea să plece, i-ai spus că nu te temi deoarece ai un pistol.

Cordelia fu surprinsă de lovitura primită prin această mică înşelătorie. Dar cum ar fi putut-o învinovăţi pe domnişoara Markland? Comisarul ştiuse exact cum să o ia, convingând-o probabil că sinceritatea era în interesul Cordeliei. Ei bine, putea, cel puţin, să înşele la rândul ei. Şi explicaţia, de data asta, avea autoritatea adevărului.

– Voiam să scap de ea. Îmi spusese o poveste îngrozitoare despre copilul ei nelegitim, care căzuse în fântână şi-şi găsise moartea. Avusesem tocmai partea mea de risc. Nu voiam să mai ascult asta. I-am spus o minciună, ca s-o fac să plece. Nu i-am cerut să facă mărturisiri, nu era cinstit. Cerusem numai ajutor şi nu trebuia să dau nimic.

– Şi nu voiai să scapi de ea şi din alt motiv? Nu ştiai că asasinul dumitale se va întoarce în noaptea aceea? Că acel capac de fântână va fi tras înapoi astfel încât moartea dumitale să devină un accident?

– Dacă m-aş fi gândit că într-adevăr eram în pericol, i-aş fi cerut să mă ia în casa Summertrees. N-aş fi aşteptat singură în căsuţă, fără pistolul meu.

– Nu, domnişoară Gray. Cred asta. N-ai fi aşteptat acolo, în căsuţă, singură, noaptea, fără pistolul dumitale.

Pentru prima dată, Cordelia simţi o teamă disperată. Acesta nu mai era un joc. Nu fusese niciodată, cu toate că la Cambridge interogatoriile poliţiei conţinuseră ceva din irealul unei contestări formale, în care rezultatul era în egală măsură previzibil şi lipsit de pericol, de vreme ce unul dintre agenţi nici nu bănuia că e numai un joc. Era destul de real acum. Dacă era păcălită, convinsă şi constrânsă să-i spună adevărul, ar fi putut ajunge la închisoare. Ea era numai un accesoriu al faptului descoperit. Câţi ani ar fi putut lua pentru ajutorul dat în acoperirea unei crime? Citise undeva că la Holloway mirosea urât. Acolo i se vor lua hainele, va fi închisă într-o celulă strâmtă. Exista posibilitatea cererii unor condiţii mai bune, dar ce putea fi mai bun într-o închisoare? Poate o vor trimite într-o închisoare deschisă. Deschisă! Asta era o contradicţie de termeni. Şi cum ar putea trăi după aceea? Cum ar mai putea obţine o slujbă? Ce fel de libertate reală mai există pentru cel pe care societatea îl socoteşte un delincvent, însemnat pentru totdeauna?

Era îngrozită pentru domnişoara Leaming. Unde era ea acum? Nu îndrăznise niciodată să-l întrebe pe Dalgliesh şi numele domnişoarei Leaming abia fusese menţionat. Era, oare, şi ea într-o altă cameră a Scotland Yard-ului, suportând întrebări asemănătoare? Cât era de capabilă să reziste sub presiune? Plănuiau oare cei de aici să le confrunte una cu cealaltă? Se va deschide dintr-odată uşa şi domnişoara Leaming va fi adusă să-şi ceară scuze, plină de căinţă, sau poate agresivă? Nu era aceasta o practică obişnuită de a intervieva conspiratorii separat, până când cel mai slab va ceda? Şi cine ar putea să o descopere pe cea mai slabă?

Cordelia auzi vocea comisarului. Se gândi că aceasta suna un pic supărată pentru ea.

– Noi avem unele confirmări că pistolul era la dumneata în noaptea aceea! Un motociclist mi-a povestit că a văzut o mașină parcată pe drum la aproape cinci kilometri de casa Garforth și când s-a oprit să întrebe dacă poate da vreun ajutor a fost amenințat de o tânără cu pistolul.

În momentul acela, Cordelia își aminti de dulceața și tăcerea nopții de vară, în care fusese dintr-odată trezită de răsuflarea fierbinte a unui alcoolic.

– Trebuie să fi băut groaznic de mult. Presupun că poliția l-a oprit pentru un test ceva mai târziu, în noaptea aceea, și acum a venit aici cu toată povestea aceasta. Nu știu la ce câștig se așteaptă, dar nu este adevărat. Nu aveam arma la mine. Sir Ronald mi-a luat pistolul în prima noapte petrecută la casa Garforth.

– Poliția metropolitană l-a oprit ceva mai sus de baraj. Cred că el poate persista în această poveste. Era foarte sigur pe el. Desigur, încă nu te-a identificat, dar a fost în stare să descrie mașina. Versiunea lui este că s-a gândit că ai necazuri și s-a oprit să te ajute. Dumneata ai înțeles greșit motivele lui și l-ai amenințat cu arma.

– Am înțeles perfect motivul lui. Dar nu l-am amenințat cu arma.

– Ce i-ai spus, domnișoară Gray?

– Lasă-mă în pace sau te ucid!

– Fără pistol, era desigur o amenințare lipsită de conținut.

– Poate fi foarte ușor o amenințare lipsită de conținut, dar l-am făcut să plece.

– De fapt, ce s-a întâmplat?

– Am o cheie franceză în torpedoul mașinii, și când și-a vârât capul pe fereastră, am luat-o și l-am amenințat. Dar nimeni,

în deplinătatea facultăţilor mintale, nu poate confunda o cheie franceză cu un pistol.

Dar el nu fusese în deplinătatea facultăţilor mintale. Singura persoană care văzuse pistolul în noaptea aceea era un motociclist care nu fusese treaz. Ştia că aceasta era o mică victorie. Rezistase tentaţiei momentane de a-şi schimba povestea. Bernie avusese dreptate. Îşi aminti sfatul său, sfatul comisarului, de data asta aproape că-i auzi vocea adâncă alunecoasă, hârşâită: „Dacă eşti tentat să faci o crimă, încremeneşte-te în prima mărturie. Nu există nimic mai important pentru un juriu decât consecvenţa. Am văzut cele mai neplăcute apărări câştigând foarte simplu pentru că acuzatul a persistat în povestea lui. La urma urmelor, nu e vorba decât de cuvântul cuiva împotriva ta. Cu un sfat competent poţi întoarce îndoiala în favoarea ta".

Comisarul vorbea mai departe. Cordelia ar fi vrut să se concentreze mai bine la ceea ce spunea el. Nu dormise prea bine în ultimele zece zile – poate că ar trebui să facă ceva cu această continuă oboseală.

– Cred că acest Chris Lunn ţi-a făcut o vizită în noaptea în care a murit. Nu este nici o altă raţiune pe care aş găsi-o în faptul că el era pe drumul acela. Unul dintre martorii accidentului spunea că venea dintr-un drum lăturalnic şi alerga ca şi cum ar fi fost gonit de toţi diavolii din iad. Cineva îl urmărea – dumneata, domnişoară Gray.

– Am mai discutat asta înainte. Eram pe drum către Sir Ronald.

– La ora aceea? Şi aşa grăbită?

– Voiam să-l văd urgent, să-i spun că vreau să renunţ la caz. Nu puteam aştepta.

– Dar ai aşteptat, nu este aşa? Ai tras maşina din drum şi te-ai culcat. Asta a fost la aproape o oră după ce ai văzut accidentul, înainte de sosirea dumitale la casa Garforth.

– Trebuia să opresc. Eram obosită şi ştiam că nu mai pot conduce în siguranţă.

– Dar ştiai, de asemenea, că erai în siguranţă dormind. Ştiai că persoana de care te temeai cel mai tare era moartă.

Cordelia nu-i răspunse. O tăcere desăvârşită se lăsă în cameră, dar i se păru o tăcere înţelegătoare, nu una care o acuza. Ar fi dorit să nu fi fost atât de obosită. Mai mult decât orice, ar fi preferat să aibă pe cineva cu care să vorbească despre crima lui Ronald Callender. Bernie nu i-ar fi fost de nici un ajutor. Pentru el dilema morală a miezului crimei n-ar fi prezentat nici un interes şi ar fi părut numai o confuzie de factori care se încrucişau. Ea îşi putea imagina comentariul lui grosolan şi facil despre relaţia dintre Eliza Leaming şi Lunn. Dar comisarul era capabil să înţeleagă. Ea se imagina pe sine povestindu-i. Îşi aminti cuvintele lui Ronald Callender, spunând că dragostea este la fel de distructivă ca ura. Oare Dalgliesh adera la această filosofie întunecată? Ar fi dorit să-l poată întreba. Acesta, recunoscu ea, era pericolul real, nu tentaţia de a te confesa, ci nevoia de a avea încredere în cineva. Ştia el ce simte ea? Făcea asta parte din tehnica lui?

Se auzi o bătaie în uşă. Un poliţist în uniformă intră înmânându-i lui Dalgliesh o notiţă. În timp ce citea, în încăpere era o linişte desăvârşită. Cordelia aruncă o privire spre obrazul lui. Era grav şi lipsit de orice expresie şi continua să privească hârtia chiar şi după ce-i parcursese scurtul mesaj. Cordelia se gândi că el îşi frământa mintea cu ceva. După un minut, el îi spuse:

– Este în legătură cu o persoană pe care o cunoşti, domnişoară Gray. Domnişoara Leaming este moartă. A murit cu două zile în urmă, când, mergând cu maşina pe coasta de la sud de Amalfi, a părăsit şoseaua şi s-a prăbuşit în gol. Această notiţă confirmă identitatea ei.

Cordelia se simţi măturată de o putere atât de mare, încât se simţea fizic slăbită. Strânse pumnii şi simţi transpiraţia pe sprâncene. Începu să tremure de frig. Niciodată nu-i trecuse nici o clipă prin cap că el ar putea minţi. Îl ştia crud şi deştept, dar fusese întotdeauna sigură că el nu o va putea minţi. Spuse în şoaptă:

– Pot merge acum acasă?

– Da, nu cred că mai există vreun câştig din şederea dumitale aici, nu-i aşa?

– Nu l-a ucis ea pe Sir Ronald. El a luat pistolul de la mine. El a luat pistolul...

Se întâmpla ceva cu gâtlejul ei. Cuvintele nu mai voiau să iasă.

– Asta este ceea ce mi-ai spus. Nu cred că este nevoie să te deranjezi să o mai spui o dată.

– Când trebuie să mă întorc?

– Nu cred că este nevoie să te mai întorci, doar dacă nu este cumva un lucru pe care vrei să mi-l spui. Până acum, în modul acesta bine cunoscut, ţi s-a cerut să ajuţi poliţia. Ai ajutat-o, mulţumesc!

Câştigase. Era liberă. Era în siguranţă şi, după moartea domnişoarei Leaming, această siguranţă depindea numai de ea. Nu mai trebuia să se întoarcă în locul acesta oribil. Uşurarea, atât de neaşteptată şi de incredibilă, era prea mare ca să fie suportată. Cordelia izbucni într-un plâns dramatic şi necontrolat. Fu conştientă de exclamaţia făcută cu voce joasă, plină de înţelegere, a sergentului Mannering şi de batista albă, împăturită, întinsă de comisar. Îşi îngropă faţa în ţesătura curată, mirosind a proaspăt şi îşi cufundă în ea toată suferinţa.

Destul de straniu – şi această descoperire o izbi chiar în mijlocul acestei disperări – această supărare şi acest plâns erau pentru Bernie. Ridicându-şi faţa desfigurată de lacrimi şi fără să

se mai gândească la ce crede comisarul despre ea, izbucni într-un protest final lipsit de rațiune:

– Și după ce v-ați descotorosit de el, niciodată nu v-ați interesat cum a dus-o! Nici măcar nu ați venit la înmormântare!

El îi oferi un pahar cu apă, apoi își aduse un scaun și se așeză alături de ea. Paharul era foarte rece, dar plăcut, și fu surprinsă dându-și seama cât de însetată fusese. Înghiți apa rece și sughiță ușor. Sughițul o făcu să dorească să râdă isteric, dar se controlă la timp. După câteva clipe, el îi spuse blând:

– Îmi pare rău de prietenul dumitale. Nu am realizat că partenerul dumitale a fost Bernie Pryde, care a lucrat cândva cu mine. Ceea ce este și mai rău este că-l uitasem aproape cu desăvârșire. Dacă este o consolare pentru dumneata, este că altfel ar fi stat lucrurile dacă n-aș fi făcut-o.

– I-ați luat totul. Tot ceea ce și-a dorit vreodată, a vrut să fie detectiv, și dumneavoastră nu i-ați dat nici o șansă.

– Poliția Metropolitană, cu angajările și concedierile ei regulate, nu este atât de simplă cum pare, dar este adevărat că ar fi putut fi încă polițist dacă nu ar fi lucrat cu mine. Dar el n-ar fi fost detectiv.

– Nu era așa de rău.

– Ei bine, era. Dar încep să mă întreb dacă nu l-am subestimat.

Cordelia se răsuci să-i dea înapoi paharul și-i întâlni ochii. Zâmbiră unul la celălalt. Ea ar fi dorit ca Bernie să-l fi putut auzi.

O jumătate de ceas mai târziu, Dalgliesh stătea în fața comisarului-șef adjunct, în ultimul birou. Cei doi oameni nu se plăceau unul pe celălalt, dar numai unul dintre ei știa asta și acela era cel pentru care problema nu conta. Dalgliesh își făcu raportul scurt, logic, fără referire la însemnările sale. Era obiceiul său neschimbat. Comisarul găsea întotdeauna procedeul acesta neortodox și plin de vanitate, și așa i se păru și acum:

Dalgliesh încheie:

– Aşa cum puteţi să vă imaginaţi, domnule, nu propun să dăm toate astea publicităţii, nu există nici o probă reală şi, aşa cum obişnuia să ne spună Bernie Pryde: „Bănuiala este un bun servitor, dar un stăpân sărac". Dumnezeule, cum putea omul acesta să scoată din el aceste oribile platitudini, nu era lipsit de inteligenţă, şi nici total lipsit de judecată, dar totul, inclusiv ideile, devenea aparte în mâinile lui. Avea o minte ca o agendă de poliţist. Vă amintiţi cazul Clandon, crimă prin împuşcare? Cred că a fost prin 1954.

– Trebuie să-mi amintesc?

– Nu, dar mi-ar fi de mare ajutor dacă aţi face-o.

– Nu ştiu despre ce vorbeşti cu adevărat, Adam. Dar am înţeles că ai dreptate. Îl suspectezi pe Ronald Callender că şi-a omorât fiul. Îl suspectezi pe Chris Lunn că a încercat să o ucidă pe Cordelia Gray. Lunn moare. Sugerezi că Ronald Callender este ucis de Elizabeth Leaming. Elizabeth Leaming moare.

– Da, totul se potriveşte exact.

– Îţi sugerez să părăseşti această pistă. Întâmplător, şeful a primit un telefon de la doctorul Hugh Tilling, psihiatrul. Este peste măsură de furios că fiul şi fiica sa au fost chestionaţi despre moartea lui Mark Callender. Sunt pregătit să-i explic datoriile civile doctorului Tilling, şi el este deja destul de bine informat asupra drepturilor sale, dacă mai simţi cumva că mai este necesar să discuţi cu ei. Dar mai este ceva de câştigat dacă-i vedem pe cei doi Tilling?

– Nu cred asta.

– Dar a fost bârfa aceea plictisitoare despre franţuzoaica pe care domnişoara Markland a văzut-o vizitând căsuţa.

– Cred că este pierdere de timp cu toate aceste încurcături. Există numai o singură persoană care ştie adevărul despre aceste crime, şi ea s-a dovedit rezistentă la orice interogatoriu pe care l-am putut folosi. Pot să mă consolez cu această idee. În

cercetările celor mai mulţi suspecţi, avem un aliat nepreţuit în felul nostru de a scormoni în adâncul minţii lor ceea ce ar putea să-i trădeze. Dar chiar dacă ea minte în ceea ce spune, este absolut nevinovată.

– Nu crezi că ea se înşală pe sine şi că ăsta este tot adevărul?

– Nu cred că această tânără se înşală cu privire la ceva. I-am luat interogatoriul, dar sunt mulţumit că nu o s-o mai întâlnesc. Îmi displace să fiu obligat, în timpul unui interogatoriu, să mă simt asemenea unui corupător de minori.

– Aşa că putem să-i spunem ministrului că prietenul său a murit de propria mână?

– Poţi să-i spui că suntem mulţumiţi că nici un deget al unei persoane în viaţă nu a apăsat pe trăgaci. Dar mai bine, nu! Chiar dacă el ar fi capabil să înţeleagă asta. Spune-i că poate să fie sigur acceptând verdictul judecătorilor.

– Ar fi putut să salveze o grămadă de timp pierdut dacă ar fi acceptat treaba asta din primul moment.

Cei doi bărbaţi tăcură câteva clipe, apoi Dalgliesh murmură:

– Cordelia Gray a avut dreptate. Trebuia să mă interesez de soarta lui Bernie Pryde.

– Nu era de aşteptat să o faci. Nu făcea parte din îndatoririle tale.

– Bineînţeles că nu. Dar cele mai multe dintre neglijenţele serioase fac parte din când în când din îndatoririle cuiva. Şi găsesc o satisfacţie ironică şi stranie în faptul că Pryde şi-a luat revanşa. Orice trăsnaie a făcut tânăra aceea în Cambridge, ea a lucrat sub îndrumarea lui.

– Ai devenit mai filosof, Adam.

– Doar mai puţin obsedat, sau poate mai bătrân. Este recomandabil din când în când să fii în stare să simţi că există unele cazuri care e bine să fie lăsate nerezolvate.

Clădirea din strada Kingly arăta la fel, mirosea la fel, era ca întotdeauna. Dar era o mică diferență. În fața biroului aștepta un bărbat între două vârste, într-un costum strâmt, albastru, cu ochii ascuțiți, ca de porc, ca niște sticle strălucind printre cutele moi ale obrazului.

– Domnișoara Gray? Renunțasem aproape la dumneavoastră. Mă numesc Fielding. Am văzut firma dumneavoastră și am urcat la noroc, mă înțelegeți?

Ochii săi erau avari și libidinoși.

– Ei bine, dumneata nu ești exact ceea ce așteptam eu, nu ești felul obișnuit de detectiv particular.

– Pot face ceva pentru dumneavoastră, domnule Fielding?

El privi pe furiș în jurul palierului, părând să-și recapete siguranța în mizeria acestuia.

– Este vorba de prietena mea. Am motive să o suspectez că mai înșală. Ei bine, unui bărbat îi place să știe cum stă. Pricepeți?

Cordelia potrivi cheia în broască.

– Înțeleg, domnule Fielding. Nu vreți să intrați?

Mark, fiul lui Sir Ronald Callender, s-a spânzurat în condiții misterioase. Cordelia Gray, devenită unic proprietar al Agenției de Detectivi Pryde, este angajată de Sir Ronald ca să afle motivele din spatele aparentei sinucideri a lui Mark. Pe măsură ce Cordelia pune cap la cap faptele și sapă tot mai adânc în secretele bine ascunse ale familiei Callender, ea descoperă că Mark avea mulți prieteni, dar și un dușman de moarte.

Carte distinsă cu premiul pentru Cel mai bun roman, acordat de Asociația Mystery Writers of America.

ISBN 978-606-8255-33-0

editura rao

www.rao.ro
www.raobooks.com